művészetről színesen - kéthavonta
artmagazin

info@artmagazin.hu

artmagazin

Az eltűnt képek nyomában - Báró Hatvany Ferenc széthullott gyűjteménye

Dunai Andrea

Artmagazin 2008/5. 43-46 o.

Hatvany Ferenc gyűjteménye körül sok titok lappang, a gyűjtemény sorsát illetően számos részlet a homályba vész. Korabeli műtörténeti leírásból kevés áll rendelkezésre, a kollekció '44-es széthullása után viszont egyre-másra keletkeztek „leltárok". Ennek oka kézenfekvő: Hatvany báró örökösei dr. Hans Deutsch ügyvéden keresztül 1962-ben kárpótlási igényt jelentettek be a német hatóságoknak. Az egykori áldozatoknak elveszett gyűjteményük összetételéről a Harmadik Birodalom jogutódja, a Német Szövetségi Köztársaság felé kellett elszámolniuk. Mivel maga a gyűjtő ekkor már nem élt, a veszteség pontosítása a családtagokra és koronatanúkra maradt. Mindenki tudott valamicskét, de ezek az ismeretfoszlányok súlyos dokumentumhiánnyal párosulva végzetes kimenetelűnek bizonyultak. A procedúra végén az örökösök a megítélt kárpótlásnak csak a felét, 17,5 millió márkát kaptak kézhez, ügyvédjük ellen pedig gondatlan ügykezelés, valamint hamis tanúzásra bírás vádjával eljárást indítottak.

Gustave Courbet: Fekvő női akt, 1862, olaj, vászon, 75x95 cm, magángyűjtemény (Daniella Luxemburg Art segítségével), London

A 2008-ban megrendezett, nagy, retrospektív Courbet-kiállításon bukkant elő egy régóta elfeledett, magyar vonatkozású női akt. 1913-ban, miután Hatvany Ferenc megvette A világ eredete című pornográf Courbet-festményt, megvásárolt egy másik erotikus Courbet-alkotást, A fekvő női aktot (Femme nue couchée). A korábban Nemes Marcell gyűjteményében is megfordult, klasszikus velencei hagyományokra visszavezethető festményt egy berlini műkereskedő, Paul Cassirer adta el Hatvanynak. A báró annyira szerette a buja női aktot, hogy egy saját kezű másolatot is készített róla. 1940-ben a kép még szerepelt egy budapesti kiállításon, majd Hatvany banki letétbe helyeztette, mégis nyoma veszett a történelem viharában. Hol az SS-t, hol a Vörös Hadsereget gyanúsították a kép elzabrálásával. A németek a Hatvany-gyűjtemény egy részét magukkal vitték a Berlin közeli Reinbergbe, ahonnan a Vörös Hadsereg 49. hadosztálya hadizsákmányként szállította át Nyizsnyij-Novgorodba. A fekvő női akt azonban nem volt közöttük; az ezredfordulón bukkant fel Szlovákiában műkereskedők és maffiózók társaságában. A feltárt eredettörténet szerint egy szovjet tiszt ajándékozta hálából szlovák orvosának, aki ellátta a Budapesten szerzett trippertől szenvedő beteget. A szlovák kereskedők által a Sotheby'snek is felkínált Courbet híre hamar a holokauszt elzabrált műkincseiért lobbizó Commission for Art Recovery (CAR) fülébe jutott. Évekig tartó fogócska kezdődött a Hatvany-örökösöket is képviselő bizottság ügyvédei, az Interpol, az érdektelen helyi (és magyar) hatóságok, valamint a sokfelé próbálkozó szlovák műkereskedő között, ami végül a CAR fényes győzelmével ért végett.

(Forrás: Konstantin Akinsha: The Mysterious Journey of an Erotic Masterpiece. In: Artnews, 2008/2.)
R. G.

Báró Hatvany Ferenc otthonában, a Dunára néző Lónyay-villában, a Hunyadi János úton a békeidőkben kétszer történt hivatalos adatfelvétel. Először 1924-ben, amikor is a gyűjtemény biztosítási értékbecslése zajlott, majd a '30-as évek elején, amikor a báró megrendelésére dr. Pogány Kálmán nyugalmazott múzeumigazgató állította össze a kollekció teljes jegyzékét. Az első dokumentáció a külföldi festők képeit tartalmazta, több mint 1 millió pengő értékben, 35 mester mintegy 98 alkotását sorolva fel, a második pedig értékmeghatározás nélkül 96 festményt, egy rajzalbumot, 36 szobrot, 54 szőnyeget, brokátot vagy textíliafélét, 175 bútordarabot, 75 porcelán- és ezüsttárgyat, valamint 29 egyéb műtárgyat regisztrált.

A nagyközönség két publikációból ismerhette a Hatvany-kincseket, az egyiket Genthon István tette közzé 1935-ben a Magyar Művészetben, a másikat két évvel később François Gachot a Nouvelle Revue Hongrie-ban. Mindkét művészeti író a 19. századbeli francia, illetve az itáliai, német, spanyol és holland mesterek műveit nevezte a gyűjtemény ékességeinek. Felsoroltak két Ingres, négy Chasseriau, öt Courbet-képet, Daumier, Renoir, Pissaro, Degas, Constable és Canon alkotásait – néhány festményt reprodukáltak is. A két cikk közül azonban egyik sem adott alapos betekintést Hatvany művészeti tárgyainak világába és mindkettőjük tolla sejtető félbekezdések irányába húzott a konkrétumokat kerülendő. A dokumentáció hiányosságaitól függetlenül azonban a cukorbáró-örökös gyűjtő a harmincas évek közepén még javában vásárolt, cserélt és el is adott.

Hatvany Ferenc életét a festészetnek és műgyűjtésnek szentelte. Festői pályafutását Nagybánya igézetében kezdte, majd Párizsban a Julian akadémián tanult tovább. Magyarországi szereplései mellett a berlini Cassirer és párizsi Bernheim galéria mutatta be képeit. A Der Cicerone és a L'Art et les Artistes művészeti folyóiratok, valamint a Lipcsében megjelenő, a szakmában rangos Thieme-Becker képzőművészeti lexikon kizárólag ecsetvonásait és nem gyűjtőszenvedélyét méltatta. 1925-ben a Nagy Berlini Művészeti Kiállítás keretében 28 magyar festő műveit prezentálták és a szervezők Hatvany bárótól kérték be a legtöbb festményt.

Hatvany Ferenc azonban nemcsak festőállványa előtt töltötte idejét, a negyvenes évek elejéig rendszeresen megfordult a nyugat-európai főbb műkereskedések tájékán, az őt kiállító berlini és párizsi galériákban, valamint a legkülönbözőbb aukciósházakban. A Weimari Köztársaság műgyűjtői csak Bilder-Ferrykként emlegették.
Pazarul berendezett budai villájába 1937-ben ellátogatott Thomas Mann is, aki Naplójában a luxusról, az értékes képekről, ezen belül is a franciákról emlékezett meg.[1] Ezt az ismeretséget Hatvany Ferenc fivérének, Hatvany Lajos neves irodalmárnak köszönhette. Az író többször is tiszteletét tette a hatvani volt Grassalkovich-kastélyban, amely ekkor már a három testvér, Ferenc, Lajos és Irén tulajdonát képezte. A falakon függő képek alatt itt irodalmi művek is születtek. Hatvany Lajos első felesége, Christa Winsloe Hatvanban írta a Lányok egyenruhában című regényét, amely egy leszbikus szerelem történét meséli el, Peter Mendelssohn müncheni író pedig itt gyűjtött anyagot Hatvany Irénről készülő

Letartóztatták a leghíresebb kínai kortárs művészt, Ai Weiweit. Interjú 11 percben....

munkájához. Mannt a helyszín és némely jelenlévő, így Hatvany Irén is annyira megihlette, hogy a Doktor Faustusban emléket is állított nekik.

1944. március 19-én vasárnap a családtagok útjai szétváltak: Ferenc, miután megtudta, hogy keresik, ismerőstől ismerősig vándorolva, lakások, házak és paloták félreeső zugaiban, a fővárosban és vidéken húzta meg magát. Felesége két lányukkal, Szonjával és Antoinette-tel egy ideig Budapesten maradt, majd csatlakoztak a harmadik lányhoz, Alexandrához, aki a hatvani kastélyban lakott. A negyedik gyerek, Szandi báró, egy szellemi fogyatékos fiú valószínűleg a fővárosban maradt.

Hatvany budapesti palotáiban, a Hunyadi úton és a Werbőczy utcában a Waffen SS alakulatai ütöttek tanyát. Az egyikben szállást, a másikban tiszti kaszinót rendeztek be. Hogy a képekkel mi történt, nem tudhatjuk pontosan. Friedrich Wilcke, Hans Deutsch koronatanúja és más visszaemlékezők szerint a németek az értéktárgyakat a Birodalomba „mentették". Tény, hogy Csánky Dénes, a lefoglalt zsidó műkincsek kormánybiztosa 1944-ben, amikor megpróbálta még a németek előtt összeszedni a magyarországi zsidók „elhagyott" javait, a Hunyadi János út 26. szám alatt mindössze 68 műalkotást tudott leltárba venni. Közülük is huszonnyolcat maga a háztulajdonos festett.

Ferenc húgát, Irént és férjét, Hirsch Albertet Hatvanban tőrbe csalták, hiába fizettek egymillió pengőt megígért kimentésükért, a repülőtéren a Gestapo emberei vártak rájuk. Auschwitzból nem jöttek haza. Hatvany Ferenc közvetlen családjából Szandi báró nem élte túl a soát. A Hatvanba menekült családtagok, noha volt részük megaláztatásban és kínzásban, Alexandra férjének, dr. Nagy Endre csendőrszázadosnak köszönhetően megmenekültek.

1947 elején Hatvany báró levelet kapott dr. Jeszenszky Sándortól. Ebben a köz- és magángyűjteményekből elhurcolt művészeti alkotások miniszteri biztosa arra kérte a címzettet, állítsa össze veszteséglistáját és az eltűnt műtárgyak adatait a lehető legrészletesebben adja meg. Akkoriban sokan kaptak ilyen felszólítást. A kérdőívet később az MTI-n keresztül a napilapokban és a rádióban is közzétették. A kérésnek Hatvany Ferenc 1947 márciusában tett eleget. Beadványában összegezte, hogy szemtanúk jelentése szerint házából a benne lakó németek sok mindent elhurcoltak, és ami ott maradt az elégett, valamint több műtárgya került át a Budakeszi úti Mauthner-villába, ahonnan a menekülő németek úgyszintén megrakodva távoztak. 1945 márciusában ott is tűz ütött ki.

Gustave Courbet: A világ eredete, 1866, olaj, vászon, 46x55 cm, Musée d'Orsay, Párizs

Ha hinni lehet a képeslap-eladási statisztikáknak, A világ eredete (L'Origine du Monde) a Musée d'Orsay második legnépszerűbb festménye. A botrányos művészeti ötleteiről ismert Courbet által festett kicsiny alkotás erősen pornografikus: szűk kivágásban ábrázolt női „torzó", széttárt combokkal, felkínált szeméremtesttel és a fehér lepel alól kikandikáló mellel. A képet a magas rangú török–egyiptomi diplomata, Khalil-Bey rendelte meg a realista festőtől 1866-ban, saját erotikus festménykollekciója számára, ami olyan remekművekkel büszkélkedhetett, mint Ingres Török fürdője vagy a szintén Courbet által készített, leszbikus felhangoktól sem mentes Alvók. Az élvhajhász török tulajdonos rövid időn belül tönkrement, eladta gyűjteményét, a gardróbszoba pikáns ékével együtt. A festményt 1913-ban báró Hatvany Ferenc vásárolta meg egy neves párizsi galériától, a Bernheim-Jeune-től. Hatvany eltávolíttotta az erotikus jelenetre applikált fedőlapot (egy különálló Courbet-tájképet), és eladta neves műgyűjtő sógorának, Herzog Lipótnak. Az erotikus alkotás viszont Hatvany fürdőszobáját díszítette, mígnem a második világháborús bombázások miatt a báró banki letétbe nem helyeztette. A világ eredetét nem konfiskálták el a nácik, a szovjet katonák viszont – egyes források szerint – nyitott autóban hordozták végig a rommá lőtt Budapesten. Hatvany Ferencnek mégis sikerült visszaszereznie. Mikor 1947-ben elhagyta az országot, a hazai hatóságok csak egy – művészi értéket nem hordozó alkotást – engedtek ki vele. A báró A világ eredetét választotta. Az erotikus festményt 1955-ben árverésre bocsátotta Párizsban, el is kelt 1,5 millió frankért. Az új tulajdonos a neves freudista filozófus, Jacques Lacan lett, akinek halála után a francia állam vásárolta meg a képet.

(Forrás: Artmagazin, 2004/1. 8.; Konstantin Akinsha: The Mysterious Journey of an Erotic Masterpiece. In: Artnews, 2008/2.)

R. G.

Hatvany báró, illetve Horváth János, a Deutsch Ignác és fia cég könyvelője nem vette túlságosan komolyan Jeszenszky kérését. A négyoldalas feljegyzésben 46 festmény és szobor elkallódásáról adtak sommásan hírt. Hellyel-közzel megjelölték ugyan a festőket és képcímeket, de pontos paraméterek mindössze Van Haarlem, Il Giovane, Longhi, Munkácsy, Rippl-Rónai és Paál László nevei után szerepeltek. A károsult veszteségei között négyszáz saját festményét is nyilvántartotta.

Egyébiránt megnevezte azokat az alkotásokat, amelyek egykori alkalmazottai, Horváth János és Veszely Károly nevén ládákba csomagolva, a Magyar Kereskedelmi, az Általános Hitel, Leszámítoló és Pénzváltó bankok széfjeiből szívódtak föl nyomtalanul. Szám szerint 165 alkotást említett, tételesen azonban ezeknek kevesebb, mint a negyedét sorolta föl. Az 1942-től biztonságba helyezett kincsek listáján a legértékesebbek vezették a sort: El Greco Athos hegye, Tintoretto Férfiportréja, Delacroix Arab tábora, Corot Kékruhás nője, Renoir Rózsaszínruhás nője, Degas Törülköző nője, Manet Mary Laurent-ja és Ingres Fürdőzője.

Horváth ezt a feljegyzést később kiegészítette, csatolta hozzá a ládák számait és azok tartalmát, valamint írásba adta, hogy a háború után csak Courbet Birkózókját találták meg. Viszont a báróval egyetemben nem tett említést arról, hogy 1946-ban megjelent náluk az irodában egy ismeretlen „magyar ember" és képeket ajánlott fel a Hatvany-gyűjteményből – visszavásárlásra.

A szűkös anyagi helyzetre és feltehetően az eladó homályos hátterére való tekintettel csak néhányat vásároltak vissza. Annyi feltételezhető, hogy ezek között volt Renoir Rózsaszínruhás nője, Ingres Fürdőzője, Delacroix Arab tábor című képe, egy ismeretlen magyar festő, feltehetően Markó egyik alkotása, Hans von Marées Önarcképe, Courbet Erotikus aktja (másképp A világ eredete) és Manet Öngyilkosa. Ezeket a képeket az akkor már Nyugaton élő orientialista, Hatvany Bertalan felesége, Claire és annak diplomata ismerősei csempészték ki az országból. Mravik László szerint a gyűjtő e hét képen kívül akkoriban további képeket is visszaszerzett, a gyűjteményben előzőleg őrzött impresszionista festmények számát pedig maximum harmincra becsüli.

Az 1964-ben kezdődött és 1973-ban zárult Deutsch-eljárás[2], illetve a per során a képek felbukkanásának kérdésében a kihallgatott tanúk közül többen ugyanezen a véleményen voltak. Fritz Nathan svájci műgyűjtő és képkereskedő például

számlakönyve alapján igazolta, hogy Daumier Szegényekjét és Courbet Bourdet doktor portréját Hatvany bárótól vásárolta. Nathan egyébiránt az ötvenes évek elején szemrevételezte Hatvany Ferenc párizsi bankszéfjét, ahol többek között Savery Hegyszoros, Courbet Erotikus akt (vagyis a A világ eredete) és Erdei patakban fürdő nők című alkotásaira emlékezett vissza.

A Montrealban élő Rolf Z. Medgyessy az 1972-es főtárgyalás előtt hosszú levélben tájékoztatta a bonni államügyészséget a háború utáni budapesti fekete-képpiacról. Leírása szerint a magyar képgyűjtőkön kívül az amerikai, francia és angol ellenőrző bizottságok vezetői is komoly érdeklődést tanúsítottak a műkincsek iránt. Az üzletkötés rendszerint az Országház Kávéházban történt, ahol egy bizonyos Porkay Martin tarsolyában rejtőzött a legtöbb tudás és fénykép a rejtőzködő képekről. A kávéházi tárgyalásokon időnként Hatvany báró is feltűnt, és Medgyessy memoranduma szerint egyértelműen célzott arra, hogy igen sok képet sikerült megmentenie.

Ezekben a hónapokban a magyar hivatalos szervek is aktívan kerestek-kutattak. Jeszenszky hivatala 1947 végén összeállította a „németek által elhurcolt műkincsek ügyében beérkezett bejelentések összefoglaló jegyzéket" és postázta Karlsruhéba, a Magyar Visszaszolgáltatási Bizottságnak. A kormánybiztosság Hatvany Ferenc veszteségei között a banki letéteket nem szerepeltette, ami egyértelműen arra vall, hogy a hivatalos álláspont szerint a banki fosztogatások nem a németek számlájára íródtak. Ekkorra persze már létezett egy belső használatra készült kimutatás az „orosz katonai bizottság által őrizetbe vett és ismeretlen helyre elszállított zártletétek tulajdonosairól". Ebben a feljegyzésben Horváth János öt és Veszely Károly három faládával szerepelt.

De történt egy váratlan esemény is: 1948 szeptemberében dr. Jeszenszky a Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank páncéltermében részt vett a Veszely Károly nevére 1942-ben leadott és akkor felbukkant láda felnyitásánál. A hatfős bizottság az eredetileg 20 képet tartalmazó ládában 14-et talált és azonosított Hatvany báró gyűjteményéből. Volt köztük egy-egy Daumier-, Daubigny-, Rodin-, Menzel- és Ingres-ceruzarajz, egy ismeretlen alkotás, valamint egy Markó- és négy Hatvany-festmény. A megkerült műveket a biztonság kedvért a Szépművészeti Múzeumban helyezték el. Igaz, az eredeti tulajdonos ekkor már nem Budapesten élt.

Hatvany Ferenc, felesége és két lányuk, Szonja és Antoinette 1947 és 1948 között még hivatalos útlevéllel hagyta el az országot Franciaország, illetőleg Svájc felé. Alexandra és férje, dr. Nagy Endre vadászati főfelügyelő 1952-ben Koltai László embercsempész irányítása alatt, az éj leple alatt kelt át a zöldhatáron. (A csempész egy év múlva lebukott és kivégezték.) A „szarvasra" átkeresztelt profi vadász beszervezésével a BM 1973-ig próbálkozott – sikertelenül.

El Greco: Sinai hegy, 1570–72, 41x47,5 cm, Krétai Történeti Múzeumban, Heraklion, Görögország

Már az amerikai Legfelső Bíróság is utánanyúlt a képnek, de hiába. Az Egyesült Államok hatályos jogszabályai szerint ideiglenesen behozott műtárgyra nem érvényes a restitúciós igény. Pedig a Hatvany bárók örökösei, illetve az ő nevükben eljáró ügyvéd benyújtotta kérelmét annak rendje és módja szerint a Metropolitan Múzeumban 2003 végén bemutatott, kicsiny El Greco-festményre. A kép nem is utazott tovább társaival a kiállítás következő állomására Londonba, mert a tulajdonos krétai múzeum rögtön hazarendelte. A spanyol manierizmus görög származású mesterének korai táblaképe körül gyűltek az indulatok. A Hatvanyk megbízásából eljáró ügyvéd a Sotheby'st is beperelte, mert feltételezése szerint az árverező ház az 1988-as aukción eltitkolta a festmény zavaros eredetét. Amit egy Washingtonban élő orosz művészettörténész, Konstantin Akinsha példásan felderített: „Hatvany Ferenc 1925-ben vásárolta meg az El Greco-képet az ismert párizsi galériában, a Tannhauserben, majd 1942-ben több másik festménnyel együtt (egy Delacroix, egy Courbet és egy Cranach társaságában) letétbe helyeztette egy budapesti bankban Hatvanyék nem zsidó származású szolgálójának a nevén. A kép háborús zabrálás folytán került ki a bankból, a '60-as évekig Magyarországon lappangott, majd kicsempészték Bécsbe. 1988-ban érkezett Londonba, ahol árverésre bocsátották, de végül nem kelt el. Később az A. & M. Kalokairinos Alapítvány vásárolta meg és helyezte letétbe a heraklioni Krétai Történeti Múzeumban 1991-ben." Az idős Hatvany-örökösök nevében Joram Deutsch svájci ügyvéd állt a nyomozás élére, akinek édesapja, Hans Deutsch a második világháború után részt vett a Hatvany-javak visszaperlésében, a sokat támadott SS-rablás verzióját képviselve. Az esetről azóta dokumentumfilm is készült; a bizánci és velencei hatást tükröző festmény viszont – a weboldal tanúsága szerint – még mindig a krétai múzeum dísze.

(Forrás: Peter Watson: Who owns this masterpiece? The Times, 2004. január 24.; www.historical-museum.gr/en/greco/sina.html)

R. G.

Amikor 1961-ben dr. Hans Deutsch jóvátételi ügyvéd átvette a kártérítési ügyet, a családtagok mellett az elődjétől megörökölt Friedrich Wilcke tudására hagyatkozott. A volt Hauptsturmführer 1944-ben Hatvany villájában dolgozott. Vagy magától, vagy az ügyvédre hallgatva úgy emlékezett, hogy egy júliusi délelőttön egy SS-teherkocsi osztag jelent meg a palota előtt, amelyre Karl Pfeffer-Wildenbruch Waffen-SS-parancsnok utasítására mintegy 225 olajfestményt és 625 rajzot pakoltak fel.

Deutsch úgy vélte, hogy e párját ritkító budapesti gyűjtemény jelentős része, legalább 80 festmény, francia impresszionisták műve lehetett. Számítása szerint Ferenc báró 1900-tól 38 éven át rendszeresen utazott Nyugat-Európába. Ha évente tizenkétszer fordult meg a francia fővárosban és alkalmanként két képet vett, gyűjteménye 1938-ig mintegy 912 műalkotásra rúghatott. Művészeti szakértői és számos tanúja – beleértve Nagy Endrét is – igazolta ezt a feltevést. Hatvany Alexandra férje a háború után fényképnegatívok alapján összeállított két fotóalbumot a budapesti és a hatvani paloták ékességeiről. A bennük ábrázolt alkotások, valamint a szalonok méretei arra engedtek következtetni, hogy a falakon anno 1000 festmény függhetett, továbbá Nagy külön nyomatékkal emlegetett egy páratlan értékű iszfaháni szőnyeget is.

A széthullott kollekció értékét 1962-ben több műtörténész, egymástól függetlenül 400 millió márkára becsülte. Deutsch akkor még nem tudott Hatvany 1947-es beadványáról, sem a banki letétekről és Csánky leltáráról, továbbá azt sem sejtette, hogy több mint három évtized múlva Oroszországban ötvenkét olyan képet és szobrot állítanak ki, melyek a második világháború végén magyar zsidó gyűjtőktől a Vörös Hadsereg hadizsákmányaként Nyizsnyij Novgorodba kerültek. Az anyagban nyolc műalkotás Hatvany Ferenc tulajdonát képezi, de ezekből – sajnálatos módon – több is szerepelt Hans Deutsch németországi kárpótlási beadványában. A magyar hatóságok pedig hosszú ideig még azt is ködösítették, hogy hazai múzeumokban hány kép származott a Hunyadi útról.

Az elmúlt években nyugat-európai színtereken is bukkantak fel Hatvany-kincsek, némelyeknek sikerült feltárni a provenienciáját is. A báró egyik lánya saját otthonában, kofferben őrzi az apja által festett mintegy hatvan képet. Ha már annyi átok ült a gyűjteményen, legalább ezek megérdemelnének egy önálló kiállítást.

Jegyzetek:

[1] 1937. jan. 13. „Látogatás Hatvany fivérénél, a festőnél; nagy luxussal berendezett ház, értékes képek. Franciák."
[2] Vö. Dunai Andrea: Hans Deutsch ügyvéd pere. Múlt és Jövő, 2007/1.

Artmagazin 2008/5. 43-46.

Megjegyzések:

- nincs megjegyzés -

Megjegyzés írása

Média ajánlat | Impresszum | rss | webstation . hu production

művészetről színesen – kéthavonta
artmagazin

info@artmagazin.hu

artmagazin

Hatvany Ferenc – „Festői fantáziáját elsősorban az asszonyi test izgatja..."

Kratochwill Mimi

Artmagazin 2008/5. 34-42 o.

Letartóztatták a leghíresebb kínai kortárs művészt, Ai Weiweit. Interjú 11 percben....

Ötven évvel ezelőtt, 1958-ban a svájci Lausanne egyik klinikáján (Clinique Cecil) meghalt báró Hatvany Ferenc festőművész. A város mellett, a Grandvaux-temetőben helyezték örök nyugalomra. A művészettörténet azóta is adós életműve feldolgozásával és értékelésével. Halála tizedik évfordulóján, 1968-ban Dévényi Iván még megható cikkben emlékezett meg róla, ám 1978-ban, a huszadikon már csak egy rövid méltatást olvashattunk Ember Ervin tollából. Születésének centenáriumán – 1981-ben – csak egy rövid hír szólt az évfordulóról, egy 2006. október 29-i újság pedig már csak azt közli, hogy 1881-ben e napon született Hatvany Ferenc festő, műgyűjtő. Svájci források szerint már a sírja sem található meg.

Hatvany Ferenc: Női akt háttal, olaj, vászon, 145,5×114 cm, Magyar Nemzeti Galéria

Hatvany Ferenc dédnagyapja, nagyapja, majd édesapja a 19–20. század nagy ipari mágnásaként ismert. Több cukorgyáruk (Sárvár, Hatvan stb.) és bankügyleteik, valamint földbirtokaik révén az ország meghatározó tőkései lettek. (A Sebők Marcell szerkesztette Sokszínű kapitalizmus – Pályaképek a magyar tőkés fejlődés aranykorából című, a HVG-könyvek sorozatban (2004) megjelent kötet remekül ismerteti e nagy családi vállalkozás történetét is.)

Édesanyja Hatvany Emma, édesapja Hatvany Sándor, testvérei Lajos és Irén. Feleségétől, Királdi-Lukács Lucie-től született gyermekei, Alexandra, Sonja és Antoinette érték meg a felnőttkort. Felesége majd' húsz évvel élte túl férjét, 1986-ban halt meg hosszú betegeskedés után Svájcban. Három leánya közül Sonja és Antoinette a hozzánk ritkán eljutó hírek szerint Svájcban, illetve Franciaországban él. Alexandra († 1978) férjével, dr. Nagy Endrével († 1994) együtt Tanzániában nyugszik. Lányuk, Diana igazgatja a rámaradt tanzániai (Arusha) birtokot.

Hatvany Ferenc életének legnagyobb részében idejét megosztotta Magyarország és Franciaország között, de más városokban is élt, dolgozott, festett, főképpen Európában. Magyarországi lakcímeként a pesti V. kerületi Nádor utca 3. szám alatt lévő családi házukat ismerjük. Később, 1923-ban már a budai Várban megvásárolt, Ybl Miklós tervezte Lónyay-villában, a Hunyadi János út 26. szám alatt lakott, a nyarakat pedig főképp családi birtokukon, az 1867 óta a tulajdonukban lévő hatvani, volt Grassalkovich-kastélyban töltötte, miután azt a család 1910-ben rendbe hozatta. A 32 szobás impozáns épületet neobarokk stílusban újították fel, a parkba (a festő vásárlásai révén) Olaszországból érkeztek a szökőkutak és szobrok, üvegházából különleges, egzotikus növényekkel és virágokkal látták el az ismerősöket, de ezekből eladásra is termeltek. (A hatvani múzeumban 1979-ben került bemutatásra Korzim Erika képzőművész „Emlékvédelem" című kiállítása. Korzim Erika 1931 és 1944 között élte gyermekéveit Hatvanban, és pontosan emlékezett mindenre, a vendégekre, a család tagjaira, mivel édesapja, Korzim Gyula volt 16 évig a család főkertésze, az ő irányításával telepítették a gazdagon burjánzó rózsakertet, sziklakertet és növényzetet. A tárlat rekonstruálta a kastély és a park fénykorát, méltó emléket állítva nemcsak Korzim Gyulának, hanem a kastély úrnőjének, Hatvany Irénnek is, aki főkertészével szorosan együttműködve vezette a munkálatokat.)

Hatvany Ferenc: A Hatvany-kastély parkja, olaj, vászon, 75×100 cm

A kastélyban nyaranta nagy társasági élet zajlott. Kiemelkedő személyiségek töltötték itt heteiket, hónapjaikat. A család művészet-pártolása szinte példa nélkülinek mondható. Gyakori vendégnek számított Ady Endre, József Attila, Bródy Sándor, Hunyady Sándor, Czóbel Béla és Modok Mária, Szmrecsányi Ödön, Lesznai Anna (aki rokon is volt), Bajor Gizi és Petrovics Elek. Thomas Mann a Doktor Faustusban Mme de Tolna alakját mintázta Hatvany Irénről, látogatásakor szerzett élményeire hagyatkozva. (A vendégszerető családtagok egyike volt Hatvany Lajos az író, lap-alapító és irodalomtudós, akinek személyét és szerepét a magyar irodalmi életben szerencsére sokan és mélyrehatóan elemezték már. Könyvei még napjainkban is új kiadásokat érnek meg. A legutóbbi például a család történetét regényes formában elbeszélő Urak és emberek trilógia, aminek már két kötete jelent meg az Ulpius-ház Kiadó gondozásában. Nőtestvérük, Hatvany Irén, Hirsch Albert felesége, a kastély és birtok úrnője, az ott vendégeskedőknek remek háziasszonya és jó barátja volt, a városnak jótevője és sokaknak munkaadója. Életművének feldolgozására Korzim Erika vállalkozott óriási szenvedéllyel, nagy szeretettel és nem utolsósorban a szemtanú hitelességével.)

Hatvany Ferenc várbeli háza, amely műgyűjteményének legjavát őrizte, ugyancsak a barátok, ismerősök gyakori látogatásának színtere volt. Példaképp csak egyet említek, Julius Meyer-Graefe, a híres német művészettörténész 1934-ben tartott itt felolvasást, számos kutató és művészetkedvelő barát jelenlétében.

Hatvany villáját 1944-ben bombatalálat érte és földig rombolta. Ő ekkor már a számára kieszközölt mentesítő okirat védelme alatt Czóbel Béla szentendrei házában lakott mint „kertész". (Bár a városban jól tudták, hogy Czóbeléknek nincs kertészük, és ahogy Barcsay Jenő mesélte, nem is hitték a kertész-történetet, hiszen ismerték a házaspár puritán életkörülményeit.) A két művész közti mély, halálig tartó barátság gyökerei az 1900-as évek elejéig nyúltak vissza. Az 1881-ben született Hatvany két évvel volt idősebb Czóbelnél, akivel együtt járták ki Párizsban a jó nevű Julian Akadémia festőiskolát és mindketten J. P. Laurens-t tartották legjobb tanáruknak.

A háború után, 1947 februárjában Hatvany külföldre távozott. Így segíteni tudta akkor még Magyarországon rekedt leányait és vejét (Czóbel közreműködésével is,

aki a 40-es évek végén és az 50-es évek elején már kiállításai kapcsán vagy művészküldöttségekkel utazhatott Svájcba és Franciaországba). Családtagjai csak 1952-ben, az állam „nagyvonalú gesztusaként", fejenként 3000 dollárért hagyhatták el az országot.

Hatvany többé már nem tudott visszatérni Magyarországra, sokat betegeskedve Franciaországban és Svájcban élt. Halála előtt alig egy héttel, 1958. február 1-jén Lausanne-ból írta utolsó levelét Czóbel Béláéknak Párizsba:

„Kedves Béla és Mária. Most gondolok arra, hogy az ember amíg egészséges, milyen keveset gondol a szenvedőkre. Most sajnos az utóbbiakhoz tartozom és tudom mit jelent szenvedni. Oxygén után kapdosni, illetve oxygén után hiába kapdosni. Orvosom optimista, én nem. Csak ne kelljen sokáig szenvedni. Ha orvosomnak igaza van, még meggyógyulhatok, sőt talán még láthatjuk is egymást az életben, Párisban – ha adja Isten annyira leszek, hogy elmehetek Párisba, Toinette leányom esküvőjére... Sietek [az írással – a szerk.], mert fáradt vagyok. Szerény az ember 1958-ban, hogy Pougny-t [Ivan Puni, orosz származású francia konstruktivista festő – a szerk.] bámulja, hol marad Vuillard mögött, pedig az sem Isten! Buffet-t [Jean Dubuffet, ő alapított múzeumot az Art Brut-nek Lausanne-ban – a szerk.] azt hiszem a nagy siker rontotta el oly korán... Ha jobban leszek jelzem levélben. (Ha egyáltalában leszek????) Addig is szép munkát. Ölellek Máriával /és sokat gondolok halálom előtt végtelen jóságotokra és bátorságotokra 1944 végén!!! Ölel Feri".

Festői nagyságára és jelentőségére majd' hatvanéves művészi pályafutásának abból az általunk is megismerhető részéből lehet következtetni, amelynek darabjai itthonra, legfőképpen a Magyar Nemzeti Galéria (és elődje, a Szépművészeti Múzeum, valamint a Fővárosi Képtár) gyűjteményébe kerültek, vétel, ajándék, hagyaték és csere útján. Több műve szerepelt az elmúlt évek aukcióin is.

Festményei és pasztelljei egyforma fontossággal bírnak. Párizsi tanulmányai életre szólóan meghatározták művészi útját, bár nagybányai tartózkodásának jeleit is felfedezhetjük tájainak napsütötte és árnyékos megoldásaiban. Az 1900-as évek elején a párizsi művészeti mozgalmak légkörében is vissza-visszatekintett a korábbi nagy festők kompozíciós megoldásaira, legfőképpen Ingres-re, a női alakok, aktok megformálásánál. A női testek eleganciája, szoborszerű, plasztikus megjelenítésük elsősorban őt juttathatja eszünkbe. Egy-egy művén a márványtestű fiatal nők megformálása biztos komponálást, képbeállítást mutat, a színek visszafogottak, a festő komoly méltósággal, gyengédséggel közelít a jelenetekhez.

Nőalakjai sok esetben uralják a képfelület egészét, hogy a környezet részletezése ne vonja el a néző figyelmét róluk. Amikor viszont oly módon ábrázolja aktjait, hogy érzékeltetni akarja a teret, akkor is inkább csak nagyvonalúan jelzi a főalak vagy főalakok környezeteként. „Hatvany festői fantáziáját elsősorban az asszonyi test izgatja. Annak szépségeit kutatja, azt helyezi alkotásainak középpontjába. A hús áttetsző pirosságát, a bőr hamvas szövetét, lágyságát, tompa fényét, a mozgás ritmusát, lüktető elevenségét mesteri biztonsággal eleveníti meg. Selymet, színes szöveteket terít az érett, buja test köré, mely a zárt szoba határai közé illesztve, mint szekrényében a drágakő, pihen, pompázik." (in: Nyugat, 1918. 2. Szám, Figyelő: Bálint Aladár: Hatvany Ferenc képei és H. Winsloe Christa szobrai)

Hatvany Ferenc: Kékruhás nő, 1910-es évek, olaj, vászon, 100×81 cm

Hatvany nem volt forradalmi alkotó, a végigkísért 20. századi mozgalmak inkább szemlélődésre késztették, igazán nagy hatással csak a Cézanne által képviselt konstruktív képépítési megoldás volt rá. Visszafogott színvilágú, majdhogynem monokróm női portréi érzékenyen ragadják meg modelljei lényegét. A nyugodt tartású félalakok arcmásai nagyobbrészt sötét háttérből emelkednek ki. Tájképeinek fő motívuma leginkább a hatvani kastély parkja volt, legalábbis az utóbbi évek aukcióin szereplő tájképei mindig ennek egy-egy napfényfoltos részletét mutatják.

Művészi karrierje a következőképpen alakult: Mestereinek Glatter Ármint, Fényes Adolfot és Bihari Sándort tekintette. Rövid ideig, 1907-ben Nagybányán is festett, de aztán mint több fiatal magyar festőtársa is, a párizsi Julian Akadémián tanult, J. P. Laurens irányításával. Korabeli krónikák szerint már 1899-ben kiállították egy képét a Műcsarnokban, amikor is még csak 18 éves volt. Számon tartjuk még az 1913-ban és 1922-ben megnyílt Ernst Múzeum-beli kiállításait, majd az 1929-es párizsi, a Galerie Georges Bernheim & Cie-beli bemutatkozást, valamint 1932-es, budapesti, a Fränkel Szalonban Vass Elemérrel közösen és 1942-es, a budapesti Tamás Galériában rendezett egyéni kiállításait.

Már 1907-ben és 1908-ban résztvevője volt a párizsi Salon d'Automne-nek, 1912-ben a berlini Cassirer Szalonnak, az 1927-es fiumei és az 1929-es nürnbergi nemzetközi kiállításnak, valamint a párizsi Grand Palais ugyancsak 1929-es tárlatának. Ekkoriban a genfi Musée d'Art et d'Histoire-ban is megjelentek művei.

1943-ig a legrangosabb budapesti kiállításokon szerepelt folyamatosan: a Műcsarnokban, a Szépművészeti Múzeumban, a Nemzeti Szalon és az Ernst Múzeum máig nevezetes tárlatain. A kiállítási beszámolók sok esetben nagy terjedelemben méltatták itt szereplő képeit.
Aukciókon is fel-feltűntek a Hatvany-festmények: a Szent György Céh 1910-es aukciójától kezdve a Magyar Királyi Posta Takarékpénztár Árverési Csarnokának, majd Almássy-Teleki Éva műintézetének aukcióin még az 1940-es évek elejéig szerepeltek művei.

Kitüntetésekkel nemigen halmozták el. Az elsőt talán nem is követte több: 1915-ben Női arckép című művéért (ma a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona) kapott aranyérmet. Egyénisége, festői talentuma biztosította, hogy tehetségén átszűrje tapasztalásait és ezektől megújulva sajátságosan alakítsa stílusát. Ízlése, művészet iránti szenvedélye egész életét meghatározta.

Hatvany ugyanis kiváló ízlésű műgyűjtő is volt. Módjában állt és biztos érzékkel meg is szerezte Európa legjobb műkereskedőitől (vagy néha a művészek hagyatékából) azokat az antik, középkori és 19–20. századi műkincseket, amelyek nemcsak festmények, grafikák és szobrok voltak, hanem szőnyegek, bútorok és iparművészeti tárgyak is. Vásárolt Párizs (Bernheim-Jeune, Durand-Ruel, Vollard), Berlin (Cassirer), München (Tannhäuser) galériáiban és műkereskedéseiben. Gyűjteményének nagyobb része 1908–1918 között alakult ki, de még a 20-as évek közepétől is bővült. Egyes felmérések szerint a budai palotájában és a hatvani kastélybeli lakosztályában őrzött gyűjtemény összességében 700–900 közötti darabot számlálhatott. Courbet, Corot, Chasserieu, Daumier, Delacroix, Manet, Pissarro, Picasso, Renoir, valamint Csontváry, Czóbel, Derkovits, Egry József, Paál László, Rippl-Rónai, Szőnyi István – folytathatnám a sort – képviselte a legjobbakat.

A gyűjtemény számos darabja annak köszönheti további jó sorsát, hogy már az 1910-es évektől kezdődően vagy eladta, vagy elajándékozta őket a budapesti Szépművészeti Múzeumnak, az Iparművészeti Múzeumnak és az esztergomi Keresztény Múzeumnak, ahogy arról a korabeli művészeti folyóiratok is mindig beszámoltak. (A mecénások között nagynénje neve is feltűnik ezekben a hírekben, pl. az Iparművészeti Múzeumnak adományozott meisseni porcelánok kapcsán.)

Edouard Manet: *A Folies-Bergére bárja*, 1882, olaj, vászon, 96×130 cm, Courtauld Institute of Art, London.
© of the Board of Governors of The Courtauld Institute of Art

Így maradhatott meg a valaha szintén a tulajdonában volt világhírű festmény, Manet A Folies-Bergère bárja (1882) című képe is, amelyet még 1925-ben adott el Samuel Courtauld-nak, így az most is megtekinthető Londonban, a Courtauld Institut of Art gyűjteményében.

A festmény történetét, mint a többi Hatvany-gyűjteménybeli mű sorsát is, Mravik László kiváló művészettörténészünk évtizedekig tartó kutatómunkájának köszönhetően követhetjük végig. E munka nélkül bizony jórészt feltáratlan maradt volna nemcsak a Hatvany-, de a többi, óriási értékű magángyűjtemény sorsa is. Tudós alapossággal követte történetüket, sorsukat, a műtárgyak keletkezésétől az elrablásukig vagy eltűnésükig. Nemcsak adatokkal, hanem sok helyütt fényképpel is bizonyítva, a gyűjteményekben valaha volt elhelyezésükre is fényt derítve. (lásd Mravik László Műtárgysors 1945 után című sorozatát: Artmagazin: 2004/1., 2., 3.)

E Manet-kép történetéről Mravik László egy 2001-ben, Hatvanban tartott konferencián elhangzott előadásából idézek néhány részletet (ez később kötetben is megjelent: Mravik László: Báró Hatvany Ferenc műgyűjteményének története, in: A Hatvanyak emlékezete a 2001. szeptember 19-én Hatvanban megrendezett tudományos konferencia kibővített anyaga. Szerkesztette Horváth László. Hatvany Lajos Múzeum füzetek 18. Hatvan, 2003.):

„Az 1882-es év talán leghíresebb Manet-műve a Folies-Bergères bárja, mely először a Manet-hagyaték árverésén kelt el, majd Bernheim Jeune tulajdona; Hatvany 1916, vagy 1917-ben vásárolta a berlini Cassirer-féle műkereskedésben. A kép vitán felül Manet egyik főműve, műfajilag csaknem meghatározhatatlan, portré, életkép, s emellett kordokumentum is, a békeidők Párizsának üzenete.[1]

A végsőkig kiérlelt kompozíció tökéletes képi építmény, ilyenformán az impresszionista spontaneitásnak szögesen ellene mond, festésmódjában is inkább a goyai örökség, semmint a monet-i közelség érvényesül. Különös vonása meliérendelő jellege: a kép minden porcikája egyenértékűen kidolgozott, s tán ez az, ami miatt kompozícióját is abszolút tökéletesnek tartjuk s nem osztozunk a kortársak és Manet korai monográfusai ítéletében, akik a képet elmarasztalták. A háború alatti években a gyűjtemény legértékesebb gyarapodása, a háború befejeztével azonban bajok merültek fel a tulajdonjoggal kapcsolatban. Itt átadjuk a szót Géber Antalnak[2], aki ismerte Hatvanyt s alább majd megnevezendő, e tárgyban is fontos levelezőpartnerét:

»Hatvany az első világháború idejében... Berlinben, Cassirernél bukkant a képre, aki azért 60.000.- márkát kért. Hatvany kevéssel előbb vásárolt budai kis palotájának restaurálása és berendezése folytán felesleges pénzzel nem rendelkezett. Mindazonáltal a képet megvette, ahogy Ybl Ervinhez kevéssel halála előtt írt levelében közölte, „néhány tízezer márkát" készpénzben adott érte, azon felül Cézanne-nak és Renoir-nak egy-egy képét. Az utóbbi két mester képeinek ára csak azután ugrott ki és Hatvany később úgy vélte, hogy a képet túlfizette. Idővel különben sem volt a képtől annyira elragadtatva. Kissé keménynek találta. A háború után, amint lehetett, Párizsba utazott és elment Bernheimhez. Az nagy örömmel üdvözölte és kérdezte, utóbbi időben mi szépet vásárolt? Hatvany a „Bar" képet említette, Bernheim magából kikelve támadt rá: hogyhogy megszerezte? A kép az övé, már az egész világon kerestette, ő azt Cassirernek bizományba adta, Cassirer, aki közben a háború utáni pénzromlásban tönkrement és öngyilkos lett, neki soha el nem számolt, és így tovább. Hatvany hiába bizonygatta, hogy ő bizony a kép árát kifizette, kétségtelenül jóhiszemű vevő – Bernheim megmaradt amellett, hogy a kép az ő tulajdona, a franciák ott vannak Budapesten, az Interalliées ellenőrzőbizottságban, majd ő tesz arról, hogy a képet visszakapja. Hatvany tartott az erőszaktól, hazajövet a képet anyósánál rejtette el és amint alkalom kínálkozott, 1925-ben, 50.000.- fontért túladott rajta. Akkor vette Münchenben Tannhäusernél Greconak „Mózes a Sinai hegyen" képét, amely hasonlít a modenai Este-képtár triptichonja egyik szárnyán látható képre. A kép, mely a londoni Courtauld Institute of Art-ba és több más képpel együtt, ajándékképen a National Gallery-be került, azóta lett világhírűvé és Hatvanynak is újból tetszett.«

Hozzátehetjük még, hogy elcsendesedvén a háború utáni zűrzavarok, Hatvany e művet a hatvani kastélyban tartotta, nem volt mersze ismét a Hunyadi János úti villa falára függeszteni. (...) Manet káprázatos tehetségét mutatja, hogy egyazon időben volt képes a Bárhoz hasonló szigorú kompozícióra és az impresszionista Mary Laurent-portréra – akit egyébként többször is lefestett (A Folies Bergères képén is ott van), s kedvenc beszélgetőpartnereinek egyike volt. "

Hatvany Ferenc: Almák pohárral, 1930 körül, papírlemez, olaj, 34×43,4 cm, Magyar Nemzeti Galéria

Hatvany festő, műgyűjtő, mecénás volt egy személyben, ám remek írói vénával is rendelkezett. Élvezetes beszámolókat küldött még a 2. világháború után is, 1948-tól, már Párizsból a Magyar Művészet folyóiratnak – ahogy a 20-as és a 30-as években is. Beszámolt pl. Matisse-nál tett látogatásairól és a párizsi művészeti életről, tudósított kiállításokról. Nem sokkal halála előtt fejezte be 447 oldalas gépelt kéziratát „Az ábrázoló művészet találkozása a fényképező kamerával. Élmények és elmélkedések" címmel. Sajnálatos módon ez a kézirat mind a mai napig kézirat maradt, pedig fontos dokumentuma korának, egy széles látókörű gondolkodó vélekedése a 19. és a 20. század művészetéről.

„Sorra felvázolva az impresszionisták korszerű átidomulását, most Manet-hoz jutnánk. Mert jogosan tételezhető fel, hogy ő, ki az idők hangját oly jól megérti, s kinek érzékeny lelke minden újra újjal felel, az impresszionisták szemléletét – a haladókkal együtt – maga mögött hagyja, ha a kíméletlen halál nem szab idő előtt határt szelleme száguldásának. Így örökre nyitva marad az izgalmas kérdés, szerencsésebb végzet mellett merre irányult volna művészetének kései szárnyalása. Némi betekintést nyújthat ugyan fejlődése latens vonalaiba

lángelméjének utolsó és minden eddigitől eltérő megnyilatkozása: a Bar aux Folie Bergére[3]. Sajátságos elgondolásával, szimmetrikus felépítésével immár új törekvések csíráit mutatja. Egy bizonyos visszakívánkozást jelez a magában álló kép az impresszionisták lázas, de egyre lazuló fogalmazásából ama zártabb formák felé, melyekből az Olympia festője ifjú korában elindult. Olyan ebben, mint a messze tájról hazatérő vándor, ki tengernyi napfény és szabadság után négy fal közé vágyakozik. Csakhogy ő, ki éveken át járta már az impresszionisták verőfényes birodalmát és szívta magába annak könnyed levegőjét – már hogy is térhetne vissza a képalkotás tömörségéhez, a formák plasztikus mélységeihez, fiatalsága egykori eszményeihez! Helyettük (és ez érthető!) kora megsejtéseinek engedelmeskedve a síkba-ábrázolás derűsebb és díszesebb hangszerelése felé hajlik. A Bar színeinek ornamentális csoportosítása már a jövő felé mutat. Pompás perspektívákat nyit meg az utókor számára."

Hatvany Ferenc utóéletéről, illetve az életművet övező mély hallgatásról már ejtettem néhány szót. Nem szabad ugyanakkor elfelejteni, hogy művészetének csodálói és kutatói, valamint néhány lelkes barát igenis igyekszik emlékét megőrizni és ápolni. Gondolok itt Hatvan város néhány lelkes hivatalnokára, a Hatvani Múzeumra, a budapesti Magyar Nemzeti Galéria munkatársaira, művészeti írókra és nem utolsósorban Korzim Erikára és férjére, Balogh István grafikusművészre. Utcát is neveztek el a család tagjairól, és Hatvanban festő barátaikról is. Szobrot kapott Hatvany Lajos, 2006-ban pedig Hatvany Irén portréját állították fel a kastély kertjében. Hatvany Ferenc nevét viseli a kastély felújított részébe költöztetett kiállítóterem. Ám mindez nem pótolja az életmű feldolgozásának hiányát. E cikk megírása során rengeteg kép, adat és dokumentum került elő, de miután egy cikkíró lehetőségei végesek, így csak érintőlegesen térképezhető fel a festő művészi útja. Az igazi forma egy monográfia lehetne.

Jegyzetek:

[1] Vászon, olaj, 96x130 cm – Értékbecslés: nem említi, mivel a leltár vélhető készítési idejében Hatvany Ferenc ezt a képét a hatvani kastélyban tartotta. – Származása: Manet hagyatéki árverés, Párizs, 1884 – Bernheim Jeune tulajdona – 1916–1917 táján Hatvany Ferenc a berlini Paul Cassirer-féle műkereskedésnél vette meg. Bernheim akadékoskodása miatt a kép lekerült Hatvanba, itt volt 1920–1925 között. – 1925-ben eladva Samuel Courtauld részére, London – London, Courtauld Institute Gallery – Kiállítva: A köztulajdonba vett... i. m. 1919. V. terem, 12. sz. – Minden Manet-monográfia említi, így itt irodalom idézése felesleges.

[2] Géber Antal: Magyar műgyűjtők, kézirat, MNG adattárában és néhány más kutatóhelyen létezik másolata, Géber levelezése nélkül, mely Amerikába került, s kérdéses, hogy ott mi történt vele.

[3] E jelentékeny festménynek évekig tulajdonosa voltam. Most a National Gallery modern francia gyűjteményének dísze.

Artmagazin 2008/5. 34-42. o.

Megjegyzések:

- nincs megjegyzés -

Megjegyzés írása

Média ajánlat | Impresszum | rss | webstation . hu production

Hatvany Ferenc

HATVANY Károly műgyűjtő

91 11. 77

Új Művészet

HATVANY Lajos ~~br~~ műgyűjtő
91. 9. 6
91. 11. 4, 5, 6

Új Művészet

MDK

natvany Lajos, graf.

festőm.

Az Ernst-Muzeum idényzáró grafikai kiállitása május 13-án nyilt meg. Mintegy 200 kézirajz gyült össze, egy részük külföldi műhelyekből. H.L. rajzlapjai nem számitanak a meglepetéskeltésre, reálisabbak s az élet egyszerübb, szélesebb szemléletét tükrözik.

Lyka Károly: Májusi kiállitások.
Magyar Muzsa. 1920. 11-12.sz, 514.l.

Hatvany Lajos, festőm. MDK

" .... vannak közöttük, akik sohasem voltak fiatalok, az a vigaszuk sincs meg, h. egyszer jobbak voltak vagy egyszer jobbak lesznek" /1/

Bor Pál:

A Szinyei-Társaság kiállitása.
Magyar Irás. 1926. VI.2-3.sz. 25.1.

MDK

Hatvany Lajos, festöm.

A Szinyei Társ. fennállása óta ez a III. együttes kiállitás. /Közben rendeztek egyes tagok külön hatkiáll. -t./ A bemutatkozás nem teljes, egyesek külföldön tartózkodnak, vagy más ok miatt vannak távol

H. most a szint elhagyja, s helyette a formák erejét, plasztikáját hangsulyozza.

Dr.Lázár Béla: A Szinyei Társ. III. kiáll. -a.
Szinyei Merse Pál Társ. 10.éves jubileuma.
1931.jan.7. 11.1.

Hatvany Lajos

Szinyei Merse Pál Társaság III. kiállításán az Ernst Múzeumban neve szerepel.

M.931.T.11.

MDK

Hatvany Lajos br.

Félakt, of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 19. 1.

M.D.K

Hatvany Lajos, festő

kezdeményezésére rendezik meg az 1910-es berlini kiállitást magyar festők müveiből, ahol Szinyei 20 képpel szerepel, ~~közli~~

Jeszenszky Sándor: Szinyei Majálisa, ~~c. cikkében~~

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 30. old.

Hatvani Lajos

Kis tájképe Kovács Antal
gyűjteményében - Debrecenben

Műgyűjtő 1975/1

Hatvanyné Marton Erzsébet, [grafikus, festő]

(Hatvanyné Marton Erzsébet festménye.)

Rajos István: Ady és

Népszabadság, Bp. 1973 nov. 15.

7.

Hatvanyné, Winsloe Christa MDK

szobrásznő és irónő

Az Est. 1932. febr. 5.

Hatvanyné, Winsloe Christa MDK

1918. gyüjt kiáll az Ernstnél.
1. katalógus /29.sz./

Hatvanyné Winsloe Christa MDK

Női akt. gipsz

Mücsarnok 1918.19. téli kiáll

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 NOV - 9
PEST MEGYEI HÍRLAP

Hatvanyné Marton Erzsébet, festő
1021

4
PEST MEGYEI Hírlap

LAPOZGATÓ

Zeneszerzők megidézése

„A nagy és maguk útján járó művészi egyéniségeknek a tömegekkel való küzdelmei a legizgalmasabb és legérdekesebb fejezetei a kultúrhistóriának. A tömegek a megszokottat, a konvencionálisat keresik és szeretik, épp ezért érmakkal és forradalmárokkal, úgy érdemes aprólékosan feltérképezni ennek az izgatóan cselekvésre késztető kornak a mozgatórugóit, összetevőit, bemutatni a szellem átalakulásának és alakításának igazi harcosait. Flórián László és Vajda János mintegy megérezve az idő sürgetését, erre vállalkozott: regényes előadásmód helyett *a valóságot* kívánja tudottá tenni. Dokumentumokkal, levelekkel, véleményekkel, cikkekkel és egyéb megbízható források alapján rajzolnak *hiteles portrét* Reinitz Béláról, mielőtt a legendák teljesen beborítanák garabonciás életét.

Hatvanyné Marton Erzsébet festménye Reinitzről, a most megjelent kötet címlapján.

Schubertről

Gál Zsuzsa ugyancsak évfordulós könyvvel jelentkezett. A kitűnő tollú írónő sorozata — *Az én zeneszerzőm* — osztatlan sikert arat a tizenévesek körében.

A százötven esztendeje elhunyt zeneszerző munkásságának, életútjának megidézése hálás feladat, egyben könnyen a felszínesség felé csalogathatja az arra vállalkozót. Elsősorban azért, mert a legtermészetesebb hangszer, az emberi énekhang, valamint a zongora eszközei Schubert művészetében mindentudókká válnak: megidézik a mezei virág illatát, a rémséges éjszaka hangulatát, az élet ezernyi örömét és könyörtelen csapásait. Ám Gál Zsuzsa nem enged a csábításnak, a schuberti kis formák művészetének bemutatásával mellőzi a heroikus freskót.

Brahmsról

Elkerüli a lengyel *Ludwik Erhardt* is a regényes életrajzok buktatóit *Brahmsról* írott munkájában. A századelő életregényei ugyanis olyan bemutatásra törekedtek, amelyeknek az idillikus hangulata már-már félremagyarázta a műveket; a történetek mintha önmaguktól születtek volna — társasági szórakozásként, és az opuszok mintegy kísérőjelenségei volnának egy-egy életnek. Erhardt gyökeresen szakít ezzel a nézettel.

Tehette és Brahms esetében különösen szükség volt erre, hiszen a romantika nagy alkotójának az élete — mozgalmas ifjúságától eltekintve — a művekben volt csak eseményekben gazdag. Nemcsak dátumokat tár fel és rögzít, hanem a kor egészébe ágyazva világítja meg azt az alkotói módszert, amelynek kiteljesedését többek között négy szimfónia fémjelzi.

Erhardt könyve (Zeneműkiadó) a Brahms-irodalom nyeresége.

Molnár Zsolt

A lélekábrázolás laterna magicája

A véletlen folytán úgy jött össze három szépprózai kötet is az *Európa Könyvkiadó* közkedvelt sorozataiból — *A Világirodalom Remekeiből* és az *Európa Zsebkönyvekből* —, hogy mindegyik a laterna magica képéhez hasonlóan mutatja be a maga valóságdarabját. A laterna magica rése persze ez esetben az író tudatos és tudat alatti módszere, ábrázoláskészsége, az, ahogyan ő megélte és értelmezte a szóban forgó jelenségcsoportot — az ő tudata. A „fordított kép", vagyis ami a világból ekként átvetítve megjelenik, az mind a három kötet esetében egy-egy személy, az író egy-egy hőse lelkében tükröződő valóság, tehát az „ő így élte meg" attitűdje közös a három könyvben.

Ábránd

Federico de Roberto Ábránd című regénye esetében — ez A Világirodalom Remekei sorozatban jelent meg *Telegdi Polgár István* fordításában, *Neményi Kázmér* utószavával — egy női lélekben tükröződő múlt századi olasz világ jelenik meg. A szerző Szicíliában született, jórészt ott is élt, s ahhoz az írócsoporthoz tartozott, amelyet szicíliai iskola néven tart számon az irodalomtörténet.

Ez az irányzat — a verizmus — rokona a francia naturalizmusnak, a valóság dokumentálására és módszeres ábrázolására törekszik, couleur locale-jában jelentős szerepe van a tájnyelvi elemeknek s egyáltalán, a nyelvhasználatnak, az idegen nyelvet is beleértve. Mégis más, mint a naturalizmus — s ezt különösen de Robertónál érezzük. Itt nagy szerepet kap a lélekrajz, a belső elemzés, egyfajta lélektani realizmus.

A csoport

Az Alaszkában született észak-amerikai írónőnek, *Mary McCarthynek A csoport* című regénye az Európa Zsebkönyvek népszerű sorozatában látott nyomdafestéket *Dezsényi Katalin* fordításában. Ezt a regényt tartják az írónő legmaradandóbb könyvének. Ebben nyolc diáklánynak az iskola utáni életét, útját követi nyomon a harmincas években.

A lelki vagy pedagógiai probléma, ami foglalkoztatja ebben a könyvben, az a törés, változás, ami az iskola után az életbe kikerülőkben szokott végbemenni előbb-utóbb s attól függő mértékben, mélységben és intenzitással, amennyire ideák és illúziók uralják őket. Ez bizonyos mértékig természetes konfliktus, hiszen az iskolából kikerülő más — nagyobb, nyitottabb — közösségbe, más feltételrendszerbe stb. jut, minden komolyabbra fordul,

Mind a pedagógiának, mind az életvitelnek fontos kérdése, hogyan lehet és hogyan sikerül áthidalni ezt a különbözőséget. Márpedig McCarthy erősen pedagógushajlamú írónő, aki a regényben is eszközt lát az emberek nevelésére. Hangsúlyoznunk kell a félreértések elkerülése végett: *regényben!* Tehát az irodalmi művet, ábrázolásmódot eszében sincs feláldozni a nevelő szándék miatt.

A Hold-leányok

Italo Calvino neve jól ismert nálunk is. Az olasz író, aki fiatalon részt vett a fasizmus elleni partizánmozgalomban, és az ötvenes évek közepéig kommunista párttag volt, sokszor megjelent a *Nagyvilág*ban társadalmi fogantatású, súlyú, sokszor fanyar, szürrealisztikus, a nevetést megakasztó humorú novelláival, olvashattuk már regényeit is.

A Zsebkönyvek között megjelent elbeszéléskötete — melyet *Barna Imre, Nemeskürthy István* és *Telegdi Polgár István* fordított — *A Hold-leányok* címet viseli, ennek a valóban szürrealisztikus, kicsit sci-fi ízű prózai víziónak a címét. Mégis, a kötet novelláinak többsége nem ilyen, hanem nagyrészt a háború alatti és utáni idők társadalmi valóságából meríti az egy-egy szereplő lelkén, emlékezetén, megélésén átszűrt történeteit.

Németh Ferenc

tetlenséggel és igazságtalan elleneségeskedéssel állanak az újítókkal szemben..." — *Reinitz Béla* írta le ezeket a sorokat 1918 tavaszán, *Bartók A kékszakállú herceg vára* című operájának bemutatója alkalmából. Az a forradalmár ügyvéd-zeneszerző, aki *Ady-dalaival* olyan népszerűséget és elismerést vívott ki pályatársai és a közönség körében, amely mintegy *megcáfolni* látszik az előbbi idézetet. De folytassuk a sort a pályatárs művéről írottakkal: „Bartók Béla művészi küzdelme aránylag nem is volt túlságosan nehéz. A Fából faragott királyfi tavalyi bemutatója után szinte egyszerre omlottak le előtte a meg nem értés kínai falai, a nagyközönség máról holnapra szívébe fogadta a zseniális művészetét, és a Kékszakállú bemutatója tulajdonképp csak megpecsételése volt a tavalyi döntő csata diadalának."

Ezek a mondatok Reinitz Béla meggyőződéséről, kiállásáról győzhetik meg az olvasót. Mindenekelőtt azért, mert tulajdonképpen Reinitz *szemléletének megváltozását jelzik.* Mindez csak momentum az életéből, de arra mindenképpen példa, hogy ezzel is érzékeltessük *elkötelezettségét,* egy ember hovatartozásának a megszilárdulását.

Reinitzről

De valójában *mit is tudunk mi Reinitz Béláról?* A kérdést *Flórián László* és *Vajda János* teszi fel a róla szóló könyvben, amelyet az Ady-versek első megzenésítője és a proletárdiktatúra zenei ügyeinek irányítója *születésének századik évfordulójára* jelentetett meg a *Zeneműkiadó.* Valljuk be: a már elmondott két dolgon túl alig tudunk valamit felemlíteni.

Pedig ahogy a XX. század első felének története tele van fordulatokkal, érdekes emberekkel, a haladás ügyének áldozatos harcosaival: forradal-

PEST MEGYEI Hírlap

...ord a MÁV-nál

...úti közlekedés is

...rábbi intézkedések nyomán szervezettebb volt a vasútüzem belső munkája, a rendezőpályaudvarok egyenletesebben dolgoztak, gyorsult a forgalom a vonalakon is, a vasúti, a közúti szállítás és a fuvarozztatók együttműködése javult. *Jó példája ennek a cukorrépafuvarozás.* Októberben 100 ezer tonnával többet vittek el a tavalyinál, nagyrészt annak köszönhetően, hogy a szedéstől és az állomásra fuvarozástól a közúti és a vasúti szállításig, a gyári fogadásig szinte minden művelet pontos menetrend szerint történt. Hasonlóan jól megy a műtrágyaszállítás, amelybe jól *besegít a közúti közlekedés.* Sikerült valamelyest pótolni a tűzifa-fuvarozás elmaradásából, javult a Tüzéptelepek kiszolgálása. Fokozatosan növekedett a szomszédos vasutak fogadási képessége, s *a hónap végére már zavartalanul bonyolódott le a határátkelőhelyek teherforgalma.*

A vasút idei eddigi munkája azzal biztat, hogy az előírt egész évi nagy feladatokat teljesíti.

...r Trebicben

...i Csehszlovákiában

125 millió forint értékű munkát végeztek.

Az új kenyérgyár *naponta ötven tonna kenyeret és tizezer péksüteményt* készít. Az ünnepélyes avatásra november 7-én került sor, melyen ott voltak a Pest megyei építők képviselői is.

Kép és szöveg:

Szabó János

Kommunisták a tanácsi apparátusban (I.)

Érvényesülnek a jogpolitikai elvek

Az MSZMP XI. kongresszusa alapvető feladatként jelölte meg az állami munka továbbfejlesztését, a szocialista demokrácia további kiszélesítését. E feladatok végrehajtásában jelentős szerep jut a megyei tanács apparátusi pártbizottságainak, a hozzá tartozó különböző pártszerveknek, az apparátusban dolgozó valamennyi kommunistának.

A legfontosabb: a szocialista törvényesség

A tapasztalatok szerint pártbizottságunk a maga eszközeivel, az apparátusban dolgozó kommunisták többségének példamutató kezdeményező készségével és feladatvállalással segítette és segíti a kongresszusi határozatok végrehajtását.

Tervszerű időközökben különböző fórumokon áttekintettük a tanácsi munka szinte egész területét, és megfelelő határozatokkal segítettük, az állami munka színvonalának emelését, a szocialista demokrácia továbbfejlesztését. A hatósági munkában, a lakossági igények kielégítésében jelentős eredményeket értünk el. Az apparátusban dolgozó kommunisták többsége *elsősorban személyes példamutatással, új módszerek keresésével és alkalmazásával, alkotó szemléletformálással vált* az irányító, ellenőrző tevékenység élenjárójává.

Pártbizottságunk irányító-ellenőrző tevékenységéről, a munka módszeréről és az ezt szolgáló egységes szemlélet kialakításáról ez alkalommal döntően *a jogpolitikai elvek érvényesülésének és az érvényesülés gondjainak* oldaláról kívánok szólni.

Általános tapasztalat, hogy Pest megyében a hatósági munka a jogpolitikai elveknek megfelelő, az ügyintézés kulturált és nagyobb részt szakszerű. Gondot fordítunk az állampolgári fegyelem és együttélés szabályainak betartására, a mulasztók ellen megfelelően járunk el.

A jogpolitikai elvek megvitatása különböző pártfórumokon nemcsak az egységes értelmezést alapozta meg, hanem olyan információval szolgált a vezetőknek, amelyet az irányító-ellenőrző és felügyeleti munkájukban eredményesen hasznosítottak.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy *a szocialista törvényesség* — a legfontosabb jogpolitikai elv — a tanácsi ügyintézésben érvényesül. A megye tanácsi szervei évente több mint 190 ezer hatósági határozatot hoznak és mintegy 1,4 millió határozat jellegű okiratot állítanak ki. A mennyiséggel szemben elenyésző a fellebbezések száma, évente mintegy 5—600 felülvizsgálati kérelemmel kell foglalkozni.

Az ügyintézés törvényességének tartalmát ha nem is fedik mindenben a közölt számadatok, arra mindenesetre utalnak, hogy megnyugtatóan leszögezzük: az apparátusi pártbizottsághoz tartozó megyei szakigazgatási szervek irányító, ellenőrző és felügyeleti tevékenysége fejlődött és eredményes.

Sőt tovább javulhatna az ügyintézés, *ha csökkenne a jogi túlszabályozás,* kevesebb, de hosszabb életű jogszabály érvényesülne a gyakorlati munkában. Kétségtelen, hogy találkozunk már kedvező jelenségekkel, de bátrabb kezdeményezésekkel a maguk területén meggyorsíthatnák ezt a folyamatot.

A különböző államigazgatási szintek között differenciáltan tapasztalható az a törvényességet sértő állapot, hogy *a hatósági határozatok 5 százalékát határidőn túl hozzák meg az illetékesek.* Itt is szükséges a gyorsabb előrelépés. Természetesen nem elegendő, ha felügyeleti vizsgálat során elmarasztaljuk az alsóbb szintű tanácsi szerveket azért, mert döntésük egy részét 30 napon túl hozták. Azt is meg kell vizsgálni, mi megteszünk-e mindent azért, hogy saját munkaterületünkön ugyanezt a hibát mielőbb felszámoljuk. A személyes példaadás a legjobb módszer e tekintetben is, és ebben *számíthatunk az érintett apparátusban dolgozó kommunistákra.*

A törvényesség megszilárdításában előremutató tényező, hogy a társadalmi tulajdon védelmében erősödött az ellenőrzés, szigorúbb felelősségre vonás érvényesül a mulasztókkal szemben.

Politizálás a döntésekkel

A jogpolitikai elvek érvényesülésének általános megyei és ágazati tapasztalatait *a megyei tanács apparátusi pártbizottsága és valamennyi érintett alapszervezet* — beszámoló keretében — megvitatta és a maga területén mellett azonban több gondot kell fordítani a közvélemény formálására is. Tovább javítható például a döntések *közérthetősége.* Olyan indoklást kívánnak a döntések *alátámasztásául,* amely egyszerű és világos. Az igazgatási tevékenység jelentős része az információcsere. A lakosságtól kapott információ akkor lehet reális, ha *korszerűsödik a tájékoztatásuk.* A hatósági döntés indoklásának tartalma és pontossága például fontos eszköze a tájékoztatásnak. Ugyancsak a lakosság tájékoztatásának része az élő, közvetlen *jogpropaganda.* Mindezek feltétele a tanácsi apparátus stabilitása, politikai és szakmai műveltségének fokozása.

Meghatározó a hangnem

E követelmények — kölcsönhatásában — egészséges szemléletmódot igényelnek nemcsak az állami szervektől, hanem a lakosságtól is. Gondoljunk csak azokra a gyámhatósági vagy szociális tartalmú intézkedésekre, amikor nemcsak egyes emberek, családok sorsáról döntünk, hanem a döntés az emberek, csoportok *érzelmi állásfoglalását is befolyásolja* és formálja. A döntés visszhangja a lakosság körében befolyásolja a helyi közélet alakulását is. A határozatok kialakításánál nem elegendő csak a jogszabályok pontos betartása. Természetes követelmény, hogy egyre kulturáltabb ügyintézéssel, a politikai szempontok messzemenő figyelembevételével, az állampolgárok jogainak érvényesítése útján kell a döntéseket előkészíteni.

Az előterjesztések vitája során helyesen hangsúlyozták, hogy a széles körű információt, a tanácsi demokrácia érvényesülését *a döntések előkészítése során* is biztosítani kell. Az érdekösszeütközések, ellentmondások feloldása csakis a jó előkészítés eredménye lehet.

A jogpolitikai elvek érvényesüléséhez szorosan hozzátartozik, hogy az ügyintézők, a lakossággal közvetlen kapcsolatot tartók magatartása, hangneme *méltó legyen a szocialista államigazgatásban dolgozókhoz.* A jó modor, az emberséges és kulturált magatartás, az állampolgári fegyelem további megszilárdításához is nélkülözhetetlen. Meghatározza az állampolgárok viszonyát az államhatalmi és igazgatási szervekhez, hozzájárul a közéleti szereplés megítéléséhez.

...nlékei

megyünk. Gyorscirkálónkkal nekünk a tenger felől kellett volna támadni, a kikötő feletti hegyen pedig szárazföldi tüzérség készült a lázadók leverésére. Mikor kiderült, hogy

br. Hatvany Lajosné, Marton Böske

A lap bemutatja a művész rajzát édesapjáról, Marton Sándorról, a szinpadi kiadóról.
Szilágyi Ödön: "Esz - Isz és egyebek" cimmel ir a kiadói szinpadi munkáról.
Repr.

Délibáb, Bp. 1932. jan. 2. VI. évf.
1. sz. 16-18. lap.

M.D.K.

Hatvanyné Marton Böske

Szentgyörgyi István szinművészről készitett rajzot Hunyadi Sándor: „Nyolcvannyolc éves Szentgyörgyi István..." c. beszámolójának illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1929. márc. 3-9. XIX. évf. 10. sz. 5. lap

Hatvaniné Winsloe Kriszta szobrász M.D.K.

1919-ben saját kiállitásának bevételéből kisplasztikákat vásárolt a Szépmüvészeti Muzeum számára

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 198.1.

M.D.K.

Hatvanyné Winsloe Krista szobrászmüvésznő

Az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásáról ir a lap.
Fényképfelvételen a lap bemutatja "Női portré" c. szobrát és egy másik felvételen több szobra látható.

"Atléta" c. szobrát hozza a lap. Repr.

Szinház és Divat, Bp. 1918. jan. 13. III. évf. 2. sz. 1-2., 7., 8., 17. lap

Hatvanyné, Winsloe Christa MDK

szobrász
kollektiv kiállitása

/e.a.: Az Ernst Muzeum kiállitása/
Az Ujság 1918. jan. 6.

Hatvanyné Winsloe Kriszta MDK

szobrász

Pesti Napló 1918. jan. 8.

Hatvanyné, Winsloe Christa MDK

szobrász

Müvészet 1918. 15, 16.

Hatvanyné, Winsloe Kriszta MDK

szobrász kiállitása az Ernst Muzeumban.

Vas. Ujs. 1918. 2o.o.

Hatvanyné, Winsloe Christa MDK

szobrász.

Pesti Napló 1933. febr. 10.

Hatvanyné, Winslee Christa MDK

szobrász

Pesti Napló 1933. febr. 8.

Hatvanyné Marton Erzsébet

repr.

Kondy Gyula portréja

Magyar Hírlap, 1968 október 20. 11. l.

Hatvany Lajosné Winsloe Christa MDK

Női akt, gipsz

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás

MDK

Hatvany Lajosné Winsloe Kriszta szobrasz

Az Ernst Múzeum műveiből 1918-ban gyüjtm.kiallitást rendezett, mely alkalommal Tószegi Freund Imréné arcképe, gróf Kayserling Pál bronz mellszobra, Aktamulmány /márvany/, Atléta /marvany/, báró Hatvany Lajos arcképe, Orosz fogoly /marvány/, művei voltak kiállitava.
Afrikai antilop c. bronzszobra a Szépmüv.Múz. tulajdona.

Csorba Géza szobrász közlése.

Hatvani Lajosné Winslee Kriszta.

Müveiből kiállitást rendez az Ernst muzeom 1918-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Hatvany Lajosné

Szobormüve a Műcsarnok kiáll.-on.

Művészet, 1918. 53-54.l.

MDK

Hatvany Lajosné Winsloe Kriszta

Ernst Ludwig von Hessen által alapitott művészkolóniában kezdte tanulni a szobrászatot. München-ben folytatta a tanulmányait.

Cikk: Katonatiszt-lany a nevelointézetben
s a drámairásban.

Pesti Napló 1932.febr.7. 20.1.

Hatvany Lajosné Winsloe Christa
Női akt, gipsz

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mics. 1.

Hatvaniné Winsloe Kriszta

A "Kultura" c. rovat közli Margitay Ernő kritikáját a "Téli kiállitás"-ról, melyet az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat rendezett a Műcsarnokban.
A tárlatot ismertető beszámoló méltatja a bemutatott alkotásokat:
A szobrászok közül elsősorban komoly elismerést érdemelnek:

Lányi Dezső: "Kődobó"-ja,
Szentgyörgyi István két műve,
Medgyessy Ferenc "groteszk, de mozgásban kitünő apró szobra,
Hatvaniné Winsloe Kriszta munkája/ /viszont azt bizonyitja, „hogy nő ne faragjon soha női szobrot, mert igazán sohasem érezheti meg."

Élet, Bp. 1919. jan. 26. XI.évf. 4.sz. 89-91. lap

Haty Kálmán MDK

épitész tervét kivitelezésre fogadták el

Müvészet 1911. 388.o.
A kiskunhegyesi ref.iskola tervpályázata

Hatvany Sándor

Szül. 1910 Nagyvárad

ex libris fametszéssel

Kísérleterik

Debreczenben él.

Szöd

Soódebr graf

24. l

Ujpest, Cseng

KARDOS

Hato ampie Marton Böske

Krudyról készült rajza
Lainzba. (repro)

Tóbiás Áron: A nárcves Szindbád.
Új Tükör, 1978. október 22 – 18. lap.

M.D.K.

Hady Kálmán, debreceni építész

tervét fogadta el a presbiteri gyülés a kiskunhegyesi ref. iskola pályázatain.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.
okt. 25 szl. 16. old.

Flaty Kálmán építész Debrecenben. A kiskun-
haszpesi ref. iskola tervpályázatán első díjat nyert.
(Művészet 1911 388. l.)

HÁTZAI, posztónyírómester

Az egri magisztrátus elrendelte, hogy a posztónyirók a szürszabók céhébe álljanak be. Ez a posztónyiróknak igen nagy veszteség volna. Hátzai már beállt oda. 163.old. 36, jegyz

LÉNÁRT ANDOR: Az egri céhek és a magisztrátus a 18-19. század fordulóján 155. old

Az Egri Múzeum Évkönyve, XIII. 1975. Eger, 1975

Hatzberger Paulina

Tóth asszonyság leány nevelő intézet beli növendékétől Pesten Ferencz szerzet-terén 466 sz.

152 sz. 1 gyöngyökkel hímzett tájkép. 92 old.

II. Tárgyjegyzék a második Magyar Iparmükiállitáshoz, 1843, aug. 25.-én.

Molnár László: Reformkori himzések és kézimunkák az Iparmüvészeti Múzeumban. 83.o.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müvészeti Múz. Évkönyve. VIII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bpest. 1966

HAUSENSTEINER Vencel tatai, illetve veszprémi kőmüves pallér, aki Egerben 1774–82 között müködött –+ Fellner Jakab épitész pallérjaként és –+ Povolny János pallérságból való távozása után Eszterházy őt nevezi ki a liceum főpallérjává.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Hausensteiner Vencel, kőmüves pallér

1774-82 körök, működik Egerben a liceum építésénél

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 337 old.

HAUSENSTEINER Vencel pallér, Egerben 1774-81 márciusáig a liceum épitkezéseit vezeti, mint ~~+~~ Fellner Jakab épitész vezető pallérja. /Szmrecsányi 277./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Hauser német Képrestaurátor

Pesti Hirlap. 1880. máj: 23. 4.

az Esterházy-Kiptárban ....

Hauser

órműves 1784-ben óvozza az egri Kossuth L. 14. sz. a. ferences templom felszerelési tárgyait.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

3657

Hauser

festményének reprodukciója

a 9. oldalon

Magyar Hauser 1973 január 7

Hauser lakatos

A tatai „majolika farekas gyár" építésénél 3 forint 50 krajcárt kapott 1761-ben 229. old.

Mihalik Sándor: Adalékok a régi magyar művészi kerámi gyártás történetéhez. 225.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv.Alap Kiadóvál Bpest

Hauser lakatos mester

1770-ben a tatai majolikagyár
építésénél dolgozott. 231. old.

Mihalik Sándor: Adalékok a régi magyar müvészi kerámia-
gyártás történetéhez. 225.o.

Folia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv.Alap Kiadóváll.
Bpest.

HAUSER, ötvös

Hamutartó.atm.13.2 cm.Anyaga öntvény,Készitette Hauser Győr.9 szögletü.Középen domboritott nyomassal tüzoltó jelvény.Körben felirat:Magyar Országos Tüzoltószövetség Győri Nagygyülése. 1932.aug.13-16.8/b .kép. Fekete repr. 476.old

NÓGRÁDI GÉZA: A Nádasdy Ferenc Múzeum tüzoltógyüjteménye 469.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

D Hatzfeld, A.

Hummel J.N. 10121

Mellig, kissé balra. Felirata a kép alatt:

J.N. HUMMEL

alól balra: A. Hatzfeld, lith.
legalól balra: No. 33. d. Portrait Saml:
jobbra: Mannheim b. C.F. Heckel.

Kny., mag 11 cm.

Szn. 144-99.
253-99-3.

Hatzenfratz András

lásd Halmi Andor

lásd Fleischer Bécs 49. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 OKT 20

Hatvanyné Marton Erzsébet rajza

A gyakorló pedagógust felemás érzések fogják el, ha családlátogatási programjára gondol. Pedig elvárják tőle, csakhogy nem kötelességévé teszik feletteseit. Ha ellenőrzik ebbéli tevékenységét, azt kérdik tőle: *hány családot látogatott?* De elvárják tőle azok a szülők is, akik szívesen fűznék szorosabbra az iskola és az otthon barátságát.

Számokkal azonban nem mérhető az a hatás, amit joggal elvárhat iskola és társadalom a családlátogatástól. Bár általánosan iskoláink körzetesítettek, az egyes körzetek nagyok, az osztályvezető tanítónő, vagy az osztályfőnök-tanár a legritkább esetben lakik a körzetben. De egy-egy osztály tanulóinak is általában 10—15 százaléka „körzeten kívüli". S a hétköznapok rohanásában, amikor otthon az édesanyákra délutánonként a harmadik műszak vár — bizony *az illem és a jómodor is néha tilalomfa!*

Egyszer egy kollégám azzal indokolta a család nem látogatást, hogy olyan magas az osztálylétszám!

— *Ha ábécében kezdem, júniusra se*

KÖNYVESPOLC

Georg Büchner

Az Európa Kiadó két új kötetéről

Huszonhárom és fél év, egyetemi katedra, doktori értekezés a koponyaidegekről, forradalmi röpirat, három dráma, egy novella és néhány levél — mindössze ennyi egy George Büchner nevű orvostanhallgató életműve. A számszerű adatok mögött a világirodalom egyik páratlan jelensége rejlik. Zseni volt? Költő? Tudós? Forradalmár? A „Büchner-tünemény" régóta foglalkoztatja a kutatókat. E 23 éves fiatalember utóélete valóságos életének sokszorosára nőtt.

A magyar könyvkiadás ez egyszer szokatlan szinkronban jelentette meg Büchner műveinek új, bővített kiadását (Fodor Géza szerkesztésében) és Kasimir Edschmid könyvét *George Büchner, Egy német forradalom története* címmel az Európa Kiadó *Századok és emberek* sorozatában. A két könyv jól egészíti ki egymást. A Büchner-kötet a drámákon kívül tartalmazza a Lenz-novellát, a Hesseni Hírmondó című röpiratot és a leveleket. (A teljes életműből csak a doktori értekezések, a drámafordítások és néhány korai vers hiányzik.) Edschmid regénye a korabeli Németország társadalmi-politikai tablója, amely a Büchner-életmű hátterét vázolja fel.

„Aki Németországban él, és eszméi vannak..., annak vagy egy magas ablakból kell kiugrania, vagy a lépcsőn kell lerohannia. De a lépcső még nem készült el." Ennél pregnánsabban aligha lehetne jellemezni a napóleoni háborúk utáni korszak Németországát, a Szentszövetség árnyékában élő, sok apró hercegségre szabdalt ország szellemi-politikai elszigeteltségét. Ilyen helyzetben mindenféle forradalmi szervezkedés kudarcra ítélt. Ez a sorsa a *Fiatal Németország* nevű írói csoportnak (vezetője az a Gutzkow, aki folyóiratában még Büchner életében megjelenteti a Danton halálát). És ez a sorsa a felső-hesseni államellenes összeesküvésnek is, amelybe Büchner — giesseni orvostanhallgató korában — Weidig butzbachi lelkész révén kapcsolódik be. A Hesseni Hírmondó című röpiratáért, amely a korszak egyik legmerészebb politikai állásfoglalása — emigrálnia kell Franciaországba, majd Svájcba. Az akkori német forradalom valójában nem több egy elszigetelt, kudarcba fulladt kísérletnél, amely a francia jakobinus eszmék hatására jött létre —, erről szól Kasimir Edschmid könyve. Középpontjában nem Büchner alakja, hanem Weidig tragédiája áll (aki a regény szerint nem öngyilkos lett a börtönben, hanem meggyilkolták!). A cselekmény számos ponton érintkezik Büchner életével: menekülését, halálát a szerző éppúgy beépítette könyvébe, mint leveleit, természettudományos kutatásait, drámáinak keletkezési körülményeit. Műfaját tekintve tehát *regényes életrajz*, amelynek szerkezete nem hagyományos technikát követ: az eseményeket különböző személyek mesélik el egyes szám első személyű monológokban. Edschmid könyve nem elsősorban szépirodalmi értékével, hanem időzítettségével válik hasznossá.

„A XIX. század első felében Goethe óriási árnya úgy feküdt a német irodalmon, mint a francián annak idején a klasszikus századé. Minden szál tőle indult ki és minden út hozzá vezetett; az első lázadók, a romantikusok nem is mertek fellázadni ellene, hanem a Goethe-kultusz apostolai lettek; a következő nemzedékre pedig már nemcsak Goethe nehezedett rá, hanem az egész Goethe-kor" — írja Szerb Antal. A Goethe utáni korszak egyetlen jelentős továbblépése a drámában — Lukács György szerint — Büchner életműve. Ez a mindössze három ránk maradt dráma: A Danton halála, a Leonce és Léna és a Woyzeck. A *Danton halála* (1835) a francia irodalom szellemi élményéből született: *„Nem krónikát írtam... és nem is történettudóshoz illő magyarázatot..., az olcsó mulatság lett volna. Hanem az alakokat írtam meg, akik a történelmet tükrözik."* Büchner jellemábrázolásának legnagyobb újdonsága — a romantika korában, Goethe és Schiller árnyékában — a realizmus. Alakjai nem idealizált történelmi hősök, hanem valóságos hús-vér emberek: forradalmárok és hatalomvágyók, jók és rosszak egy személyben. A dráma szerkezeti újdonságát — a montázstechnikát — az expresszionisták fedezték fel: a brechti modell egyik ősének tartják. A *Leonce és Léna* (1836), amely a Cotta kiadó pályázatára született, a Shakespeare-vígjátékokkal tart rokonságot. (Mottója is az Ahogy tetszikből való.) Shakespeare-re emlékeztet a pajzánul szellemes, csattanókban bővelkedő, szójátékokban tobzódó költői nyelv. (A fordítás, akárcsak a legtöbb Büchner-műnél, Thurzó Gábor nagyszerű munkája.) Mégis e szabálytalan mesejáték valójában semmihez sem hasonlítható lírai és filozófusi mestermű. A *Woyzeck* (1836—1837) valóságos eseményen alapszik: egy Woyzeck nevű lipcsei borbély féltékenységből megölte a szeretőjét. Ebből az alaptörténetből bontja ki Büchner a kiszolgáltatott kisember félelmetes ívű tragédiáját. A dráma töredékesen maradt fenn; több változata létezik, mindegyik befejezetlen, a jelenetek sorrendje bizonytalan, sőt a címolvasat is vitatott (Wozzeckként vált ismertté). A Woyzeck szövegkönyve a Büchner-kutatások nagy kérdőjelei közé tartozik, akárcsak a Pietro Aretinóról szóló elveszett negyedik darab. A büchneri hagyaték feldolgozásában különösen az utóbbi években értek el jelentős eredményeket. Az Európa Kiadó új válogatásának éppen az az érdeme a korábbi — 1955-ben megjelent — kötettel szemben, hogy csaknem a teljes Büchner-életművet és a kutatások legújabb eredményeit is tartalmazza.

Georg Büchner nagyságának igazi felismerését és drámáinak színpadi sikerét a XX. század hozta meg. A modern dráma — Brecht éppúgy mint Beckett — benne látja egyik korai előfutárát. Darabjainak magyarországi reneszánsza a hetvenes években bontakozott ki: a Nemzeti Színház, az Irodalmi Színpad, a Színművészeti Főiskola és a Stúdió K. játszotta műveit. Ezek az előadások is igazolták, hogy Georg Büchner — kortársunk. *„Az üstökösök közül volt vagy a meteorok közül, az önmaguk tüzében elégő nagy magányosok közül... Forradalmárok és írók ismerik fel.. elődjüket, irodalmi irányzatok az ősüket... Magányos volt az író, és műve is magányos maradt. Keveseknek szólt, értőknek szólt, és mindenekelőtt — a jövőnek."* (Európa Kiadó)

Ézsiás Erzsébet

Hosszú éjszaka

Palotai Erzsi novellái

Az előadóművész *Palotai* Erzsinek legendás az emlékezőtehetsége: hosszú és bonyolult szövegeket tud pontosan megjegyezni és elmondani. Nem rosszabb a memóriája az író Palotai Erzsinek sem; a legkiválóbb fényképezőgép élesre állított lencséjével rögzít olyan aprónak tetsző jelenségeket, amelyek mellett a közönséges földi halandó észrevétlenül elmenne. Eme különleges adottságának is hűséges tükre legújabb kötete, a *Hosszú éjszaka.*

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy az íróként és előadóművészként egyként kiváló Palotai Erzsi pusztán színes fényképeket tesz közzé elbeszéléseiben. A férjének, Komlós Aladárnak ajánlott könyv arról tanúskodik, hogy az a kemény szigor, ami a nagyszerű irodalomtudóst jellemezte, a feleség írásművészetének is egyik meghatározó vonása. Novelláit pontos megfigyelőképesség mellett az ábrázolás magasrendű általánosítóereje, fegyelmezettsége, jelzőinek pontossága minősíti és emeli az újabb szépirodalmi művek élvonalába.

A Hosszú éjszakában olvasható tizenhárom elbeszélés természetesen női szemszögből mond ítéletet szerelemről, hűségről és árulásról, becsületről és tisztességtelenségről, és elevenít föl egyik-másik írásban személyes emlékeket is. Ez az asszonyi látásmód azonban semmiképpen sem jelent beszűkült szemléletet, elfogultságot. Mindez pusztán érzékeny szubjektumát jelzi, amelynek segítségével olykor szarkasztikusan és nem titkolt iróniával, máskor megértő szeretettel vélekedik embertársairól. A könyv egyik kis remekműve a Bemutató előtt című elbeszélés, amelyben egy színházi premier apropójából hiúságról és szeszélyről, szerelemről és féltékenységről szól, könnyed hangon és visszafogottan, mégis a lélek mélységeibe is behatolva. És mintha erre az írására rímelne az a másik, az Ötven év múlva, délután ötkor, amelyben egy valahai színtársulat négy tagja fél évszázad elteltével találkozik egymással. De vajon ezek a csöndes, lappangó indulatok, amelyek ily hosszú idő múltán is ott bújkálnak a kimondott és kimondatlan szavak mélyén, kizárólag női tulajdonságok? Az író másik érdeme a sok közül, hogy általánosabb érvényt ad látszólag egyedi, a köztudatban asszonyiként élő gyengeségeknek, fogyatékosságoknak, amelyektől mi, férfiak sem vagyunk mentesek.

Annak a pontos megfigyelőképességnek, amelyről a bevezetőben szóltunk, különösképpen értékes jelét mutatja Palotai Erzsi a Zseblámpa című ciklusba gyűjtött találkozásaiban kortársaival, barátaival, pályatársaival. Egyik legérzékletesebb írásának hitelét e sorok írója is megerősítheti. Ebben a művében egy — vagy tán már csak egyetlen? — irodalmi szalonról, Lipták Gáborék vendégszerető balatonfüredi házáról fest színes, meghatóan kedves, szeretetteli képet. És az író egy újabb lényeges tulajdonsága is ebben az írásában érhető tetten: az a szikár tömörség, amellyel egyetlen, telibe találó kifejezés, jelző segítségével szinte minden fontosat elmond embertársairól. E ciklusnak talán legértékesebb gyöngyszeme a Török Erzsi emlékét fölidéző elbeszélés; ebben két barát portréja elevenedik meg, a nagy énekesé mellett az előadóművész-íróé is, és Palotai Erzsi önmagát sem kímélő őszinteséggel szól olykor válságba fordult, majd emberségesen megbékélt kapcsolatukról. A szemtanú itt ismét színre lép: ezzel az írásával Komlós Aladár is elégedett volt, ami — személyes ismeretség alapján állítható — a szigorú ítésznél nem tartozott a lebecsülendő tulajdonságok közé. Még akkor sem, ha az elismerő szavait fukaron mérő költő-kritikus egyébként sokra értékelte felesége írásművészetét. És Komlós Aladár ritkán tévedett. *(Szépirodalmi Könyvkiadó)*

Gábor István

ÚJ KÖNYVEK

EURÓPA KIADÓ:

Truman Capote: Mozart és a kaméleonok
Földisten lánykérőben — Finnugor mitológiai és történeti énekek
Lélekcsere — Mai litván drámák
Léopold Sédar Senghor: Elégia a vízhez
Ioan Slavici: Anyja lánya
Vitomil Zupan: Menüett gitárra
Wordsworth és Coleridge versei
Raymond Queneau: Az élet vasárnapja

MEDICINA KIADÓ

Dr. Zajkás Gábor—Gaálné Póda Bernadette: Diétáskönyv

STATISZTIKAI KIADÓ:

Demográfiai évkönyv 1980.
Foglalkozás- és munkáltatóváltoztatás
Budapesti statisztikai tájékoztató 1981/4
1980. évi népszámlálás — Lakásadatok II.
Magyar statisztikai zsebkönyv 1981.

TANKÖNYVKIADÓ:

Mezei Gyula—Petró Andrásné: Az igazgató munkája az iskolában
Ifj. Gazda István—Marik Miklós: Csillagászattörténeti ABC

Kilencven éve született Hauser Arnold

Budapesten, immáron véglegesen hazatelepülve halt meg 1979-ben Hauser Arnold, aki egyik főművének, a *Művészet és irodalom társadalomtörténetének* magyar kiadását kézbe véve még így méltatlankodott egy interjúban: „Érthetetlen számomra, miért írták a könyvemre németesen a nevemet, úgy hogy Arnold Hauser? Holott én a kéziratra többször is ráírtam, hogy Hauser Arnold! Miért akarnak engem Magyarországon idegennek feltűntetni?" Az azóta megjelent kötetek címlapján immár helyesen, magyarul szerepel a neve, jelezve, hogy a huszadik század legátfogóbb művelődéstörténeti szintézisének írója magyar. Bár életének közel hatvan esztendejét külföldön töltötte, pályafutásának indulása a századelő magyar szellemi életének nagy fontosságú csoportosulásához, a Vasárnapi Körhöz kötődik.

A temesvári születésű művelődéstörténészt, művészetszociológust az 1910-es évek derekán barátja, Mannheim Károly vitte el a Lukács György és Balázs Béla körül kialakuló baráti társaságnak és szellemi műhelynek egyaránt nevezhető vasárnapi összejövetelekre. Az itt folytatott beszélgetések jelentették Hauser számára azt a szociológiai indíttatást, amely később nagy művei megírásakor meghatározó jelentőségű volt számára. Ugyancsak a Vasárnapi Körhöz tartozás vezetett élete meghatározó fordulópontjához: 1919-ben a kör legtöbb tagjához hasonlóan aktívan részt vett a Tanácsköztársaság kultúrpolitikájának megvalósításában s bár ő maga nem volt kommunista, a közreműködése elég volt ahhoz, hogy a bukás után menekülnie kelljen. Olaszországba került, majd Németországban kezdett újra egyetemre járni — egy doktorátussal a háta mögött —, szociológiát és történelmet hallgatott. „Belekerültem egy légkörbe, amit szociológiai légkörnek lehet nevezni — mondta abban az interjúban, amelyet 1976-ban készített vele londoni lakásán a Magyar Televízió számára *Nyíri* Kristóf. — A nagy historikus Troelsch tanítványának éreztem magam, a Max Weber-féle légkörben mozogtam, ha nem is voltam közvetlen tanítványa, és lassanként rájöttem arra, hogy a realitásnak és ezeknek a szociális pozícióknak, amiről annyit hallottam, nagyobb része van a művekben, mint annak a belső logikának, annak az immanens szükségszerűségnek, amely az egyik formából a másikhoz vezet, az egyik stílusból a másikhoz visz el bennünket, és ezzel felfedeztem, hogy tulajdonképpen a művészettörténelem igazi lehetősége ott van, ahol a szociológiával párosul és találkozik."

A nácizmus elől Bécsbe települt, egy filmvállalat propagandafőnökeként dolgozott, közben eljárt az egyetemi előadásokra, és a film formájáról, esztétikájáról és szociológiájáról kezdett el könyvet írni. Amikor Hitler bevonult Ausztriába, Hauser Arnold Londonba költözött, ahol „üres kézzel, céltalanul" bolyongott és a British Museum olvasótermében talált új otthont, mint ezt idézett interjújában mesélte. Ismét egy filmvállalatnál kapott lélekölő, időrabló munkát, ám szabad idejében az időközben szintén Londonban megtelepedett Mannheim Károly felkérésére *a művészet szociológiai szerepéről* kezdett el írni. Az eredetileg 100—150 oldalasnak szánt bevezetőből egy tervezett antológiához az évek folyamán *kétkötetes, mintegy ezeroldalas* mű lett, *A művészet és az irodalom társadalomtörténete*, ám Mannheim Károly meghalt, Hauser Arnoldnak pedig még mindig nem volt semmiféle szerződése nagyszabású munkájára.

Amikor végre kinyomtatták a könyvet, megnyílt előtte az egyetemi pálya. Hat évig Leedsben volt magántanár — itt íródott *A művészettörténet filozófiája*, amely a művészet szociológiájának, a művészet társadalomtörténetének alapelveit rögzíti. 1957-ben meghívták az amerikai Brandeis-egyetemre, ahol kétéves oktatói működése során egy művészettörténeti kategória, a *stílus felől* közelítve kezdte vizsgálni a művészetek történetét. Ennek a munkának a gyümölcse hatalmas tanulmánya a *manierizmusról*, arról a művészeti irányzatról, amely a reneszánsz és a barokk között lépett fel, s amelyet a művészettörténet sokáig egyáltalán nem vett tudomásul, korcsszülöttnek tekintett. „Felfedeztem a magam módján — nem magam, mert akkor már többé-kevésbé a manierizmus divat volt —, hogy a manierizmus az a stílus, amely a legközelebb áll a jelen feladataihoz" — mondta erről televíziós interjújában. Néhány londoni év után ismét az Egyesült Államokba hívták, az ohiói egyetemre, ahol megkapta a *professzor* címet, s hozzálátott annak a műnek a megírásához, amelynek gondolata már régen foglalkoztatta: egy *rendszeres* művészetszociológia megalkotásához. Ez negyedik nagy könyve, *A művészet szociológiája*. Magyarul csak ennek kiadása várat még magára, a másik három kötet már „hazatalált".

Hauser Arnold életművének jellemzője a folyamatosság, újra és újra *ugyanazokat* a problémákat vizsgálta más és *más nézőpontból*. Közös vonásuk a marxizmushoz közelálló megközelítés, a szociológiai szemléletmód. Az elidegenedés műveinek központi kategóriája — a probléma már a Vasárnapi Kör tagjait is foglalkoztatta, amint erről nemcsak írásaik, hanem a Szellemi Tudományok Szabad Iskolájában tartott előadásaik is tanúskodnak. A film és a modern tömegkommunikációs eszközök kultúraformáló hatása iránti érdeklődése a művészet társadalmi meghatározottságával kapcsolatos új felismerésekre sarkallta. Noha művészetszociológiai úttörő tevékenysége számos követőre talált, s a társadalomtörténet az elmúlt évtizedekben sok nyugati egyetemen igen divatos diszciplinává lett, az övéhez hasonló átfogó művek nem íródtak.

Amikor hazatelepült, már nagyon beteg volt. Nem tudta valóra váltani azt az elképzelését, hogy budapesti lakásán fiatal tudósokat, egyetemi oktatókat fogadjon egyfajta magán-szemináriumon, amelyen tanítva tanulhatott volna ő is. Ám hátrahagyott művei alapján azok közé a gondolkodók közé tartozik, akik termékenyítő elemzéseik révén nem mechanikus átvételre, hanem gyümölcsöző vitákra késztetve segítik elő a tudomány előrelépését.

F. K.

Kiss Árpád emlékezete

A meghívó úgy szól, hogy a Magyar Pedagógiai Társaság, az Országos Pedagógiai Intézet és az Akadémia Pedagógiai Bizottsága hétfőn, május 10-én délelőtt, fél tizenegy órai kezdettel emlékülést rendez *Kiss* Árpád születésének 75. évfordulója alkalmából a Magyar Tudományos Akadémián.

És itt álljunk meg néhány pillanatra, hogy felidézhessük egy nagyszerű ember, a tiszta jellem, a kitűnő pedagógus, a „tanárok tanára", a néhány esztendeje elhunyt Kiss Árpád emlékezetét. Hetvenedik születésnapján, 1977-ben még alkalmam volt — megtisztelő szerencsém — budai, Bercsényi utcai lakásán hosszasan beszélgetni vele.

Derűs volt, tiszta szólású, mint barcasági anyaföldjének csángó népe, töretlen kedvű, mert sorsának csapásai során sem törettetett meg, és elmélyülten, már-már vidáman munkálkodó, aki pályája utolsó rezdüléseig csak tenni, cselekedni, dolgozni, másokat gyarapítani képes. Az 1974-es esztendőtől haláláig a Magyar Pedagógiai Társaság elnöke volt.

Sorsa? „Tanulni és tanítani." Ars poeticája? Tanulni még tanítványaitól is. „Az ember mindig, mindenkor sokat tanul attól, akit tanít." Pedagógiai törvénye? „Önmagunkat megismerni és kiteljesíteni." S ha oktalan, igazságtalan csapás zuhan sorsára-életére-pályájára? „Tovább tanítani." Az elveiben meg nem rendíthető férfi az 1951—53-as kistarcsai internálása után elment oktatni egy — napközibe.

„Rehabilitálását" nem kérte. Felszólították, de nem tette. Ő több mint hetvenesztendős élete során soha, semmit sem kért. Ez a szelíd arcú, kedves mosolyú, látszatra mindig derűs ember csak adni, adakozni tudott: szétszórta élete és tudása kincseit.

Pályája? A sorsát érintő kérdés után ez következne talán. A régi Brassó megyében, Csernátfaluban született, az első világháború után a Magyarországra áttelepült család fia Balassagyarmaton érettségizett, a pesti egyetem bölcsészettudományi karán tanult, s francia—német szakos tanárként ugyanoda került vissza pedagógusként, ahol diákként kezdte.

Néhány esztendő múlva már a Debreceni Tanárképző Intézet gyakorló gimnáziumában tanár, de szép ívelésű pályája, pedagógiai munkásságának a java, e „csendes forradalmár" titkon őrzött eszményeinek a sikere csak az új Magyarországon bontakozott ki, a felszabadulás után. „Életre hívtuk az általános iskolát, a dolgozók iskoláit, megvalósítottuk az állami tankönyvkiadást, az iskolákat államosítottuk." Kiss Árpád békés frontkatona — a legelső vonalban. 1946-ban a Köznevelés főszerkesztője, 1945 és 1948 között az Országos Köznevelési Tanács igazgatója, 1949-ben az Országos Neveléstudományi Intézet egyik vezetője — majd kistarcsai internált. Szabadulása után napközi otthon vezetője lesz, majd Budafokon és Kőbányán általános iskolai tanár.

Egész iskolarendszerünknek egyik szellemi atyja volt. „A múlt iskolájában nem lehet a jövő emberét nevelni", hirdette. Fölfedezik — hányadszor már? A drágakő tulajdonságai közé tartozik, hogy megcsillan még a kietlen homoktenger szemcséi között is. 1957-ben a Pedagógiai Tudományos Intézet főmunkatársának hívják meg, később az Országos Pedagógiai Intézet tanára a didaktikai tanszéken, végül is a Magyar Pedagógiai Társulat elnökévé választják.

A legnagyobb hatású nevelők egyike volt a huszadik század Magyarországán, és kivételes szellemi erejű pedagógus az új, szocialista társadalomban.

Tisztelet és hála neki, még holtában, porában is.

(r. p.)

Pályázati fe

Július 1-től öt évre szerző következő egységeinket:

211. Vadrózsa
II., Pentelei ut

219. Kikelet
II., Fillér utca

243. Mokka
II., Mártírok ú

254. Fasor
II., Szilágyi Erz

309. Hörpintő
II., Kenyeres u

324. Cserepes
Testvérhegyi ut

Az üzletekkel kapcsolatban írásbeli tájékoztatót az Észak üzemigazgatósági főosztálya a tól 16 óráig.

A versenytárgyalást közjegyz Újlaki étteremben tartjuk 1 Budapest III., Szépvölgyi út 1

Kérjük az érdeklődőket, hog nyolc nappal a versenytárgy vagy levélben küldjék el a v

Észak-budai Vendégl
Budapest II., Mártír

M.D.K.

Hauser Antal, ötvös

1759-ben Barhóczy püspörnar dolgozik Egerben

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1959. Akadémiai Kiadó, 337. old.

170.000 12.000
340
1.040.000 Cadbury

Ger. 350 12.
700
4.200.000

87.5
1750
950.000

96.25 12
19250
1.155.000

Bale 153.12
306
1.836.000

Dec 1405.12
2810
1.686.0

(l. Hauser) Hauser Antal

Győri (?) ötvös.
1850-ben restaurálta és
aranyozta az alábbi
ereklyetartót.

Balics Lajos dr:

Szent László király
fejereklyéjének
története. Győr,
1892. 27. l.

Hauser Antal ötvös

A Kassai Immaculata szobor története
Kosice-Kassa 1928. 37.l.

330. kép. *21. Horae Beatae Mari*

HAUSER Alajos festő

1880.

301. jún. 1.	Hauser A. restaurálja az országos képtár képeit.	104. p.

1884

62. febr. 7.	Képrestaurálások az országos képtárban Hauser Alajos által.	105

M. ÉA. 1991. 1-2

475

2282

na-Studničková, Milada

735, 2143, 2281, 2299

Hatzinger Pál

linzi kőművesmester:

Székesfehérvár, az exjezsuita, majd cinterciba templom egyhocú vajza.
Épitette 1745–51 körött. (repr.)

Johann Haslinger: Linz, az orsolya apácák temploma, 1736. (repr.)

Voit Pál: Martin Wittwer, a győri karmelita templom épitésze. /Adatok a dunai barokk épitőiskola magyarországi kapcsolataihoz./ Magyar müemlékvédelem 1963-1966, Bp.,1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 187-225 l., német resumé.

Hatzinger Pál

linzi származású nékestehérvári kőműnesmester építette az abai templomot a jezsuiták megrendelésére. Prunner köréhez tartozhatott, esetleg a pauriai templomot is ismerhette (talán dolgozott is rajta). 1720-45-ig a ferences, 1745-51-ig a jezsuita templomokat épitette Nékestehérvárott.

Voit Pál: Martin Wittwer, a győri karmelita templom épitésze. /Adatok a dunai barokk épitőiskola magyar országi kapcsolataihoz./ Magyar müemlékvédelem 1963 `966. Bp. 1969. Akadémiai k., ~~xx~~ 289 l., 369 kép, 187-225 l., német resumé

212.l.

2.

Hatzinger Pál

széherfehérvári jezsuita templomának homlokzatát másolja ugyanott az 1745-48-ig épített nemináriumi, eredetileg karmelita templomnál.

Voit Pál: Martin Wittwer, a győri karmelita templo épitésze. /Adatok a dunai barokk épitőiskola magyarországi kapcsolataihoz./ Magyar müemlékvédelem 196 1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 187-225 l., német resumé

Hätzinger Pál (Hätzinger)

Schoen Arnold kutatásai szerint 1686-ban
mühlett Linzben, 1713-ben telepedett le
Székesfehérvárott. A nesztersendek (fő-
leg jezsuiták) majd a város és a
Zichyek építése volt. Utóbbiaknak épi-
tette a zsámbéki várkastély kőszkápol-
nóját s átépítette a várpalotai vár-
kastélyt.

Voit Pál: Martin Wittwer, a győri karmelita templom
épitésze. /Adatok a dunai barokk épitőiskola magyar-
országi kapcsolataihoz./ Magyar müemlékvédelem 1963-
1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 187-
225 l., német resumé

222. l.

4.

Hätzinger Pál

a jezsuiták meglizásából épitette az abai hárosszög alapzájú templomot. Schoen számutatott Prunnerrel való kapcsolatára. 1756-ban tékesfehérvárott halt meg.

Voit Pál: Martin Wittwer, a győri karmelita templom épitésze. /Adatok a dunai barokk épitőiskola magyarországi kapcsolataihoz./ Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 187-225 l., német resumé

222. l.

5.

Hatzinger Pál

nevét – talán elírás miatt – a linzi és bambachi körsetben nem ismerik

1 A bambachi centralis kápolnánál az építőmester P. Felix Etzinger; a linzi Orsolya templomnak – melynek bomlokrata a zizzi előképet (1736) – Johann Haslinger kőműzesmester szerepel. – Igy az ő neve is felmerülhet a zizzi temp-

Voit Pál: Martin Wittwer, a győri karmelita templom építésze. /Adatok a dunai barokk építőiskola magyarországi kapcsolataihoz./ Magyar müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l., 369 kép, 187-225 l., német resumé

212. l.

Hatzinger Pál, építész M.O.K.

Linzi háromszögű.
Valószínűleg az ő műve az abai szk. templom három oldalú szentélye 1748-53 között.

Kozák Károly. Háromszög alapraj-ú, XVIII. sz.-i épületek Magyarországon.

Műemlékvédelem, 1959. III. évf. 3. sz.
146 l

Hatzinger Pál épitém M.D.K.

Székesfehérvár, ciszterci templom

1745 – 1751.

Genth. Müeml. 1959 I. 355.

M. D. K.

Hatzinger Pál építén

Székesfehér-vár, ferences templom egyik
építője 1720-

Genth. Mieml. 1959 I. 358.

Paul Hatzinger M.D.K

Lézesfehérvári építőmester

Valóniküleg ő építette a cisztercitplomot.

Fitz Jenő: Séta a régi lézesfehérvárt. Lézesfehérvár 1956, 10

MDK

Hatzenfratz Andor, Arad

1873. Füger-dij

Bécsi Képzőm. Akad. magyar ösztöndijasainak névs.
Fleischer, Bécs. 102.l.

M.D.K.

Paul Hatzinger, épitész

A székesfehérvári Jezsuita templom és kolostor tervrajzát készitette 1742-ben. Fekete repr. Abb.1.102.o.

L.Nékám: Die Die Apotheke"zum schwarzen Adler"von Székesfehérvar. 101.o.

István Király Múz.Közleményei. Alba Regia.István Király Múz.Évkönyve.VI.-VII.1965-66.Székesfehérvár,1966

Hatzinger, Paul

A legjelentősebb építene Sz.-nel, ahi házakat épitett a Zichy család különböző épitkezéseit vezette a megye területén. 1756 febr. helt meg. — Márc. 15-e-u. 6, volt jezsuita (143 K.) rendhár (1744-63) terverője (valószínűleg) — Márc. 15-u 8. volt cisztercita templom terverője (valószínűleg. (145 K)

Dr Fitz J. — Gászás L. — Papp J. 1 122 „
Szekesfehérvár, Bp. 1966. 123, 46 l.

Hatzinger Paul

1743/44-ben a ledölt ~~éneki~~ déli
torony helyreállítását végezte az éne-
ki torony mintajára a ht. István
templomban.

Dr. Fitz-Gánár-Papp, Kézsfehérvár,
Dp. 1966.

36.

Hatzinger Paul 3.

1745-ben elkészült a belv. templ.
1743-44 körött, a szt. István plébaniast. ledőlt déli tornyát állítolat helye. levéltári adatok nem, de formai kapcs. valóminűvé lenik, h. a jezsuitek rend. házat 1744/45-ben á Nepomuki szt. János templ. 1745-51 körött ő épitette - Épidejűleg 1746-47-ben a városi kőrhéz épitésével is ő volt megbízva. Utolsó edelig ismert alkotása a jezs. megb. zérült hantkérosszég templom, 1748-54 zérült 1756 febr. halt meg kérésfehérvárom. 1966

Dr. Fitz, Gászár-Papp, kérésfehérvár vásos képei műemlékei 40.

Hatzinger Paul

1746/47 - ben végrett hőmi-
nes mutatót a vizsben.

Dr. Fils-Gánás-Papp, Kétes/Kérvis
Bp. 1966.

1/4 2

35.

Withel

Hatzinger Paul 1.

az első réprett, kisebb átalakítás-kot önállóan végző pallás 1686-ban Linzben mil. Johann Michael Brunnerné tanultra az építőmesterségel, akinek halála kimutatható H. munkájába. 1713-ban telepedett le Sr.-on. 40 éven át a jelentékeny építkezéseket vezette. 1726-ban a zsembéri xaveri szt Ferenc templom ot hatta rendbe. (Soft)

Dr. Filz-Gánay-Papp, Szekesfehérvár Dr. 1966. 40.

Hatzinger Paul 2

1732-ben a várpalotai várhelyi
mi helyére építette. 1738-ben
kálozon építette házat, ezt is és az
előzőt is Zichy család megbízásából.
Első h-i mi ródése a ht. Sebestyén Zápolna
ugyáépítése 1739-nagy pestisjárvány után.
1741 tavaná fejezte be. 1742-ben Kolz,
Franz kőmüvesmesterrel a ferencesek belvár
templ. átalakítását és neutélkyelvalló bővé-
lését végezte. (Soft.)
Dr. Filz-Gánás-Papp-Pérespéhéváz,
Bp. 1966. 40 l.

M. D. K.

HATZINGER P. építész

Székesfehérvár Öreg u. 18. Felső-
városi pleb. templom (1741)

Gerő László: Magyar építészet bola-
dó hagyományai Bp. 1964. 40. l.

MDK

Hatzenfrantz Andor, Arad

Füger-dij. 1873

Bécsi képzőm. akadémia magyar ösztönd. névs.
Fleischer Bécs. 102. 1.

itás katalógusa szerinti méretek:
ria és János 157 cm. Soureknél:
ria 157 cm., János 16o cm.

yi 1863, 55. - Henszlmann I., Lőcsé-
878, 51. - Divald K., Müvészeti em-
Müvészrt II /19o3/ 416. old., kép:
9o6, II. 64. old., XII. táb. /2-3.
nyvismertetés. AÉ XXVI

MDK

Hatzinger Pál, kömivesmester
1686?-1756

Walch Tamás kőfaragómesterrel közösen emeltek panaszt a kőművesleglények ellen a székesf.v.-i magisztrátusnál. Walch T. ezek szerint 1743 jun.25.-én még Székesfehérvárt tartózkodott.

Schoen Arnold: Walch a székesfehérvári városháza kőfaragója.
Magyar Művészet. 1931. 52-55.l.

Hatzinger (Hätzinger) Paul

1686 körül Linzben született s 1713-tól haláláig, 1756-ig székesfehérvári polgár. Legtöbbet itt dolgozott (Szent Sebestyén kápolna, ferences templom szentélye).

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970. 143 l.

Post

Hatzinger (Hätzinger) Paul

Továbbá a Szent István templom tornya, városi kórházán is dolgozott. Fehérvári munkáit kiegépítik a gróf Zichy család építkezéséi.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

1.43-144 l.

Hatzinger (Hätzinger) Paul

Azonkívül felújította a zsámbéki templomot, valamint építette a polotai vendégfogadót és özvegy gróf Zichy Jánosné kólózi házát.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Bp. 1970. 1441.

Hatzinger Paul

fehérvári kőművesmester 1734-35 felújítási munkálatokat végez a várpalotai várkastélyban.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Hovassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970. 141 l.

Hatzinger, Paul

épitész MDK

1743/44-ben a szfvári Szt István székes-
egyház ledőlt déli tornyát épitette fel az északi
mintájára.

Fitz, Székesfehérvár, 54.o.

Hatzinger, Paul építész MDK

Valószinüleg ő tervezte a szfvári jezsuita rendházat 1744-45 között. Ma diákkollégium Márc. 15-e utca 6.

Fitz, Székesfehérvár 50-51.
repr. 33. kép.

M. D. K.

HATZINGER P.

Székesfehérvár. Felsővárosi plébánia-templom, 1741.

Magyar építészet. Bp. 1954. 70. l.

Hatzinger Pál építén. M.D.K.

Linzi nármazásu, kékesfehérvárott dolgozott. Valóninüleg az abai typlom rentényének építője. (1748-1755).

Genth: hücnel. 1959 I. 9.

Hatzinger Paul MDK

építész

A szfehérvári jezsuita (ma ciszter) templom (1745-1751) valószinü tervezője.

Fitz, Székesfehérvár 49.o.

repr. 30/ 33. kép.

MDK

Hatzinger Paul

épitész MDK

Szfvári Szt. Imre templom(Ferences templom) 1720-1742 között. (Franz Kotz/X/ szignálta a tervet, de valószinüleg csak a befejezésben/X/ vett. részt).

Fitz, Székesfehérvár, 44.o.

Hatzky Egon

Alkotása szerepelt a vasi képzőművészek tav. tárlatán.

P.H.932.III.25.

Petrykа Edon

HAU, Karl Ludwig, kőművesegéd Tatán

K.L.H., Maurergesell in Totis, Würzburgból jött, állítólag lipcsei származásu. Adónágokat hagyva Tatáról megszökött. Kereszt. (1808, 669, 682, 702 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

GEO:
~~GEO:~~ H A U B E N H O F E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:- 324.- Herr GEO: H A U B E N H O F E R
Felvétel ideje: 1815. 15. Sept.
Hová vették fel: Temesvár. 160.old

DOMONKOS OTTÓ: magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve. 16. Győr. 1974

HAUBEHOFER GYÖRGY, textilfestőmester

1819.-Sok vidéki mestert, kik hosszabb ideje a pozsonyi céhben voltak, a budaiak maguknak igényeltek, mert a Helytartó Tanács 1813-ban nem határozta meg pontosan a budai céh területét.- E mesterek egyike volt:
Haubehofer György, Temesvárról. 130.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

JOS. HAUBENHOFER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Stadt Pressburg.
Név:.- 176.- Herr Jos. Haubenhofer
Felvétel ideje: 1799. 9. Sept.
Hová vették fel: Temesvár. 157.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi Festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

JÖRG HAUBENWALLNER, épitész

A Lékán 1662-ben ~~xkpixxxxt~~Pietro Orsalino,Como tói származásu metsr által alapitott kőmüves és kőfaragó céhnek Jörg HaubenWallner kőmüves is alapitó tagja volt 442.old

HARALD PRICKLER: Giovanni Bernardo Ceresola,a szombathelyi Sat.Márton templom épitője 441.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szám. 1968.Szombathely

AZ EST ELSŐ RÁDIÓKÉPE A KORONÁZÁSI SZERTARTÁSRÓL

A POMPÁZATOS SZERTARTÁS EGYIK JELENETE: A BALOLDALI TRÓNSZÉKEN ÜL A KIRÁLY, MELLETTE A CANTERBURYI ÉRSEK ÁLDÁSÁT ADJA RÁ, A JOBBOLDALI TRÓNSZÉKEN ÜL A KIRÁLYNÉ.

Több bírót sürgettek az igazságügyi költségvetés tárgyalása során

— Az Est tudósítójától —

A Ház mai ülését tíz óra után néhány perccel nyitotta meg **Tahy** László elnök. A költségvetési vita során *az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalására* került sor. *Lázár* Andor igazságügyminiszter képviselte a kormányt.

Krüger Aladár, az igazságügyi tárca költségvetésének előadója, mondotta az előadói beszédet:

— Külföldön néhány helyen a hatalmi szándékok betörnek a jogi életbe.

nálunk a jogi élet nyugodtan, az *alkotmány* útján, a szociális szempontok figyelembevételével halad előre. *Magánjogi törvénykönyvünk német és olasz fordítása elkészült.* Nincs szükségünk újabb büntetőjogi kódexre. A bírói létszám további apasztást nem bír el.

— Magyarországon — folytatta *Krüger* — az elmult két évben *igen értékes nemzetközi jogi kongresszusok* folytak le. Az igazságügyminiszter külön gondoskodik a magyar jog külföldi ismertetéséről. *A jogfolytonosság külső jele, hogy az ítéletet a Szent Korona nevében mondjuk ki.*

Az előadói jelentéshez elsőnek **Dulin** Jenő szólt hozzá. *Ellenzéki létére sem tartja a költségvetés dotálását az igazságügyi tárcánál elég magasnak.*

A kormánypárti sajtóalap helyett az igazságügyi tárcának juttathattak volna többet.

De ott vannak a *gyáriparnak* negatív formában adott nemzeti ajándékok. Az igazságügyi tárcát lehetett volna ezek helyett is bővebben ellátni. *Elegendő bíróra van szükség*, mert az igazságszolgáltatás nem lehet félig jó és csak akkor töltheti be helyesen a szerepét, ha teljesen kifogástalan.

A bírák tekintélyéhez hozzátartozik az anyagi és erkölcsi függetlenség. Az erkölcsi függetlenség tekintetében *a magyar bírák világviszonylatban is első helyen állanak.* Az anyagi függetlenségről azonban már beszélni kell.

Állítsa vissza a törvényhozás a bírák régi javadalmazását.

Ha a közalkalmazottak egész vonalán nem is tudjuk megcsinálni a fizetések visszaállítását, *csináljuk meg legalább a bíráknál.* Az igazságszolgáltatásnál megvan *a gyorsaság, alaposság*, de nincs meg a *zavartalanság* és ennek a lecsökkentett bírói létszám az oka.

Emelni kell tehát a bírák létszámát,

mert ha kevés a bíró, hosszadalmas az igazságszolgáltatás.

— *Ha az emberek minden olyan törvényt vagy rendeletet elolvasnának*, amelyet nem szabad megsérteniök, nem lenne idejük arra, hogy megsértsék a törvényt vagy rendeletet. Ezután *az összeférhetetlenségi törvényt sürgeti.*

Lázár Andor igazságügyminiszter: Kérem, *olvassák el végre a meglevőt!*

Dinnyés Lajos: Elolvassuk, de tartsák be, miniszter úr.

Dulin Jenő: Ebben az országban

rengeteg röplap jelenik meg, amely tele van izgatással és nemzetgyalázással.

Dinnyés Lajos: *Szennylapok, ezek nem ujságok.*

Dulin Jenő: *A sajtószabadságot féltem ezektől a lapoktól.* A sajtó alkotmányosságunk legfőbb védelmezője és ezek az izgató szennylapok *veszélyeztetik ennek a sajtónak a szabadságát.*

Ezután

Lányi Márton beszél és kijelenti, hogy fontosnak tartja *a bírói fizetések régi nívóra való visszaállítását* és az erkölcsi és anyagi összeférhetetlenség megállapítását. Rettenetes már a felelőtlen lapok tömeges megjelenése, ez

veszélyezteti a nemesszándékú sajtó szabadságát.

Intézkedjék az igazságügyminiszter, hogy felelőtlenül *ne lehessen rágalmazni.*

Ma végeznek a tárca költségvetésével,

Lázár igazságügyminiszter félnégy órakor válaszol

a felszólalásokra.

A tavasz férfidivatja

Félkemény gallér kitűnő minőség, új formák P —.96, —.88, **-78**

Kemény gallér Joss minőség, az összes divatos formákban P **-96**

Félkemény gallér különleges minőség P **120**

Férfi nyakkendő jó műselyemanyagból P **-96**

Férfi nyakkendő újdonság, bőrutánzat P **350**

Férfi nyakkendő tiszta selyem, gyönyörű színválasztékban P 5.80, **380**

Férfi divating 2 külön gallérral, tartós anyagból P **490**

Férfi popelining 2 külön gallérral, 1 pár »Celastic« betéttel, gyönyörű színekben P 8.90, **690**

Férfi ing a világhírű »Habselyem« anyagból, kellemes nyári viselet P 11.80, **980**

Férfi sporting szellős anyagból P 2.90, **225**

Férfi sporting tartós anyagból, sportszerű viselet P **375**

Férfi sporting nagyon jó popelinből P 8.90, **690**

Férfi pizsama divatos anyagból, jó szabásban P 7.90, **690**

Férfi pizsama divatos, csíkos kimintázásban, erős anyag, strandra és kerti használatra igen alkalmas P 19.80, 14.50, **1280**

Férfi pizsama kitűnő minőség P **2450**

CORVIN

A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

GLOBOL mellett nincs molykár

KAPHATÓ MINDENÜTT!!

Főlerakat: Molnár és Moser droguisták Petőfi Sándor u. 11

Új helyzet van kialakulóban a magyar politikában

Miben támogatják az ellenzéki vezérférfiak a kormányelnököt

— Az Est tudósítójától —

A költségvetés általános vitája lezárult: *Darányi* Kálmán miniszterelnök tegnap az elhangzott felszólalásokra mondott válaszbeszédében kijelentette, hogy minden oldalon olyan nagy színvonalú volt ez a vita, amilyenre régóta nem emlékszik. Megállapította a miniszter azt is, hogy az egész költségvetési vitának majdnem minden egyes felszólalásán végigvonult a *szociális gondolat* problémája.

Minden párton az a felfogás alakult ki, hogy most a költségvetés általános vitájának sokkal komolyabb és messzebbmenő jelentősége volt, mint az elmult esztendőkben. Politikai és gazdasági szempontból egyaránt új helyzetet látnak kialakulóban és talán soha a helyzetnek valóságos tükörképét nem adta annyira a parlament, mint ma. *A kisgazdapárton* állapították meg:

— Politikailag a parlamentnek csaknem minden pártja — kivéve a szociáldemokratákat — bizalommal viseltetik Darányi Kálmán miniszterelnök és a kormánya iránt, a gazdasági kérdésekben és a szociális reformok tekintetében minden párt erősen ellenzéki magatartást tanusít és követeli a régi irányzatnak megváltoztatását.

Messzemenő következtetések

A politikai bizalom, amely különösen az alkotmányjogi kérdésekben nyilvánul meg a Ház minden oldalán Darányi Kálmánnal szemben, *mármár összehozta valamennyi polgári pártunkat: közös platform megteremtéséről, sőt pártközi együttműködésről, esetleg még messzebbmenő lehetőségek, talán valóságos pártszövetség megteremtéséről is beszéltek már beavatott politikai körökben.* Az alkotmányjogi javaslatok körül folyó bizalmas tanácskozások köre egyre jobban kiszélesedett, pártokon kívülálló politikusok is erőteljesen fáradoztak az új politikai konstelláció kialakításán.

A költségvetési vita során elhangzott megnyilatkozások. *Ernszt* Sándor, gróf *Bethlen* István, *Rassay* Károly, *Eckhardt* Tibor és végül *Darányi* Kálmán miniszterelnök beszéde a legjelentősebb kérdésekben egysíkon mozgott, azonban még mindig nem voltak ezek a felszólalások annyira egybevágók, hogy belőlük a pártok között való teljes együttműködés végleges megteremtésére következtetni lehetne.

Parlamenti vezérférfiak érdekes összejövetele

Az ellenzék vezető politikusainak az elmult napokban módjuk volt a legközvetlenebbül is eszmét cserélni ezekről a kérdésekről. A Ház folyosóin tegnap sok szó esett arról az összejövetelről, amely tegnapelőtt este zajlott le gróf *Sigray* Antalnál. Jelen voltak ezen a vacsorán az összes ellenzéki polgári pártok vezető férfiai: gróf *Bethlen* István, *Eckhardt* Tibor, *Rassay* Károly, gróf *Esterházy* Móric, *Gratz* Gusztáv, *Szontagh* Jenő és még sokan mások. Messzemenő következtetéseket fűztek ehhez az összejövetelhez, amely hosszú idők multán először hozta össze valamennyi ellenzéki polgári párt vezető tényezőit.

Hogy milyen keretek között mozgott a pártvezérek eszmecseréje és annak minő eredményei mutatkoznak majd a legközelebbi jövőben: erre vonatkozóan az összejövetelről nem szivárgott ki semmi sem. Mindenesetre már az elkövetkező hetekben megmutatkozik ennek a nagyjelentőségü találkozásának hatása és eredménye.

A megbeszélések és összejövetelek folytatódni fognak: az ellenzéki pártvezérek mindenütt erejüket arra fogják összpontosítani, hogy *az üszítás és a demagógia kezéből kivegyék a fegyvereket,* egyesült erővel bírják rá a kormányt a legégetőbb szociális reformok gyors megalkotására, ezekben a vonatkozásokban teljes alátámasztást fognak nyujtani a Darányi kormánynak.

Mit várnak a miniszterelnöktől

Ezzel szemben azonban elvárják az összes polgári politikusok Darányi Kálmántól, hogy a túlzó és még mindig fantazmagóriákat termelő, szélsőséges elgondolásaikat fel nem adó elemeket minden rendelkezésre álló eszközzel meg fogja fékezni. Legutóbb olyan jelenségek mutatkoztak a Házban, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy *a nemzeti egység pártja még mindig egy törpe kisebbség megfélemlítő hatása alatt áll.*

Különösen megmutatkozott ez *Mocsary* Dániel felszólalása előtt és alatt. Ez a képviselő, aki Marton Béla közvetlen hívei közé tartozik, hat határozati javaslatot akart benyujtani, amelyek a legradikálisabb pénzügyi és gazdasági reformokat követelték a kormánytól. Maga a miniszterelnök és *Fabinyi* pénzügyminiszter arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ezek a határozati javaslatok, amelyek nyilvánvalóan az egész szélső jobboldali csoport követeléseit foglalták magukban, kormánypárti oldalról *nem kerülhetnek a Ház elé,* annál kevésbbé, mert még az ellenzéki javaslatokon is messze túlmentek, — radikalizmus tekintetében.

A miniszterelnök a csoport egyes tagjaival tárgyalt is ezekről a kérdésekről és ezeknek a megbeszéléseknek az eredménye volt az, hogy Mocsáry Dániel határozati javaslatait visszavonta.

Nem alakult meg az új tűzifaértékesítő, mert előbb újabb állami kedvezményeket kér

A kisfogyasztó tűzifája 4.20-ról 6.20 pengőre emelkedett!

— Az Est tudósítójától —

Tegnap ült össze a termelők, kereskedők és gőzfavágók érdekeltségének ama csoportja, amely hajlandó a kormány által kívánt feltételek mellett a tüzifaértékesítőt megalakítani, de, *megalakulásra nem került a sor,* mert valamennyi érdekeltség szükségesnek tartja, hogy *előbb a kormány újabb engedményeket tegyen és rendeletileg biztositékokat adjon.*

A helyzet ma már egész egyszerűen a következő: A bükkfa *hatósági* ára 220 pengő a feladóállomáson. Ehelyett *ma a piacon a hatóságok és a kormány szemeláttára 370 pengőt fizetnek a feladóállomáson és mire a bükk Budapestre érkezik, a megállapított 260 pengő helyett 450 pengőt fizetnek érte vagónonként.* A kisfogyasztó pedig, aki tavaly métermázsánkint *4.20 pengőért* kapott bükkfát, *ma már 6.20 pengőt fizet ugyanazért az áruért.* Mi lesz ebből, ha ez így folytatódik tovább? *A MAV-tisztviselők már tudják, hogy nem kaphatnak a tavalyi áron tüzifát.* Nem kaphatnak a közalkalmazottak sem, mert mint *Az Est* jelentette, a megtartott nyilvános árlejtéseken egyáltalán nem ajánlottak elegendő fát, vagy olyan árakat kértek a szállítók, amelyek mellett *50 százalékos áremelkedés nélkül senki sem kaphat tüzifát.*

Most a termelők, gőzfavágók és kereskedők egyrészének csoportjából összeálló részvénytársaság *nem hajlandó mindaddig megalakulni, amíg nem kap a kormánytól bizonyos garanciákat,* amit a fogyasztók újabb sérelme nélkül nem is kaphat meg. Megint a kormány kezében van a döntés és mégegyszer felcsillan a remény a fogyasztónak arra, hogy *talán megkönyörülnek rajta.*

Pénzhamisításra szövetkezett egy festő és egy napszámos

Négy letartóztatás

— Az Est tudósítójától —

A rendőrség ma letartóztatta *Hauser* Antal 42 éves gyálligeti arcképfestőt és ifj. *Gál* Antal 35 éves rákosszentmihályi napszámost. *Az arcképfestő és a napszámos pénzt hamisitott.* Januártól áprilisig mintegy

150 darab hamis 2 pengőst gyártottak.

A pénzhamisító műhely *Hauser* gyálligeti »műtermében« volt, itt dolgoztak primitív eszközeikkel, így például *Hauser* a hamis 2 pengős *éleinek recézését harapófogóval végezte.* Kívülük letartóztatásba került *Zeliska* Istvánné és *Nagy* Sándor, akik a hamis 2 pengősöket *forgalomba hozták.*

Újpest—Beogradski 2:2

Belgrád, május 13

Az *Ujpest* futballcsapata szerda este fél 10 órakor Belgrádban a *Beogradski* együttesével játszott. A mérkőzés *2:2 (2:1) arányban döntetlenül végződött.* Az Ujpest szerezte meg a vezetést *Kocsis* révén a 4. percben, de a Beogradski néhány perc mulva *kiegyenlített.* A 39. percben az Ujpest *újból magához ragadta a vezetést,* a második félidőben azonban az ellenfél újabb góljával döntetlenné tette a mérkőzést.

Dorothy Lamour **A dzsungel királynője**
mától **CAPITOL**

Özv. Szilárd Gyuláné szül. **Száraz Lujza** a maga, **Klára** leánya, valamint az alulírott rokonság nevében szomorúan jelenti, hogy szeretett férje

Szilárd Gyula
autófelszerelési kereskedő

e hó 12-én, hosszú szenvedés után elhúnyt.

Temetése e hó 14-én, pénteken déli 12 órakor a kerepesi izr. temetőben.

Özv. Steiner Hermanné édesanyja, **Sauer Hermanné** szül. **Steiner Fanny, Szilárd Béla** testvérei, **Száraz Teréz, Szilárd Béláné** sógornői.

Revesz Oltóné szül. **Epstein Bella** úgy a maga mint férje **Revesz Ottó** és az egész rokonság nevében mély fajdalommal tudatja, hogy szeretett édesapja

Epstein Mór
cipőkereskedő

e hó 12-én életének 74-ik évében elhúnyt.

Temetése e hó 14-én, pénteken délután 3 órakor lesz a rakoskeresztúri izr. temetőben

Sportjegyek
a pünkösdi angol meccsre
(Hungária—Leicester City) és az előtte lejátszandó
Ferencváros-Bocskay
mérkőzésre az Üllői útra
AZ EST-nél (Erzsébet körút 18-20. szám) olcsóbban előreválthatók!!

Jegyeket árusítunk még a pünkösdvasárnapi **autószépségversenyre** (Ügetőpályán) és a **magyar Oxford—Cambridge evezősverseny** kísérőhajójára.
Árusítiuk a Budapesti Motoryacntklub **motoryachtsorsjegyeit is.** (Ára 1 P)

Hatzinger Paul

epitaz

Gentmüerd

192.203.l.

Budapest, 19 36. szeptember 29.

IV. Egyetem-utca 6.
Telefon : 85-7-25.

: Bizottsága tekintetes

ségének

Budapest.

elettel értesitem a tekintetes Elnök-
anácsának a főfelügyeleti hatóság ál-
szerint a feldebrői rom. kath. templom
kálataira csak 1600 /Egyszerhatszáz/

Hatzinger Pál

építőmester

1743-44-ben a székesfehérvári plébániatemplom (m. a. székesegyház) déli tornyának restaurálását végezte.

Kúthy István: Szent István király tiszteletét őrző egyházi műemlékeink Székesfehérvárott. Székesfeh. Szemle 1938. 18. l.

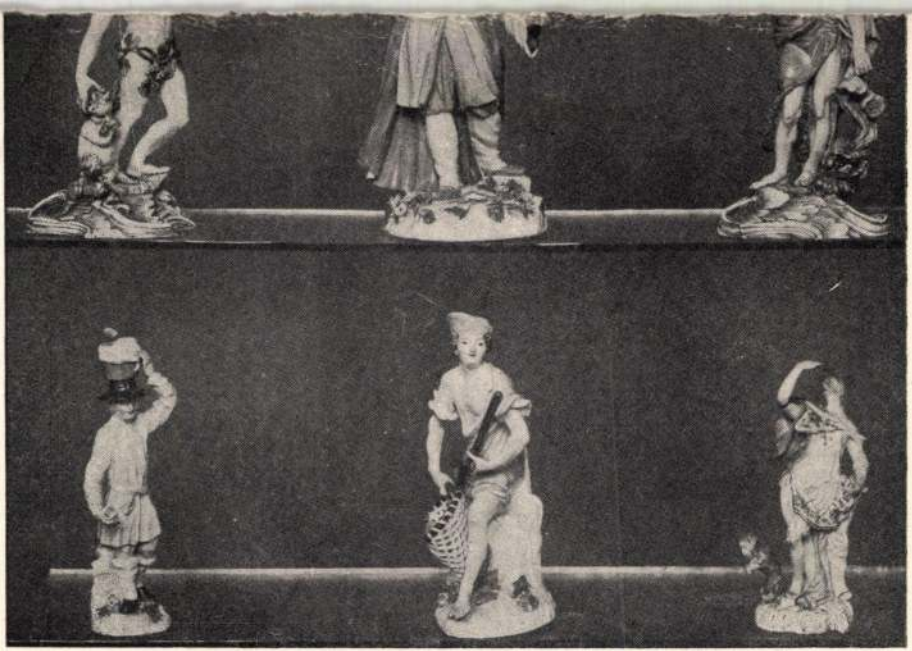

V. 48

V. 46 V. 47 V. 52

V. 45 V. 54 V. 46a

V. 43

Hatzinger Pál

épitette u Szekesfehérvári jezsuita templomot. 27. sz. reprodukció.

Voit Pál: A barokk Magyarországon.

Budapest, 1970.

961

Hatzinger Pál

linzi származású székesfehérvári kőműcesmester építette a jezsuiták megrendelésére Abán a Szentháromság templomot.

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970. 1521

341

Statzinger Pál

1720-tól 1745-ig a ferences, 1745-1751
között a jezsuita templomokat építette
szélesfehérvárott.

Voit Pál: A barokk művészet Magyarországon,
Budapest, 1970. 152 l.

341

Hatzinger Pál

Kőmives mester
1686 – 1756. febr. 15.
Székesfehérvár.

Ha az alábbi forrás nem volna feldolgozva, ehv. lásd

Schoen Arnold: Az abai szentháromság templom szentélye.

Székesfehérvári Szemle
1935. 21, 22. l.

Hatzinger (Hötzinger, Hözinger) Pál

kőmüves mester, szül. 1686. Linzben, 1713-tól/1756. február 15-én hetven éves korában történt haláláig Székesfehérvárott lakott és tevékeny építő munkásságot fejtett ki.

1713-ban lett székesfehérvári polgárrá. 1726. ötv. gróf Zichy Péterné szerződtette a zsámbéki várkastélyban lévő Xaveri Szent Ferenc templom rendbehozatalára.

stb. stb. Schoen feltételezi, hogy tt. építette az abai Szentháromság templomot és a jezsuiták székesfehérvári rezidentiáját és templomát 1742–1751.

Lásd okv.

Schoen Arnold: Az abai Szentháromság-templom szentélye – Székesfehérvári Szemle 1935. I–II. 21–22. l.

Hatzinger (Hätzinger)

Paul

könnves

XVIII. 2

lásd

Székesfeh. Szemle

1931. 10–12. 2

4. l.

többnör is

emlitve

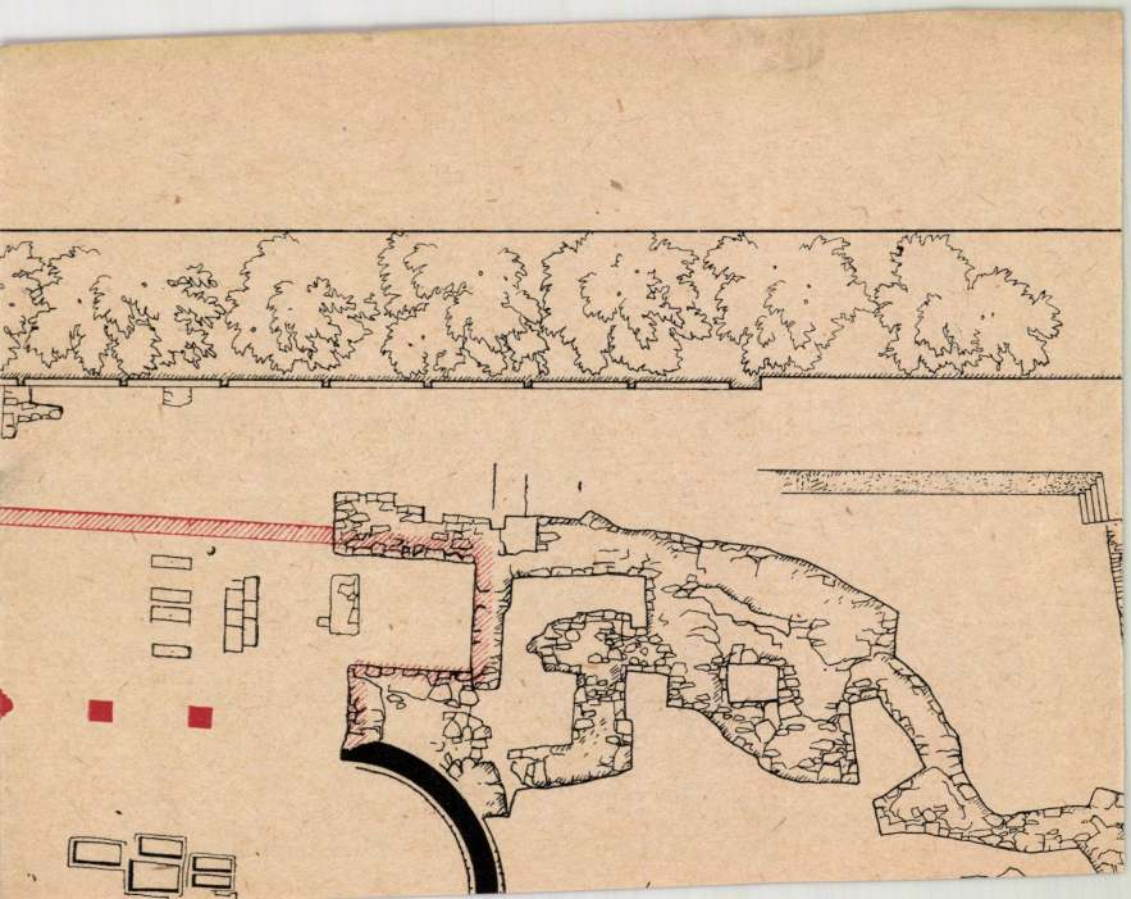

Hatzinger / Hötzinger / Pál

1686-ban született Lingben, 1713-ban telepedett le Székesfehérvárott. A jezsuiták, majd a város és a Zichyek építésze volt. Építette a zsámbéki várkastély házi kápolnáját.

Dercsényi Dezső, Entz Géza id.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969

Hatzinger Pál

11 több a várpolotai várkastélyt építette át, majd az abai háromszög alaprajzú templomot. Meghalt 1756-ban. Kapcsolatban állt Johann Michael Prunerrel.

Dercsényi Dezső, Entz Géza szb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

Hatzinger Pál

rajza a székesfehérvári ex jezsuita temp-
lomról. 309. sz. reprodukció

Deresényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar
műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2131

Hatzinger Pál

Székesfehérvári építőmester Székesfehérvárott 1720-46 ig a ferences, 1745-51-ig a jezsuita templomokat építette.

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar műemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

2121

Haubenstricker Pál

rezim –

l.

Bónisné Vác 46. l

48. l. 49. l.

Haubenstricker, Paul
rezkareslo

A vaci nekeseggkaz fö-
oltárkéje Kremser Schmidt-
tól Festette 1774-ben-

Fenti rézkarca e fest-
ményről fentitól 1779-
ból. Fenti Kremser
Schmidt tanít-
ványa volt.
ivód

Garzarolli - Thurn-
lackh, Karl: Das gra-
phische Werk Martin
Johan Schmidt's. (Krem-
ser Schmidt) 1718-1801.
Zürich, Wien, Leipzig
1925. 128. l.

egyénisége már kezdetben sem tűrt meg
, aki a nagyok munkáit a genie el-
telte, képtelen volt a járt utakon
nagyja mestereit és a tehetség , a
orgalmával komoly munkába temetke-
álasztásában jelentkezik már az em-
alkozó művész. Tanulmányaiban önma-
supa aggastyán, országutak vándorai

etesen nem maradhat ment a kor szel-
roblémája már legelső képeitől kezd-
zbeváltó 1627./, de egyelőre ez is
s fény és árnyék kontrasztok, szin-
jellemzik a képeit. /Drezdai "Bemu-
31./ A világitás még csak plasztici-
talomra nem utal, de már ekkor is
krétü alkalmázásában. Legelső munkái
yet, kis rézmetszetét önmagáról "mit
az árnyékot már az egyéni vonások

Haubenstricker Pál

nobrák

A váci sekeregyház
főoltára, 1774.

Iml

~~Fibula erüstböl, nór-pannon~~

VIII. 148.

Haubenstricker Pál

grafikus

A váci székesegyház
főoltárképének réz-
karcmásolata 1774

Jmd

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszermében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Haubenstrichler

Szépmüvészet
1944. 282. l.

Haubenstricker Paul

rezim. 1779.

lásd Schmidt Mártonb

Ha Kell, eletr

megvan a

Thieme-Becker

Magyar vonatkozás

itt is van!

Haubenstricker Pál

rezm.

l.

Tragor Ignác:

Vác multja és jelene.

Vác, 1928

100 l.

A m. kir. vall. és közokt. n
83091. sz. a. kelt s a IX. k
intézett rendeletének mása:

Haubenstricker Pál

rezin

l.

Fragor Vác müvenei

61. l.

seregeinek sikerült.

Felette érdekesek azok a fejadó és zsoldlajstromok, melyek Kaposvárnak török időkbeli megszállására, közigazgatási beosztására és védelmére vonatkoznak. Ezekből tudjuk, hogy a törökök a várat a mohácsi szandzsáksághoz, illetőleg pécsi vilajethez osztották be. Várában egy 1618. évi zsoldlajstrom szerint Gházi Mustafa aga parancsnoksága alatt 309 ember teljesített őrszogálatot, még pedig topcsik, ulufedsik és azabok vegyest.

A törökök kiűzése után Kaposvár az Esterházy-családé lett. Ennek birtokában azonban megzavarta őket a kitörő kuruc-labanc háború, mikoris a császárpárti várat mindjárt a hadjárat elején II. Rákóczi Ferenc kurucai foglalták el és a háborús világot lezáró szatmári békekötésig, 1711-ig állandóan megszállva tartották.

Az Esterházyak földesurasága korszakot jelentő Kaposvár történetében, 1712-ben a város lakosságát az úrbéri terhek alól fölszabadították és ezzel lehetővé tették a további fejlődést.

HELYSÉG	A MŰEMLÉKKÉ NYILVÁNÍTÁS ÉS FONTOSABB IRATOK SZÁMA	TELEKKÖNYVI ADATOK
ABA		
VÁRMEGYE: Fejér		TULAJDONOS
MŰFAJ: R.k.plébániatemplom.		

A Szentháromság tiszteletére szentelve. Kétemeletes homlokzati toronnyal, azon nyolcszögű hegyes sisak. Előcsarnok, két ablaktengelynyi hajó, nyeregtető.Legérdekesebb része a hajónál szélesebb és magasabb, kiszögellő, lekerekitett sarku, háromoldalu szentély, sima félpillérekkel tagolva.Belül dolgaboltozatu,jón félpillérekkel tagolt, kétszakaszos hajó.Az orgonakarzatot két oszlop tartja. A szentély külső háromszögében belül köralaku, lapos félgömbkupolával, a sarkokban két kápolna és egy sekrestye. A szentélyben oratoriumok csigalépcsővel. A főhomlokzat és a hajó 1846 után épült, a szentély 1748-1753 között, az utóbbinak mestere valószinüen Hatzinger Pál linzi származásu, Székesfehérváron dolgozó épitész. Szentélykupola falképe Szentháromság Sz.Máriával, Xav.Szent Ferenccel és angyalok kilenc karával 1756-ból. Főoltár fából,képe Jézus Szent Józseffel és Máriával,finoman faragott angyalokkal 1764-ből.Rokokó szószék Xav. Szent Ferenc életéből meritett jelenetekkel 1764-ből. Szenteltviztartó medence 1818-ból.

Erre a mintára számos templom leírás van a MOB irattárában.

FELVETTE	LEMEZSZÁM	

Pestvidéki Nyomda Vácon 5897

? vom Schoen ?

Scholz Arnold: Az abai Szentháromság-templom szentélye. Székesfehérvári Szemle, 1935, 16-24 l.

Hauber Alajos

Nobrán

1902-3

Éimisk 1930.84.1.

Flaubert Alajos

Müvének 1904 - 417

Ruijsdael Jacob Isaacksz: M
sterdam látkeje 77 (1004) 136 (981), 4298 (89
— patak 453 (648), 3836 (528).

Ø

Hauber, Johann

örás

l.

Csat-Frey Öst Kunstt

XXIV.k

133.l.

nytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
[illegible]		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

MDK

Hauber Károly

épitész

Alpár Ignác cikke. Magyar ifjak épitőművészet. 1907. 8.sz. képek, tervrajzok.

Gyüjtés helye:.....

MDK

Haubner László építész

Magánép.eng. Bp. Vállalk. Közl. 1906. máj. 9. 8.l.

Haubitz Ignác,szijjártó

A soproni Uj utca 18.sz.háznak,melyben késöbarokk falfestményekre bukkantak,1807-1809 között Haubitz volt a bérlője. 92.old

Mórotz László: Késöbarokk falfestmények feltárása az Uj utca 18-as számú házban 86.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXIV.évf.1970. Sopron

Häublin

verin

Pilarik Istvan arch.

l.

Harsányi I

18. l.

A sárospatari
ref. török
mektegyt

Kp.
1911

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Haublin, rézmetsző (II. 219.

Mur. és Kat-Est

M. D. K

Haubt morva építén

1774-86 között a csornai premontrei gótikus templomot alakitotta át.

Genth. Müeml. 1959 I. 63.

HAUBTFELL, Stefan fatò

1747. Porsony

An 1998. 242.

)2

43
MvH ltsz. 48710

)1

Hauck János

ötv.

l.

Kőmagyötvj.

1795. 4.

Hauck János

ezüstműves

Pozsonyból, 1817 ben

18 éves

† 1799.

lásd Fleischer Bécs 49. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Hauk János

ötvös

1832 jun. 10 Pozsony

Magyarországon ötvösök 36 l.

4503. C.O'Lynch of Town:

A kék tó (Gumpe)

Erdős vidék előterét fogl
patak táplál, térdig lát
napernyő mellett, ~~[illegible]~~
makulapot viselő hölgy vára
virág~~zinak~~ok pompáznak. A hattérbeli fen
méssel. A tájék égboltja felh

Lemezpapír, mér. 47:6
téke 400 K.-- Gróf Andrássy
9-én (621-913).-- A Magyar
ex 913).-- ~~Átvétetett 1913~~
jelentetett 1914 márczius 3

Hauck János
ötvös Pozsony
Kőmagyötvj. 302. p.

1795		**IH** Johannes Hauck, M 1830, e. —1832. (A művén látható évbetű szerint 1835-ben is √— *Nach dem Kontrollbuchstaben seiner Arbeit auch in 1835 tätig.)*
	Nr. 1695 + „C“	Aranygyűrű almandinnal. — *Goldring m. Almandin.* Eisenstädter Ödön, Bp.

√ működik.
⊓ mit

17. HAUCK JÁNOS. *(Johan Hauck).*
1830—1832.

1830. ápr. 12-én *Hauck* kéri a czéhbe való fölvételét. Miután nem tudta kimutatni, hogy már 8 év óta föl van szabadítva, a szükséges bizonyítványok beszerzésére utasították. Fizetett 5 frtot.

1830. ápr. 14-én Namer czéhbiztos bemutatja a tanács parancsát *Hauck* felvétele tárgyában. Ezt a czéh el nem fogadja s a fölvételt a tanács ujabb parancsáig elhalasztja.

1830. ápr. 25-én feladja neki a mesterremek rajzát: egy kelyhet és egy kávéskannát, a melyekből tetszése szerint választhat.

1830. máj. 9-én *Johan Hauck* bemutatja rajzát, mely egy ponczczal dolgozott kávéskannát (Kaffekahne mit Bunzen Arbeit) ábrázol. Elfogadják; remekét ifj. *Gerick J*-nél kell elkészítenie. Lefizetett 5 frtot.

1830. aug. 23-án *Joh. Hauckna*k ezüstremekét, bár nem volt kifogástalan, bizonyos tekintetek miatt elfogadja a czéh. Fizet összesen 60 frtot.

1831-ben *Hauckra* a rendes adórésznél 10 frttal többet rónak ki, «wegen aufnahme der Wiener Gold- und Silber wahren Händler unter Landtag 1830.»

1832. jan. 22-én 5 évre szegődteti Victor Anleithner 15 éves, róm. kath., pozsonyi születésű ifjút. E tanulót a czéhnek

grätzi születésű Joseph Roth-ot.

1842. jún. 7-én fölszabadítja Joseph Roth-ot, aki a nagyszombati városi hatóságtól 1842. márcz. 7-én kiállított s Emmer Ignácz aljegyző által aláírt vándorlókönyvet nyert. Lefizetett 4 frtot.

1843. nov. 12-én fölszabadítja Alexander Grobois-t. Lefizetett 4 frtot.

1846. júl. 12-én fölszabadítja Frantz Gloger nevű, komáromi születésű tanulóját. Fizetett 4 frtot.

1847. ápr. 26-án fölszabadítja fiát, Johan Kraner-t.

1853. jún. 12-én tanulóul szegődteti Anton Bachmann-t.

1855. júl. 23-án fölszabadítja Anton Bachmann nevű tanulóját. «Frei Stück»-je egy «Haar Pracceleth Schloss» volt, amit jól elkészített.

19. KUNTNER GOTTLIEB. *(Gottlieb Kuntner, Guntner).* **1830—1850.**

1830. jún. 20-án *Gotlieb Guntner* a czéhbe való fölvételét kéri. Tanácsi parancs folytán elutasítják. Lefizetett 5 frtot.

1830. decz. 5-én *Gunttnernek* föladja a czéh a remeket azzal, hogy a rajzot mutassa be.

1830. decz. 12-én bemutatja remek-rajzát, mely egy kannát ábrázol. Elfogadják, de a kannát teljesen a rajz szerint kell elkészítenie *Johan Gericknél.* Fizetett 5 frtot.

Mch Pozs.

Hauck János, pozsonyi ötvös V. 89, 91, 94, 149
150

Mur á Kot. Ét.

Hauck János ötvös. 1830. avatták mesterré Pozsonyban. Mesterremeke egy ponccal dolgozott ezüst kávéskanna volt. 1832 után neve nem szerepel a pozsonyi ötvöscéh irataiban. (Mihalik J., Múz. Kvt. Ért. 1911 149. l.)

Hauck János

ötv. 1830-as évek

lásd

Mih. Pors. 89.

Kávéskamát készített
ezentből remekbe 1830

Hauck János, pozsonyi ötvös V. 91

Mus. cs. kir. Ert.

Hauck János, pozsonyi ötvös V. 94.

Mur és Kat. Est.

Hauck János, pozsonyi ötvös

V. 149.

Mur és Kot Ést

Hauck (János)

ötvös 1830–1832

lárd

Mih. Pors. 149

Hauck János

ötvös 1830.

lásd

Mih. Pozs. 91. l.

Hauck János

ötvös 1820

laisd.

Ulih. Pozs. 94

Hauck János, pozsonyi ötvös

V. 150.

Mecz és Kot. Ezt

Hauck, kőmüves

Soproni mester, Veje Schauer Mihály, kőmüves 1719-ben
Schauer az ausztriai Reichenhallból származott és
Sopronban polgárjogot nyert. 172.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez s a müvészet egyéb ágaihoz III. Az ifj. Dorfmeister
Épitészet, kőfaragók, szobrászok 168.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. 23.évf.
Sopron

Hauck András János

nyomdája.

MDK.

1689-ben működött a nagyszombati akadémiai nyomdában.

Firtinger K.: Hazánk könyvnyomtatói stb.
Grafikai Szemle 1892. 11 sz. 181 l.

Hauck Matyás, kőmüves

Sopronban 1687-ben lett polgár. Kempeni születésü.
Tjk. 61.l. 172.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez
s a müvészet egyéb ágaihoz III. Az ifj. Dorfmeister,
Épitészet, kőfaragók, szobrászok 168. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. 23. évf. 1969
Sopron

Hauck Mátyás

soproni hőmíves

1697 ~~[illegible]~~ nov. 15-én

a soproni tanács előtt

szaktársaival együtt

panaszt tesz Conti

Péter Antal stukko-

lumvész ellen.

Csatkai Endre dr:

A gróf Szapáry-Eas-

tély Bükön -

Soproni Szemle

1938. 255. l.

dekor: Arabesken auf schwarzem Grund. Schweiz, Mitte XIX. Jahrh.

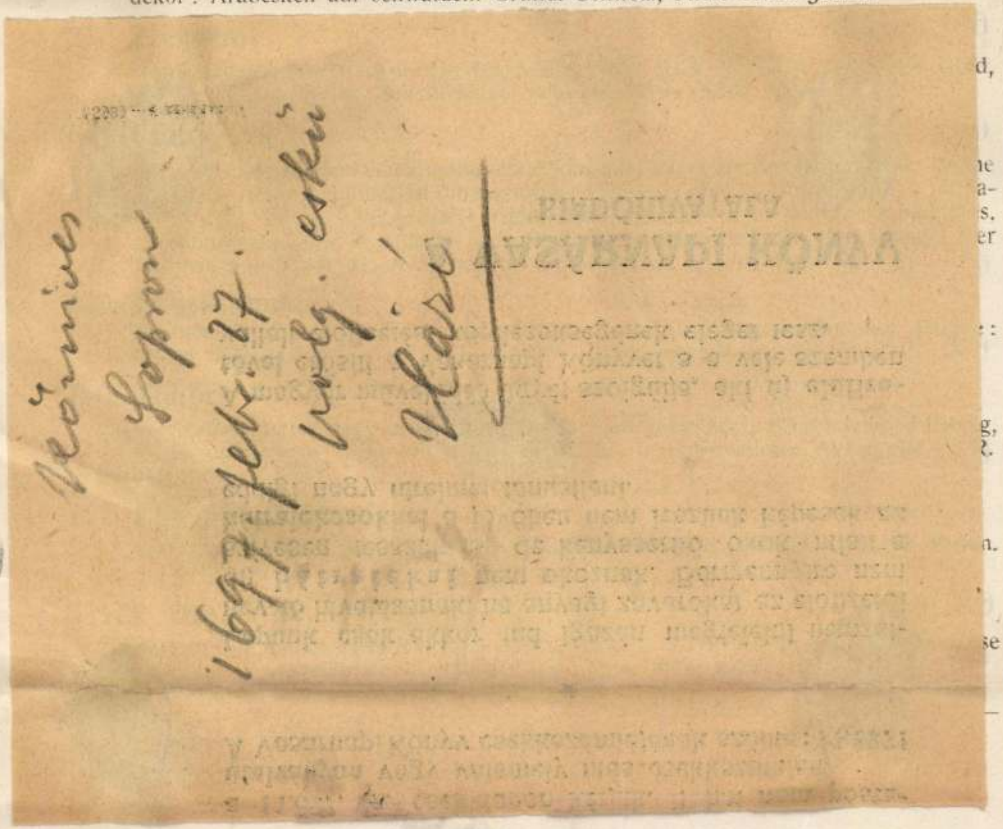

694. **Szelence,**

ezüst, kosáralak. Fedelén vésett diszitésü keret. XIX. sz. k. — DOSE, Silber, korbförmig. Am Deckel gravierter Umrahmung. Mitte XIX. Jahrhundert.

695. **Díszedény,**

ezüst, zománcos. Négykarélyos lapított testén elefántcsont lapok felrakott gyöngyház virágokkal. Japán. — WASE, Silber, mit Emaildekor. Am vierpassigem Körper Elfenbeinplatten mit aufgelegtem Blumenwerk in Perlmutter. Japan.

696. **Koppantó,**

ezüst, gólyát ábrázol. — LICHTSCHERE, Silber, in Form ein Storches.

697. **Karos gyertyatartó,**

ezüst, két csigás karral. Modern. — ARMLEUCHTER, Silber, die Arme mit spiralenförmigen Endungen. Modern.

698. **Talpastál,**

ezüst, préselt és öntött diszitéssel, szára fatörzs két szarvassal, négyszögletes tálcán gazdag virágdísz közt vadászjelenetek. Bécs, 1847. — AUFSATZ, Silber, mit gepresstem und gegossenem Dekor. Als Schaft ein Baumstamm mit zwei Hirschen. Auf der viereckigen Tasse zwischen Blumendekor Jagdszenen. Wien, 1847.

699. **Kosár,**

ezüst, füllel, áttört oldalakkal és sötétkék üvegbetéttel. — KORB, Silber, mit Henkel, durchbrochener Wandung und dunkelblauem Glaseinsatz.

M.D.K.

HAUCK Tóbiás kőfaragó

Sopronban

1726-ban felszabadul, 1775-ben meghalt

1744. Sopron, Mária-oszlopon dolgozott

1753. Sopron, Új utca 20. sz. ház tulajdonosa

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 209. l.

II. 247. l.

M. D. K.

HAUCK Tóbiás kőfaragó

Sopron, Mária-oszlop kőfaragó munkája
(fotó)

Csat. Sopron 37.e. 65. kép

Hauck Tobiás

kőfaragó

Bán Sopron

376. l.

rdulten, de visszanézve van ábrázol-
jobbjában felemelt kardot tart. Si-
ke, bajusza és körszakálla fekete, sze-
gi katonai egyenruha bal vállra vetett
akkendő. Mögötte bástyafal látszik, a
egével látható. A háttérben dombos vi-
zafamint tábori sátrakkal

cm.-- Lelt.sz.1382.-- Vétetett 1912
Pirovics Jánosnétől 60 K-án
1912 deczember 21-én.-- Elszámoltatott
12).

1, 326-912
-912-1.
elt.9402.

56

Hauck Tóbiás

kőfaragó

Sopron

1737. márc. 11. polg.

eskü

Mária

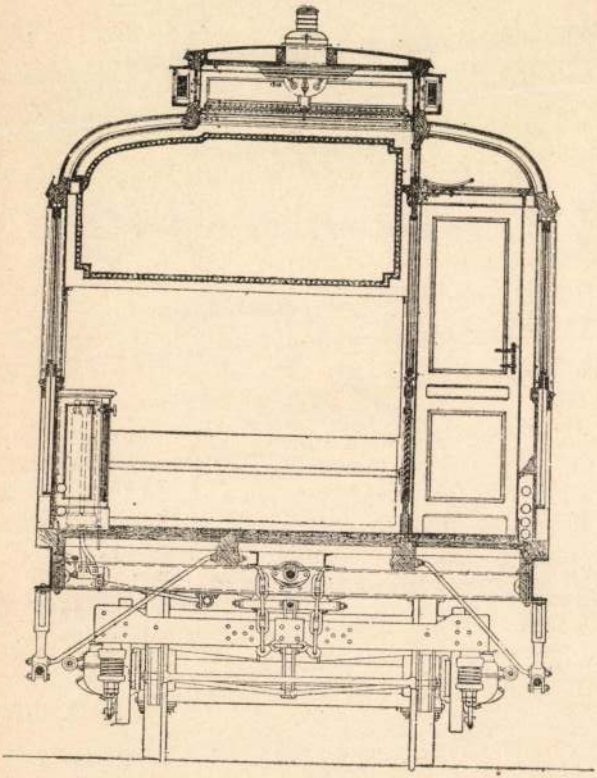

n épült 4 teng. forgó állványos hosszátjáratu háló és

keresztmetszetek.

~~Eisenkölbl László~~

és

Hauk Tóbiás

soproni kőfaragók

Schlätterer Jakab bécsi szobrásznak segédkeztek 1744-45-ben a soproni Mária-oszlop (Várkerület) faragásában.

Endrédy 25, 26. l.

25-30. kép

Hauck Tobiás

Kőfaragó Sopron

Polgár lesz 1737.

1745. Kőrnemüradik a Mária oszlop kifaragásán

1753. övé az Uj u. 93 sz. ház felé

1754. egészen övé

1754. a Kőrnüres cék cékmestere

1769. a szinházon dolgozik

† 1775 előtt Sopronban.

Csatkörl

Bán. Sopron nyelvén egyházkört I 376 l

Hauck Tóbiás

soproni kőfaragómester 1769-ben végezte a szárazmalomból szintárzá alakított városi épület kőfaragó munkáit.

Kugler Alajós. A soproni színészet története. Sopron, 1909. 10. l.

Eszék.

A középtérben az égő vára
szemléljük, a háttérben jobb
ben pedig a parancsnokaik szer
csapatok küzdenek a törökökkel
lagon:

Essech e Suo Ponte
Cesareo dal Mareschia

magyarázó szövegének kezdete:
és befejezése: 16. Forte

Rm., mér. a vk. 19.5: 51

Hauck ~~Tamás~~ Tóbiás Köfaragó

Sopron, szül. 1707. Polgár 1737-ben, 1745-ben a Mária-oszlopon dolgozik, 1769-ben a soproni színház díszítésében tevékeny. + 1771.

Gatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái
MTA II. Tass-tört. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. s. (1951.). 100. l.

HAUCK TÓBIÁS /

soproni kőfaragó, a bécsi Schletterer
Jakabbal és a soproni Eisenkölbl
Lőrinccel együtt ő faragta ki az
Altomonte András által tervezett
soproni Mária- ~~szobrot~~ oszlopot (1745)
(65. kép)

Csatkai Endre: Sopron. 2. kiad., Bp., 1956.

/ Magyar Müemlékek /

/37

Hauck Tóbiás soproni kőfaragó

Jelentékenyebb mester a helyi származásúak közül.

Csatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái.
MTA II. Társ.-tört. Tud. Oszt. Közl. II. köt. 1. sz. (1951) 93. l.

Hauncke J.

vésnetező

Rozsnyó látképe fentiről, készült 1828 és 1845 között, valószínűleg valamelyik rozsnyói céh céhlevelei díszítette

Repr.

Nyíresi-Tichy Kálmán

Rozsnyói városképek. (1790) — 1828 — 1867. Különlenyomat az Új Magyar Museum II. kötetéből 1943.

Hauer Dániel

Szabó Júlia: A XIX. sz. festésete Mo-n

Bp. 1985,

100 (37-es kép)

HAUK Tóbiás kőfaragó

Koppány Tibor: Adatok a vasszécsényi Ó-Ebergényi kastély építéstörténetéhez. = Vasi Szemle, XLIV.évf.1.sz. 1990. 74. p.

KOMMERZIENRAT
HEINRICH ROSENBAUM
GENERALDIREKTOR

JOURNAL NR. Dir.K/K
BETRIFFT:

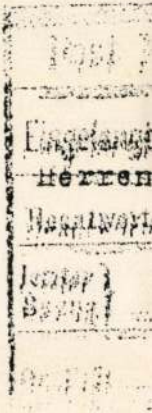

Ich erhielt
zeichnete Bittgesuch nebst 2 Z
lege und wollte schon dem Bitt
de überweisen, als ich zufälli
andere Herren unseres Konzerns
wendet und auch auf diese Weis
Ich würde Si
es sich hier tatsächlich um ei

Flandorn József

stud. phil.

Lajtaujfaluból (Sopron m.)

1772-ben inskribált be

lásd Fleischer Béla 49. l.

I. 132

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Flauenstein Adam

Foglalkozás: kőműves

Szárm.hely: Klosterschlepel in Österreich

Hitfelekezet: _____ Csal.állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1704

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

JOHANN HAUEIS, hangszerkészítő

"MEISTERBUCH/1836"/1867-ig/, 179 lap, 63-on német szöveg 3 irástipus. a/. Kalligrafált "gestorben ist..." sir, kereszt szomorúfüz. 1836-1845. b/. Lent halálozási dátum tintával 1845-1870. c/. Lent adat, halálozás "vékony" tintával, 1846-1870. -1856 után ceruza bejegyzések. 6. jegyz

"26. lap. JOHANN/HAUEIS/MESSINGBLAS-/Instrumentenmacher/ den 5ten März/1837./Alatta a 3. sz. irással:/gestorben den 18t Februar 1852.". 197. old

GÁBRY GYÖRGY: A pesti Hangszerkészítő céh Mesterkönyve 193. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Budapest

---

Hauensteiner Vencel

Könivesmester

l.

Luveszpüspvár

131, 155, 208, 216, 228–
230. l.

Hauensteiner Vencel

épitett

l.

Szmegermüv
136. l.

Balatonfüred,1937 évi

M e g

A Balatoni Szövetség
Keszthelyen,a régi városháza eme

Tárg

1. Megnyitó.
2. Tiszteletbel
3. Az elnökség
4. Jelentés a S
5. Jelentés a S
vagyonáról.
6. A folyóévi k
7. Számvizsgáló
8. Inditványok.

Balatonfüred,1937 évi

Hauensteiner Vencel

épitőm.

lásd

Szm Egermüv

277. l.

Hausenstein, Vasarely

Magyar Művészet

1934. 220. l.

Onnan került 1940-ben a melki bencés kolostorba.

(3)

Vadászatot ábrázoló (fél) oszlopfő a kisbényi templomban. XII. század. Feltűnik az alakok magyaros típusa és viselete.

(4)

Vörösmárvány királyfej a kalocsai székesegyház kapubélletéről a XII. századból. A király — aki vagy a napkeleti királyok ~~[illegible]~~ vagy az árpádházi uralkodók egyike, — nyitott abroncs-koronát visel, mint aminők III. Béla és felesége sírjából előkerültek. A Nemzeti Múzeumban.

Hausensteiner Vencel

pallér, a XVIII. sz. végén Fellner Jakab tervei szerint épitette a püspöki palotát Veszprémben.

Lukcsics Pál – Pfeiffer János

A veszprémi püspöki vár a katolikus restaurátio korában. Veszprém, 1933.

Ism.

Kampis Antal

Századok 1935. 97. l.

Soka vita után ugy tünik,, megmaradhat a „Béke Szálloda neve Budapesten. Mégtöbb a vita a Sipos Halászkert neve körül A z óbudai Fő téren megnyilt és a mult adásban bemutatott éttermet nevezik ma Siposnak. A Lajos utcai házról augusz tusban a Sipos szó neonbetüit leszerelték. Azóta kiderült, hogya ház nem áll a városrendezői elképzelésekutjában, senki sem akarja lebontani.Maradhat.Tehát semmi akadálya, hogy visszakapja saját nevét, felujitsják és tovább őrizze

Hauer Cerár, Spitzer

1984. nov. 2. TV 1. 21.10 (vgnd)
Unokáink sem fogják látni.

hagyományos jó hirét, itt a Lajos utcában. A Fő téri uj vendéglő még uj, más névre keresztelve is lehet ugyanolyan vonzó hely a jövőben.

Belvárosi Kávéház. Október elején ujra megnyilt Mint erről értesülhettek a lapokból, a képernyőről is. Ugy vélem, müsorunkban is érdemes néhány részletet megnémi a Hauer Cézár tervei alapján átépitett, de hangulatait, diszeit megőrző kávéházból, Utcai terasza valaha összenyitható volt a kávéházzal, mert üvegtábláti föld alá lehetett süllyeszteni. Ezt a szerkezetet nem állitották helyre, igy a nyári terasznak külön kiszolgáló egységre, uj pavilonra lesz majd szüksége, mint a Fóru m Szállónak a Corsón. Emeleti ólomüvegablakait is viszont gyönyörüen helyrehozták. A helyreállitott kávéház megtartotta eredeti nevét és ujat is kapott. Gondolom a külföldiek majd Lidónak nevezik, mi bennszülöttek pedig továbbra is eredeti nevén, Belvárosi Kávéháznak

Ugyanennek a Clotild Palotának nevezett háznak, a Duna felőli frontján évek óta elhanyagolt, jó nagy üzlethelyiség van. Ugy tünik, a Vas- és Edénybolt üzlete lesz előbb-utóbb Tulajdonképpen elgondolkodtató, ha szükség van egy ilyen boltra az Erzsébet-hid tövében, miért nem a nevében is erre utaló Vasudvarban nyilik?
Ezt a bronzdomboritásokkal diszitett Október 6. utcai házat már látták müsorunkban. Azóta a portálok at helyreállitott, az üzletnek gazdája az OTP. Az ujjáépités során pótolták , iparmüvésszel ujra elkészitették a hiányzó bronzdomboritásokat is. Reméljük egyszer a gombhoz a kabát is meglesz, az egész épület tatarozása is sorra kerül. Továbbra is várjuk a helyreállitás eredményeit a Bécsi utca-Deák Ferenc utca sarkán, ahol az elbontott kirakatokat méggazdagabban boritották a bronzdiszitések, amelyek a munkálatok megkezdése előtt még megvoltak.

HAUENSTEINER VENCEL
kőművesmester Veszprémben

A veszprémi püspöki palota építésének vezetője
1765- 1776.

Korompay György: Veszprém, Budapest, 1956. Müszaki kiadó. 164. l.

Hausensteiner Vencel

1774. I-tól vette át az egri liceum épithezés vezetését Povolny Jánostól.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Magyar Műemlékvédelem II. (1959-1960) Budapest, 1964.

236 l.

HAUER, Franz, pozsonyi asztalossegéd

F.H.,Tischlergesell,

† 23 éves korában, Pozsony,
1841 jan.2 [1846, 119 l.]

Pr.Z.

HAUER, Franz, pozsonyi ~~[illegible]~~ asztalos megéd

F. H., Tischlergesell, † 23 éves korában, Pozsony, 1846 január 2. (1846, 119 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

M.D.K.

Hauer Ferenc, kőműves

nevét Egerben az
1780-ári adókönyv említi.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 337 .old.

HAUER Ferenc kőmüves. Egerben az 1780. évi városi adókönyv emliti.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Hauer Ferenc

címerrajzai
1915. ből
a köv. műben

Palóczi Edgár:
Báró Tóth Ferenc
a Dardanellák
megerősítője.
Bp. 1916. 260. l.

Veggyes

917.

zágos Bizottsága.

A beadvány { száma: 11946 191
kelte: aug. 7 191
beérkezése: aug. 8 191 }

Mellékletek száma:

Határidő:

Előirat száma:

Utóirat száma: 664/917.

Exp. 1917. { I. / II. / III. } aug. 17 I.

An die k. u. k. Militär-
bauabteilung des
Militärkommandos

Hauer, Fr. Ritter von

1861
1875

s.

Eperjessy 1929

23.1.

Hauer György, kádár

1648. jún. 16-án Sopronban az Ikva patak árdásakor Hauer állatállománya a vibe fulladt. 340. old

Boronkai Pál: Árvizek Sopronban 339. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Soproni

M.D.K.

Hauer Ignác, szobafestő

az ecsedi paplak javi-
tásánál 1856-57-ben Szvobo-
da hőrnüvessel együt szerepel

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 337 old.

HAUER Ignác szobafestő. Az ecsédi paplak javitásánál 1856-57-ben --+ Szvoboda kőmüvessel együtt szerepel.

A hevemegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

MDK

Hauer Irén, IV.é.nyomottanygaterv.

Ifj. képzőm. és iparm.kiáll. N.Szal. 1950. jun.

M.D.K.

Hauer János, egri csertergályos

1803-ban helt számlája az edelényi templom lobogóival kapcsolatban végzett munkájáról.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó. 337 old.

HAUER JÁNOS TAMÁS (Somorja 1748 — Augsburg 1820) szobrász és rézmetsző Párisban, majd Augsburgban.

58. Dekoráció tervezet. „... Inventes, dessines et graves par J. Hauer a Paris Rue St. Ursule." Rézmetszet.

CSÁKY ANTAL GRÓF

59. A 13. lap Prenner Prodromusából (lásd 55. sz.). „Comes Antonius Csáky Aeri Incidit." Rézkarc.

MAGYAR RÉZMETSZŐK KÜLFÖLDÖN

CZETTER SÁMUEL (Orosháza 1770 — Pest (?) 1829 (?) után) rézmetsző Bécsben, majd Oroszországban.

60. Dugonics András arcképe. „Mettzette Bécsben Czetter Sam. Orosházi fi 1797 Festette Pesten Vagner 1796." Pontozás.

CZETTER SÁMUEL

61. Teleki Sámuel gróf arcképe. „Sam. Tzetter Hungarus sc. 1796." Hickel festménye után. Pontozás és rézmetszet.

CZETTER SÁMUEL

62. Nagy Sándor és Campaspe. „Ebauché par P. P. Rubens. Sam Czetter Hungarus sculpsit." Rézmetszet.

CZETTER SÁMUEL

63. József főherceg arcképe. „Jos. Frid. Wagner ad Vivum pinx. Budae mense Majo 1796. Sam. Tzetter Oroshaziensis sculp. Wiennae 1796." Pontozás és rézmetszet.

CZETTER SÁMUEL

64. Baróti Szabó Dávid arcképe. „V. G. Kieninger delt. S. Tzetter sct. 1798." Pontozás. (Megjelent: B. Sz. D. Költeményes munkái. Komárom, 1802.)

CZETTER SÁMUEL

65. Engel János keresztény történész arcképe. „Siegel pinx. sculps. Viennae 1805. Sam. Czetter Hungarus." Pontozás. (Megjelent: Bredetzky: Beiträge z. Topogr. d. Königr. Ungarn. Bécs, 1805. IV.)

FALKA SÁMUEL (Fogaras, 1766 — Buda 1826) nyomdász, betű- és rézmetsző Pesten.

50. Izdenczy József arcképe. „Schmid pinx. Sam Falka de Bikfalva Transilvanus delineavit et sculpsit Anno. 1798." Pontozás és rézmetszet.

TISCHLER ANTAL

51. Orczy Lőrinc báró arcképe. „Ant. Tischler delineavit et sculpsit Pestini 1789." Rézmetszet.

TISCHLER ANTAL

52. A pesti szappanfőző céh vándorlevele. „Ant. Tischler Sc. Budae." Rézmetszet.

TISCHLER ANTAL

53. Tököly Péter orosz tábornok arcképe. „Gravé par Ant. Tischler." Rézmetszet.

FALKA SÁMUEL

54. Teleki László gróf arcképe. „Kininger del. Wiennae. Falka. sc. Budae 1799." Pontozás.

MŰKEDVELŐ RÉZMETSZŐK

CSÁKY ANTAL GRÓF műkedvelő rézkarcoló 1734 körül.

55. A 11. lap Prenner: Prodromus (Bécs, 1735) című, a bécsi császári képtárat bemutató rézkarc sorozatából. „. . . aeri incidit . . . Comes Antonius Csáky MDCCXXXIIII." Rézkarc.

KEMPELEN FARKAS (Pozsony 1734 — Bécs 1804) műkedvelő technikus és rézkarcoló.

56. Tájkép „C. Brand prof. inv. et del. W. de K. sc. 1776." Rézkarc.

PÁLDI SZÉKELY ISTVÁN (Kolozsvár 1717—1769) nyomdász és rézmetsző Hollandiában, majd Kolozsvárott.

57. Gyöngyösi Pál, Erzsébet cárné udvari orvosának arcképe. „Steph. Páldi edidit Lugd. Bat. Ao. 1744." Mezzotinta.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Hauczik János

1973 MÁJ 26

1021

Hauczik János rajza

évtizedekig kísérte — csa[illegible]ma
két szólam vált ki élesen. A
egyik a zene „örök" törvényeine
védelmében kárhoztatta, minth
valóban valami mindent szét
romboló zenei atombomba le
volna, aminek Honegger nevezt
A másik szólam a korlátlan sza
badság zászlóbontását dicsőített
benne. A Sacre pedig, szidalma
és elragadtatott kritikák közöt
élte a maga életét, és egyre töb
mű csatlakozott testvérként ho
zá a rombolásban, és valamilye
új rend megteremtésében. Fu
csa módon, néha még védőpajzsul is szolgált a Bécs felől áramló új gondolatok ellen. Mindenki mást keresett, s mást talált benne. Sokértelmű volt, mint a kései Beethoven-stílus, amelyből a legkülönbözőbb irányzatok: Wagner zenedrámai elgondolásai, Liszt monotematikus szerkesztése, Berlioz programzenéje és Brahms programtól őrizkedő archaizáló szimfonizmusa egyaránt ösztönzést nyerhettek. Ki tudná felsorolni azt az áradatát az új zenei elképzeléseknek, amelyek részben, vagy egészen a Sacre-t vallhatják ősüknek?

Ahogyan a világirodalom legnagyobbjait, a Dantékat, Shakespeare-ket, Tolsztojokat minden nemzedék újra birtokba veszi, újra hozzájuk méri nyelvének hajlékonyságát, világlátásának összetett voltát azzal, hogy újra és újra lefordítja őket — úgy fordult a Sacre felé az a zenésznemzedék is, amelyik az ötvenes években kereste a maga helyét. Akkoriban nyugaton Webern hangjára figyeltek. S akik ahhoz keresték az ellenszólamot, mást láttak már a Sacre-ban, mint ami a bemutató közönségét megriasztotta. A diatónia új varázsát találták meg benne, a harmónia-

nusát alkalmaztuk egy merőben más világra) —, s miközben elfogadjuk idegen címét, mindinkább magunkénak, zenetörténetünk részének tudjuk, s kihalljuk belőle azokat a gondolatokat is, amelyek a tízes évek: az Allegro barbaro, a Mandarin Bartókját is foglalkoztatták. Néha már oly megszokottnak érezzük zenei nyelvét, hogy fel sem szisszenünk, ha a televízióban a tsz-elnök nyilatkozatát a Sacré festi alá.

Pedig ez a zene nem azzal épül gondolkodásunkba, hogy kiragadott részeit mozizenévé silányítjuk. Az új magyar karmesternemzedékre vár, hogy új fénynyel világítsa át a teljes művet, s mutassa fel benne a Rendet, azt a formáló erőt, amely Palestrinától Bartókig, s Bachtól Webernig egyaránt kompozíciót teremtett a hangok összevisszaságából. Mint az Eroica, vagy a Kilencedik, a Sacre is olyan mű, hogy minden nemzedéknek, közönségnek, előadónak és alkotónak egyaránt hozzá kell mérnie magát.

Szőllőny András

ÉLET ÉS IRODALOM

MDK

Hauer József épitész

Magánépitési eng.Bpesten. Vállalkozók Közlönye, 1907. szept. 11. 5. l.

Zlamer K.

rajzoló

l.

Soproni Szemle

1942. 308. l.

Európa Lapterjentő

R.T.

Budapest

Tr[illegible]adi utca 36

Ø Hauer Sarolta

4 polg. 1 iparrajz

10 hónap, jó eredm.

Györgyi Kálmán a tanára.

Iparrajzi skola 1896

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hauer László szobrász

MDK

Művészeti hírek.
Mucsarnok 1899. 313-315.o.

Hauer László MDK

szobrász l. Verő L. ~~k.~~ Vaszary László

HAUER, Michael, pozsonyi üvegesmester

M.H., bürgerl. Glasermeister, 6 hónapos fia meghalt. (1789, 918 l)

—

U. az, 8 éves fia meghalt. (1793, 260 l)

—

U. az, 4 hónapos lánya meghalt. (1800, 533 l)

—

M.H., Mitglied des äussern Raths und bürgerl. Glasermeister, +59 éves korában, Pozsony, 1817 március 3. (1817, 261 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Hauer Mihály,

87278. San-Marco-u. 1623. földsz.ház.

A mag.épitk. bizottts. okt.18-án tarzott ülésén uj épitk.nyert engedélyt.

EP-IP. 43.sz. 1909 okt. 24. 396.l.

HAUER REZSŐ, cukrász

Roráriusz Gyula id.Roráriusz József lévai cukrász fia volt.15 évig dolgozott a bpesti Gerbeaud cégnél,az első világháború után Hauer Rezső cukrásznál.1927-ben önáálósitotta magát Cegléden.Bátyja ifj.Roráriusz József Baján, öccse János Bpesten volt cukrász. 264.old. / 136.jegyz

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Hauer Sarolta

4 polg.

10 hónap. jeles eredm.

Tanár Lechner Gyula

Iparrajziskola 1895

MAGYAR LÉGIPOSTA
MAGYAR LÉGIPOSTA
MAGYAR LÉGIPOSTA
MAGYAR LÉGIPOSTA
MAGYAR LÉGIPOSTA

M.D.K.

HAUER Thomas

mesterium magister

Aszód

1952)

Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 1 köt.

Hauermann Tónás ötvös l. Hammerman J.

Urna, római V. 174.

Hauerschild Frigyes

miniatürfestő

Nagyszebenből, 1806-ban

70 éves

† 1786

Lásd Fleischer Béa 49. l.

Harris Samuel Johnson

M.D.K

HAUER, Johann Thomas szobrász,
rajzoló és rézmetsző

Szül. Somorján 1748-ban megh. 1820-ban valószínűleg Augsburgban, egész életében külföldön működött

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.
I. 209. l.

Hauer János
Tamás

l.

tr. Somorja (Pogsony m)

18. tr. Augsburgban Telepe-
dett le

LykaMagymúI300-50

402. l

és német
tobiás
lett

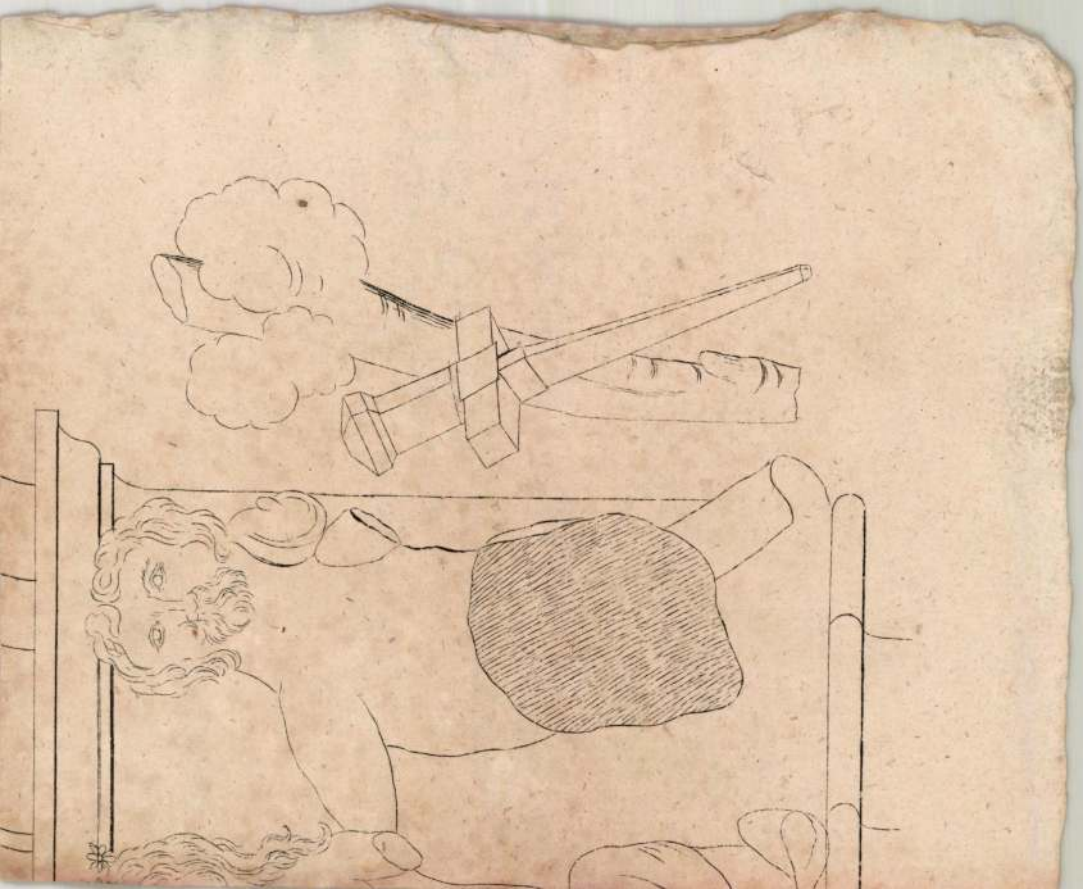

Hauer, I. T.

Sopron. T. 777.

A háttérben balra tüz pusztitja a várost, az előtérben pedig, honnan ut vezet a város felé, torony köti le figyelmünket. Felirata:

OEDENBURG IN UNGARN
am 19 July 1808.

alól jobbra: I.T. Hauer sc.

Szines rm., mér. a rl. 14.1 :19.8 cm.

Hauer Janos Tamás

szobrász és festő-

magyar

Lásd röviden:

Wurzbach. Biogr. Lex.

Wien. 1862. VIII. K. 64 l

Eveltenül felh.

J. J. Hauer sc

Ödenburg in Ungarn
am 19 July 1808.

Rem. agrat. [illegible]

8°

~~A Mün~~
1805 be az augsburgi
Ulrich-templom reszere
szt. Afra csontjai reszere
szürke marvanyból
~~szarko~~ szarkofagot
keszettett.

J. T. Hauer

vézmetsző.

1. Oedenburg (Sopron) in Ungarn am 19. Juli 1808. – 4° kinezve. Egy égő hár, mellette torony. – J. T. Hauer sc.

Rubics. Magyarországi várak 66. l.

Hauer János Tamás

HAUER JÁNOS TAMÁS, szobrász, született 1748-ban Somorján, Pozsonymegyében, a mai felsőcsallóközi járásban; meghalt 1818 körül. Még meglehetős fiatal korában elkerült Magyarországból Augsburgba s ott J. Ingerl keze alatt tanulta a szobrászmívességet, ugyanott néhány év mulva a város szolgálatába lépett. Az augsburgi rajzakadémia egyik tanárának, Habermann Ferencnek halála után Hauer került helyébe, s úgy látszik, élte végeig az intézet kötelékében maradt. Nagler Künstler-Lexikona (VI. 6.) is említi ezt a hazai származású, fájdalom azonban, tehetségét a külföldnek szentelő művészünk nevét. Néhány fölvilágositó adatot azonkívül a Neuer deutscher Mekrur-ban (1804. VI. 139.) lelünk még róla. Munkásságának javarészét a szobrászatban fejtette ki, a mely téren korának kedveltebb művészei közé tartozott. Külföldi múzeumokban itt-ott akadnak még tőle kézirajzok is, többnyire állatstudiumok és történeti tárgyú kompoziciók. Sokoldalú egyéniségéről tanuskodik, hogy több rézmetszetet, szines lapot is készített. S birálói találékonyságát, valamint épitészeti s figurális rajzban való készségét általában dicsérik.

—2.

Művész 1902. 76. l.

HAUER *János Tamás*, grafikus és szobrász, * Somorja (Pozsony vm.) 1784, † valószínűleg Augsburgban 1820. Eleinte kizárólag grafikával foglalkozott. 1780 körül Párizsban élt s ez időből való „Desseins de la Mode neuve etc" c. 129 lapból álló műve, mely XVI. Lajos stilusának becses forrásműve. Ehhez hasonló sorozatokat utóbb Augsburgban is kiadott. 1785 [illegible] Ingernél tanul-

ta a szobrászatot s azután ugyanott mint szobrász a város szolgálatába lépett. 1796. az augsburgi rajzakadémia tanára lett. Augsburgi működésének kezdetén számos ornamentális metszetet is készített, utóbb azonban inkább táj- és állatképeket, továbbá történeti jeleneteket karcolt és metszett, melyeket kézi festéssel gyakran színezett. E nemű művei közül magyar tárgya miatt is figyelemreméltó „Oedenburg (Sopron) in Ungarn am 19 July 1808" c. színezett metszete, melynek egy példánya a M. Történeti Képcsarnok grafikai gyűjteményében van. Szobrászati működéséről kevés adat maradt fenn. 1805. az augsburgi Ulrich-templomnak sz. Afra csontjai részére szürke márványból szárkofágot készített.

E. G. I 444. l

tan áll

~~[illegible]~~ ~~áll~~ s kissé jobbra fordul. Jobb kezét
djának markolatát nyugtatja. Tarajos sisakjá-
T"; kezrgüje kezelős; fehér kabátjának gallérja s hajtókája
je mellét fedi s magas szárú csizmája sarkantyus.
ny s sieles fehér szij szorítja. Felirata a kép alatt

r of Cuirassiers Regt.
les of Lorraine.
blished by T. Goddard 1. Pall Mall & T.
eet Portland Place."

az alak magassága 10·7 cm.

948 (sines).

gyobbik gyereket az asztal mellett, a kicsikét a földön, játék közben nyomta el az álom. Nincs, aki lefektesse őket. Nagyon becsületesen megfestett és szépen elgondolt kép, csak egy kicsit életképszerű benyomást kelt, mintha Csipkerózsika országában a hirtelenül beállt álomkorszak pillanatnyi helyzeteikben merevítette volna meg az embereket.

A Zala Györgytől származó másik két kép, Komlósy Ede Szőnyegárusa (2963) és Stetka Gyula Modellje (2964) 1884-ből. Mindkettő jelentékeny alkotása a művészeknek, igen komoly munkák. Naturalisztikus törekvéseivel ezekhez sorakozik Nádler Róbert Csibukozó törökje (57091), Perlmutter Izsák Hollandi interieurje (40006) és Mannheimer Szélmalma (57426), még ha kissé későbbi munkák is.

Újabb művek közül Rippl-Rónai József Tájképe (44362) abból a nagyszerű tájképsorozatból való, melyet a művész a Pireneusokban készített.

Rudnay munkáiból ezúttal egész kis sorozat van, válogatottan szép darabokból: Lovasok (44294), Falusi mulatság (44296). Csikósok a gémeskútnál (44297). Egry Józsefnek régebbi korszakából egy Badacsonyi táj látható (57441), végtelenül érdekes összehasonlítást engedve meg újabbi badacsonyi képeivel. Kitűnő munka Kmetty József Csendélete (45193) és a vele egyidős, korán elhúnyt, nagytehetségű Lampérth József Tájképe (57435).

Szobrokból különösen Kisfaludy Strobl Zsigmond Fiú mellképét emeljük ki (57846).

Kis anyag képviseli ezúttal a keleti népek művészetét, vagy legalább is kevés olyan tárgy, amelyet először látunk most az Árverési Csarnokban. Van azonban ezek közt néhány, mely figyelemreméltó volna más alkalommal is.

Említés tárgyává kell tennünk ismét a japáni fametszeteket, melyeknek értéke állandóan növekszik. Minél több átalakulást szenved a távol Kelet, vagyis minél többet veszít eredetiségéből és vonzóerejéből, annál több gyönyörűségünk van Kunisada és hasonló mesterek ábrázolásaiban, melyek még a hamisítatlan japáni multat adják. Aki járt odakünt, az tudja igazán méltatni azt az elevenséget és a kifejezésnek azt az erejét, ami ezeket az aránylag későn keletkezett japáni művészi ábrázolásokat olyan megkapóvá teszi.

A kínai műtárgyak közül egy nagyméretű türkizmázas keményecserépvázát kell kiemelnünk. Semmi ékítmény sincs rajta. Az alakja is egyszerű: gömbölyű, keskeny, hengeres egyenes nyakkal. Az arányok jósága és a finoman és egyenletesen repedezett máz szépsége azonban előkelő helyet biztosít e tárgynak a kínai fazekasművészet alkotásai közt. Érdekes még a kínai csoportban egy előkelő menyasszony fejdísze is, jelképes ezüst ékszerek sokaságával. A gondos munkájú dísztárgyak külső felületét kék jégmadártollak díszítik.

Az indiai tárgyak közül kitűnik egy kis négyszögletes fadoboz, nagyon gondosan faragott indadíszével és öt festett miniaturral melyeket a doboz fedelére erősítettek. A képecskék közt a középen foglal helyet a Tadzs Mahal ábrázolása. Körülötte négy arckép látható, melyek közül az egyik Shah Dzsahánt, a másik pedig gyönyörű feleségét, Mumtaz-i-Mahalt ábrázolja, kinek emlékére épült a Tadzs Mahal, melyet sokan a világ legszebb épületének neveznek.

A régibb ezüsttárgyak között széttekintve egy ezüst nyélben végződő, bordáshátú puszpángfa-kanálon akad meg a szemünk. A nyél végén *gótikus* keresztrózsácskán parányi angyal guggol, a korai német *reneszánsz* ízlésének megfelelő alakításban. A két stí-

lus együttese a kanál korát a XVI. század elejére határozza meg, amely időből az evőeszközök általában véve elég ritkák (58772). Másik, jóval újabb kanálon keleti (örmény?) betűket s 1737 évszámot látunk; a nyél az évjelzésnek megfelelően kagylós végződésű (58579). Még a XVIII. századból keltezhető egy pár XVI. Lajos-ízlésű gyertyatartó *drezdai* hitelesítéssel; szára felfelé vékonyodó vájolt henger, négyszögű felsőrészéről szabadon vert virágfüzérkék lógnak le (58729).

A *bécsi* ezüstök között egy pár XVIII. századi barokk gyertyatartó, csavarosan bordázott talppal és szárral a legkorábbi; sajnos a kifejezően stílusos ötvösmű nem a legjobb állapotban maradt korunkra (24094). Egy díszes ezüstmarkolatú s hasonló veretekkel ellátott magyar díszkard nem régibb a XIX. sz. első tizedénél (58580). 1827-ből egyszerű, síma gombolyagtartót (58619), 1829-ből tojáspohárkát (58650) látunk. A többi bécsi ötvösmunka nagyobbára az új-barokk ízlés terméke; ilyen péld. az 1850 körül készült csemegeállvány (58540), hat pár síma balluszterszárú gyertyatartó 1852-ből (58623—58628), főzelékeskanál 1855-ből (58561), két karosgyertyatartó 1856-ból (58621) s egy sótartó 1858-ból (58644).

A magyar ezüstművek sorában a *budai* Missbrenner Károlytól egy főzelékes (58561) és három evőkanalat (58562) mutatunk be; valamennyit 1850-ben hitelesítették. A *pesti* Goszmann György két bordásan vert gyertyatartóval van képviselve, 1845-ből (58573). Egy többféle eredetű darabokból összeállított piperekészletben (24097) a kerek rizspordoboz eddig ismeretlen *brassói* mester S. I. jegyű bélyegét viseli; kora a XIX. sz. közepe, egy tojásdad szelence pedig a *kassai* Dendely Józsefét 1812. évi hitelesítéssel. Ugyancsak a *kassai* céhpróba 1827-es évszámmal van beütve egy síma, kerek tálba, Hauff János mesterjegyével (24091). Végül Rombauer Mátyás jónevű eperjesi ötvöstől mutatunk be három empire-szabású kanalat, amelyek 1800 körül készülhettek (58563).

Az ékszerek jobbára újabb időbeli készítmények, de van közöttük néhány szép régi óra is, többnyire aranytokkal; különösen csinos egy kettes aranyból készült orsós zsebóra Johann Holzmann bécsi órás nevével s az 1799 évszámmal (58593).

A porcellánok között sok a *bécsi* gyárból eredő. Van egy-két XVIII. sz.-i darab, mint pl. egy virágos kanna (58973); azonban a legtöbb már a XIX. századból való. 1823, illetőleg 1824 évszám jelzi a korát egy pár aranydíszű vázának (59009); 1829-ben készült egy szerényebb kékfestésű tál (58928). Pompásan van kifestve egy új-gót ízlésű kávéfőző, rajta a stílusnak megfelelően *küzdő* lovagokat ábrázolt a művész, ami a mi szemünkben elég furcsán hat ilyen békés rendeltetésű tárgyon (29233). Említést érdemel egy kékdíszű evőkészlet 1848-ból (58993), több díszes tányér és néhány szobrocska. *Meissen* jelét több festett tányér (59110—59114), virágos evőkészlet (58859), újabb és régibb kisplasztikai alkotások viselik. Díszes nagyobb vázákat különféle gyárakból mutatunk be, köztük sevresiek is vannak. Egy Wedgewood-teáskészlet darabjai, fekete, ú. n. bazalt-anyagból a ritkább és becsesebb emlékek sorába tartoznak (59081).

A cseh gyárak legtöbbjének a nevével találkozunk a porcellánanyagban: itt szerepel *Asch:* Virágvödör tájképpel, *Chodau:* díszes csésze (58916), *Elbogen:* új-barokk teáskészlet (59296) és csinos csemegetányérok (59291—59292), *Karlsbad:* tintatartó (58963), *Klösterle:* virágos csésze (59299), *Pirkenhammer:* zöldvirágos tálak (59065) és áttörtszélű gyömölcstányér (10485), *Schlaggenwald:* hat csésze kannával, arany és mangánvörös díszszel (58909) és csinos tányérka domborúan mintázva s aranyozva (59066). Mindezek az 1840—1850-es években készültek s a kor édeskés aprólékosságokban gyönyörködő hangulatát tükrözik vissza.

Művészeti Közlöny 1938. 3. sz.

		Kikiáltási ár pengőben
1158.	TISZTI ÓRALÁNC. Arany, kő-függelékkel. 25 gr.	80.—
1159.	GOMBOLYAGTARTÓ, KARRAVALÓ. Sajtolt ezüst, áttört neobarokk díszítéssel. 1850 körül	18.—
1160.	NŐI KARÓRA. Arany. Movado	60.—
1161.	ASZTALKENDŐKARIKA. Ezüst. Orosz. XIX. század	5.—
1162.	RIZSPORTARTÓ. Arany, zománcozott és vésett díszítéssel. 32 gr. tükör nélkül	125.—
1163.	SÓ- ÉS MUSTÁRTARTÓ. Ezüst, üvegbetéttel. 675 gr. Az edényeket kerekeken járó elefánt hordozza. XIX. század közepe	90.—
1164.	KULCSOS ZSEBÓRA. 18 karátos arany, vésett díszítéssel. XIX. század első fele. (Hibás.)	40.—
1165.	BONBONTARTÓ FEDŐVEL. Ezüst, 180 gr. Louis, XVI. izlésben	15.—
1166.	ZSEBFÉSŰ, Arany. vésett díszítéssel. 29½ gr. fésüvel együtt	110.—
1167.	PUTTONY. Ezüst filigrán	10.—
1168.	ILLATSZERTARTÓ. Arany. 15 gr.	60.—
1169.	KEREK DOBOZ FEDŐVEL. Ezüst, fedelén vert mitologiai jelenet. 232 gr. Bécsi bélyeggel, 1825-ös évszámmal	20.—
1170.	ÖNGYÚJTÓ. Arany	100.—
1171.	CUKORFOGÓ. Ezüst, sajtolt díszítéssel. Bécs, 1852. (Hibás.)	8.—
1172.	FÜGGELÉK. Arany. 10 gr.	40.—
1173.	CUKORFOGÓ. Ezüst, sajtolt díszítéssel. Bécs, 1842	8.—
1174.	KÉZELŐGOMB EGY PÁR ÉS 2 MELLGOMB. Arany, zománcozott díszítéssel. 9 gr.	36.—
1175.	OVÁLIS DOBOZ FEDŐVEL. Ezüst, Napoleon képmásával. 80 gr.	15.—
1176.	NYAKKENDŐTŰ. Arany, rubinnal. 5 gr.	20.—
1177.	KÁVÉS- ÉS TEJSZÍNKANNA. Ezüst, elefántcsont füllel. 435 gr. Bécs, 1844.	110.—
1178.	KÉZELŐGOMB. Arany, egy pár. 8 gr.	18.—
1179.	KÁVÉS- ÉS TEJSZÍNKANNA. Ezüst, neobarok díszítéssel. 1045 gr. Bécs, 1840.	190.—
1180.	HOSSZÚ LÁNC. Platina és gyöngy.	280.—
1181.	VÁZÁCSKA. Ezüst, gazdagon díszítve. XIX. század vége	10.—
1182.	FÜLBEVALÓ. Arany, brilliánsokkal. Egy pár	285.—
1183.	RUZSRUDTARTÓ. Arany, zománcozott díszítéssel	30.—
1184.	TALPAS SÓTARTÓ. Ezüst, újbarok díszítéssel. Egy pár, 290 gr. Bécs, 1850 körül	55.—

		Kikiáltási ár pengőben
1129.	NŐI CIGARETTASZELENCE. Ezüst . . .	8.—
1130.	FÜGGELÉK. Aranyláncon, brilliánsokkal és gyémántokkal	90.—
1131.	TOJÁSTARTÓ. Ezüst. Kassa, Hanff János, 1820 körül	6.—
1132.	MELLKERESZT. Arany, türkizzel. XIX. század közepe	20.—
1133.	DOMBORMŰ. KÍNAI ALAKOKKAL. Ezüst. 2 drb.	6.—
1134.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. 278 gr. Bécs, 1842.	45.—
1135.	CSAT. Arany, rubinokkal és gyémántokkal díszítve	40.—
1136.	GYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár, 465 gr.	60.—
1137.	GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, domború és áttört peremmel. 302 gr. Bécs, 1854.	40.—
1138.	TALPAS CUKORTARTÓ. Ezüst, domború peremmel. 305 gr. Bécs, 1831.	60.—
1139.	GYŰRŰ. Arany, smaragddal és gyémántokkal	45.—
1140.	KOSÁR. Ezüst, 326 gr.	30.—
1141.	NŐI KARÓRA. Arany	25.—
1142.	CUKORTARTÓ ÉS CUKORFOGÓ. Ezüst, áttört díszítéssel, üvegbetéttel. 160 gr	20.—
1143.	NŐI KARÓRA. Arany	25.—
1144.	BURNOTSZELENCE. Ezüst, vésett díszítéssel. XIX. század	10.—
1145.	KOSÁR. Ezüst, 548 gr. Bécs, 1860	100.—
1146.	CUKORSZORÓ. Ezüst, domborított díszítéssel. Bécs, 1855	20.—
1147.	ZSEBÓRA. 18 karátos arany, kulcsos szerkezettel. XIX. század első fele	45.—
1148.	CUKORSZORÓ. Ezüst. Bécs, 1850	20.—
1149.	IRON. Arany, vésett díszítéssel	25.—
1150.	OVÁLIS TÁLCA. Ezüst, domború és áttört díszű peremmel. 890 gr. Lemberg, 1812 . . .	160.—
1151.	TALPAS KOSÁR FÜLEKKEL. Sajtolt ezüst, 368 gr. Strassburg, XIX. század eleje . . .	70.—
1152.	KARPEREC. Arany, lapis-lazuli díszítéssel. 28 gr.	110.—
1153.	PALACK, srófos fedővel. Ezüst, 190 gr . . .	24.—
1154.	HŐTARTÓ KANCSÓ. Ezüst, 1300 gr., üvegbetéttel együtt	110.—
1155.	NYELES SZEMÜVEG. Arany, vésett díszítéssel. 21 gr.	85.—
1156.	CIGARETTASZELENCE. Ezüst, zománcozva. 95 gr.	16.—
1157.	PERSELY ,HORDÓALAKBAN. Ezüst, 1850 körül. 75 gr..	20.—

Árv. közl. 1938 dec. 8 sz. 32
88. aukc

Hauff
Kassa

1342. MOSDÓTÁL, ezüst, ovális. *Hauff* mesterjeggyel. Kassa, 1833.

Ernst Muzeum aukciói

XII.

XLVIII.

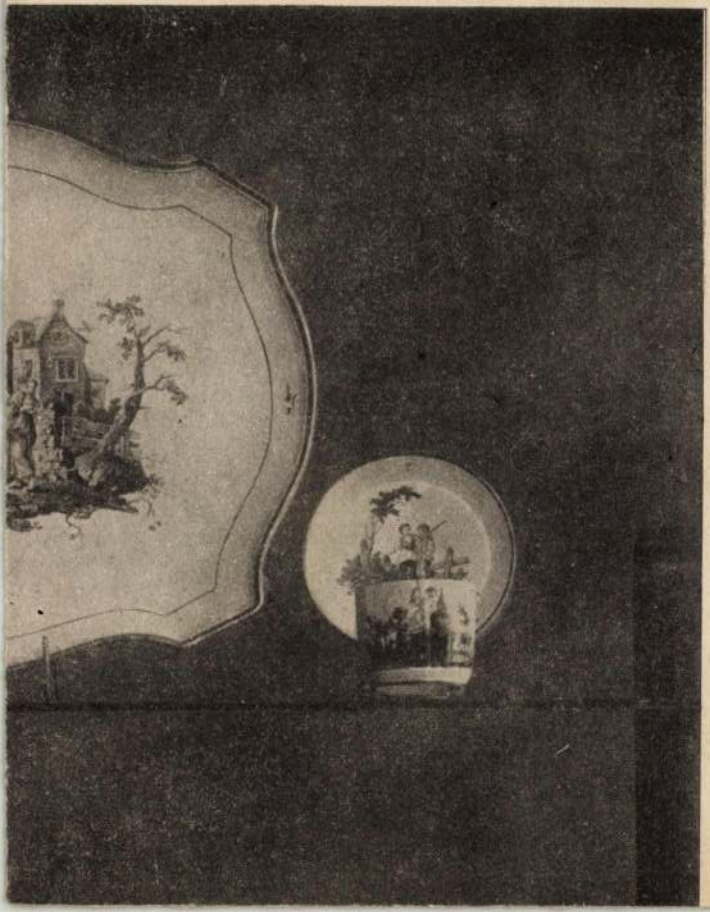

Hauff János

kassai ötvös

Sima Ezer ezüst tábla

kassai céh próbával és

1827-es évszám mal.

Tenti műve.

Árverési közlöny

1938, 3. rk. sz.

10 l.

81406. ÉKSZERDOBOZ. Kívül-belül gyöngyházzal borítva. 18. század második fele. (Kisebb hibákkal.) . . . . . 32.—

81466. ÁLLÓ VILLANYLÁMPA. Bronz, alakos díszítéssel. Kissling gyártmány . . . . . 30.—

81472. ÁLLÓ VILLANYLÁMPA. Bronz. Kissling gyártmány . . . . . 58.—

81473. ÁLLÓ-ÓRA. Paliszanderfatokban, bronz veretekkel, ütőszerkezettel. Biedermeier. (Peter Ran in Wien.) (Felső dísz hiányzik.) . . . 100.—

81477. LEVÉLNEHEZÉK. Aranyozott bronzoroszlán, márványra szerelve . . . . . 8.—

MDK

Hauesleithner Rudolf

"Aratási bucsujárás"c.képét kisorsolásra megvásárolta a pesti müegylet.

Tárház 364.1.

MDK

Hauff Lajos technikus

Közreműködött a budapesti keleti palyaudvar megépitésénél. A 25 éves jubileumi ünnepségen megfeledkeztek a nagy munkának részeseir°l, ezt a hiányt pótolja a cikk.

Cikk: ~ég egyszer a budapesti keleti palyaudvar jubileumáról.

Epitő Ipar, 1909 aug.29. 316.1.

Hauffenstein Mihály

Ötvös

1.

Ernst-Múzeumaukciója II.

1531.

17 Patrik

Csütörtök 18 Sándor

Péntek 19 Fájd. sz.

Szombat 20 Joakim

BERETVÁS PASZTILLA

KROMPECHER HINTŐPOR

gyógyít, szárít, hűsít, szagtalanít.
Ne engedje magát lebeszélni és ragaszkodjon a Krompecher-gyártmányhoz. 1 doboz 60 filér.

Nélkülözhetetlen tudnivalókat k

M.D.K.

Georg-Haufnagel,rajzoló

1617-ben mások rajza alapján készitett egy metszetet Egerről. Felirat: "Communi cavit Georgius Hounaglius acceptum ab alio Ao 1617". Német mester. 124.o.

Sugár István: Az egri melegvizü fürdők története. I.rész. 1448-1790. 119.o.

Az Agri Múz. Evkönyve. III. Eger, 1965

M.D.K.

Haufstaengl Franz

902. Mátyás király bevonulása Budára. Kőrajz.
74.3x47.8 papir. Weber Henrik után.
Elveszett. /Fővárosi Képtár/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
63. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Új Irás VII. évf., 8. sz. 1967. aug.
műmelléklet, 4. l.

Kassa

Hauff Nepomuk János, 1810

Arch.Közl.1899. XXI. 312

Így Hansen Haugen »Der Ungern Chronica«-jában (Bécs, 1534) Thuróczi után dolgozik.[152] Ratdolt darabos modorát és a tőle átmásolt motívumokat látjuk viszont képein. Az Aba Sámuel halálának másutt is ismételt jelenetén a nyersen karakterizált gyilkosság jelenetét látjuk. A másoló az augsburgi krónikánál

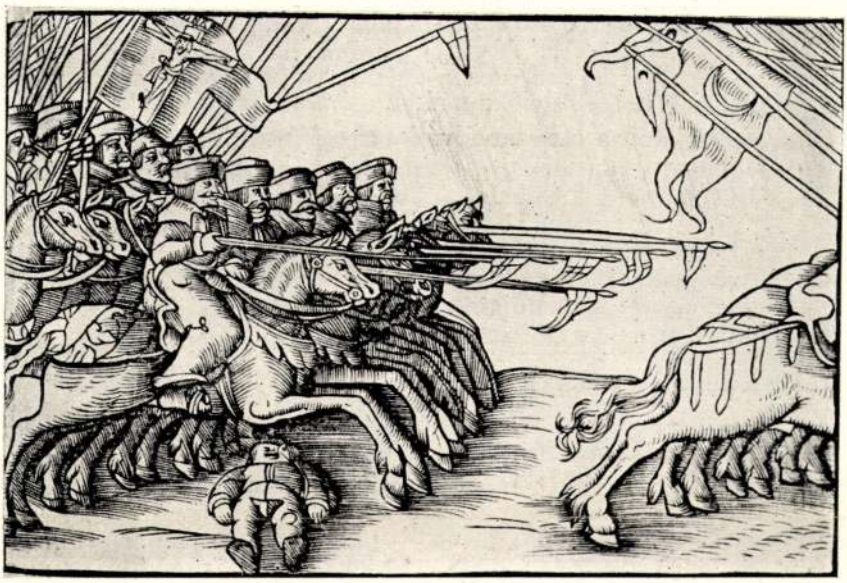

21. Kálmán király keresztes hadjárata. Bonfini krónikájából (Bázel, 1545).
La crociata del re Colomanno. Cronaca di Bonfini (Basilea, 1545).

valamivel több tehetséget árul el.[153] Ilyen a catalaunumi csata illusztrációja is.[154] Haugen Chronica-jának legjobb csataképe az a lovasharc, amely a tatárok betörésénél, majd Hunyadi Jánosnak a törökkel való harcánál szerepel.[155] A jelenetezés itt értelmes, de az alakok plasztikusabb árnyékolása s a lovasok eleven mozgása sem tudja felejtetni az ellenfelek egyveleges öltözetét s a magyar szellem távollétét.

Hansen Haugen képeit Bonfini 1545-i bázeli krónikája másolja át, valamivel szabadabb átfogalmazásban.[156] A legjobb bázeli metszet a Kálmán király keresztes hadjáratát illusztráló s a pogányok ellen vonuló kopjás lovascsapat felvonulása: a rajz itt elég értelmes, ha az arcok kifejezéstelenek is. A menekülő pogányok lovai a Képes Krónikára emlékeztetnek[157] (21. kép).

E Bonfini féle metszetek technikájukban élénken emlékeztetnek Münster Sebastian Cosmographiájának (Basel, 1554) csataképeire.[158] Hunyadi János küzdelmeinek illusztrálása már jóval gyengébb, augsburgi stílű alkotás.[159]

Ezek a krónikák a magyar történet régibb eseményeihez szolgáltatják a képeket. A történelem a maga élő s égető valóságában Buda elfoglalásával, 1541-ben lép Európa köztudatába. Szinte lüktet a szenzáció annak a német röplapnak címképén, amely hírül adja a magyar főváros elfoglalását. A német grafika megfogalmazásában látjuk az egyik oldalon a keresztes zászlókat tartó, szablyás, páncélos magyar vitézeket, amint a fura keleti ruhákba bujtatott négy törökre támadnak.[160] E naiv elképzelés jellemző a korabeli grafikára s valószínűtlen elképzeléseire, a viselet s még a történeti események dolgában is; hiszen jól tudjuk, hogy Szolimán csellel lopta be magát Buda várába s a jó magyar vitézeknek nem sok módjuk volt harcolniok.

Budát csakhamar igyekeztek Ferdinánd hadai visszafoglalni, már 1542-ben, de eredménytelenül. E korból való egyik legkorábbi ostromképünk, amelyet Enea Vico olasz mester metszett. E jól áttekinthető kép, sátortáboraival, a vár előtt elszórt apró alakjaival a XVI. századi ostromképek egyik prototípusa; különben nem tanuskodik valami nagy művészetről.[161]

Meg kell ugyanis különböztetnünk e metszetek tárgyalásánál az ostrom- és a hadállásképeket. A stratégiai felvételek a térképekhez állanak közelebb: madártávlatból alaprajzszerűen ábrázolják az ostromlott várat s körötte jelzik a támadó ütegeket, vagy rohamra induló csapatokat. Vannak olyan hadállásképek is, amelyek működésben levő ágyúütegeket is ábrázolnak. A tulajdonképpeni ostromképeken viszont a városból is többet látunk s az előtérben küzdő csapatokat figyelhetünk meg. Ez utóbbi a képszerűbb s inkább igényli a művészi benyomást is. Az ostromkép nagy fejlődésen megy keresztül, míg a XVII. század végének mesterien szerkesztett lapjaiig, egy Hooghe vagy Westerhoot-ábrázolásig eljut. A kora XVI. századi ostromképek még inkább stratégiai ábrázolások, mintsem műalkotások. Az előtér alakjainak megnövesztése a XVII. századi olasz művészetnek köszönhető. A szemlélő még nem áll a képtérben ekkor, csak messziről szemléli a harcot, mintha csak repülőgépről látná. Természetes,

HAULIK, Peter, pozsonyi kőmüvesegéd

P. H., Maurergesell, + 53 éves korában, 1847 márc. 27. (1847, 280 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

D Hauke Ferenc

1824

l.

Ságúnegesipar

240-l-

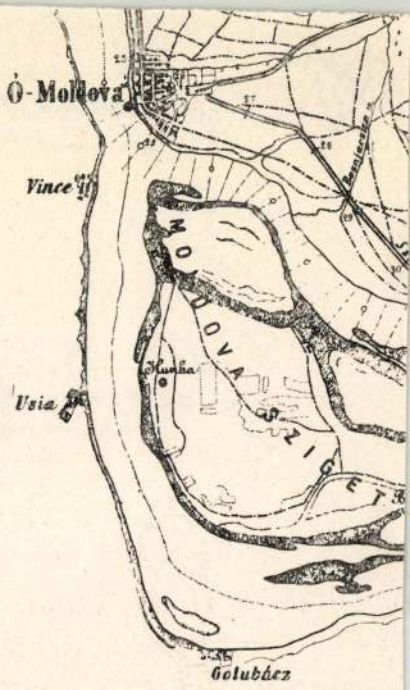
Ó-Moldova
Vince
Usia
Kunka
MOLDOVA SZIGET
Golubácz

MDK

Haüke Ferenc, építész

A tatabányai lakótelep építésének egyik irányítója.

Groni István: A 300 000 új lakásért 6-7. l.

NÉPSZABADSÁG, jún. 1962. okt. 5.

Ø Haulik József

festő

Biederm. Kiáll. 1937

X. terem.

Önarchép

Munkalap száma....954.....1o37 1o1o 1o87

Tételszám	
4 drb. 6 "	reprodukció diapositivvel /dr diapositiv
14 "	felvétel /Esztergom/ utazási költségek
7 "	kép 18x24 cm. /Marastoni képe
5 "	" 13x18 " /Esztergomi kép

azaz egyszázharmincn

Fizetendő: számla vételével

Ø Hauk János

pozsonyi ezüstmüves
18 éves, 1817. jul. 6-án
akad. hallgató.

írod
Horomaszóto Bécsben

8. l.

HAUK JÓZSEF, szappanfőzőmester

175[illegible]-ben a kőszegi tanács tudomására jutott, hogy [illegible] Harhoffer György és Hauk József szappanfőzőket az Esztergazy-dominium Micske nevű helységében tartott orsz.vásáráról kitiltották. 57[illegible].old. 6.jegyz

SZOVENYI ISTVÁN: A kőszegi céhek küzdelme a kontárok ellen a feudalizmus kései időszakában 5[illegible]7.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XXI.évf. 1967. 4.szám. Szombathely, 1967

Hank Lajos

rapsodia

l.

Kacziany Géza

Magyar vértanuk

könyvt. Bp. 1906.

128 l.

…mitetü

…országos Bizottságának

Budapest

…ettel kérem, részemre J. é. Feb…
…ius 24ig, – 4 hétre terjedő i…

HALEK MIKLÓS

A ZALASZENTGRÓTI KASTÉLY KÖRNYEZETÉNEK RENDEZÉSÉRE MŰEMLÉKEINEK MEGÓVÁSÁRA KÉSZÍTETT TERVET RENDEZÉSI

Maróczky Erzsébet: A müemlékvédelem eredményei és gondjai Zala mégyében

Müemlékvédelem, 1976. 2. sz. 74-81. l.

Hlaváček Aladár

Ötvös

1928–29

Címisk 1930. 84. l.

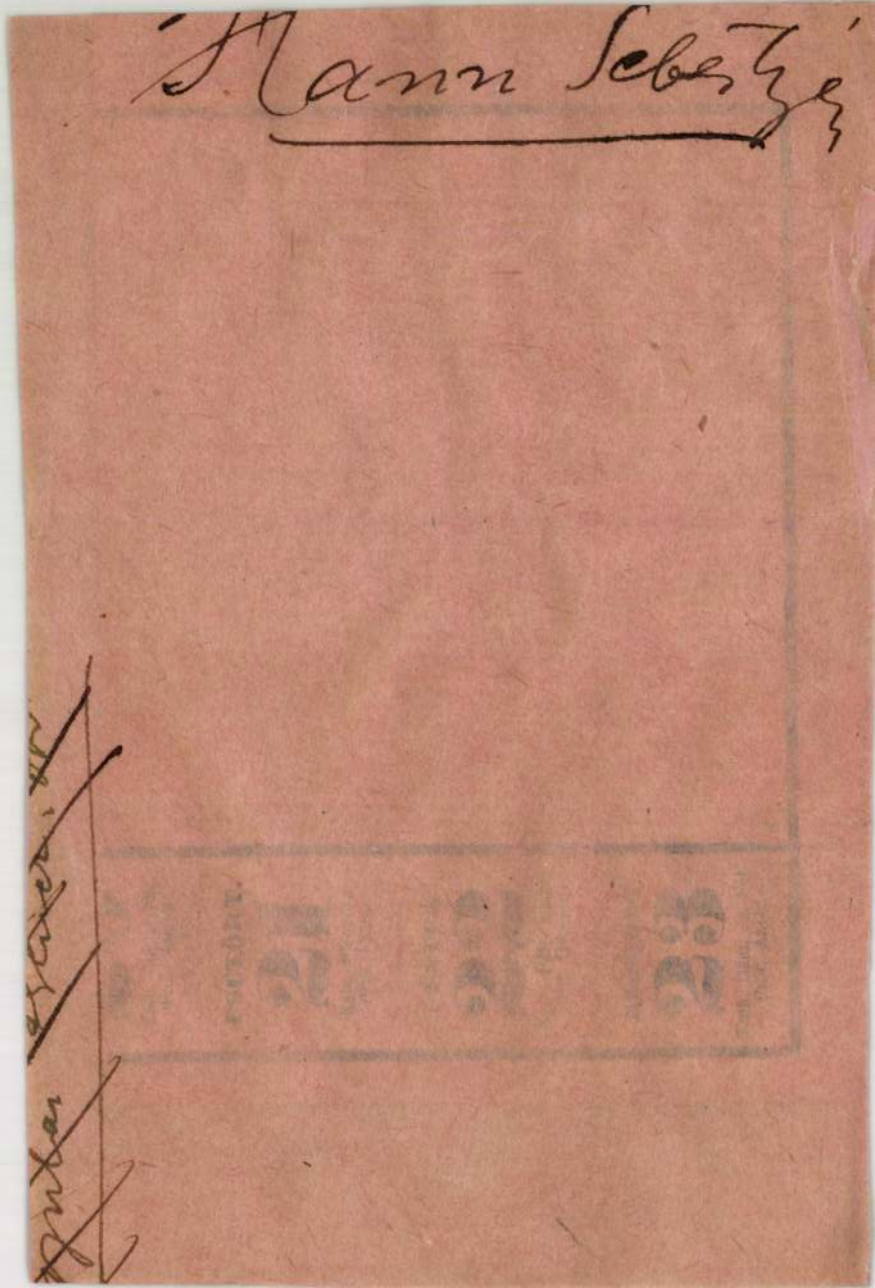

Hann Sebestyén

Ø

Hank Aladár

Ötvös

1928 – 1932

Iparm.Isk. Évk.

1930 – 34. 45. l.

105. kép. *Passerotti, Bartolomeo :*
Szent család.

PÁRMAI ISKOLA, XVI. század
Jézus Ker. Szent Jánoskával

Haugh Béla

Honismeret 1995/5

hírű Vasárnapi Újság megemlékezett. Idézünk ez utóbbiból: *„Az elhunyt jószívű s nemes gondolkodású ember volt, nagy vagyona révén egyik leghathatósabb gyámolítója a magyar emigránsoknak. Jótékonysága kiterjedt egész hazáig, s nem volt olyan esztendő, amelyben néhány ezer forintot ne küldött volna Magyarországba a szegények részére."* Halála után egyetlen örököse, Celestine a 22 holdas parkot Davenport városának ajándékozta. Hazaköltözött és 1937. november 4-én bekövetkezett haláláig Mezőberényben élt. Mint jeleztük, az atyja hagyatékában talált másfélszáz Jósika-levelet az Akadémiának ajándékozta.

Fejérváry Miklós portréjáról tavaly, a Jósika-bicentenárium apropóján a Hét hasábjain próbáltuk meg letörölni a feledés évtizedes porát. Tettük ezt főleg azért, hogy Fejérváry kései földieit figyelmeztessük: a Müncheni Kódex megtalálójának, báró Jósika Miklós barátjának s levelezőtársának és Hont megye egykori országgyűlési követének emlékét semmi sem őrzi Ipolyságon és környékén.

Dr. Kiss László

Források: A Müncheni Kódex négy evangéliuma Décsy Gyula olvasata alapján kiadja *Szabó T. Ádám* 1466, Budapest, 1985. – Régi Magyar nyelvemlékek Szerk. Döbrentei Gábor III. kötet, Budán, 1842. – *Kardos Samu:* Báró Jósika Miklós kiadatlan levelei, Régi okiratok és levelek tára, 1905. I. évf., 1. füzet – *Gyürky Antal:* Ötvennégy év Hont vármegye történetéből 1820-1874, Vác, 1882. – *Jósika Miklós:* Idegen, de szabad hazában, Budapest, 1988. – *Ács Tivadar:* Magyarok az észak-amerikai polgárháborúban 1861-1865, Budapest, 1964. – *Dojcsák Győző:* Amerikai magyar történetek, Budapest, 1985. – *Juhász László:* Magyarok az Újvilágban, München, 1979. – *Nendtvich Károly:* Amerikai utazásom, I. kötet, Pest, 1858. – Vasárnapi Újság, 1895, 42. évf., 39. szám, 646. old. – *Kiss László:* Fejérváry Miklós – Jósika Miklós leghűségesebb levelezőtársa, a Hét, (Pozsony), 1994, 18. szám, 20-21. old. – *Dr. Kiss László:* Pongrácz Lajos – Hont megyei portré a reformkorból, Pozsony, 1994.,

Hetvenöt esztendeje halt meg Haugh Béla pedagógus és múzeumőr

Haugh Béla 1871-ben született Bajnán. Édesapja uradalmi orvos volt, aki népmeséket gyűjtött, s élénk érdeklődéssel fordult a népművészet, a népköltészet felé. Útjaira gyakran elkísérte fia is, aki így életre szólóan eljegyezte magát a gyűjtéssel. A gimnáziumot Esztergomban elvégezve Budapesten szerzett magyar-latin szakos tanári oklevelet. Pályáját a debreceni piarista gimnáziumban kezdte, ahonnan Zsolnára, majd Szekszárdra került.

A szekszárdi állami főgimnázium tanáraként 1897-től 1912-ig élete legmozgalmasabb évei teltek Babits városában. A gimnáziumi munka színvonalas ellátása, pedagógiai témájú írásai mellett számos iskolai és iskolán kívüli egyesület megalakítását segítette. Vezette az Eötvös József Önképzőkört, tagja volt a Katolikus Olvasókör vezetőségének, a Múzeumi Egyletnek, a Közérdek megyei lap főmunkatársaként dolgozott.

A szekszárdi évek a régi vonzódásban is új fejezetet jelentettek: a gimnázium falai között helyezték el a Tolnamegyei Múzeum gyűjteményét, amit Haugh gondjaira bíztak. Múzeumőri kinevezése után jelentős régészeti, néprajzi gyűjtést végzett, s az eredményeket szaklapokban tette közzé. 1899-ben ösztöndíjasként elvégezte az országban először rendezett múzeumőri szaktanfolyamot, s ő lett Tolna megye első képzett múzeumi szakembere.

A pedagógiai munkásságára is jellemző nyitottsággal vett részt Wosinsky Mór mellett a múzeumi ismeretterjesztő előadások, felolvasó ülések szervezésében. A korabeli viszonyok között a Párizsból hozott géppel vetített, Francia- és Németországból, a budapesti Urániától kölcsönzött filmek nemcsak Magyarországon jelentették az ismeretterjesztés legmodernebb formáját.

Szépírói véna, modern felfogás, önmagával és másokkal szembeni igényesség, a régészet és néprajz iránti érdeklődés jellemezte Haughot akkor is, amikor kinevezték a Jászság első községi gimnáziumának élére. A diákok tanítása számára összekapcsolódott a táj múltjának megismerésével és megismertetésével. Igazgatóként az új intézmény gondjai mellett folytatta régészeti, néprajzi gyűjtéseit, melyekkel jelentősen gazdagította a jászok múzeumát. Korábbi tapasztalatai alapján Jászapátin is megszervezte az ismeretterjesztő előadások sorozatát.

A Sárköz, majd a Jászság kutatása után Nagykállón sajnos már alig maradt ideje a megkezdett munka folytatására, 1920. február 11-én elhunyt. Halálának 75. évfordulóján tisztelettel emlékezünk az egykori pedagógusra és múzeumőrre.

Szabó Géza

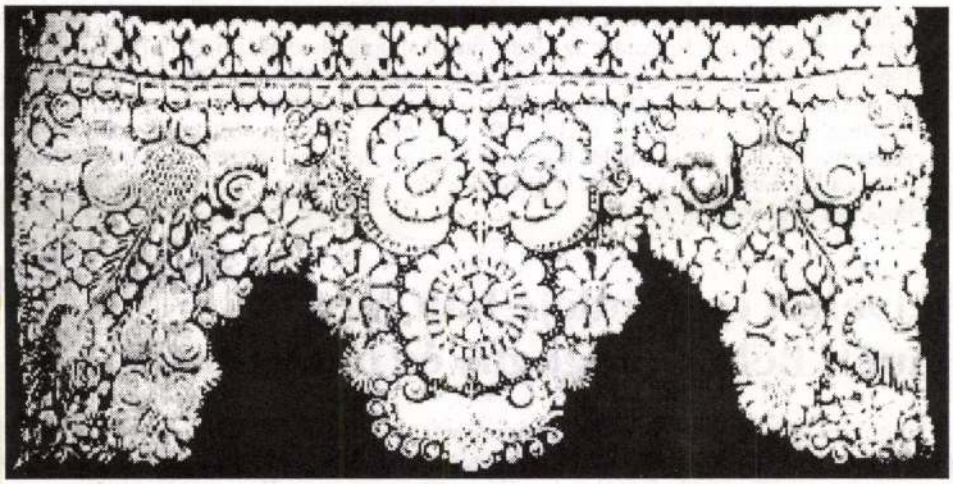

Hírlapelőfizetés

Olcsó, kényelmes, biztonságos!
A hazai és külföldi lapok legszélesebb választékát kínálja
az ország legnagyobb terjesztője, a
Magyar Posta RT.
Hírlapüzletági Igazgatósága.

*

500 hazai és több, mint 10.000-féle külföldi lapra fizethet elő a Magyar Posta RT. Hírlapüzletági Igazgatóságán (1846 Budapest, Pf. 863), a Hírlapelőfizetési Irodában (Budapest XIII. ker. Lehel u. 10/a). Kérésére a katalógust már lemezen is rendelkezésére bocsátjuk.

Képzőművészek közgyűlése

A Kállai Ernő Kör nyilatkozata

A Kállai Ernő Kör tagjai, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének műkritikus tagjaiként megkaptuk az 1992. június 3-ára összehívott „művészeti tanácskozás és elnökválasztó közgyűlés" meghívóját. Túl azon, hogy nem értjük, mit is jelent e kettősség, alább az elnökválasztás módjával kapcsolatban szeretnénk a széles nyilvánosság előtt a közgyűlés összehívóihoz, illetve az ott szereplést vállaló kollégákhoz fordulni.

Mint a több száz példányban kiküldött programból megtudhattuk, a Németh Lajos professzor elhunyta óta üres elnöki hely betöltésére, azaz az elnökválasztás procedúrájára 15, azaz tizenöt percet szántak az előkészítők. Ez az elképzelés aggodalommal tölt el bennünket. Tizenöt perc alatt egy átlagos úttörőőrs vezetőjét sem lehetett tisztességesen és korrekten megválasztani.

Ebből az elképzelésből a demokrácia működésének és lényegének, a vitának a helye hiányzik. Nem mehetünk el szó nélkül emellett. Ugyanis az elmúlt hónapokban több olyan aggasztó jellel találkoztunk, mely azt bizonyította, hogy a Magyar Köztársaságban még nem alakultak ki és nem rögzültek a demokrácia lényegét alkotó pluralizmus gyakorlatának élményei és eljárásai.

Azért fordulunk a nyilvánosság előtt a magyar művészetért felelősséget érző kollégáinkhoz és a közvéleményhez, hogy gondolkodjanak el azon, miféle választást is készítenek elő.

Azt javasoljuk, hogy a szövetség új elnökét meghatározott időre, egy szabályszerűen előkészített, e célból összehívott közgyűlés válassza meg.

Attól tartunk, hogy 15 perc alatt akkor lehet elnököt választani, ha a politika ismét radikálisan beleszól a művészet dolgaiba, s épp ez az, amit szeretnénk elkerülni.

Budapest, 1992. május 14.

A Kállai Ernő Kör nevében:

Andrási Gábor, Chikán Bálint, Dobai Ágnes, Fitz Péter, Forgács Éva, Frank János, Gergely Mariann, György Péter, Hajdú István, Haulisch Lenke, Jerger Krisztina, Kovács Péter, Lóska Lajos, Méray Katalin, Pataki Gábor, Peternák Miklós, Sárosdy Judit, Szegő György, Tímár Árpád, Tóth Ferenc, dr. Ury Endréné, Wehner Tibor

Élő népmű

„Kultúrát nem leh
elődök kultúrája egy-
log, ha minden nemze
újra meg nem szerzi m
Kodály Zoltán ezen sz
pénteken megnyíló ta
rajzi Múzeum. A X. O
művészeti Kiállítás a M
lődési Intézet rendeze
Több mint 3000 beérk
a zsűri által kiállításra
és díjazott tárgyak egy
nek az elmúlt 10 év le
munkáival. Így a Nyir
jubileumi alkalomra a
rült anyag teljes keresz
ja a hagyományokból
zott kézműves-tevéken
fafaragásnak, népi sz
bútorkészítésnek, nádfo
kasságnak. A tárlat az
mi főszezonban mind
lesz, augusztusban zárja

HAULISCH Leute nimt.

Haulisch Lenke, művészettörténész

A Magyar Nemzeti Galéria a művész egész életművet felmérő kiállítással emlékezik meg az 1941-ben elhúnyt festőre. – A rendező és a katalógust összeállító Haulisch Lenke munkáját sokrétűség és alaposság jellemezte. A lehető legteljesebben igyekezett bemutatni a valójában még mindig csak kis körben ismert életművet.

Heitler László: Vajda Lajos emlékkiállításról. Zalai Hírlap, 1978. szept. 24.

Glaulisch Lenke, művészettörténész
a Magyar Nemzeti Galériában megnyílt Vajda Lajos festőművész kiállítása.
Glaulisch Lenke rendezte a tárlatot.

Láttuk, hallottuk.
1978. VII. 28. Kossuth, 17:35 /Kiné/.

Haulisch Lenke, művészettörténész.

A Képzőművészeti Alap Kiadó Váll.-nak művész monográfiáinak sorában ezúttal Haulisch Lenke Vaszary Jánost mutatja be, a művész munkásságát, pályafutását.

Mai könyvajánlatunk.

1978. dec. 22. Kossuth, dec. 22. M.

Haulisch Lenke művészettörténész.

1967. okt. 18.-án nyitja meg Gy. Molnár István grafikáinak bemutatóját, a Dürer Teremben.

Meghívó

1967. okt. 8.

Haulisch Lenke művészetéről.

Beszédet mond Czimra Gyula festőművész emlékkiállításán máj. 6.-án a Ferencz Múzeumban.

Testvéri Hírlap, 1943. okt. 29.

Hradisch Lenke művészettörténész.

A salgótarjáni gimnázium 50 éves jubileuma alkalmából az iskola volt tanárai és tanulói képzőművészeti kiállítását a volt tanítvány által két képzőművészeti kiadványalbat küldött a kiállításra.

Tóth Elemér: Kiállítások a Madách Gimnáziumban és Szakközépiskolában.

Nógrád, 1993. jún. 6.

Hamlisch Lenke művészettörténész.

Febr. 9.-én nyitja meg Réti Zoltán festőművész kiállítását a Fényes Adolf-teremben.

Meghívó.
1943. febr. 9.

Haulisch Lenke, művészettörténész

Nagy Gábor első 1976-os stúdiólbeli önálló kiállításának katalógusában írt a művész munkásságáról.

Veress Miklós: Bemutatjuk Nagy Gábor rajzait. Élet és Irodalom, Budapest, 1977. jan. 29.

Haulisch Lenke, művészettörténész

1978. okt. 5. - szo. 14:30 Szabadegyetem:
Magyar művészet az 1920-as években I.
Művészeti életünk 1920. után (Haulisch
Lenke).

TIT Szabadegyetem és

Művelmi és Műemléki Hónap.
A Magyar Nemzeti Galéria programja,
1978. Október.

Haulisch Lenke, művészettörténész

Az alábbi című művét (Akadémia Kiadó) a sok vitacikk és résztanulmány után kiemelkedő jelentőségű az író monográfiája, amely a város és a festészet kapcsolatának alakulását 1945-ig követi nyomon.

Bodri Ferenc: a szentendrei festészet története és stílusának vizsgálata 1945-ig.

Tolna Megyei Népújság, 1976. febr. 22.

Glaulisch Lenke, művészettörténész.

Vaszary János festőművészről Glaulisch Lenke írt tanulmányt, melyben a család őseitől kezdve leírja a család történetét.

Néhány szó zene közben.

1949. IV. 18. 10.15 Petőfi /Kné/.

Haulisch Lenke, művészettörténész

Boromisza Tibor festőművész művészetének egyik ismerője és kiállításának rendezője, Haulisch Lenke írja: „Jóllehet nagybányai művei nagyobb részt Romániában találhatók, néhány korai szép alkotása érzékeltetik azt a tényt, hogy Boromisza Tibor nem csupán harcos írásaival, hanem elsősorban művekben hozott új vérkeringést a nagybányai piktúrába."

Bieliczky Sándor: Boromisza Tibor festőművész kiállítása a Galériában.

Pesti Műsor, 1980. jún. 18. 67. old.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KLUBJA Haulisch Lenke, művészettörténész

Művészeti foglalkozások, vizuális játékok minden kedden 17,30-kor.

Találkozás a Magyar Nemzeti Galéria előadótermében (B. ép. fszt.)

A foglalkozásokat Csáji Attila festőművész vezeti.

A klub 16 órától tart nyitva.

13 Oskar Schlemmer és a Bauhaus-színpad
(Filmvetítés)

Előadó: Haulisch Lenke művészettörténész

A Magyar Nemzeti Galéria programjai, 1981. január

Szibériában, Gruziában

A kairói bazár

31 Keleti utifilmek II.

Kelet kapujában (Beirut, Damaszkusz)

Indiában és Iránban

Szingapur

Ceylon a legendák szigete

Utcák Bombayban

Kambodzsa szívében

Haulisch Lenke művészettörténész

Czimra Gyulának a Magyar Nemzeti Galéria 1973-ban retrospektív kiállítást rendezett. Haulisch Lenke volt e kiállítás rendezője. — A művész egyik legszebb festményét, az „Ülő" akt"-t, januárban a Nemzeti Galériában a hónap műtárgyaként tekintheti meg, melyet Haulisch Lenke elemezett. /említve/.

P. Szabó Ernő: Emlékbeszéd Czimra Gyulára.
Pest Megyei Hírlap, 1981. jan. 28.

P. Haulisch Lenke, művészettörténész

Klub:

23
Kedd

14.30 a szentendrei festészet

Előadó: P. Haulisch Lenke.

Magyar Nemzeti Galéria Rendezvénynaptár.

1982. Március hó.

HAULISCH László művészettörténet

91 2.50
11. 72-73

Új Művészet

Haun, A. 0

periodusokban váltakoznak,aminek oka az,hogy mivel nem volt ereueti stiluskorszak,nem kellett kiküzdeni az uj stilust,hanem készen kapták,enciklopédiai könyvekből összeválogatták.Az Egyháznak tovább is voltak kapcsolatai a művészettel.De a stilust nem ő alakitotta ki,hanem átvette a világi művészet stilusát.Igy keletkeztek neoklasszikus, neoromán,neogotikus,stb.templomok,s más egyházművészeti alkotások.A neoklasszizmus művészete nem az egyházi szellemből,hanem a francia forradalomnak,Napoleonnak,s a francia forradalom utáni politikának és közéletnek az allürjeiből.A régi Róma berendezését,társadalmi életet utánozták,s igy az antik művészetnez fordultak inspirációért.Az Egyház,mint stilusalkotó megint csak napjainkban lép fel.Egész biztos, hogy a modern művészetnek a kialakitásában,különösen az épitészetben nagy szerepe volt és van az Egyháznak,a templomnak.De beleszól a festészet és szobászat kialakitásába is,ha nem is olyan nagy mértékben, mint az épitészetébe.Mi ennek az oka?Az,hogy a mai kor a mult század materializmusával szemben megint spirituális,miként az volt a középkor is.A legujabb filozófiában nagy szerep jut a metafizikának,amiáltal uj utjai és lehetőségei nyiltak.Metafizikai,spirituális a modern esztétika,az a modern művészet és maga a modern ember is.A mai ember, mechanizált életéből menekülést keres,aminek két fő utja a vallás és a művészet.Igy kerül egymással okozati viszonyba az élet,a tudomány, a vallás és a művészet.S igy jut ismét az Egyház kezébe a művészet irányitásának vezető szerepe.A modern művészetnek spirituális törekvései vannak,s mi sem természetesebb,minthogy ezek találkoztak az Egyház spiritualizmusával.A mai művészet még alighogy lezárta a kisérletezés első fázisait.A kisérlet sok tapogatózást,sok tulzást esetleg izléstelenséget hoz magával.Az Egyháznak ezek ellen a tulzások ellen védekeznie kellett és védekezett is.A kisérletek a művész műtermébe, esetleg muzeumba valók,de nem valók az Isten házába.Ez az egyik véső, amit az Egyház a művészettel szemben felállit,a másik az,hogy az egyházi,vallásos művészi alkotás feleljen meg a liturgiai követelményeknek.Az a művész,aki az Egyház számára dolgozik,annak ismernie kell a liturgiai előirásokat,nem juthat ellentétbe a dogmákkal,mig a világi művész fantáziája szabadon csaponghat.Az 1932.évi októberi német ka-

Kriwoklat. Aus d. Schlossg. Chromolithogr.
v. Haun. Kl-qu.-fol.-

Gilh - Rausch. 94.- Kat. - 881.

Lol. Th-B.

Haun, August C. - német festő, kőrajzoló és rézkarcoló. Berlin *1815 - u.o. 1894.- K. Schulz, K. Blechen és A.W. Schirmer tanítványa.

1847.- Landschaften mit Staffage.
Egy füzet eredeti kőnyomat. Tondruck.

Irod: C. Glaser, Graphik der Neuzeit. 816. —

Th-B. XVI. 131-32. p. ———

HAUN , August C.- német festő,kőrazoló
és rézkarcoló.Berlin 1815-1894.
Thieme-Becker.XVI.131-32.p.
Glaser:Grafik der Neuzeit.
Giln.-Ranschb-94-Kat-831.// ANSICHT D.SCHLOSSES KRIWOK-
LAT.Chromolitho.v.Haun.kl-qu-fol./

HAULISCH Lenke

GALÉRIÁK, MŰGYŰJTŐK, ÖRÖKÖSÖK!

Növekszik a műtárgyhamisítás!

Meghatározásért forduljon a Szentendrei festészet, Vaszary, Scheiber, Ámos, Székely, Paizs Goebel, Schlemmer és más művészeti könyvek szerzőjéhez,

dr. Haulisch Lenke

művészettörténész, független igazságügyi szakértőhöz!
Szakszerű, gyors és diszkrét tanácsadás!
Fogad minden szerdán 15-18 óra között.
Bejelentkezés ugyanebben az időben telefonon az ~~1351 650~~ -es számon.

~~201-9308~~

115-4051

Ø Haun Lajos

rajzoló

Ráctöttösről (Baranya m.) 1844-ben 15 éves

lásd Fleischer Bées 49. l.

ságot, csak éppen az állandó valóságot akartak adni képeikben. Sarkalatos

gabb festőiség telíti új tartalommal.

Ehhez képest változott meg festői mondanivalója is. Ma *a tájkép* dominál *oeuvre*-jében, mely a kubizmusban szinte kivételes jelenség (mint ahogy a gyümölcs- és virágcsendéletek helyett is mesterséges tárgyakból összeállított csendéleteket festettek a kubista festők!) s az emberi test helyett is *a természet organikus egységét* keresi *Szobotka*. Ám ma már nem geometrikus rendszeresítéssel, hanem az élő természet életteljességének éreztetésével. Miután végigjárta a kubizmus analizáló iskoláját, most valami átfogó *szintézisre* törekszik. Arra is ráeszmélt, hogy a képből — az életesség illúziójának teljes megsemmisítése nélkül — nem lehet száműzni az illuzionisztikus elemeket, mert a két dimenziójú vásznon három dimenziót csak „hazugsággal" lehet éreztetni. Amellett ma már a világot nemcsak rideg ábrázolással akarja megjeleníteni, de az ábrázolást a maga szubjektív lírájának zenéjével is kíséri. (Csak éppen hogy megtartotta a kubista szellem eredményeit, ami főleg képeinek formai gazdagságában jut kifejezésre.) Ez a líra se nem patétikus, se nem érzelmes, szemérmes mértéktartásában azonban hű kifejezője a szűkszavú művész minden szenvelgéstől ment puritán egyéniségének. Sőt, bár új képeit *Zebegényben* festette, az érzés kivetítése nála merőben más, — ősibb, primérebb — mint

Ø Hauner Bozsena

2 iparr.

10 honap, jeles eredm.

Tanár György Kálmán

Iparrajziskola 1901.

I.

Europa könyv és lapterjesztő
vállalat

Budapest

V. Visegrádi utca 36 sz

Hauner Bozsema

nyilv. rajzés munta-
zási tanf. - jeles eredm.

Iparrajziskola 1902

Budapest. IX.

Posta Hégyes Endre u. 10.

Megye

MDK

Hauner Bozsena ipm.

A ...iparrajzisk. kiáll. Magy.Iparművészet,
19o2. 174 l.

Hauner Ottokár

[illegible] halottasházból.

Hauner Ottokár építészmérnök február 3-án váratlanul elhunyt, temetése február 5-én 11 órakor lesz a far-

Kaoréti temetőben

Pesti Hírlap

1940 febr. 4.

Hauner Ottokár

Hauner Ottokár építészmérnök,
I. Pálya-u. 2/b. 351-981

Budapest, 1940. sept.

Ich möchte es nicht riskieren, den einen od
über die Realia des Lexikons zu unterwerfe
formuliert, wohl aber nochmals eindringli
befindlichen Werkes verwiesen sein.

M 153. III. 35 (47118)

M.D.K.

HAVNITSKA Franc. murarius

~~murariorum magister~~

Cserwye (Veszprém m.)

6 sodal -

1952)

Művért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 136.1.

D Zlauning Karl

aus Ungarn, Graveur

16 J. alt.

1822-23.

Bécsi akadémia
könyvtár

Kaldea II. 226.

M. D. L.

HAUNOLD(T), August asztalos
udvari asztalos

1768. Fertőd, Esterházy-kastély berendezés
Fertőd, ajtók, ablakok Schroth
számára

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 209. l.
II. 93. l.

M.D.K.

HAUNOLD, August asztalosmester

1767. Esterházán a kastély hercegi lakosztályának három helyiségében épületasztalosi munkát végez

Művért. 1955. 1. sz.

Valkó Arisztid: Fertőd / Eszterháza, Süttör: Győr-Sopron megyei mesterei, művészei 1720-1768 között

132. e.

Ø Haunoldt Augustin

bécsi udvari arda-
los mester 1776.

l.

Biró Erdkast

105 R.

Haunold MDK

1779 nov. 19-én leégett az eszterházi szinház. Dec. 18-án Michael Stöger tervei alapján az uj szinház alapkőletétetele. Haunold tervei csak 1780 jan. 26-ra készültek el. Ha Stöger át is vett valamit Haunold terveiből, ő a szinház építője. Tervezője. Kivitelező Paul Guba épitőmester. A diszkapuk kőfaragója Balthasar Emerich, a homlokzat puttocsoportját Johann Heinrich Schroth készitette. A szinház belsejének festői munkáit Bazalius /igy!/ Grundmann vezette.

Horányi Mátyás: Eszterházyi vigasságok. Bp. 1959.

126.l.

Haupt-Stummer Leo

MAGYAR MÜVESZET
1925. 169.

T. 4329.

örül a K.K. höhere Landwirtschaftl:
Szent Miklóser Zuckerfabrik, az
t-landungspaltz in Wieselburg,
Karlburg és a Hauptplatz in
elyezést. Felirata:

und dessen Umgebung.

estr. Lloyd in Triest Reschka sc.

33 cm.

12-93-9.

D Haupt-Stummer Leo

Magazin München
1925, 169

Czölöpüreg, őszön VIII. 17.

Haupt Stummer Leo

festi Egry u. 8. Bpest

Mücsarnok
1925. tav. kiáll. 108.

Folyom vármegye III. 232

Haupt Stummer Leó

Férfiarckép, bronz

O.M.K.T. 1925. május. 11 1.

HAUPT JAKAB, rézmüves

A sági gyülekezet kelyhet csináltatott vele Sopronban. /1867/.-110 frt.-A kehely belseje aranyozva legyen, s legyen hozzá kis tálca is. 319.old

BERECZ DEZSŐ: Kortörténeti tanuságok százegynéhány éves apai intelmekből 307.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVII.évf. 1973. 4.szám

MDK

Haupt Stummer Leó

Férfiarckép, br.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 11 l.

MDK

Haupt Stummer Leó

Tav. kiáll. múcs. 1925. máj. 34. 1.

Haupt Stummer Leó MDK

Férfiarckép, bronz

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Haupt Stummer Leó

MDK

Férfiarckép, bronz

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Haupt Stummer Leó szobrász

Magyar Müvészet 1925.169.o.

Boka Károly cigányzenész

Latkóczy Lajos festménye /arckép/

Századok 1874.84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Ð Hauptman

iparminvész
Budapesten végzett –
Egy időben plattkezett de
utóbb rajorna vesszett –

Tóth Geiza: Ipar-
minvészeink New-York-
ban. Magyar Ipar-
minvészet. 1922. 66. l.

I. Ra

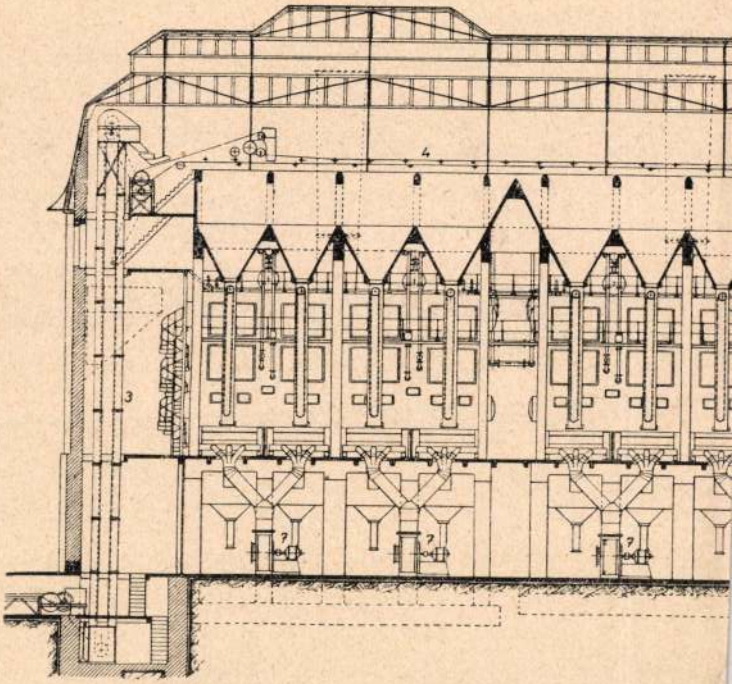

ke.

Haupt-Stummer Carola báróno

festő

1909. téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

Archep, rajz.

Hódmezővásárhelyi városi múzeum

1911. é. szerzés V. 303.

Ø Haupt Caserna

vul. Markó Caserna
fertő

l.

Gerevich Emlékkönyv

213. l.

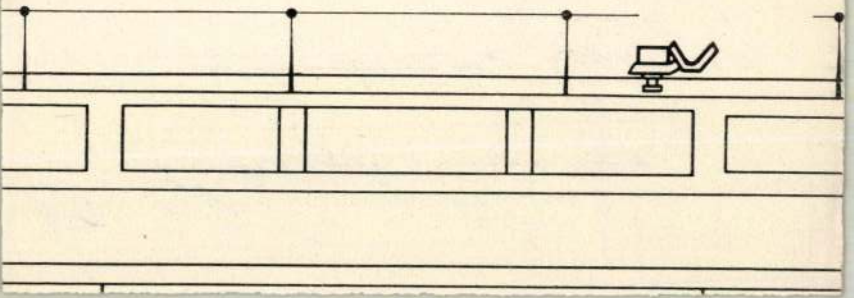

Haupt Gottfrid Sakal

verm.

lásd

Muz. és Könyvt. ést 1911

29.

Haupt J. G

réim XVIII sz.

lásd

Muz. és Könyvt. ért. 1911. 26. l

Hlaupt, Gottfrid Jacob, német térképmetsző és (a 18. sz. első felében Augsburgban. Magyar tárgyú kiadó) munkái: Magyarország, Szlavonia, Bosznia, Horvátország, Erdély stb térképe 1738-ból (három táblából összeállítva) és a Duna folyó térképe Magyarország és a szomszédos országok feltüntetésével. (Harsányi I., Műv. Kat. Lt. 1911 26, 29. l.)

Haupt Gottfr. Jacob

l.

Harsanyi

73. l. 106. sz

Mur. u. Kat. Ei.

1911. 28, 29 l.

„EUROPA"
könyvkiadó- és
könyvkiadó r. t.
Bp. V. Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Haupt, Gottfrid (Jacob), réznetsző V. 26, 29

Mur és Kot. Est

MDK

Haupt Arnold Bp.

Uj tagok a M.Ipm.Társ. Magyar Iparmüvészet, 1901. 291. l.

Haupt

soproni ötvös
1886.
román stílu bronz
keresztet hesztett az
alábbi-kápolna oltá-
rára

Religio. 1886. jul. 31.
(Sopron, szt. Jakab nap-
jan. Szt Jakab-kápolná-
jának fölszenteléséről.)

372

Karlsruheban
(1894. május 18-án.)

...e:

...en, balra, felfordított két kerekű talyiga áll,
...e lovát pokróczokkal terítettéklé. Körülöttö asszo-
...ulnak s ~~[illegible]~~ kosarak hevernek, ~~[illegible]~~ a gazdá
...kat az egyik kosárból a másikba ~~[illegible]~~. Jobbján férfi
...erekkel fehér fökörös asszony áll, kinek társnője hát-
...ához támaszkodik, a melynél ~~[illegible]~~ férfiák s nők bi-
...ról a szém közt néző s kezeit ~~[illegible]~~ csipőjére tevő fi-
...ledik brojára támaszkodva és ~~[illegible]~~ egy asszonyból
...tő réfen, hol pocsolyák vannak, lovas közeledik. A
...amzó tenger foglalja el, melyben egy lovas megy
...ok árnyékot vetnek s az égbolt felhős. Zelése
...anu Paisch
1890.

2200 frt.

189.

Haupt Jakab

rézöntő

l

Soproni Szemle

1942. 150. l.

isztériumtól rövid uton kapott
os Bizottsága 1945.évi költség-
kben vagyok bátor előterjeszteni:

k:

unka megsokszorozodott az ország
s az uj műemléki törvény életbe-
bb munkatöbblettel számolhatunk,
tudományos és műszaki tisztviselői-

Haupt Jakab

rézmíves

l. Csatkai Sopron 1847

19. l.

és segédmunkákért kifizet

vettem.

Ø

Hauptmann

Karánsebesi épitett

Irod

Vas Ugy 1863. 195 l

Az - telugyelőte alatt épült az orsovai st Eorana fogadalmi kápolna 1855 ben

Becsi tero. nevüt épült: 1863 b

mér restaurálták?

Fürfavaros lír.

Mem Kell

Ø Hauptmann Franz

fests? 1816.

l.

Szm Egerniw

204. l.

Hauptmann Franz

festō

1816 –

l.

Kapossy jegyzetek

zöy. l.

Keresztöltéses kimrések a Tolnavármegyei
Múzeumban III. 129.

MDK

Hauptmann

Tóth Geiza: Iparmüvészeink New-Yorkban. Magyar Iparmüvészet 1922. 66.l.

M.D.K.

Hauptmann Ferenc, egri festő

Egerben 1811-24 körök szerepel. Főleg dekorativ festéssel foglalkozott. 1816-ból Szásmaró-Kraczer elpusztult menyezet festményének másolata a püspöki palota magánkápolnájával - elveszett. 1817-ből megmaradt egy szentely festesi terve.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 337 old.

Hauptmann János

örás Pest

XIX. n első fele

irod

Pritz

54. l

A'. 148(16)

MDK

Hauptmann iparm.

Tóth G: Iparművészeink New-Yorkban. Magy.Iparmüv. 1932. 65-66 l.

HAUPTMANN, Dominik, bécsi ötvös

Pozsonyba érkezett és a blaue Hecht-ben megvzállt. (1802, 7401)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

HAUPTMANN Ferenc festő. Egerben 1811-24 között szerepel az összeirásokban. A III.negyed 4. fertályában, mint vagyontalan zsellért irják össze, majd a maklári hóstya II.negyedének 4. fertályában lakik. Főleg dekorativ festéssel foglalkozott, 1817-ből fennmaradt egy templom szentélyének kifestési terve /Tervj.153./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

HAUPTMANN Ferenc rajzoló ? Eger, 1816. --+ Kracker elpusztult mennyezet festményének másolata a püspöki palota magánkápolnájából /Szmrecsányi[illegible].2o4./.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Hauptmann Ferenc

egri „piktor" 1811-14 között.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3281

HAUPTMANN, Otto, pozsonyi ötvösnegéd

O. H., Goldarbeitergesell, + 51 éves korában, Pozsony, 1849 május 31. (1849, 630 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Hauptmann Károly II. éves hallg.
béléspapir

Iparm. isk. Ért. 1911-12. képe 15. tábla

Ø Hauptmann Károly

bécsi ékszerész

lásd

Hovvmagyötv Bécsben

11. l.

Hauptmann Károly

l.

Ypsom. isk. ért.

1912-13.

6. tabla

Hauptmann Károly

festő

1909–12 !

Éimisk. 1930. 84. l.

VASÁRNAP

17

Kath. F. Sept.
Frot. F. Donát

Izr. Purim Katan

…FŐ

…3

…pk. vi.
…trád

Izr. Susan Pur. K.

KEDD

19

Kath. Konr. hv.
Prot. Zsuzsanna

SZERDA

20

Hauptmann Károly

Díszítő festő szak.

Elismerés

Éimisk 1913-14.

Hauptmann N.

Christmas

Pest 1820-as évek

Horváth - Szentpéteri

253. l.

rép Mittelfrankenből.

Haus György

Könyvkötő

Közlezrkiáll

1423. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

M.D.K.

Hans Unger (von Pasaw) „festö"

neve Zürichben az 1509-évi feljegyzések körök szerepel.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 96. old.

M.D.K.

Hans, Maler

Pozsonyban 1533-ban a városháza bejáratát és homlokzatát festi

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp. 1967. 96. old.

Táblakép. Patak Jenő.

"Napnyugta".Hausch müve a Műegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

MDK

Hausch Antal, festön.

képét megnyerte a müegylet a salzburgi müegy8
let sorsolásán.

Vas.Ujs. 1863. 83.l. A pesti müegylet igazgató-
választmánya./

MDK

Hausch Antal festő

„Alpesi tájkép"-ét a KT a Nemzeti Múzeum részére megvette. 1871.

MDK-A-I-1/591.

Hausberger Márton

ácsm

Bé 1760

Tp. Kecskemét

Schneider

221. l.

Hauscher Lajos

Margitay Ernő M. sign.-val ir a Nemzeti Szalon tavaszi kiállitásáról. Felsorolja a müvészek nevét és rövid véleményt mond a tárlaton bemutatott müvekről.

Festők: Faragó Géza, Góth Móric, Pentelei Molnár János, Bakos Tibor, Kőváry Szilárd, Raáb Ervin, Borszéky Frigyes, Kallivoda Kata, Sülley Erzsébet, Büttner Helén.

Grafikusok: Olgyay Viktor, Conrád Gyula, Kubinyi, Rauscher Lajos, Lévy-Lénárd, Nagy Sándor. A grafikusok közül az aláhuzott nevek azok, akiknek munkáját elsőranguaknak minősiti a kritika.

ÉLET, Bp. 1910. márc. 27. II. évf. 13. sz. 431.lap.

HAUSCHILD, Karl, litografus Pozsonyban

† 27 éves korában, Pozsony, 1847 máj 16. (1847, 436 l)

(Gervzi nem ismeri)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Haury

Palota. T. 1437. II.

A hegyes vidék középterében lévő város utczáit járókelők, élénkitik és a házak rácskeritéssel vannak itt-ott körülvéve.
Felirata:

PALOTA.

alól balra: Haury lithog.

Kny., mér. a vk. 21.6: 31.4 cm.

M.D.K.

Hauringer József, festő

készítette a királyi várkápolna boltoratainak freskóit. A templomot 1769. okt. 3-án szenteltér fel.

Hauszmann A.: A királyi vár építéstörténete.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1900. 34. kőt. 232. old.

M. D. K.

HAVRÁN Pál épitész

Részvétel a pályázaton megvásárolva 6000 Ft

Társtervező: Simon István - Németh István -

Döntöttek Szombathely centrumának épitési tervápályázatáról
100 000 forintot kaptak a pályázó épitészek

Magyar Nemzet 1962. április 27. 3.1.

Hauxilovics János

1818-ban 25 évés

lásd Fleischer Bées 49. l.

Kurt mecénáshon a művész rengeteget dolgozott hét hosszú esztendon

Vass Elemér, ebbe a meglehetősen zárt és szűk kis körbe, melynek álló csillagai a festők közül *Egry* József, *Berény* Róbert, *Bernáth* Aurél és *Szőnyi* István, de amelynek szobrászai, írói és — szigorú exkluzivitása ellenére — ma már apróbb-nagyobb bolygói is vannak.

Mit látott, mit hallott *Vass* Elemér ebben a művészi környezetben? Elsősorban azt, hogy *nem a látványt, de a látomást kell festeni;* hogy a művészi eszmény nem a természet arcának szolgai ábrázolása, lefestése, hanem hogy *a természetbe bele kell álmodni, bele kell komponálni az „ideát" is,* hogy *a festőiség mindenekfelett való* stb. stb. Nem ide tartozik annak eldöntése: megfelel-e a gyakorlat ennek az elméletnek; hogy ezek a festők csakugyan átalakítják-e a természetet az elmélet értelmében, vagy ők is csak egy bizonyos rendet, összhangot visznek-e be az ábrázolásba, ki-ki a saját egyénisége szerint (mint a naturalisták tették). Az sem fontos e pillanatban, hogy eldöntsük: nagyobb-e az ő vizuális képzeletük; hogy az általuk „leíró festészetté" degradált naturalizmusnál, mely festői természetszelet-kivágásokkal dolgozik, festőibb-e az ő magukalkotta rendjük, melynek értelmében képeiket szerkesztik; hogy munkáik cselekménye ünnepiesebb-e, mint elődeiké; hogy vízióik képszerűbben vannak-e megjelenítve; hogy térmegoldásaik helyesebbek-e; hogy látomásaik élményből születnek-e, vagy intellektuális vajúdásból? — elég az hozzá, hogy ez *a neo-naturalizmus,*

Hauschild Emil

Képzőművészet 1935. 83-84. 7
103. l.

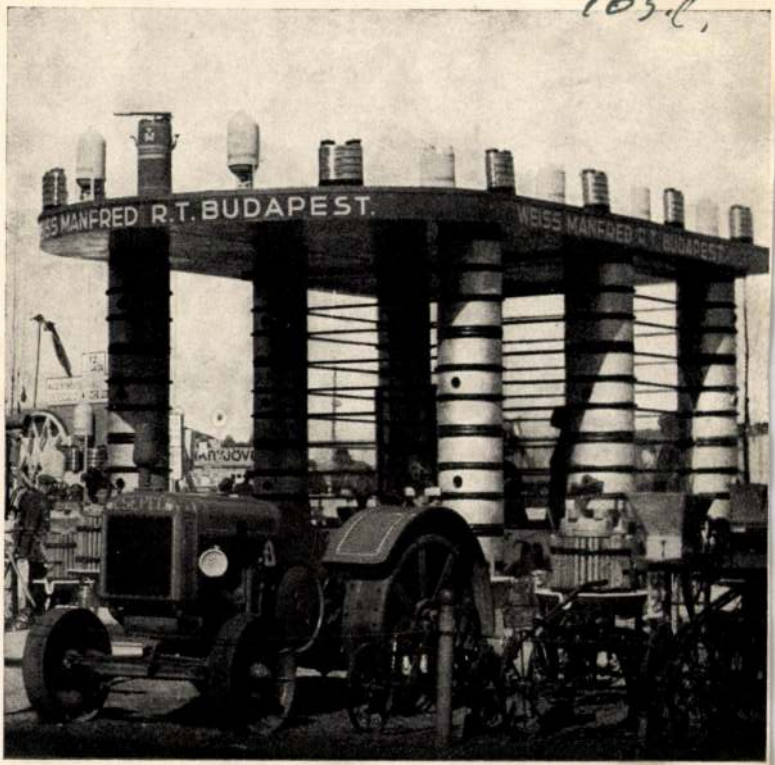

A Weiss Manfréd R. T. Agrárglobus pavillonja.

Foto Guttmann és Redner

Tervezte: Hauschild Emil

A Mezőgazdasági Kiállításról

[illegible]

I. 133

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Klause József

Foglalkozás: Aranyműves mester

Szárm.hely: Prága

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot: nős

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1836 VI.1.

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12.

MDK

Hausel restaurátor
/München/

Képzőművészeti Szemle 1880. 1o. 149 l.
Műcs. őszi kiáll.

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85783 Kb

Hausenauer Márton, mérnök

MDK

A brennbergi bányászat átnézeti térképe
1824. Az ő rajza. Sopron, Áll. Levéltár.
14 old. Fekete rep.

Faller Jenő: Brennberg a bécsi Fries ésx Társa Bankhá
ház bérletében 1822-1827. 10.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja
Sopron Város Tanácsa

Hausenauer Márton, épitész

Soproni városi főmérnök volt. A 19.sz.-ban igen jelentős a munkássága a város épitkezéseinek történetében.
346.old

Winkler Gábor: Sopron épitészete a 19.században
339.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. 1968
Sopron

Hasenauer Márton, mérnök MDK

Soproni hites mérnök rajza. A Brennbergi bányászat birtok térképe. 1825. Sopron Á.U. Levéltár. Fekete rajz. 25 old.

Faller Jenő: Brennberg a bécsi Fries ésx Társa Bankhá
ház bérletében 1822-1827. 10.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja
Sopron Város Tanácsa

Hasenauer Mihály, téglamester MDK

Sopronban 1800 körül tégla és mészégető manufaktúrája volt. 273 old
16. jegyz.

Nyitray Elek: A szénnel való téglaégetés megindulása Sopronban. 268.o.

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat. X. 1956.
Kiadja Sopron Város Tanácsa.

1

Hansenmüller János fafaragó

az első név szerint ismert

pálos fafaragó Dinkelsbühlben született.

Származására nézve „Frank", neve német

hol Hosenmüller, hol Hasenmüller, olykor

Hohenmüllernek is írják, legtöbbször azon-

ban Hansenmüllernek.

Művészettörténeti Értesítő

1974/1

202. old

Hauermüller Tamás

28 éves korában lépett Sopronbánfalván a noviciátusba, 1777-ben mint egy asztalos (circularius) és laikus, tehát dolgozó testvérként a házi munkák végzésére vállalkozott.

Művelődéstörténeti Értesítő
1974/1

207. old.

Hansenmüller János 3

A laikus fráterekneh előírt két évi újonchodás után 1724 márc. 5-én ugyanitt tett ünnepélyes fogadalmat a rendben.

Művészettörténeti Értesítő
1974/1 202. old.

4

Hansenmüller János

Professiója után rövid ideig Nagyszombatban tartózkodik, de még fogadalma évében (1724) Máriaosztrára kerül, ahol tovább folytatja „asztalosi" tevékenységét.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1 202. old.

5

Hansenmüller János

Amikor 1724 október végén Noytrára került, „egy budai pobránnal" együtt mindjárt hozzáfogott a főoltár megépítéséhez. Ezt 1725-re be is fejezték.

Művészeltörténeti Értesítő
1974/1

202. old.

6

Hansenmüller János

A következő években a hat mellék-oltár készült el. 1726-ban a kolostor alapkőletétele is fényes ünnepséget közt ment végbe.

Művészeltörténeti Értesítő
1974/1 202. old.

7

Hansarmüller János

4 évig dolgozott a máriánosztrai tpl oltárain, fáradhatatlanul tervezte, faragta, ékesítette őket, valamint a sekrestye szekrényeket, és az ajtókat.

Művészettörténeti Értesítő
1974/1 202. old

8

Hansenmüller János

37 éves korában 1731 április
27-én halt meg. A budapesti egyetem
(régi palos) templomban temették el.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
203. old.

Hansensteiner Vencel

pallér 1782 március 23-ig dolgozott az egri kabadság tér 2. sz. volt liceum épületén.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. Magyarország műemléki topográfiája VIII kötet. Budapest, 1972.

4601

HAUSENSTEINER VENCEL kőműves

Veszprémi illetőségü. 1785-ben építi
a szentkirályszabadjai ref. templom tornyát

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének
műemlékei. Bp. : OMvH, 1993 54, 103.

Hansch .....

egri rézmüves 1770 körül. Háza Egerben Almayyar u. 13. sz. a. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

1931

M.O.K.

Hausensteiner Vencel /Fellner Jakab tanitványa/

A Fellner kör munkatársa. A mester irodájában dolgozik társaival együtt léptékes műhelyrajzokat, terveket készit.

/Magyar Művészet Lexikona/

Voit Pál: Tervek, mesterek és a mü.
Művé. Ért. 1960. 4. sz. 268. old.

So.

Hansenauer Márton, ácsmester "DK

Handler Jakab soproni építész 1816-ban elad neki egy kaposzlás földet pénzért és ácsnumkák fejében. 20 old

Tompos Ernő: Handler Ferdinánd építész és családjának többi építész tagjai. 17.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1962. XVII. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Hauensteiner Vencel

l. Hauca-Steiner V. pallér

1765-73. Fellner Farkas tervezett építette a veszprémi püspöki palotát

lásd

Magyar Művészet

1934. 220. l.

Hausensteiner
Vencel
pallér

lård
Luvszpr püspvár

155, 208, 216. l.
228-230. l.

Hauzer

rézműves mester munkálatokat folytat az egri Kossuth Lajos u. 14 sz. a. ferences templomon. 1777.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt. Budapest, 1972.

3651

M.D.K.

Hauser Antal, ötvös

1759-ben Barkóczy püspöknek dolgozott Egerben.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 337. old.

pontul ajánlá a népszinház előtt nyitandó tért, mely a kisajátitandó Kasselik-féle ház helyén fog lenni. Ott a szobor már me sziről lesz látható s a népszinház homlokzata kedvező háttér. Egyhangulag elhatározták, hogy e hely elfogadására kérik föl a szoborbizottságot.

A szegedi könyvtár nagylelkü adományozójánál, *Somogyi* Károly esztergomi apátkanonoknál a napokban küldöttség járt a város részéről, hogy a könyvtár kezeléséről jelentést tegyen. Somogyi ujabban ismét *tizezer* forint értékü könyvet vásárolt e könyvtárnak. A látogatás alatt szóba került a szegedi *szeretetház* is, melyet szintén Somogyi penditett meg, s erre *kilenczvenezer arany frankot* ajánlott föl. A rekonstrukczionális munkálatok folyama alatt nem mutatkozott kedvezőnek az idő arra nézve, hogy a szeretetház létesitésére vonatkozó módozatok bővebben megbeszéltessenek s a város sem volt abban a helyzetben, hogy az alapitványnak megfelelő áldozattal járuljon a szép terv sikeréhez; később pedig a létesitésre vonatkozólag az alapitó és Szeged város közt, különösen az alapitványi összeg fölhasználását illetőleg, nézeteltérések merültek föl s a dolog abban maradt. Most, hogy a szeretetház kérdése ismét szóba jött, a nagylelkü alapitó megmaradt föltett szándéka mellett s az alatt a föltétel alatt, hogy az alapitványi összeg kamatai csupán a szeretetház föntartására, nem pedig épületre s beruházásokra fordithatók, kész az alapitványt megtenni, sőt az erre vonatkozó okmány már ki is van állitva. Most tehát Szeged hatóságán van a sor, hogy a szeretetház ügyében mielőbb föllépjen.

Az országos képtár április és május hóban zárva marad, mert Hauser müncheni restaurator a képek javitását folytatja. Azok azonban, a kik a képeket tanulmányozni kivánják, azonkivül az idegenek és vidékiek, naponkint délelőtt 9 órától déli 1-ig látogathatják a képtárt, mely czélból személyesen kell a képtárőrhöz fordulni.

A korinthusi kirándulásra a mérnök- és épitészegylet tagjai április első napján délután 3 órakor indultak el a budai indóházból, összesen 152 utas. A kirándulás eszméje Türr Istvántól származott, kinek nagy része van a korinthusi csatorna munkálataiban, hol több magyar mérnök és szakember dolgozik most. A kirándulás előkészitésével Schwartzer és Fábián mérnökök foglalkoztak, s ők a vezetők is. Az utasok 35 másodosztályu vasuti kocsiban foglaltak helyet, s a vonat a számos egybegyültek éljenzése közt robogott el. A kirándulásban sok vidéki mérnök vesz részt. Köztük van Kvassay Jenő, a kultur-mérnöki osztály miniszteriális főnöke is.

Műszaki kőzet-gyüjtemény. Az országos kiállitásra érdekes gyüjteményt állitanak ki a bányászati, kohászati és földtani, valamint az épitési iparbeli szakosztályok. Csiszolt, vagy koczkákba vágott kövek ezek a magyarországi hegységekből, melyek czélja az épitő- és mű-ipari tekintetben használható összes kőzetet együttesen bemutatni. Ma már a gyüjtemény mintegy 100 különféle kőzetnek szépen kidolgozott koczkáját foglalja magában. A földtani intézet legujabban a kereskedelmi miniszterium utján az erdészeti hatóságot is felszólitotta, hogy a területükön található kőzetekből szintén készitsenek és küldjenek be mintákat. Hazánk kőzeteit magában foglaló hasonló gyüjtemény eddigelé csak egy van a monarkhiában; az, a melyet a bécsi mérnök- és épitész-egylet állitott össze s mely 1400—1500 darabot foglal magában. Ez azonban az egész monarkhia területéről van gyüjtve, mig a magyarországi kőzetminták száma alig tehető 300-ra. Remélni lehet, hogy a kiállitásra 600—800 minta be fog gyülni. A becses gyüjtemény a kiállitás bezárása után több más, bányászati, kohászati és földtani tekintetben figyelmet érdemlő tárgygyal együtt a földtani intézeté marad, s a tanulmányozásra külön teremben helyezik el.

A kholera. A német kormány a mult évben egy bizottságot küldött ki a kholera terjedésének tanulmányozására s e bizottság Indiában hosszabb időt töltött, hol a kholera ragályos természetét kisérletek utján iparkodott megállapitani. A kisérletek azonban nem vezettek eredményre, mert a ragályozás módját nem voltak képesek felderiteni. Most Kalkuttából azt jelentik, hogy dr. Richards kalkuttai orvos kisérletek utján azon eredményre jutott, hogy a kholera mesterségesen is előidézhető. Az általa hullákból kivett és preparált kholera-mérget beoltotta állatokba, s az állatok három óra lefolyása alatt a kholera tünetei között elhullottak. Eddig ily kholera-mérget előállitani nem sikerült.

A régészet és a porta. A porta most uj szabályzatot adott ki a régészeti leleteket illetőleg, s tiz éve ez már a harmadik, a mi a kutatásokat nagy mértékben megnehezíti. E szerint minden régiség (érem, romok, szobrok, stb.), melyek az ozmán birodalom területén találtatnak, az állam tulajdonát képezik; a régiségek kivitele minden körülmények között tilos. Az ásatásokra adhatók engedélyek, de akkor is legfölebb a talált tárgyak lerajzolása van megengedve, mig a leletek a muzeumok tulajdonát képezik. E szabályzat alapján a Rassam engedélye, melyet a szultántól kapott, hogy a babiloni régiségeket elszállithassa, semmissé vált, s Dufferin lord angol követ mindeddig hiába igyekezett az engedélyre hivatkozva Rassamra kivételt tétetni, a portánál teljesen süket fülekre talált s ugy látszik az egész fermánt épen ez engedély hatálytalanná tevésére adták ki.

A «Jogtudományi Közlöny» április 4-iki (14-ik) száma a következő tartalommal jelent meg:

Az irói és művészi jog. Dr. *Dell'Adami Rezső* budapesti ügyvédtől. — Az ügyvédgyülés kérdéséhez. Dr. V. I. brassói ügyvédtől. — Jogirodalom: A magyar kereskedelmi jog kézikönyve. Irta: Dr. Nagy Ferencz kolozsvári egyetemi tanár. Dr. *Nagy Dezső* budapesti ügyvédtől. — Törvénykezési Szemle: Hatásköri összeütközések a telekkönyvkiigazitási perekre vonatkozólag. *Ternovszky Béla* lugosi törvényszéki birótól. — Bánatpénz az utóajánlatnál. Dr. *Rónay János* fogarasi ügyvédtől. — Különfélék.

MELLÉKLET: Curiai Határozatok. — A budapesti kir. tábla elvi jelentőségü határozatai. — Kivonat a Budapesti Közlönyből.

Előfizetési föltételeink.

Lapunk azon t. előfizetőit, kiknek előfizetése márcz. hó végével lejárt, fölkérjük az előfizetés mielőbbi megujitására, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Negyedévre (április—junius)

A Vasárnapi Ujság	2 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság a „*Világkrónikával*“ együtt	2 » 50 «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	3 « — «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a „*Világkrónikával*“ együtt	3 » 50 «

Félévre (április—szeptember)

A Vasárnapi Ujság	4 frt — kr.
A Vasárnapi Ujság a „*Világkrónikával*“ együtt	5 « — «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	6 « — «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a „*Világkrónikával*“ együtt	7 « — «

A «**Politikai Ujdonságok**» ujabban két hetenként megjelenő **gazdasági melléklappal** van bővitve.

A «**Világkrónikát**» a «**Vasárnapi Ujság**» előfizetői **félévre 1** frt., **negyedévre 50** kr. pótdij beküldése mellett még folyvást megrendelhetik.

T. előfizetőinket fölkérjük, hogy sziveskedjenek az előfizetés megujitásánál, vagy a «Világkrónika» megrendelésénél *czimszalagjukból* egy példányt a posta-utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamácziót és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

A Vasarnapi Ujság és Politikai Ujdonságok
kiadó-hivatala (Budapest, egyetem-utcza 4. sz.)

SAKKJÁTÉK.

1268. számu feladvány. Szabó Györgytől.

Sötét.

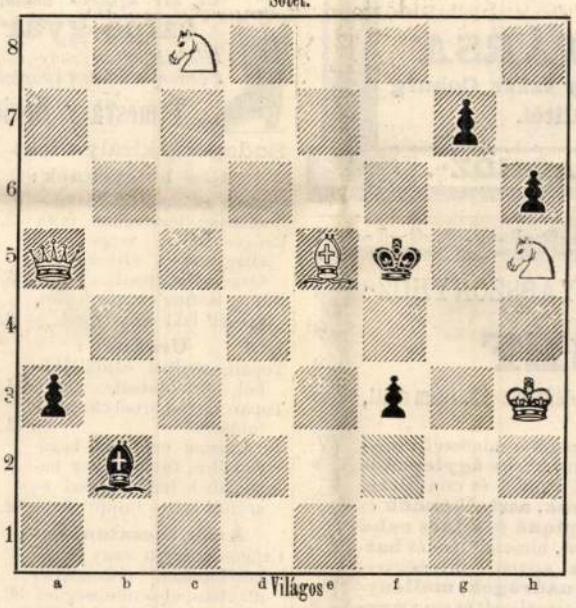

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1263. sz. feladvány megfejtése.

Dobrusky J.-től.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Bc1—c6 --- --- ---	Hf4—d3: (a)
2. Va7—d4 † --- ---	Kd5—d4:
3. He5—f3 † --- ---	Kd4—d5
4. Hc8—e7 matt.	

a.

1. --- --- --- --- ---	Bh5—e5: (b)
2. Va —c5 † --- ---	He4—c5:
3. Bc6—d6 matt.	

b.

1. --- --- --- --- ---	He4—d2: (c)
2. He5—c4 --- ---	Kd5—c6:
3. Hc8—e7 † --- ---	Ke6—d7—b5
4. c7—c8 V †† matt. v. Va7—a5 matt.	

c.

2. --- --- --- --- ---	Kd5—e5:
3. d3—d4 †	t. sz.
4. Hc8—e7 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H., Andorfi Sándor. Kovács J. *Szatmárott:* Vass János, *Az Erkel-sakktársaság* nevében E. K. *A pesti sakk-kör.*

Rövid értesitések: *Budapest: E. K.* Elfoglaltságunk miatt feladványai csak most kerülhetnek birálat alá. — *Budapest: Senki Ede.* Az 1266. sz. a. beküldött megfejtése nem helyes.

HALÁLOZÁSOK.

Lipót, Albany herczege, az angol királyné legifjabb fia, elhunyt a franczia-országi Cannesban márcz. 28-án, 31 éves korában. Kora ifjuságától beteges volt s most is üdülést keresett az enyhe éghajlat alatt. Egy nehézkóros roham vetett véget hirtelen életének. Holttestét a walesi herczeg kisérte Angliába. A herczeg özvegyet hagyott maga után.

Lönnrot Illés, Finnország legnagyobb fiainak egyike, a «Kalevala» fölfedezője és kiadója, mint egy Helsingforsból ide érkezett levél tudatja, f. hó 19-én munkás életének 83-ik évében meghalt. Az elhunyt 65 éven át volt szorgalmas munkása a finn irodalomnak s halhatatlan érdemeit csak nagy szerénysége multa felül. Halála gyászba boritotta Finnországot, melynek minden kunyhójában tisztelettel emlegették a nagy Lönnrot nevét. Elhunyta fölött akadémiánk, melynek külső tagja volt, szintén kifejezte részvétét, a finn irodalmi tár. asághoz intézett táviratában. Irodalmunk a «Kalevala» eposzt Barna Ferdinánd forditásában birja.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Kubinyi Mihály, Árvamegye volt alispánja, 75 éves korában, Beszterczebányán. — Remetei Sebastiani Frigyes, a főváros egyik köztiszteletü polgára, évek hosszu során keresztül buzgó tagja a fővárosi képviselő-testületnek, 73 éves korában, Budapesten; ugyanitt Tassy Sándor, pestmegyei árvaszéki levéltárnok, lelkiismeretes tisztviselő, 55 éves korában; Mangold József, sokak által ismert kereskedő; Lombay Ferencz, Lombay Imrének, a szabadságharczban Pest városa főkapitányának és nemzetőri hadnagynak fia, kinek egész élete közrészvétre méltó, mert négy éves korában, a szabadságharcz után, miután szülői házába éjjel zsandárok törtek be, s a gyermeket is vallatták apja holléte után, megtébolyodott, s később is csak enyhült a lelkibetegség, de nem mult el, s az országos tébolydában végezte szerencsétlen életét, 38 éves korában. — Id. Lukács István, nagybirtokos, csanádmegyei bizottsági tag, 78 éves korában, Aradon; ugyanott Kircz István, városi igazgató-tanitó, 46 éves; Bendik Jenö, egy derék polgári család egyetlen fia, 21 éves; Kabdebo Antal, 60 éves; Halász Károly, 50 éves; Rázel Antal, 77 éves korában. — Biró Lajos, alsófehérmegyei földbirtokos, nyug. erdélyi kir. főkormányszéki titkár, a szabadságharczban huszárkapitány, 63 éves korában, Kolozsvárt. — Jurovics Ede, Dognácska plebánosa. — Csánki Benjamin, füzesgyarmati ref. lelkész és a békés-bánáti ref. egyházmegye volt tanácsbirája, dr. Csánki Dezső országos levéltári tiszt s a «Mátyás udvara» jeles munka irójának édes atyja, Füzes-Gyarmaton. — Kis Benjamin, ref. lelkész, Szalárdon. — Zsuffa Pál, a kegyes tanitórend nagy-károlyi testületének tagja, főgymnáziumi tanár, 33 éves korában, Nagy-Károlyban. — Gönyey József, nyomda-tulajdonos, lapkiadó és városi képviselő, 64 éves korában, Szatmár-Németiben. — Karátsonyi Miklós, 76 éves korában, Beodrán. — Dr. Spitzer Ármin, Ungmegye nyug. főorvosa, Ung, Bereg és Ugocsa volt királyi biztosa, 79 éves korában, Ungvárt. — Gr. Keglevich Jenö, alig 28 éves korában a bécsi közkórházban, egy sebészi műtét következtében. — Id. Futó Ferencz, egyházgondnok, volt városbiró, Tata egyik legtiszteltebb agg polgára, 84 éves korában. — Nyáray Antal, nyug. kir. sótárnok, 65 éves korában, Mohácson. — Dr. Craizel Mihály, egykor kedvelt agg orvos, 83 éves korában, Balassa-Gyarmaton. — Vokurkó József, bereg-munkácsi takarékpénztári pénztárnok és földbirtokos, 71 éves korában, Munkácson. — Wickmayer Miklós, Fiume egyik magyar érzelmü polgára városi képviselő. — Wachsman Ferencz, nyug. tisztartó, 74 éves korában, Győrött. — Kajdi Menyhért, a szabdságharczban honvédhadnagy, a szatmármegyei Krassóban. — Wohlfart Mátyás, a petőházai czukorgyár fiatal pénztárnoka. — Eröss Elek, Csikmegye tehetséges fiatal tiszti ügyésze. — Tecsi István, városi alkapitány Székely-Udvarhelyen, 42 éves korában. — Marczell Rezsö, ügyvédjelölt Galantán.

— Prohászka Károly, negyedéves tanárjelölt, 22 éves korában, Kolozsvártt. — Papp Dániel, a dévai ferenczrendi zárda főnöke s egyszersmind dévai plébános, 62 éves korában. — Pataki István, özv, Pataki Gyuláné szül. Herepei Ottilia szeretett fia, 22 éves korában, Kolozsvártt.

Szigeti Józsefné szül. Laskói Mária, a nemzeti szinház kitünő művészének neje, Vizvári Gyuláné, a nemzeti szinház jeles női tagjának édes anyja, hosszas szenvedés után, 52 éves korában. Budapesten; ugyanitt özv. Schável Józsefné, szül. Trakk Terézia, sok tagu polgári család feje, 69 éves korában. — Özv Kolozsvári Sámuelné szül. Szöllősi Juliánna, 74 éves korában, Kolozsvártt. — Özv. Molnár Jánosné szül. Petrák Erzsébet, Oszvald Pál megyei gyámpénztárnok anyósa, 72 éves korában, Aradon. — Özv. Czelláth Bálintné szül. Doborsitzky Pelka Mária urhölgy, 71 éves korában, Miskolczon. — Steinmusz Ferenczné szül. Balogh Mária Magdolna, nyug. kir. adófelügyelő neje, 58 éves korában, Debreczenben. — Fadgyas Teréz, Fadgyas Pál evang. algymnáziumi igazgató 16 éves leánya, Győrött.

Kuranda Ignácz, az osztrák képviselőház tagja, meghalt Bécsben e hó 3-án. Mint hirlapiró, igen ismert nevet szerzett Magyarország előtt is, egyik buzgó harczosa lévén Schmerlingnek. A hatvanas években élczlapjainknak csaknem állandó alakjává lett a czentralista publiczista; de 1867 után ő is megnyugodott az uj viszonyokban.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

V. P. Ujv. Népballada. Azért mert huszár és betyár van benne, még nem népballada. A népies, vagyis az ember hamisitatlan természetében rejlő eredeti erő s gondolkozásmód hiányzik. A huszár, csupa hetykeségből, megcsókolja a betyár szeretőjét. A betyár ezért megöli a huszárt. A betyárt felakasztják. A leány megöli magát. Ez még kriminális történetnek is gyönge; drámai (tehát balladai) tárgynak pedig épen semmi. — A lyrai vers még üresebb. — Hát a versmérték skémáját ki számára irta oda? Számunkra? vagy más «gyöngébbek kedveért» —?

Karczolat a jelen kortes-életből. Oda sem való a hova szánta. Oda is jó kell ám, habár más hang, izlés és mérték szerint. Ez pedig átalában nem érdemelné meg a nyomdafestéket.

Selmeczbánya. Sz. R. E. Csak 10—12 nap mulva válaszolhatunk.

Karádi Péter. Mennyiben népballada, mennyiben utánzat (népies tárgy kidolgozása-e, vagy saját lelemény?) nem vehető ki. Tárgyának és kompoziciójának hibája, hogy a hősnek sem hitehagyása nincs indokolva, sem megtérése nincs lelki küzdelemmel bevezetve. Elmegy, török lesz, s feleségét, gyermekét meglátva, egyszerre megbánja tévedését. Ez nem ballada. A kidolgozás is bágyadt; a népies rhythmus nem lüktet benne elég erővel. Igy nem tartjuk közlésre alkalmasnak.

Vári. Gyöngécskék. Egyikben a kéz szerepét nem értjük. A másikban üres és alaptalan áradozásnál nincs egyéb.

L. S. Javitást kivánna mindakettő. Az «Anyám sirja» meleg, igaz hang; de kissé hosszura van nyujtva s egyes kifejezései helytelenek. Pl. hogy a szív «üdvvel» csügg az anya fejfáján; miért üdvvel? talán vágygyal, szeretettel, sovárgva — de nem «üdvvel». A «Tavasz-dal» csinos, de befejező strófája gyönge: nem reflexió kell ide, hanem érzés. Egyelőre félretettük.

HETI NAPTÁR. Aprilis hó.

Nap		Katholikus és protestans		Görög-Orosz	Izraelita
6	V	**E 6 Virágv.**	**E Palm.** Irén	**25 G 5 Gy.o.B.A.**	11 B. M h.
7	H	Ármin	† Hegezip, Lukr.	26 Gábor fő a.	12
8	K	Albert, Dénes	† Apollónius	27 Matróna vt.	13 Matesz
9	S	Demeter	† Demeter, Prok.	28 István	14 H. e.
10	C	Nagy csüt.	† Nagy csütörtök	29 Márk pk.	**15 P. 1. n.**
11	P	Nagy péntek	† **Nagy péntek**	30 Klimák. J.	**16 P. 2. n.**
12	S	Nagy szomb.	† Nagy szombat	31 Ipacs	**17 S. K.Th.**

Holdváltozásai: ☽ Holdtölte 10-én 1 ó. d. u., nálunk láthatatlan teljes holdfogy.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Tartalom.

Szöveg: Salvator János főherczeg. — Golgota. Költemény. *Illyés Bálinttól.* — Utazó kalandorok Azsiaban és Európában. Irta *Vámbéry Ármin.* — A florenczi Certosa. — Kármán József halála s annak körülményei. *Baráth Ferencztől.* — A magyar nép. — Török apróságok: III. Abd-ul-Medsidről. IV. Népség, katonaság, pasák, hadvezérek. — Ravenna fénykorából. — Egyveleg. — Izsó siremléke. — József főherczeg és Lugossy. *Révész Kálmántól.* — A faji és családi átöröklődés. — Az el-tebi csatából. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: Salvator János főherczeg. — Ravennai képek: 1. Justinián császár s Maximián érsek. 2. Theodora császárnő s udvara. Mozaik-képek a sz. Vitál templomban. 3. Theodorik palotájának romjai. 4. Garibaldi menedékhelye 1849-ben, Ravenna mellett. — A florenczi Certosa templom belseje. — Izsó Miklós siremléke, Kiss György terve szerint. — Az el-tebi csatából: Támadás a czukormalom kazánja mögül.

Szines selyem Surah, Satin merveilleux, atlaszok damaszok, selyemrips és taffoták, 1 frt 30 kr. méterje,
egész 7 frt 20 kr.-ig, szállittatnak egyes öltönyökre ugy, mint egész végben bérmentesen a házba **Henneberg G.** (királyi udv. szállító) selyemgyári raktára által, Zürichben. Mintákat postafordultával. Egy levél dija a Svájczba 10 kr.

KÖSZVÉNYESEKNEK.

Kwizda Ferencz János, cs. k. udv. szállító és kerületi gyógyszerész urnak, Korneuburgban.

Nőm több hó óta annyira szenvedett a köszvényben, hogy majdnem folyton ágyban fekvő beteg volt; s az **Ön köszvényfolyadékának rövid használata** után szinte **teljesen kiépült.**

A midőn Önnek **készitménye** ezen **rendkivüli** sikeréért hálámat kifejezném, kérek egy ujabb küldeményt a **köszvényfolyadékból.**

Tisztelettel
Ilnicky Adolf.

Olejow, 1883 november 28-án.

A beszerzési forrásokra nézve utalunk a mai számunkban foglalt KWIZDA KÖSZVÉNY-FOLYADÉKJA czimü hirdetésre.

Megtalálta.

«Csacza. Magyarországban. Brandt Richard gyógyszerész urnak Zürichben. Tekintetes ur! Engedje meg kérem, hogy hálás köszönetem a következő nyilatkozatban kifejezhessem. A mult évben egy magyar ujságban olvastam a Brandt Richard-féle svájczi labdacsokról. Mivel minden szenvedő, beteges ember fájdalmainak enyhitésére s javulására törekszik, én is ezt keresve, Török József ur budapesti gyógyszertárából meghozattam az ön labdacsait. S a mit kerestem, e gyógyszerben meg is találtam, gyomor- és bélbajaim már is tetemesen megjavultak. Ezer köszönet önnek! Teljes tisztelettel: Szikora Ferencz, kereskedő.»

A svájczi labdacsok, 70 krért egy dobozzal, a gyógyszertárakban kaphatók.

Egy hatszor hasábzott petitsor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 kr.; többszöri igtatásnál 10 kr. Bélyegdij külön minden igtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad BÉCSBEN: Dukes M. Riemergasse 12, Schalek Henrik Wollzeile 12, és Oppelik A. Stubenbastei 2.

Vászon- és fehérnemü raktár.

Szükségletei beszerzésénél

vásznak, asztalteritékek, fehérnemük urak, hölgyek és gyermekek részére; **zsebkendők, ágynemük, harisnyák, himzett és hurkolt szélek és betétek, barchet, fehérnemük** háztartási használatra; **kávé és teakészletek, törlőruhák, ágytakarók** és mindenféle szőnyegekbe vágó áruczikkekben ajánljuk **árjegyzékünk meghozatalát,** melyben a raktárunkon lévő összes tárgyak legolcsóbb áraink kimutatása mellett **menyasszonyi kelengyék** is különböző összeállitásban felsorolvák. 1460

A **kelengyék** elkészitését raktárunkon tartott legujabb kész fehérnemü mintáink után a legjobb anyagból, mérték szerint figyelemmel varva, rövid idő alatt eszközöljük.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk. Levélbeli megrendeléseket pontosan eszközlünk.

HARIS, ZEILLINGER és TÁRSA

ő csász. kir. fensége József főherczeg és Fülöp szász Coburg
9234 **Gothai herczeg ő fensége udvari szállitói.**

„A kék csillaghoz". — Alapittatott 1826-ban.

Budapest, váczi-utcza 9. sz. „A KÉK CSILLAGHOZ".

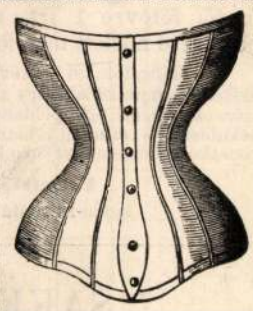

FILICZKY MIKSA
1522 Budapest, VI., sugár-út 59. sz.
Mellfüző- és fehérnemü-gyár, vászonárú-raktár. Uri ruhakészités.
Ajánl saját gyártmányu **mellfüzőket, uri-, női- és gyermek-fehérneműeket, vásznakat, asztalneműeket, szövött áruk t és nyakkendőket** a legdúsabb választékban és legjutányosabb árakon. Legujabb divatu **uri- és fiu-öltönyöket,** valódi gyapjuszövetekből, bámulatos olcsó áron. — Kimeritő árjegyzékkel, minták és mérték utbaigazitással ingyen és bérmentve szolgálok. Vidéki megrendelések lehető leggyorsabban eszközöltetnek. **Függönyök, fehérneműek és mellfüzők tisztitó intézete.**

Cs. kir. kizárol. szabad.
czipő-gyár 6980
több kiállitáson arany-, ezüst s érdem-éremmel kitüntetve
Temesváry Móricz
Budapest, király-utcza 1.

Ajánl **hölgyeknek:**

Lasting czúgos, topán szivszabásu, legelegáns. fajta	3.20
Czúgos topán, zerge vagy chagrin-bör, szivszabásu szegezett talppal	3.50
Bör v. lasting czúgos topán, préselt lakk-elörészszel	3.80
1509 **Uraknak:**	
Topán, mainzi salon-lakkból, börtoldással	4.80
Topán vixos börből chagrintoldással	4.50
Térdcsizma oroszlakk-bagariából v. valódi orosz bagariából hátvarrással és srófolt kettős talpp. vizm.	12.–
Árak tuczatonként:	
Czúgos chagrin vagy zergebör-topánok «Bismarck» alakban, első minőségüek	36.—
Czúg. lasting topánok, szivalakb. félrámás v. szegez.	34.—
Czúgos chagrin vagy lasting topánok préselt lakfejjel szegezve	38.—

Gyermekczipők nagy választékban. Megrendelések utánvét mellett a legpontosabban teljesittetnek. Részletes árjegyzék bérmentesen küldetik.

FONTOS

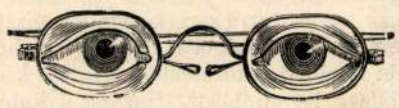

1194
!!TÁVOL-, RÖVID- ÉS GYÖNGE-LÁTÁSUAKRA!!
A legjobb szemüveget nyujtja jótállás mellett
SOLOMONSON N. H. látszerész, váczi utcza 19.
Leggazdagabb választék párisi szinházi látcsők- és tabori távcsövekből, **5—20 frtig.**
Nagy választék amerikai emberi műszemekből.

VÁSZON ÉS FEHÉRNEMŰ RAKTÁR „A MENYASSZONYHOZ"

MÖSSMER JÓZSEF

Budapest, koronaherczeg-(uri)-utcza s zsibárus-utcza sarkán, báró Orczy-féle ház 12. szám alatt,
1503 **a főpostának átellenében.**

Ajánlja legnagyobb választékban ujonnan berendezett raktárát mindennemü és minőségü **rumburgi, hollandi, irlandi, creász, sziléziai** és 155, 175, 200 cmtr. széles **ágylepedővásznait. Asztalteritékeit** 24, 18, 12 és 6 személyre, damaszt, jaquard és csinvatban. **Ágygradl, kávéskendők, crépe** és **java-takarók, törülközők, asztalkendők** és **teritők,** len és battiszt **zsebkendőit, flanelltakarók, zsinor-, piqué** és **szines ruha barchet, wattmoll, chiffon, madapolam, shirting** és **oxford,** himezett len- és **battiszt-kosiok** és **betétek, ágyszegélyek** (Gimpen), **függönyök,** asszonyi, uri- és gyermek **kész fehérneműit** len, chiffon, barchet és flanellben. **Ingek, nadrágok, mellények,** fehér és szines **alsó szoknyák. Lepedők, párnák,** himzett-, szegélyzett és sima **ágykészleteit, harisnyák, gallérok** és **kézelők, duxi** és **orépemellények** és **nadrágok. — Müncheni előnyomtatott tárgyak** kereszthimzésre, s még mindenféle más czikkeit.

KÜLÖNLEGESSÉG: magyar honi gyártmány nehéz damaszt, asztalneműek és törülközőkben.
Menyasszonyi kelengyék, 300 frttól feljebb 4000 frtig.
Megrendelések leg pontosabban és legjobban postai utánvét mellett eszközöltetnek. Árjegyzékek és minták kiv. ingyen. A lennemüek valódiságáért kezeskedik a czég.

Varrógépek,
a Wheeler & Wilson Mfg. Co.
1372 **New-Yorkból**
cs. k. udvari szállitóktól, **csakis**
Otto Herman-nál
(OHM C. O. UTÓDA)
Budapesten, V, József-tér 5.
Különösen ajánltatnak az egyenes tüvel ellátott **uj horog-(Greifer)-varrógépek** háromféle kivitelben, családok és iparosok részére; mint a jelenkornak **legjobb varrógépei,** a párisi világkiállitáson a **legnagyobb dijak „Grand prix" egyikével lettek kitüntetve.**

Hauser Alajos

Vas. Ujs. 1880. 585. l.

Az Eszterházy-féle országos képtárban az utóbbi időkben nevezetes munkálatok folytak. A helyiséget is átalakitották, a fölösleges ajtókat befalazták, a falakat ujra festették, a képeket rendezték, s a mi fő, a romlás nyomait viselő festményeket javitották. E czélra *Hauser* müncheni képtárőrt nyerték meg, ki a müncheni képtárban már mint gy százötven festményt állitott helyre s e téren kiváló szakférfiu. Minthogy ezuttal csak hat hetet tölthetett fővárosunkban, egyelőre a legsürgősebb, bár egyuttal a legtöbb időt igénylő javitásokat végezte, igy például a Memling «Keresztrefeszités», Kranach «Szent Katalin eljegyzése,» «Szent András» czimű képeit állitotta helyre s még több kisebbet, melyeknél részint a fa megvetemedése, részint a máz megbarnulása stb. okozta a romlást. Ilyenek a Neefs és Steewyck képei, melyek templom belsejét ábrázolják, a mit ezelőtt már jóformán föl sem lehetett ismerni. A képtár megnyitásával egyidejüleg szakszerü lajstrom is fog megjelenni e munkálatokról. A többi romladozó kép helyreállitása még három-négy évet fog igénybe venni.

3, ... szám.

Műemlékek Orsz. Bizotts. lek. Szőkes.

BUDAPEST 1919 JUL. 18 15 N 5

ivatalból.
gálati ügyben.
talányozva.

BUDAPEST.

Höppes Endre ~~Rákos~~ u. 10

Hauser Alajos

Az országos képtárban Hauser müncheni híres restaurátor már bevégezte idei munkáját, de még két éven át fog dolgozni, hogy a megrongált s kontár kezek által gyakran elektelenitett és bemázolt festményeket helyreállitsa. Van Ostade egy szép genreképére alig lehet ráismerni, ugy helyreállitá; e képen valami ügyetlen kéz fölülfestéssel eltakarta a legsikerültebb részt, a disznóbontással elfoglalt csoportot, mely most ujra látható. Labord egy tájképéről a rá idegen kéz által festett szarvasvadászatot eltünteté s most lehet csak igazán méltányolni e mű szépségeit. Murillo, Zurbaran és Velasquez spanyol képei szintén gyökeres helyreállitáson mentek át.

Vas. Ujs. 1880. 648. l.

BAILLIE SCOTT

Hauser Alajos

münchenni restaurátor

restaurálta az Országos

Képtár számos képét

Vas. Ujs. 1881.

302. l. (Az Országos

Képtár megnyitása.)

AGUL

◆ ÉS

épület-

Készítünk m
Kovácsolt va
legmodernebb
terv szerint. T
Költségvetése

Budapest,

Hauser Alajos

Vas. Ujs. 1883. 493

Az országos képtárban az idén is több festményt fognak kiszemelni restaurálásra. *Hauser* müncheni festő, ki fiával szeptember hóban Budapestre jön, a kisebb javitásokat itt fogja eszközölni, azon képeket pedig, melyek alapos restaurálást igényelnek, magával viszi Münchenbe, a hol azokat a tél folyamán végzi el. A képtár termeiben az uj mutató táblákat szaporitották és most minden teremben két, egyes termekben három is van kifüggesztve.

Bibli...

KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA

Szállítottunk

a mai napon:

1 Tintelefeltar
1 mappa

Budapest, 193 8. 26

Visszaküldendő lap

25570. K. M. E. Ny.

vainak lefoglalását. 1853-ban az első zágrábi érsek lett. – **Irod.:** Zelliger Alajos: Egyházi írók csarnoka (Nagyszombat, 1893); V. Deželić: Kardinal H., nadbiskup zagrebački (Zagreb, 1929).

HAUSEGGER József, *Selmecbánya, 1700. márc. 9., †Travancor (India), 1765: jezsuita szerzetes, hittérítő. – Pozsonyban retorikát tanult, 1715-ben Bécsben belépett a jezsuita rendbe, 1715-től Kassán végezte a teológiát, ezután Bécsben, majd Leobenben tanult. 1722-től Lőcsén, Pozsonyban, Győrben, utóbb Ungvárott tanított. 1730-ban pappá szentelték, s mint hittérítőt a K-Indiákra, a Malabár-szgk.-re küldték, 1731 végén érkezett Goa portugál gyarmatra. Ambalacatában, később Meliaporban és Travancorban működött. 13 fennmaradt német nyelvű levelében (1732–53) tudósításokat küldött Mária Anna portugál királynénak, a lisszaboni udvar papjainak és rendtársainak India földjéről, népeiről és történelméről.

HAUSER Arnold, *Temesvár, 1892. máj. 8., †Bp., 1978. jan. 29.: filozófus, művészetszociológus. – Az MTA tagja (t. 1977). –

1910-től a bp.-i egy. francia–német szakos hallgatója volt. 1916–19-ben a bp.-i, VII. ker. felső kereskedelmi isk. tanára. 1915-től tevékenyen részt vett a M. Filozófiai Társ., 1916-tól a Vasárnapi Kör tevékenységében, a Szellemi Tudományok Szabadisk.-jában rendszeresen tartott előadásokat. 1918-ban a bp.-i egy.-en bölcsészdoktori oklevelet szerzett. A Tanácsköztársaság idején (1919) a Közoktatásügyi Népbiztosság előadója, a műv. oktatás reformjával foglalkozott. A proletárdiktatúra bukása után külföldre távozott, 1921–24-ben a berlini egy.-en szociológiát és művészettörténetet tanult. 1924–38-ban egy bécsi filmgyártó vállalat alkalmazottja volt. 1938-ban, Ausztria Németo.-ba való bekebelezését követően Nagy-Britanniába ment, és Londonban művészetszociológiai kutatásokat végzett. 1951–57-ben a leedsi egy.-en művészettörténetet tanított. Kevéssel halála előtt, 1977-ben hazatért. Újszerű megvilágításban foglalkozott a művészet filozófiai, társadalomtört. és művelődéstört. vonatkozásaival, művészetszociológiai kérdésekkel, jelentősek a manierizmussal kapcsolatos vizsgálódásai. Munkáival nemzetközi elismerést szerzett. – **F. m.:** Az esztétikai rendszerezés problémája (Bp., 1918); Philosophie der Kunstgeschichte (München, 1958); A művészet és az irodalom társadalomtörténete, I–II. (Bp., 1968–69; 2. kiad. 1980; London, 1951; németül: München, 1953); A művészettörténet filozófiája (Bp., 1978); Találkozásaim Lukács Györggyel (interjúk; Bp., 1978); A modern művészet és irodalom eredete. A manierizmus fejlődése a reneszánsz válsága óta (Bp., 1980; németül: München, 1964); A művészet szociológiája (Bp., 1982; németül: München, 1974). – **Irod.:** Rapcsányi László: Művészetszociológia és elkötelezettség (Val., 1969); Tímár Árpád: H. A. pályakezdése (Ars Hungarica, 1974); Halász Zoltán: H. A. műhelyében (Val., 1975); Halász Zoltán: In A. H.'s workshop (New Hungarian Quarterly, 1975); Látogatóban H. A.-nál. [Riporter:] Nyíri Kristóf (Kritika, 1976); Hermann István: H. A. és a jövő (Nagyvilág, 1978); Németh Lajos: H. A. (M. Tud., 1978); Németh Lajos: H. A. (Ars Hungarica, 1978); Hermann István: H. A. és a jövő (Nagyvilág, 1978); H. A. (Vlg., 1978); Nyíri Kristóf: H. A. (A század nagy tanúi. Szerk. Borus Rózsa. Bp., 1978); Lendvai L. Ferenc: „Szép beszélgetések" (Vlg., 1978); Antal Gábor: A hauseri példák (M. Nemzet, 1979. 35. sz.); Szabolcsi Miklós: H. A. (MTA Nyelv- és Irodalomtud. Oszt. Közl., 1979); Palcsó Mária: H. A.: A művészettörténet filozófiája (Filozófiai Figyelő, 1980); A. H. on his life and times. [Riporter:] Nyíri Kristóf (New Hungarian Quarterly, 1980/81); Szerdahelyi István: H. A. gondolatvilága (M. Hírlap, 1981.

márc. 15.); Palcsó Mária: Fürtök egy kései szüretről. A tömegkultúra problematikája H. A.: A művészettörténet filozófiája című művében (Tud. Közlm.–Debreceni Orvostud. Egy. Marxizmus–Leninizmus Int., 1984); Éles Csaba: H. A. befejezett életműve (M. Filoz. Szle, 1987); Németh G. Béla: Magázódva a marxizmussal. H. kontra Lukács. [Riporter:] Ocsovai Gábor (168 óra, 1993); Hell Judit–Lendvai L. Ferenc–Perecz László: Magyar filozófia a XX. században, I–II. (Bp., 2000–01).

HAUSER János, *Nagykanizsa, 1891. nov. 3., †Bp., 1964. okt. 28.: mezőgazdász, növénytermesztő. – A mezőg. tudomány kandidátusa (1956). – 1912-ben a keszthelyi gazd. akad.-n szerzett oklevelet. 1912–13-ban az algyői földmíves isk.-nál gyakornok, 1913-tól a keszthelyi gazd. akad. gyakorlati tanszékén ideiglenes gyakornok, 1914-től a debreceni gazd. akad.-n ideiglenes gyakornok, 1917-től tanársegéd, 1918-ban segédtanár. 1918–19-ben a Földművelésügyi Min. szakoktatási osztályának tisztviselője, 1919–21-ben ismét a debreceni gazd. akad. tanára. 1921–24-ben a Földművelésügyi Min.-ba beosztott gazd. akad. tanár, 1923-ban rk. tanárrá léptették elő. Emellett 1922–24-ben a bp.-i egy. közgazdaság-tud. karon a növénytermelési enciklopédia c. tárgy szakelőadója, az Állatorvosi Főisk.-n a mezőg. termelés és üzemtan c. tárgy megbízott előadója. 1924-től a debreceni gazd. akad.-n a növénytermesztés rk., 1927–37-ben r. tanára, 1937–38-ban az akad. megbízott ig.; közben 1928-ban a bp.-i egy. közgazdaság-tud. karon mezőg. doktori oklevelet szerzett, tanulmányúton járt Németo. ban (1924, 1936), Francia- és Spanyolo.-ban, Svájcban; 1934-ben rövid ideig az Alföldi Zöldmező Szöv. kísérleti telepeinek központi vezetője, 1935–37-ben a debreceni dohánytermelési kísérleti állomás vezetője. 1938–45-ben a keszthelyi gazd. akad. (1943-tól főisk.) ig., egyúttal a növénytermesztés r. tanára. 1945-től a M. Agrártud. Egy. keszthelyi osztályán a növénytermesztés ny. r. tanára, 1946-ban saját kérésére nyugdíjazták. 1946 végétől a M. Dohányjövedék szaktanácsadója, 1949-től a Dohánytermelő Nemzeti Vállalat érdi kirendeltségének munkatársa, 1952-től a Dohánykutató Int. agrobiológiai és agrotechnikai osztályának megbízott vezetője, majd mint I. osztályú kutató a mezőg. osztály vezetője, 1957-ben nyugdíjazták. A növénytermesztés és növénynemesítés különböző kérdéseivel foglalkozott, főként fenológiai, morfológiai és fejlődésélettani kutatásokat végzett, ennek során Mo.-on az elsők között alkalmazott matem. statisztikai módszereket. – **F. m.:** Vetés és növényápolás (Bp., 1926); Agrogeológiai jegyzet (Debrecen, 1926); Adatok a Székács és hatvani búzák kalászalakjának jellemzéséhez (Mezőg. Közlm., 1928); Viszonosságok a magyar búza szalmájának és kalászának egyes tulajdonságai között (Mezőg. Közlm., 1929); Növénynemesítéstan, I–II. (Debrecen–Bp., 1930–31); Kísérleti adatok a nemesített magyar búzák fagyállóságának a kérdéséhez (Mezőg. Közlm., 1930); Adatok a magyar búza fejlődéstani és alaktani jellemzéséhez (Mezőg. Közlm., 1930); Adatok néhány elterjedtebb takarmányrépaféleség növekedésének összehasonlítására (Mezőg. Közlm., 1930); A vetés idejének a befolyása a zab terméshozamára és minőségére (Mezőg., 1931); A magyar nemesített tavaszi búzafajták összehasonlító vizsgálata (Tiszántúli Gazdák, 1931). – **Irod.:** Vezér Amália: H. J. (M. Agrártört. Életrajzok, I. Bp., 1987).

HAUSER Miksa, *Pozsony, 1822, †Bécs, 1887. dec. 8.: hegedűművész. – Pozsonyban J. Matalay, Bécsben Böhm, Mayseder, Sechter és Kreutzer tanítványa volt. 1840-től európai hangversenykörutakat tett, 1847-ben hazatért, Pozsonyban hangversenyzett. 1850-ben Nagy-Britanniába, majd onnan az USA-ba ment. 1853-ban D-Amerikában, 1854-ben Ausztráliában tett hangversenykörutakat. 1858-ban Indián, Egyiptomon és Máltán keresztül tért vissza Bécsbe. 1860-ban ismét útra kelt, s Konstantinápolyban és Itáliában koncertezett, 1861-ben Párizsban, 1864-ben Berlinben lépett fel. Útjai során rendkívüli sikereket aratott. 1874-ben vonult vissza a hangversenyzéstől. – **F. m.:** *zeneművek:* hegedűművek; előadási darabok (Lieder ohne Worte, Rhapsodie Hongroise); – *önéletrajza:* Aus dem Wanderbuche eines österreichischen Virtuosen, I–II. (Leipzig, 1858–59). – **Irod.:** Marion: Egy elfelejtett hegedűművészről (A Zene, 1911); Sebestyén Ede: Egy magyar hege-

Hauser Arnold

Hasenörl Ede

Örökmozgó: Belmondo-retrospektív

A főváros közönsége újra találkozhat a hetvenéves francia színészlegendával

Egyedi jelenség a filmvásznon Jean-Paul Belmondo: vonzereje, zseniális filmes képességei, mozgása, sportbajnokhoz méltó reflexei sajátos játéktechnikájának köszönhetően bármilyen műfajban megállják a helyüket. Az első modern európai filmszínész, akinek mítoszát a francia új hullám és Jean-Luc Godard teremtette meg. A hetvenedik évét ma betöltő Belmondo tiszteletére filmjeiből retrospektív válogatást állított össze az Örökmozgó Filmmúzeum.

„Elég különös volt a találkozásom Godard-ral. Láttam már máskor is ezt a rosszul borotvált, slampos pasast, ahogy ott lődörgött a St.Germain-des-Pres-n, és örökké engem bámult. *A Furcsa vasárnapbeli* alakításomat nagyon megdicsérte az Artsban. Egyszer Anne Colette, akivel akkoriban játszottam, azt mondta: – Van egy haverom, aki szeretne megismerkedni veled... Godard eljött a forgatásra, de én komolytalannak találtam. Sötét szemüveget hordott, nyilván azért, mert fájt a szeme. Nem bírtam, hogy akkor sem veszi le, amikor velem beszél. Legszívesebben odavágtam volna a szemüvegét, hogy jó modorra tanítsam. És ez még nem volt elég, ráadásul olyan lassan beszélt, hogy a lábam elzsibbadt tőle. A kiejtéséből rájöttem, hogy svájci. Halkan beszélt, mindig szomorúnak látszott, kibírhatatlan figura volt.

Egy másik napon, amikor a Lippnél vacsoráztam, odajött és megkérdezte: – Akar velem filmet forgatni?

Azt feleltem, hogy nekem nincs hozzá kedvem. Arra gondoltam, hogy furcsa szokásai lehetnek, nevetséges alak.

– Ha valaha megcsinálom az első játékfilmemet, akkor csak magával ...

– Na persze – gondoltam –, egy ilyen ember életében nem fog játékfilmet csinálni ..."

Így emlékezik Belmondo – a róla készült monográfiában – arra a különc zsenire, akitől megkapta az egész életét, az egész színészi pályafutását meghatározó szerepet: Michel Poiccard-t a *Kifulladásigban.* Ugyanis Jean-Luc Godard állta a szavát. Francois Truffaut, Claude Chabrol és Georges de Beauregard segítségével sikerült belevágnia első játékfilmjébe, és azonnal megkereste Belmondót.

Godard meglátta a fiatal színészben azt, amit rajta kívül még senki más nem fedezett föl: Belmondo volt a jövő színésze, akiben annyi lehetőség rejlett, mint senki másban. 1960-ban, Michel Poiccard figurájának megformálásával az addig csupán vidám figurákat alakító Jean-Paul Belmondo teljesen új stílust hozott a francia film világába. Ha csupán ebben a filmben játszott volna, akkor is tudnánk ma a nevét.

A közönség és a kritikusok lelkesedtek a műért, amelynek műfaját Godard így határozta meg: „dokumentumfilm Jean Sebergről és Jean-Paul Belmondóról". A film mítosz lett, hivatkozási alap, mérföldkő a francia és az egyetemes film történetben.

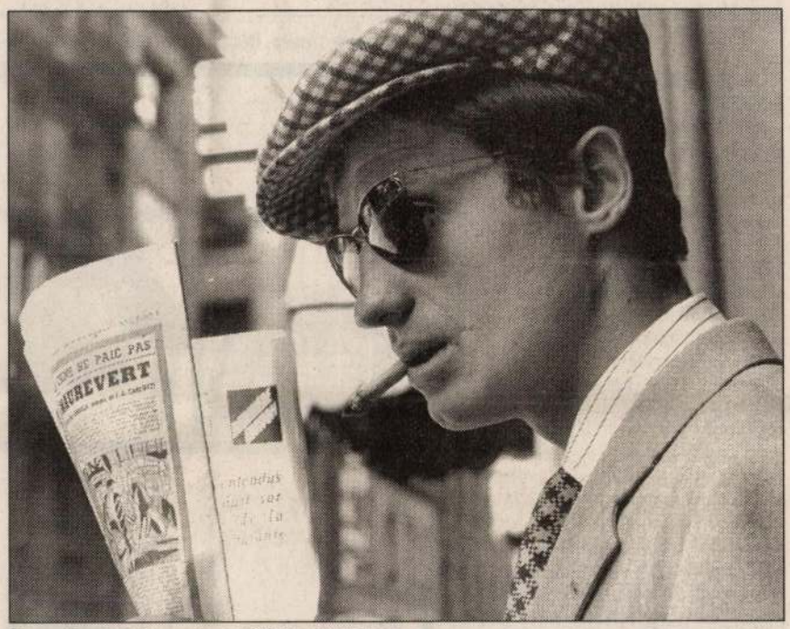

Jean-Paul Belmondo a Kifulladásigban FORRÁS: MAGYAR NEMZETI FILMARCHÍVUM

Az új hullám és a populáris mozikat kereső közönség szerencsés találkozása azonban csak két-három évig tartott. Az új hullám berobbanása diadalmas volt, és meglepően nagy közönséget vonzott. A hatvanas évek közepére az új hullám iránt tanúsított eufória alábbhagyott, filmjei a művészmozi-hálózat darabjai lettek. Az egyetlen kivétel Truffaut, halálról és szerelemről készített újhullámos remekművei szinte mindig megtöltötték a nagy filmszínházakat. Ő azonban csak egyszer dolgozott Belmondóval, az 1969-ben készült *Mississippi szirénjeiben.*

A hirtelen jött hírnévtől, a kultusztól Belmondo megijedt, úgy vélte, hogy múló korszak jelensége lesz csupán. Eltávolodott az új hullámtól, s kipróbálta magát Vittorio de Sica, Alberto Lattuada, Jean-Pierre Melville és más nagy európai rendezők filmjeiben, mígnem megtalálta és vállalta saját műfaját: a szórakoztató filmet. A *Cartouche,* a *Riói kaland,* a *Két nap az élet,* a *Félelem a város felett,* a *Profi,* és megannyi kiváló kalandfilm, krimi, vígjáték, akciófilm bizonyította egyedülálló képességeit.

A populáris filmek útjáról egyszer tért le csupán. Öt évvel a Kifulladásig után már az egyik legnépszerűbb francia sztárként – Anna Karina partnereként – ismét Godard-ral dolgozik, aki filmre akarta vinni „az utolsó romantikus szerelmespár történetét". A *Bolond Pierrot* című mozi az alkotók pályájának csúcspontja lett, és egyben a filmművészet örök értéke, egyik legbecsesebb klasszikusa. Godard és Belmondo különös barátsága bűvös erőt szabadított föl a francia filmművészetben.

A Bolond Pierrot után Belmondo végképp az igényes kommersz filmeknek szentelte tehetségét. Barátaival, állandó alkotótársaival profi módon kiépítette a saját sztárszisztémáját, hosszú távú stratégiát dolgozott ki hírneve megőrzésére. Önmaga producere lett: már nemcsak kitűnő színész, hanem vérbeli üzletember is. Philippe de Broca, Henri Verneuil, Georges Lautner filmjeiben a neki írt szerepek minden alkalommal meghozták a biztos sikert. De azt a hatást, amit Godard filmjeivel elért – azokkal a filmekkel, amelyek „megcsinálták személyiségét" – nem érte el soha többé.

Cs. G.

BUDAPESTI BÉDEKKER – IRONIKUS ÚTIKALAUZ

Falfirka

Elektronikus és világzene

Európa-szerte híres két csapat, a Gotan Project francia–argentin együttes, valamint a román Taraf de Haidouks koncertezik ma este fél nyolctól a Petőfi Csarnokban (XIV., Városliget, Zichy Mihály út 14.). A tangóval ötvözött elektronikus muzsika, a cigányzene és a világzene különös találkozását a Szilvási Gipsy Folk Band alapította 1999-ben. Alapkoncepciója az volt, hogy a legjobb tangózenészekkel teljesen új hangzást hozzon létre, méghozzá úgy, hogy a tüzes dallamvilágot ötvözik a dub és a funky főbb jegyeivel, mindezt elektronikus hangszerelésben. Nevük is a fő irányvonalukra utal, hiszen a gotan kifejezés a francia szlengben tangót jelent

Hasenörl Ede csőudvara

A szabványosnál vastagabb falú vezetékei helyenként kilencven év múltán is szállítják a főváros vizét

A múlt század elején Hasenörl Ede csőudvara a pesti Csengery utca 53.-ban a műszaki cikkek káprázatos választékával várta vevőit. Az 1910-es kiadású termékkatalógus – készült Schulhof Károly könyvnyomdai műintézetében, Szegeden – az első, Gázcsövek csavarmenettel és karmantyúkkal, 4–5″ m gyártási hosszban című tételtől az utolsó, Kézi szellentyük termékcsoportig mintegy 2561, többségben épületgépészeti árut és árucsaládot sorol fel.

A szép, szecessziós margórajzolatú kötet nyitóoldalán az eladási és szállítási feltételekkel ismerkedhetünk meg. A magyar nyelvű szövegek pontos német fordítása mindenütt megtalálható (természetesen az összes ár koronában értendő).

A feszes üzletvitelt kellően illusztrálják Hasenörl Ede szabatos, egyes szám első személyben fogalmazott mondatai:

„6. Felszólamlásokat az átvételtől számított 14 napon túl nem veszek figyelembe. Árúk kifogásolása esetén, ha az árú anyag- vagy szerkezeti hibában szenved, mit azonban a vevő feltétlenül bizonyítani tartozik, 14 napon belül történő felszólamlás esetén a hibás árúnak raktáramba való visszaérkezte után pótlást szállítok. Károk, munkabérek, vagy egyéb ilynemű költségek megtérítésére azonban egyáltalán nem vagyok kötelezhető.

7. Oly esetekben, melyekben szállítási határidő köttetik ki, annak betartására minden lehetőt elkövetek, azonban a határidő be nem tartása a vevőnek semmi néven nevezendő kártérítésre igényt nem nyújt...

9. Jogomban áll a feladott megrendeléseket akár elfogadni, akár elutasítani.

10. Általam elfogadott megrendeléseken eszközölt változások csak akkor bírnak érvénnyel, ha azokat levélbelileg helybenhagyom.

11. Az árúknak kipróbálása, ha az gyáram helyiségén kívül történik, semmiféle kötelezettséget nem róhat rám.”

Az új vevők bizony nem vehették félvállról Hasenörl Edét, hiszen:

„13. Ismeretlen cégektől beérkező rendelések, ha előzetesen más megállapodás nem történt, csak utánvét és megfelelő előleg mellett teljesíttetnek.”

Nem tudni, mennyi hibás áru érkezhetett vissza a raktárba. A vevő a termékkatalógus szépen rajzolt ábrái és részletes táblázatai alapján mindenesetre alaposan tájékozódhatott a kútfúró szerszámok angol hüvelykben adott vastagságairól, a fúrószárpergető vagy víznyomású készülékek (természetesen golyós ággyal és hollandival!) 65 és 95 korona közti árairól.

A 42-féle szelepes kifolyócsap fibertömítéssel (mérettől függően) 0,12-0,40, a keresztfogantyúk helyett vásárolt négyágú fogantyúk azonban egységesen 1,05 korona többletárral szállíttattak. A horganyból készült, kagylóval díszített fiúalakos szökőkút 35, a hallal egybekomponált változat 150 korona, míg a Szökőkút alakokkal, horganyból című tétel „egyezmény szerint” megállapítandó áron jutott boldog tulajdonosához.

A légszeszfürdőkályhák felső sisakjának belső nyílásai egységesen 10 centiméter átmérőjűek voltak, azonban a kályha típusától függően „percenként 10°-ról 35° Celsiusra cca. 15, ill. 12 liter vizet” melegítettek. A „Delphin” vagy „Neptun” fürdőtelepek emeltyűs kifolyócsappal és hőmérővel, teljes zuhanyvezetékkel és zuhannyal, „finoman állanyozva” egységesen 58 koronába kerültek.

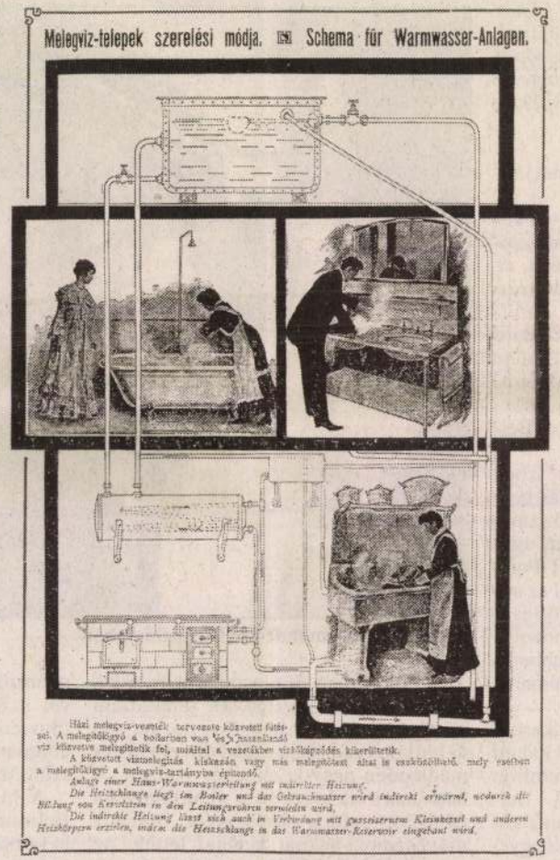

A modern fürdőberendezések, melegvíz-telepek részletes, ábrás szerelési tájékoztatói híven mutatják a különféle megoldásokat. Az igényesebb vevők nikkel-acélból, sárgaréz szalagokkal, illetve kézi festéssel ékített kádjaitól a körmelegítős (ruhamelegítővel vagy anélkül), valamint az olcsóbb – öntöttvas, belül csiszolt, kívül mázolt – kádakig a fürdőalkalmatosságok hatalmas választékával szolgált Hasenörl Ede. A katalógus 689–694. ábra szerinti fürdőberendezései oly helyen voltak a legalkalmasabbak, ahol sem vízvezeték, sem „víztartány” nem állt rendelkezésre. A praktikus rendszer rendelésekor azonban feltétlenül megjegyzendő, hogy a tüzelő a kádhoz bal vagy jobb oldalon legyen-e erősítve, és hogy a kádlefolyó szeleppel kívántatik-e.

Egy további termékcsoport hatalmas választékából kiemelkedik a „Spi” árnyékszék-berendezés. Jellegzetessége a Simplex fajansz árnyékszékcsésze, a víz-, szag- és léghuzamelzáró. Kemény, fényezett fából készült ülődeszkája ruggyantaütközőkkel, nikkelezett pántokkal, hátmedencéje erős horganylemezből készült. Egészen a földig terjedő mázolt és fényezett puhafa burkolata szép kivitelű, húzókészülékén fajanszfogó, két ajtócska által fedett része az éjjeliedények tárolását biztosította.

A tömegtölcsérárnyékszék-berendezések több változata mellett 10-féle árnyékszékhúzó, tucatnál több ülődeszkasarkazat, sőt a szabadalmazott önműködő tőzegszóró árnyékszék (keményfából, díszes kivitelben is) beszerezhető volt a nagyszerű csőudvarban. Talán Hasenörl úr rejtett humora csillant meg a „vizelők (pissoirs)” és a sárgaréz söntésállványok megannyi változatát ismertető (önpezsgő, nyomó-pezsgő, illetve sörlehúzó csapok) közvetlenül egymás mellett álló képeiben.

A kórházi és műtőszoba-berendezési tárgyak, például a térdemeltyűs vagy karfogantyús zárószerkezetű mosdókészlet, a Braátz-féle műtő- és vizsgálóasztal, a Sims-rendszerű (comb- és saroktartós) nőgyógyászati vizsgáló és műtőszék, a „Clinic”, a „Post Mortem” és az „Asylum” boncolóasztalok – természetesen teljesen felszerelve – 200–2000 koronát kóstáltak.

Az emberélet korábbi, derűsebb szakaszait idézik az iskolai kísérletekhez használatos asztalok, vegytani fülkék, melyek ugyancsak szerepeltek a kimeríthetetlen választékú csőudvar kínálatában.

A légszeszvezetékekhez tartozó fémés öntöttvas áruk megannyi cső-, idomés szelepféleségei között különösen érdekesek a gázsípok. A csőtörés esetén sípoló, üvöltő ködkürt avagy a harmonikus hármas hangot megszólaltató szerelvények sajátossága, hogy mint szabványos elzárószelepek is alkalmazhatók. A katalógus szerint „...Ha tehát a beszerzési ár is mérlegeltetik, úgy a fenti árakból a szabványos, felszerelni szándékozott acélszelep ára levonandó, miután ilyent nem kell beszerezni.”

A szerszámok, gépek sokaságában a mai barkácsoló szívét is méltán dobogtatja meg a lábhajtású esztergapad, melyhez azonban „Erőhajtásnál lábhajtás helyett a fenti (1150-1250 korona) árban fedélközlőmű szállíttatik.”

Az egyszerű zsáktaliga (fából, vasalással), illetve ugyanaz, de védőlemezzel; erősebb fajta a tégla- és kőtaliga kovácsoltvasból (40 darab téglának), az istállókban használatos szénakosarak, disznók, illetve malacok részére készült etetővályúk ugyancsak szerepeltek a szinte kimeríthetetlen választékban.

Hasenörl Ede vélhetőleg nemcsak gyakorlatias kereskedő, hanem az emberélet elkötelezett védelmezője is volt. Szabadalmazottnak jelölt termékei között különösen rokonszenvesek a védőzuhanyos sugárcsövek, amelyek „...a víznek igen finom elszórása által lehetővé teszik, hogy a tűzoltó a tűz közvetlen közelébe férkőzhetik, tehát a mentőlegénység abban a helyzetben van, hogy az égő és füsttel megtelt helyiségekbe hatolhat, anélkül, hogy az életveszélyes lenne”.

Jó lapozgatni Hasenörl Ede hajdani csőudvarának katalógusát. Gyönyörűek a különféle öntöttvas lámpáskarok, a légszeszlámpa- és ívlámpaoszlopok (fénypontmagasság 5 és 20 méter között). Az „Egyszerű szívó-emelő szivattyúk”, a „Kifolyó oszloppal egyesített hajtóállványos kútszivattyúk”, a „Northon (abessiniai) kutak” és az úgynevezett „Nemzetközi állványszivattyúk” karcsú öntvényei némely udvarsarkokban ma is állnak. Vezetékcsövei (a szabványosnál vastagabb fallal!) helyenként bizony még szállítják fővárosunk vizét – töréseik alkalmával pedig aligha jut eszünkbe az „Eladási és szállítási feltételek” legelső pontja:

„A számla Budapesten fizetendő és perlendő”...

Laczik Bálint

bokrd HATVANY FERENC

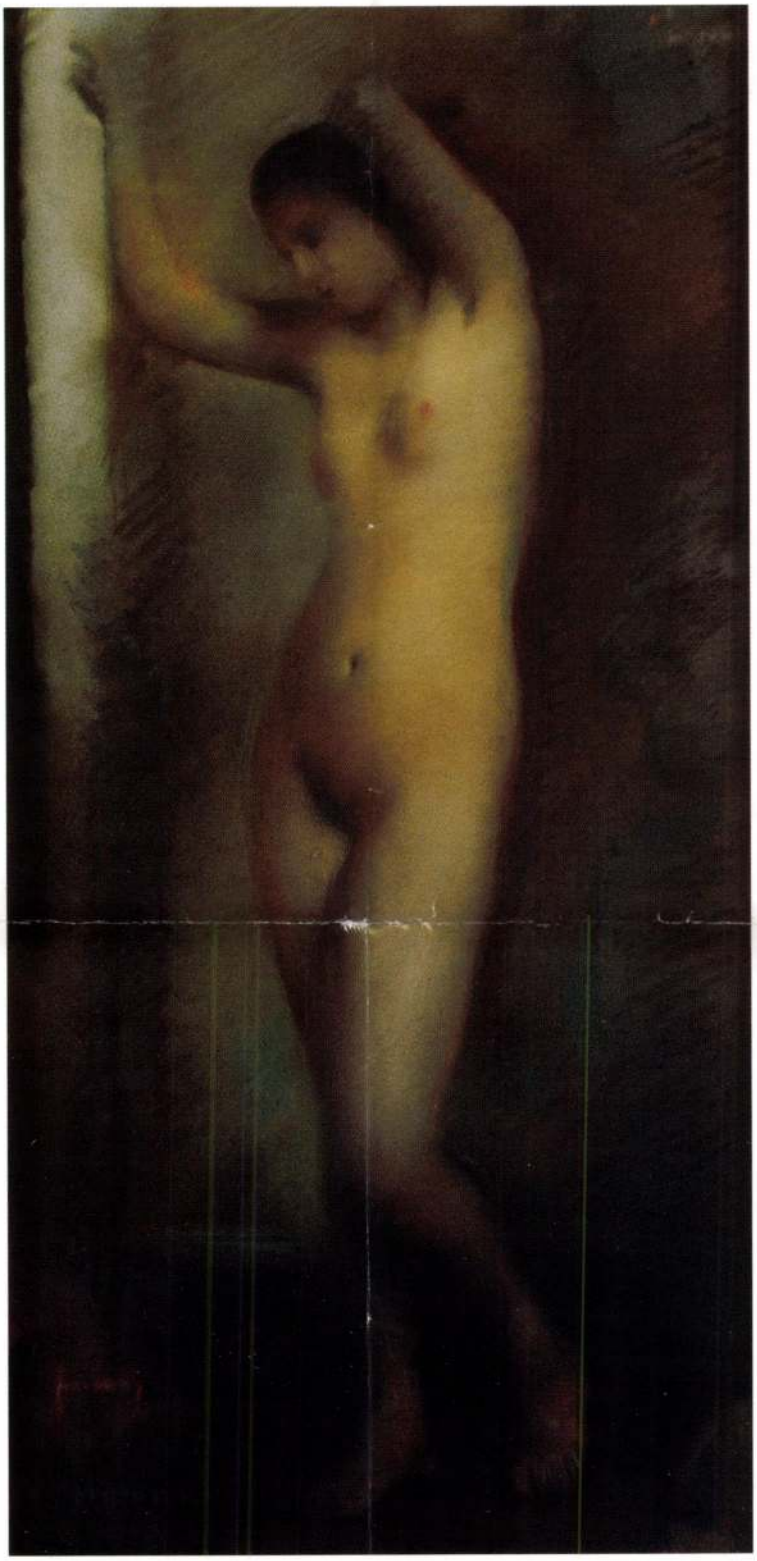

Báró **HATVANY** *Ferenc* /BUDAPEST, 1881 – LAUSANNE, SVÁJC, 1958/
NŐI AKT
■ PASZTELL-PAPÍR, 88 X 44,5 CM
JELEZVE BALRA LENT ■ HATVANY
JELEZVE JOBBRA FENT ■ HATVANY

Hauser Arnold

A húszas évektől kezdve szinte állandósult a magyar szellemi erők szétszóródása... Külföldön keresett teret a szociológus Mannheim Károly és a művészettörténész Hauser Arnold.

Czine Mihály: Irodalmunk a két háború között

Jelenkor XII. évf. 5. sz. 1969. máj., 486. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Hauser Arnold

Margitai Ernő cikke. Magyar Iparművészet, 1919. 50-52, 61-62. l.

HAUSER ARNOLD

Szekernyés János:

Hauser Arnold indulása.

Korunk, XXXVIII.évf. 3.sz, 1979. márc. 186-190. old.

HAUSER ARNOLD 75 ÉVES

Hetvenöt esztendővel ezelőtt, 1892. május 8-án született Temesváron (nem Budapesten tehát, mint ahogyan az új „Művészeti Lexikon" II. kötete közli) *Hauser Arnold*, az Angliában élő művészet- és irodalomtörténész, a leeds-i egyetem nyugalmazott professzora, a nagy tekintélyű művészetszociológus és esztéta.

Hauser Temesvárott járt gimnáziumba, ott is érettségizett. Ady költeményeivel és a „Nyugat" íróinak munkáival középiskolás diákként ismerkedett meg; az új magyar irodalom alkotásai mélyen megragadták őt. 1910-ben beiratkozott a budapesti egyetem bölcsészeti fakultására — filozófia, német és francia filológia voltak a szaktárgyai. Érdeklődése elsősorban az esztétika felé irányult — alaposan tanulmányozta Kantot és a Kant utáni klasszikus német gondolkodókat. A német írók közül főként a romantikusok vonzották, a franciák közül pedig a XIX. század nagy regényírói: Balzac, Stendhal és Flaubert. „Ők hárman legfontosabb nevelőim közé tartoztak és Balzacot azóta is úgyszólván folyton olvasom" — írta egyik — néhány hónappal ezelőtt kelt — levelében Hauser.

A német és francia irodalom után az olasz és angol nyelvvel, művészettel és irodalommal került közelebbi kapcsolatba. „Igyekeztem elkerülni az egyoldalúságot és a dogmatizmust, s ennek egyik eszköze volt a megismerkedés minél több nemzet kultúrájával."

A 10-es években barátkozott össze Hauser Mannheim Károllyal, majd az 1916-ban Németországból hazaérkezett Lukács Györggyel. Hamarosan kialakult az ún. „vasárnapi kör", amelynek tagjai — csupa fiatal entellektüel (Mannheim, Fülep Lajos, Antal Frigyes, Hauser, Fogarasi Béla stb.) — hetenként találkoztak. E kis kör középpontja Lukács volt. „Én is, mint mindnyájan, kimondhatatlanul sokat köszönhetek szellemének. Bármi lett is belőlünk, egyikünk sem lett volna azzá, amivé lett — Lukács György nélkül" — írja már idézett levelében Hauser. A „vasárnapi kör" tagjaiból jött létre 1917 tavaszán a „Szellemi Tudományok Szabadiskolája", amely magasszínvonalú előadássorozatokat rendezett. Az első két szemeszter előadói Antal Frigyes, Balázs Béla, Bartók, Bolgár Elek, Fogarasi, Fülep Lajos, Hauser, Kodály, Lukács, Mannheim, Ritoók Emma és Szabó Ervin voltak.

Az első világháború körüli időkben ismerkedett meg Hauser behatóbban az orosz irodalommal (Dosztojevszkij, Tolsztoj) és Karl Marx műveivel; a marxizmus igen lényeges hatást gyakorolt szemléletére.

Az 1919-es Tanácsköztársaság bukása után Hauser elhagyta Magyarországot. Két évig Olaszországban tartózkodott (művészettörténeti érdeklődése igazában itt terebélyesedett ki), majd két évig a weimari Németországban élt, 1924-től az Anschlussig pedig Bécsben.

Mint művészettörténész, eleinte Heinrich Wölfflin követője volt, a 20-as években azonban — történeti és gazdaságtörténeti tanulmányainak eredményeként — fontos fordulat állott be szellemi fejlődésében: „Felismertem a történelmi materializmus alapvető szerepét minden históriai kutatásban, és tudatára ébredtem annak, hogy művészettörténetet is csak társadalmi alapon érdemes írni . . ."

Amikor Hitler bevonult Ausztriába (1938), Hauser Londonba menekült. Itt írta meg — tíz esztendeig dolgozott rajta — „Social History of Art" című munkáját, amely 1951-ben németül is megjelent („Sozialgeschichte der Kunst und Literatur"), s azóta tizennégy országban adták közre.

1953-tól 1957-ig a Leeds-i egyetem művészettörténeti katedrájának volt a tulajdonosa; ezekben az években született meg „Philosophie der Kunstgeschichte" című műve (München, 1958), amelynek egyik érdekes részletét magyarra is lefordították. („Helikon", 1966. évfolyam 4. szám.) A könyv egyrészt arról tanúskodik, hogy Hauser, a haladó polgári tudós gondolatvilága milyen sok ponton érintkezik a dialektikus materializmussal, másrészt hogy Hauser Arnold művészetszociológiai módszere mennyire finom és rugalmas, mennyire mentes a szimplifikálástól és az olcsó vulgarizálástól. Hauser sosem téveszti szem elől a művészeti alkotás komplex voltát, s a szociológiai megközelítést nem tekinti mindenhatónak: „Minden művészet társadalmilag meghatározott, de a művészetben nem lehet mindent szociológiailag definiálni. Ez elsősorban a művészi kvalitásra érvényes: ennek nincs meg a szociológiai ekvivalense." Ugyanakkor azonban vallja, hogy a szociológia (és annak egyik területe: a művészetszociológia) „*egyik* eszköze a célhozjutásnak, *egyik* útja a teljesebb megismerésnek . . . A szociológiának nincs a kezében a bölcsek köve. Nem tesz csodákat és nem old meg minden problémát. De több annál, hogysem csak a számos tudományág egyike lenne . . . Ha hitet teszünk mellette, az élet racionális megvilágítása, az előítéletek ellen vívott harc mellett teszünk hitet".

A leeds-i egyetemről történt nyugalomba vonulása (1957) után Hauser az Amerikai Egyesült Államok több egyetemén (Brandeis University, Ohio State University) működött művészettörténész-vendégprofesszorként. 1964-ben látott napvilágot Münchenben „Der Manierismus" című műve, amely ugyancsak több kiadást ért meg, s rövidesen japánul is megjelenik.

*

Hauser Arnold a közelmúltban új könyv írásába fogott bele. Művészet- és irodalomelméleti munkássága összegezésének, zárókövének ígérkezik e készülő mű, amelynek megjelenése elé őszinte érdeklődéssel tekintenek a nagynevű magyar származású tudósnak, a művészettörténeti irodalom egyik legkiválóbb jelenkori képviselőjének olvasói és tisztelői.

Köszöntjük a hetvenöt éves Hauser Arnoldot — egyikét azoknak a Magyarországról elszármazott prominens szellemi embereknek, akik tevékenységükkel növelték a nagyvilág megbecsülését a magyar nemzet és a magyar kultúra iránt.

Dévényi Iván

WLADISLAW TATARKIEWICZ PROFESSZOR 80 ÉVES

Az elmúlt évad lengyel kulturális eseményei közt — a varsói ősz megrendezése mellett — kimagaslott a tudományos élet két rendkívüli egyéniségének 80. születésnapja. Az egyik ünnepelt: Tadeusz Kotarbinski, a logika, a prakszeológia nagy mestere; a másik: Wladyslaw Tatarkiewicz, az esztétika, a filozófia, a műtörténeti kutatások terén ért el maradandó értékű eredményeket.

*

Ritkaságszámba menő élmény volt Tatarkiewicz professzor ünnepeltetése a varsói egyetemen. Megbecsülés és szeretet, hála és elismerés számos megnyilatkozása tette izzóvá 80. születésnapját. A jelenlevő kortársak, a barátok széles köre, tanártársai, tanítványainak a háború által jól megtizedelt serege, az újabb nemzedék hódolt a több mint fél évszázadon át bőségesen áradó tudás élő forrása előtt. Az ünnepeltetés országos méreteket öltött, hullámai átcsaptak az ország határain túlra is, mert Tatarkiewicz professzor valamennyi lengyel egyetem tanára volt, a mindenkori tudományos és társadalmi élet köztiszteletben álló aktív tagja. Szakmai körökben — kiadványai, szerkesztői működése révén (a „Przeglad Filozoficzny"-t [Filozófiai Szemle] 1923—1950-ig, az „Estetyka" c. folyóiratot 1959—1963-ig szerkesztette)—Európaszerte s az Egyesült Államokban is jó hírnévnek örvend. Mérhetetlen tudását, igazi humánumát nemzedékek méltányolják.

Tatarkiewicz professzor közismert szerénységgel, kedélyes mosollyal, példamutató emberi méltósággal hallgatta a felé irányított s nemegyszer a meghatottságtól könnybe fulladt szavakat. Sokakat megszégyenítő rugalmasságával, remek emlékezőtehetségével (mindig szabadon ad elő játszi könnyedséggel!), az irodalmi nyelv bércein otthonos gondolatformálásával (ragyogó stiliszta!) — lépten-nyomon cáfolta a sokszor emlegetett nyolc évtizedet, amelynek elmúltában maga sem hisz s vallja, hogy csak éppen kétszer negyven évet élt. Egy szinte kiapadhatatlannak látszó energiaforrás folytonos buzogása igazolja „örök fiatalságát" s ebben harmonikus egésszé kristályosodott a tudomány több ága:

HAUSER Arnold

Müveset 1967/6.

Hauser Arnold, művészettörténész.

A Magyar Tanácsköztársaság 133 napja viszonylag önálló művészettörténeti periódus, de nem lehet független a tízes évek legfontosabb halado törekvéseitől, a radikális baloldattól, amely már 1918 végétől jellemezte a forradalmi hullám nyomán kialakult szellemi-művészeti mozgást. Így foghattak hozzá a 133 nap alatt főiskolai reform kidolgozásához, művésztelepek újjászervezéséhez stb., támaszkodva az értelmiségi nemzedékre: Pogány Kálmán, Fülep Lajos, Hauser Arnold és még többekre.

Aradi Nóra: Képzőművészeti élet 1919-ben.
Jelenkor, 1979. 3. 248. old.

Hauser Arnold művészettörténész, 1)

1919. őszén a Tanácsköztársaság bukása után jelent meg a Magyar Iparművészet c. folyóirat-ban. Margitay Erző volt iparművészeti iskolai tanár írása az alanti címen, melyben ismerteti a művészeti direktórium tevékenységét. – A festőművészek katasztrerét külön bizottság készítette, melynek tagja volt.

Gábor Eszter: „Vörös művészeti politika", Kritika, Budapest, 1975. márc.

Hauser Arnold művészettörténész 2.) Folytatás.

a reformmunkálatokra vona[illegible] tárgyalásokat Pogány Kálmán vezette [illegible]téri bevonulása után a direktóriumot küld[illegible] adóval egészítették ki s level a feladattal Ha[illegible] bízták meg, aki akkor a Tanítóképző Fő[illegible] tanára volt s aki az egész közoktatás átv[illegible]álására kiküldött nagybizottságnak is tag[illegible] volt.

Gábor Eszter [illegible]s művészeti politika."

Kritika, [illegible]adapest, 1975. márc.

11. Hauser Arnold (1892–) művészettörténész, a művészetszociológiai irány egyik legjelentősebb képviselője. A 20-as években emigrált, 1951-től a leedsi egyetem nemzetközi hírű művészettörténet-tanára. Magyarul megjelent műve: A művészet és az irodalom társadalomtörténete. Bp. 1968.

Hauser Arnold művészettörténész 3.) Folytatás, a művészeti oktatás reformjával volt kapcsolatos a rajztanárok átképzésére szervezett nyári tanfolyam. Az átképző tanfolyam ügyenek Hauser volt az előadója, az adminisztratív munkákat lihalik Gyula és Antal Frigyesné végezték.

Gábor Ernter: „Vörös művészeti politika". Kritika, Budapest, 1975. márc.

HAUSER Arnold

Németh Lajos

Hauser Arnold (1892-1978)

Ars Hung. 1978. 2. n. 361-364.

-

hagyományai még a XV. század
on is tovább élnek, az 1430-as
ális stilus határokat nem ismerő
jellegü művészeti tendenciák kez-
kell kisérelni, bármilyen nehéz is,
a lágy stilusának osztrákos , illetve
különválasztani festészetünkben és
tokmál is szem előtt kell tartani,
-keleteurópai sajátságok, melyek
országi művészetnek is jelentős szerep

HAUSER Arnold

Gellér Katalin: 10 éve született Hauser Arnold. [
Magyar Nemzet, LV.évf.107.sz.1992.május 7. 10.p.

1. A bejelentő könyvtár neve:
2. A bibliográfia szerzője:
3. A bibliográfia címe, sorozatcíme:
4. A bibliográfia hozzávetőleges terjedelme
5. A bibliográfia jellegének és tárgyának, m

6. A kézirat elkészültének előreláthető idej
7. A bibliográfia megjelenésének előreláthat
8. A tervezett példányszám:
9. Ingyenes - árazott[x] (kb. ár:) l
11. Ha a bibliográfia megrendelhető, mi az ig

12. Hol, milyen címen lehet a bibliográfiát m

13. Egyéb közölnivaló:

A x a 9. és 10. pontánl kérjük a megfelelő s

HAUSER Arnold

RADNÓTI Sándor: Autonómia - heteronómia : Hauser Arnold életművéről - születésének századik évfordulója alkalmából. = Holmi, 4, 1992, 12. 1890-1895.

ben talált tárgyakból készült. Ezt a partra sodort darab fát az úton találtam, hazahoztam és a plasztik gömbökkel kombinálva, három vagy négy évvel ezelőtt megépítettem a szobrot. A kerékagy-hangplasztika viszont új. Ugye gyönyörű hangot ad?

Találmányok: dörzsölés – petroglifa... Az évek folyamán sokféle anyaggal és módszerrel kísérleteztem. Nagyon büszke vagyok a „dörzsölésekre", amiket az 1950-es években találtam ki. A dolog akkor kezdődött, amikor egy új műterembe költöztem az 57-ik utca és 6-ik avenue sarkára. Ha kinéztem az ablakon, az aknanyílások fedelét láttam a gyalogjárón, ezeknek a rajza inspirálta a dörzsmunkáimat. Később kiállításaim voltak „Aknanyílás-fedelek és NewYork City" címmel. Amikor egy belvárosi temetőben csináltam ilyen dörzsmunkákat, nagy cikk jelent meg rólam a Life Magazinban; s miután a Seattle-i Washington Egyetemen olvasták a cikket, meghívtak, hogy csináljak dörzslenyomatokat petroglifákról, vagyis a történelem előtti népek sziklákba vésett ábráiról. Már mind a víz alá került, mert egy gátat építettek Oregonban, és csak az én lenyomataim maradtak meg, mint dokumentumok.

Japán... Az 1950-es évek elején kezdett nagyon érde-

0 x 190 cm, 4-es
E., alatta védjegy.
Ágnes, Szentgyör-
al. Helye Újdelhi
ség.

x 400 cm, 5-ös
+ védjegy. Szőtte
a, Tímár Katalin.
Nyugat-Dunántúli
g.

ok, 1973. 173 x
es. J.j.l. Szily.
szky Erzsébet.
Szekszárd.

:

78. 130 x 195
b.f. HL CM
t
on.

0 x 600 cm, 4-es
4. Szőtte Hidvégi

Tibor Kórház.

zsef:

4 cm x 464 cm,
IJ SZE, szőtte
lye Kiskunhalas.

sef:

ációit készítették:

-XII., XIV., XVIII.,
XXX.-XXXI., XXXIII.,
y: XIII., XV.
XXIV., XXXVIII.
in Gyula: XXVI.

18., 19., 23.-25., 29.,
tván: 3., 5., 8., 10.,
ánosné: 4., 12., 13.,
32. id.
cs Ferenc: 2.
Susits László: 17.
nyi Gyuláné: 35.

Pálosi Judit: A magyar gobelinszövés húsz éve. 1960-1980
Tevan 1994

Névmutató

Adnet, Jacques 17
Attalai Gábor 28, 37
Bán István 7, 21, 46, 47
Belmonte, Leo 4, 82, 83, 85
Boucher, Francois 76
Braque, Georges 76
Calder, Alexander 76
Coypel, Charles-Antoine 12
Cságoly Klára 27
Czakó Margit 78
Domanovszky Endre 6, 7, 19, 48, 57-60, 78, 82-86
Erdélyi Eta 27, 28
Estève, Maurice 24
Ferenczy Noémi 6, 7, 25, 76, 82, 83, 85, 86
Fett Jolán 44, 45, 47, 82, 84, 85
Fóth Ernő 60, 63-65
Fürtös Ilona 44, 78, 82, 84, 85
Gadányi Jenő 7
Goubely 12
Goya, Francisco 10
Hajdu László 68, 78
Hajnal Gabriella 12, 19, 37-39, 77
Hartung, Hans 76
Hauser Beáta 77
Hidvégi Valéria 70
Hincz Gyula 7, 57, 58, 61, 66, 82, 84-86
Honty Márta 66, 67, 69, 78
Kádár György 7, 20, 21
Kecskés Ágnes 20, 39, 82, 84, 85
Kórodi György 6
Körösfői Kriesch Aladár 5, 82-83, 85
Korzim Erika 19-20, 39, 43, 46
Kun Sándorné (Luca) 78
Lakatos Artúr 6, 82, 83, 85
Le Brun, Charles 76
Maillol, Aristid 5
Máriási Iván 75
Matégot, Mathieu 27
Matisse, Henri 76
Mizser Pál 18, 69, 70
Nagy Judit 41-42, 77, 82, 84-85
Nagy Sándor 5
Németh József 70
Oláh Tamás 19
Oudry, Jean-Baptiste 76
Pápai Lívia 77
Pécsi László 18-19, 42, 45, 82, 84-85
Pekáry István 6, 82-83, 85
Péreli Zsuzsa 39-40, 77, 82, 84-85
Picasso 76
Pintér Éva 40, 42
Plesznivy Károly 6, 45-46
Polgár Rózsa 77
Prepelicza Katalin 26, 42, 78, 82, 84-85
Redő Ferenc 63-66
Rippl-Rónai József 12, 82-83, 85
Schubert Ernő 6
Solti Gizella 25-26, 77-78, 82, 84-85
Szántó Piroska 70, 75
Széchenyi Lenke 11, 26, 77, 82, 84-85
Szily Géza 68-69
Szkok Iván 68-69
Szőke Erzsébet 41, 43
Szurcsik János 59-60, 62-63, 78
Szurcsikné Sárkány Anna 78
Tassy Klára 65-67
Tury Mária 22-24
Ungár nővérek 78
Vörös Rozália 63, 65, 68, 78

Hauser Beáta

Hauser Beáta

Az érdi művelődési központban megnyílt amatőr művészek kiállításán csendélete és szőnyege szerepel.
(emlétve)

Sosonci Miklós: Amatőr művészek a budai járásban.
Pestmegyei Hírlap, 1973. szept. 22.

D Hauser Friges

1877/8. I. I. szakosztály
szül. 1855-ben Bábolnán. Rkath.
8 reált végzett.
1877/8 II. I. szakosztály.
1878/9. I. II. szakosztály
1878/9. II. " "
1879/80 I. III. " "
1879/80 II. III. " "
(Leggyakrabban Hausser-
nek írva)

Kárpáti Kelemen, (főgimn. igazgató) VI. 180

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Hauser Beáta

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 JUL 11

1021

Hauser Beáta: Hegyek

fogalmaznunk. Az e
lyiségekben fogalma
s nem a papíron
az egész embert igé
közös foglalkozásoko
pán az agyát köti le
is egész emberként
tanításban, együtt
ben rá az igazságra
ságra tanítványaiva
cus alkat, akiben
csapódik le a gondo
Nem a fiatalokat
gához, a nagy tudás
ben fertezvén, arcul reá tervén
ízőt sokszor megverő", kombat-
áns ideológushoz, hanem kicsa-
ogatja növendékeiből az ifjú-
ság természetes lendületét, a
minden egészséges lelkületű di-
ákban meglevő baloldaliságot

Történetesen ezekkel a nevek-
kel határozhatjuk meg azt, amit
ő irodalom- és eszmetörténeti
„fővonalnak" tart.

Alföldy Jenő

Hauser Beáta, gobelin-textiltervezőművész 4. Folytatás

Gyárfás Péter: szövött jelenképek. Hauser Beáta gobelinjei.

4 Hauser Beáta: Reménység, gobelin, egyéni technika, 145 × 200 cm, 1984 (fotó Molnár Géza)

Művészet, 1987. augusztus, 17-old.

5

szigorú arcú, de joviális, ünnepien öltözött férfiak – ők aztán tudják, mi a módi, hogyan lehet előrejutni az élet rögös útjain! – és megértő, szelíd asszonyok irányítanak – a gobelin terében is elhelyezkedve – fölülről-hátulról. Sorsképletek jelennek meg ezen a faliszőnyegen, elővillantva és rögzítve Hauser Beáta művészetének gondolati mélységeit és a művész jellemábrázoló készségét.

A biennálédíjas gobelin központi alakja a kissé furcsa, ütődöttnek látszó Reménység még néhány textilen vissza-visszatért, foglalkoztatta

6

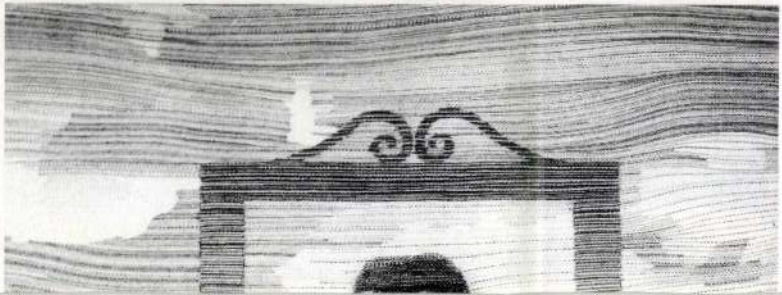

Hauser Beáta, gobelin-textiltervezőművész 5. Folytatás

Gyárfás Péter: Szövött fényképek. Hauser Beáta gobelinjei.

5 **5** Hauser Beáta: Isten hozott, gobelin, egyéni technika, 97 × 200 cm, 1986

Művészet, 1987. augusztus, 38. old.

Hauser Beáta, gobelin-textilterverőművész 6.) Folytatás

Gyarfás Péter: Szövött fényképek Hauser Beáta gobelinjei. 1.

6 **6** Hauser Beáta: Kármán Tódor (részlet), gobelin, egyéni technika, 245 × 110 cm, 1982 (fotók Sulyok Miklós)

Művészet, 1987. augusztus, 18-old.

Hauser Beáta, grafikus és textiltervező iparművész

A. S. szombathelyi fal- és tértextil biennále a Savaria Múzeumban nyílt meg. – A biennále szúttal a „Textilrealitás-textilrealizmus" témakör megfogalmazásával próbálta irányítani a művészi törekvéseket. – Hauser Beáta különleges egyéni technikával, múltbéli témáival kiprisel sajátos hangulatot: most a, boráó és sötétkék sápadt színvilágába ältözteti „Rémenység" c. képét, amelyen egy ijedt szemű kisfiú áll szemben a szemlélődővel, mögötte a múlttal, szülőkkel, érte aggódókkal, kissé félelmetes órangyalokkal. (emlitve).

Torday Aliz: Fal a falon.
Népújság (Heves), 1984. aug. 4. 8.-old.

Hauser Beáta

textiles

Kiállít a Műcsarnokban. Tásd: Hübner Arankánál (P. Szücs J.: Régi divszőségünk: a textil)

Népszabadság, 1988. szept. 3.

Hauser Beáta

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM
1981 JAN 3

1021

Hauser Beáta rajza

Kemény Dezső

Kard ki, kard!

Szegő László *Kard egy íráson* című, glosszaszerű és irodalmi természetű információkat alig tartalmazó kritikájához (ÉS, 1980. november 29.) tulajdonképpen nem illenék megjegyzéseket fűznöm. Először is azért nem, mert a megbírált *Írás egy kardon* című Nguyen Trai-válogatás egyik fordítója vagyok, még ha Szegő csak zárójelben említ is, mint aki „néhány más" verset fordított. (Hadd jegyezzem meg, szintén zárójelben, hogy a „néhány más" vers a válogatásnak több mint egyharmada.) Másodszor azért sem illenék reflektálnom, mert a kötetet gondozó Európa kiadó, melyet Szegő külön is bírál, a munkahelyem.

Csakhogy: Szegő nem énvelem, hanem mindvégig Tandorival foglalkozik mint fordítóval, mondván, hogy ez a könyv „voltaképp az ő műve". Továbbá: éppen, mert az Európa Könyvkiadó szerkesztője vagyok, többet, illetve mást tudok a szóban forgó könyv születésének körülményeiről, mint Szegő László.

1. Tandori útószava, írja a bíráló, hűtlenek, s ennek a francia nyelvből való fordítás meg a kontrollszerkesztés hiánya az oka.

Szerintem *nincs* „bevett" technika. A Szegő által megkövetelt kétszótagos sornyújtásnál — egyébként — ismereteim, a magam és mások, így részben Tandori gyakorlata szerint is — sokkal gyakoribb a sorok hosszúságának *megkettőzése.*

Ami a „hűtlenséget" illeti, elvileg igaza lehet Szegőnek, noha kerek-perec ítélete szerfölött gyanús. A nyersfordító Xuan Dieu ugyanis a vietnami költészet élő klasszikusa, és francia tudása is megbízhatónak látszik: a Sorbonne-on szerezte. Az ellenőrző szerkesztés egyébként a kínaiul írott verseknek (a kötet csaknem felének) az esetében *nem* maradt el: a kötet szerkesztője, Kalmár Éva végezte el ezt a munkát, méghozzá — tanúsíthatom — igen lelkiismeretesen.

5. Szegő azzal summázta észrevételeit, hogy „a vietnami literatúra magyarországi népszerűsítését e verskötet kevéssé szolgálja". „Reméljük — mondja többes számban —, hogy sor kerül még egy új, autentikusabb magyar nyelvű Nguyen Trai-kiadásra."

Hát, nem tudom. A magam fordításairól nincs mérvadó véleményem, és eszemben sincs, hogy zseniálisnak higgyem őket. De Tandori Dezső nyelvét, csakúgy, mint Garai Gáborét, igenis „autentikus magyar

[illegible] is megfelel a területi egészségügyi ellátás elvének. Ennek megfelelően az állampolgár ellátása a lakóhelye, munkahelye szerint területileg illetékes gyógyító-megelőző intézményben történik. Amennyiben a szakorvosi vizsgálat alapján hallókészülék rendelés indokoltsága merül fel, akkor a beteget olyan (területileg illetékes) audiológiai állomásra küldi, ahol ezt egy nagyértékű műszerrel megállapítják és a megfelelő készüléket felírják. (Ezt a nagyértékű műszert nem tudjuk minden szakrendelésen biztosítani.) A „J" kórházba történő irányítás oka szubjektív és sajnálatos tájékozatlanság volt. Az Egészségügyi Minisztérium következetesen igyekszik érvényt szerezni annak, hogy a párhuzamos és a fölöslegesen megismételt vizsgálatok megszűnjenek mindenütt, ahol ez ésszerű. Az orvosi gyakorlatban azonban hosszú évtizedek óta beidegződött szemléletet és gyakorlatot csak folyamatosan lehet megszüntetni. Ezzel magyarázható, hogy a cikk szerzőjénél a hallásvizsgálatot megismételték.

A halláskárosultak gyógyászati segédeszközzel való ellátása részben hazai, részben — a cikkíró által is említett — tőkés importból származó készülékekkel történik. Az egészségügy rendelkezésére álló devizakeretekből történik valamennyi gyógyászati segédeszköz, így a hallókészülék beszerzése is. A népgazdaság jelenlegi deviza-

[illegible] „illenék" nevezni. Végül egy kérdés: az okosan érvelő, higgadt levelet vajon miért nem szignálta? A szomszédos baráti országok sem tekintik bűnnek az általunk követett gyakorlatot, soha senkitől nem kaptunk szemrehányást, ha Ungvárról, Eperjesről, Nagybányáról írtunk.

ZÉKÁNY KLÁRA, ZALAEGERSZEG. Nagy Attilával vitatkozva azt javasolja, „... mint egy felügyelő vagy Columbo hadnagy járjanak végére annak, mi az igazság a versmondók készületlensége avagy a baki körül. Ki a felelős? A színész vagy a szerkesztő? Mert tudnék még néhány példát említeni Nagy Attila színművész ellenében." Indulata és gondos filológiai magánnyomozása minden tiszteletet megérdemel. Önnel együtt hívei lennénk egy hosszabb vitának — a Színház című folyóirat hasábjain vagy másutt. Mi magunk csak azért tekintjük lezártnak a problémát, mert a terjedelmi korlátok már az Ön — tizenhat gépelt oldalnyi — hozzászólásának közlését is lehetetlenné teszik. A hosszú levél egyébként olyan fráskészségről tanúskodik, hogy szívesen fogadnánk újabb „visszhangját" vagy cikkét.

VAJDA KÁLMÁN, MISKOLC. Arra kér minket, hogy frását ne „visszhangozzuk". Kérésének fájó szívvel teszünk eleget. Asperján György **Csak utcanév** című, Schönherz Zoltán alakját „helyes megvilágításban" [illegible] cikkét

HAUSER BEÁTA

1021

Hauser Beáta: Család

HAUSER BEÁTA

ÉLET ÉS IRODALOM
1982 SEP 17
MAGYAR SZAKÍRÓK SZÖVETSÉGE
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Szupermeskete

Most, hogy csaknem negyedszázados késéssel megérkezett hozzánk Hollywood hajdani szupersikere, a *Ben Hur*, a honi bírálók előszeretettel vélik fölfedezni benne az újmódi szuperfilmek — az Apokalipszis, a Keresztapa, a Cápa és a Csillagok háborúja — ősét. Pedig *William Wyler* mozidarabja nem egy újfajta stílus *első*, hanem egy ősrégi filmtípus *utolsó*, talán legjellegzetesebb darabja.

A régi Hollywood kedvelt műfaja volt a kosztümös történelmi vagy áltörténelmi film; a Hét tenger ördögétől a Robin Hoodon át a Cleopátráig hosszan sorolhatók e típus sikerdarabjai, melyeket a meseszerű, fekete-fehér történelemábrázolás mellett mindig az adott technikai feltételek megengedte szuperlátványosság jellemzett. A Ben Hurnak jócskán vannak előzményei, folytatása azonban nincs. E filmtípus a régi Hollywood hatvanas évekbeli válságával kihalt, s új-Hollywood arrogáns ifjai, akik a hetvenes években újfajta szuperfilmekkel léptek színre, nem támasztották fel. Értsétően: ők ennél realistább, másrészt fantasztikusabb filmekkel aratják világsikereiket. A Ben Hur igazából nem azért a hagyományos hollywoodi mozi utolsó darabja, mert egy már letűnt filmtípus — a kosztümös történelmi tabló — búcsúzott vele a mozivászonról, hanem azért, mert a tradicionális hollywoodi filmstílus és szemlélet végső, grandiózus összefoglalása.

Nincs régibb a tegnapi filmdivatnál — dünnyöghetjük a négyórás szuperfilm nézésekor, miközben hol kacagunk, hol feszengünk a mesterkélt színészi játék, a kiglancolt színek, a természetellenes világítás, a festett Ben Hur vagy a nottinghan szegénylegény a főhőse — lénye gében mindegy. A fontos a mes világ, az Óz-szemlélet, melyh az adott kor és sztori csak üri gyül szolgál.

Ezen álomvilág volt az, amel ellen oly' hatékonyan léptek s rompóba a hatvanas évek film újítói, s amely korunk új-Holl woodjába már csak lényeges változtatásokkal térhetett vissza. A mai szuperfilmek álomvilága nem illusztratív színpadias klisékből, hanem realista elemekből épül föl. Új-Hollywood mindenevően bekebelezte, s az új kommersz anyanyelvévé a hatvanas évek nyersebb, őszintébb filmes újításait. Ha a Ben Hurnak csak egyetlen képsorát végignézzük, nyilvánvaló annak az egészre kiható szembántó hamissága. Ha valamely új-hollywoodi sikerdarab egy epizódját látjuk, nemigen dönthető el, ügyes kommerszfilm vagy remekmű építőkockája. Még a Csillagok háborújának űrkalandjai is realistábbak, technikailag gördülékenyebbek, emberközelibbek a Ben Hur retusált tablóképeinél. S őszintébbek is, hiszen George Lucas, a Csillagok háborúja rendezője egy pillanatig sem tesz úgy, mintha a valóságos történelmet idézné meg: vállalja hogy tündérmesét regél el.

Mégis, a grandiózus Ben Hur ma sem csak kuncogást és feszengést, hanem őszinte ámulatot is kelt. Visszaidézi azt a mindörökre letűnt kort, amikor a film még *Mozi* volt, azaz: sziporkázó álom, mese, emberfeletti hősökkel, hősnőkkel és antihősökkel. Ez a nagybetűs *Mozi*, amelyet Mándytól Felliniig oly' sokan idéznek fel fájó nosztalgiával, napjainkra bonyolult műalkotásoknak és raffinált kommerszfilmeknek adta kinthettük. Nem volna elegáns az ízetlen tréfálkozás, nem is a viccelődés kedvéért mondjuk: két válság találkozik, jól elbeszélgetnek, az izgalom mérsékelt, poén nincs, tanulság viszont annál több.

Mindazonáltal ne keressünk közös vonásokat a két szakma, a színház és a foci jelenlegi állapota között. Többre úgyse jutnánk Végh Antal végső mondanivalójánál: hol, kik és miért rontották el az egykor szép játékot. Egy kamaszkori szomorújáték drámai szendéi vagyunk mindahányan: szurkolók és színházba járók; szenvedünk, dühöngünk és szenvelgünk akár a nézőtéren ülünk, akár a lelátón.

Az élet a másik oldalon sem könnyű. Erről szól a Szép volt, fiúk! című dráma. Végh Antal a publicisztikai színmű keretei között bontakoztatja ki a labdarúgás belügyeiről szerzett tapasztalatait. Ez hálátlan feladat. Ez a műfaj ugyanis igen kevés drámai lehetőséget kínál. Látszatra ugyan bátor, sőt harsány, de kizár minden esélyt az elmélyedésre. A publicisztikai színmű nem tűri az emberábrázolást, ennélfogva nem ismer jellemeket, az ellentéteket a felszínen mutatja be. veszekedő papírmasé hősöket láthatunk csupán, akik rendszerint jól odamondanak, továbbá nem kertelnek, és ha minden kötél szakad, úgy kitalálják az őszinteséget, hogy attól még a legszőrösebb szívű házmesterné is elpityeredik. A helyi morális csőrepedéseket általában megjavítják, a hálózat egészére alig

HAUSER BEÁTA

Hauser Beáta: Textilgrafika

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 JUL 2

HAUSER BEÁTA

1021

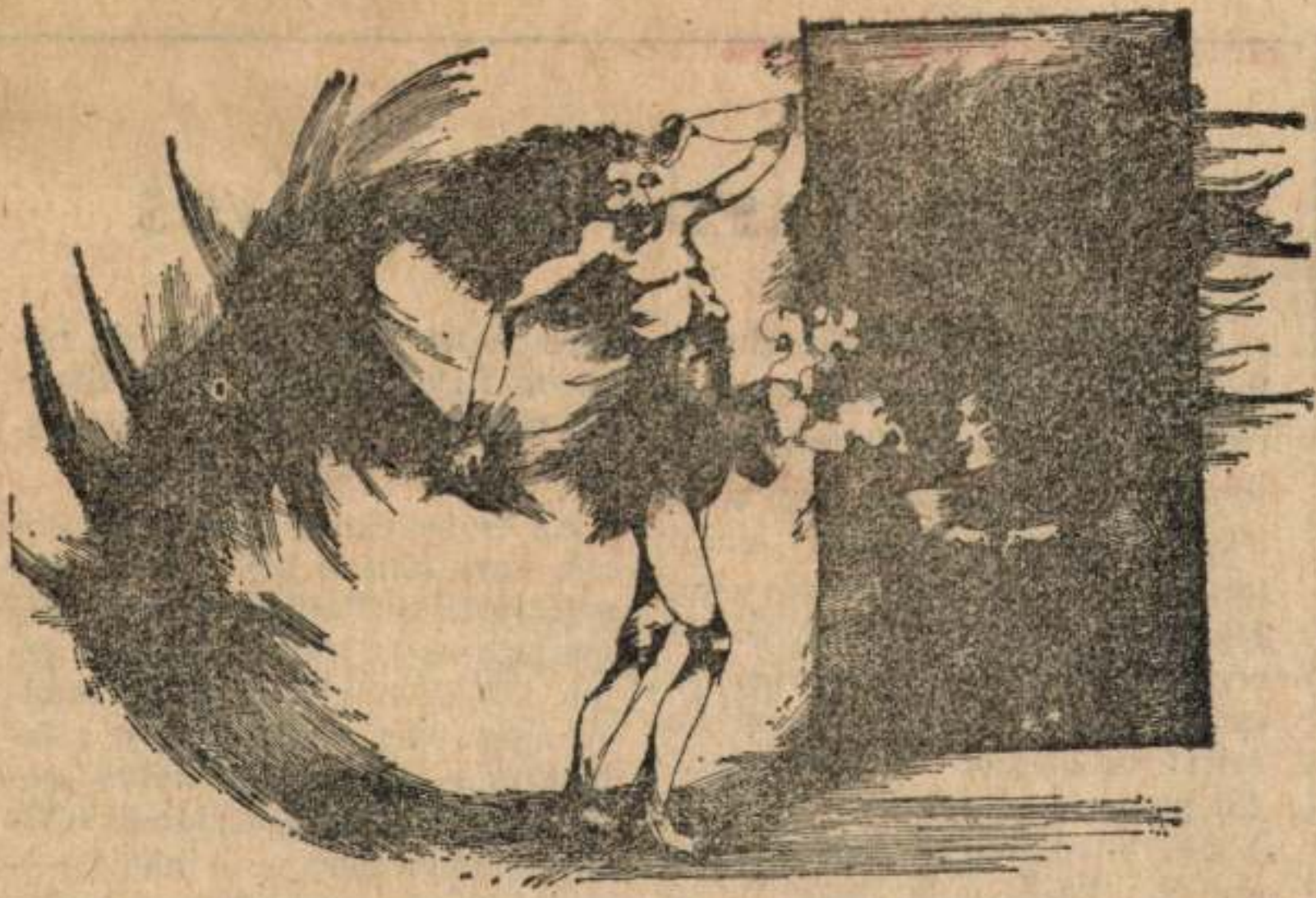

Hauser Beáta: Szaturnália

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
ÉLET ÉS IRODALOM
1982 JUN 7

Csány

A tehetség útjai
lenek. Rimbaud tiz
rában belépett a v
(igaz, mindjárt abb
írást). Borogyin j
negyven, amikor ze
ségére rádöbbent, és az Igor herceget komponálta (amit ráadásul csak halála után három évvel mutattak be először). Csányi Lászlót talentuma a Borogyin-típusú alkotókkal rokonítja. Sokakhoz hasonlóan kezdi ő is: húszéves korában megjelenik egy kötet verse *Kegyelemkenyéren* címmel,

a jelentős és figyelmet keltő mű megszülessék? Sors, alkalom, téma, idő és lehetőség miféle találkozására van szükség, hogy a talentum a saját színvonalán szerepeljen? Csányi Lászlónak 1979-ben jelenik meg az a könyve — regény, napló, memoár? —, amely tehetségét méltó módon prezentálja, illő elismerést szerez neki.

HAUSER BEÁTA

1021

Hauser Beáta rajza

1981 FEB 2 1

ÉLET ÉS IRODALOM

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

...szú álom előtt

Kerestük a forrást, ho...
vadállatok hajnalban ...
s lábunk alól elsikaml...
Futóhomok
vette körül a helyet, a...
lerongyolódott arccal ...
lábunkat emelgetve,
lépést se téve, helyben...
mérhetetlen időkön át.

Valamiféle számonkérés folyt.
Kilétemről faggattak, de hamis nevet
mondtam, együgyű hitemben,
hogy talán kicsúszom a vád alól.
Mikor a vallató igaz nevemen
szólított, megjátszottam a süketet.
Közben tudtam: ha némának, ha vaknak

...ikát,

...vagyok

HAUSER Beáta iparművész

Szövött kárpit, 1989.

(Iparművészeti Muzeum uj szerzeménye. ld.leirását:
Ars Decorativa, 11. 1991 184.p.

A dijazásnál alapulvett munkaköri bes

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek me

3. A dijazás számitásánál alapulvett mu
4. A jogviszony tartama:
5. A feladat irányitója:
6. A szerződéshez szükséges előzetes e

A kifizetésre kerülő dijból progressziv
levonásra.

Budapest, 197.....

.....

megbizott

HAUSER Beáta ifjam.

FERENCZY NOÉMI-DÍJAT KAPOTT:

BAKÓ ILONA ruhatervező iparművész; **BALÁZS IRÉN** iparművész; **DETRE VILLŐ** belsőépítész **HAUSER BEÁTA** gobelin textiltervező művész; **Dr. KESERŰ KATALIN** művészettörténész; **ORBÁN KATALIN** kerámikusművész; **PÁZMÁNDI ANTAL** kerámikusművész; **PLACHTOVICS VILMOS** belsőépítész; **SIGMOND GÉZA** iparművész; **SIMON KÁROLY** ipari formatervező, a Magyar Iparművészeti Főiskola egyetemi docense.

1992. máj. 8-án

Hansen Beáta

A MAGY. IP. MŰV. AZ EZREDFORDULÓN

54.l.
55.l.
58.l.

1267. FÜLEP LAJOS - ELEK

[redacted]

Zeng

Carissimo,

ebbi il catalogo del Lazzarone che
mi fanno difetto.

Il bel tempo è bell'e ito senz
Ma non è ancora tardi; venite pure,
sarete ambi i benvenuti, nunc et se

Ringraziandovi dell'avermi per

Vi abbr

Lodovic

[redacted]

Hauser Beáta gobelin-textiltervezőművész 3.) Folytatás.
Gyönyös Péter: Szövött fényképek. Hauser Beáta gobelinjei.

3 Hauser Beáta: Angyal,
3 gobelin, egyéni technika, 35 × 43 cm, 1983

Művészet, 1984. augusztus, 16-old.

Hauser Beáta, gobelin textilterverőnővész 2) Folytatás.

Gyárfás Péter: Szövött fényképek. Hauser Beáta gobelinjei.

2

2 Hauser Beáta: Fej,
gobelin, egyéni technika, 33 × 44 cm, 1986

Művészet, 1987. augusztus, 16-old.

yképek

HAUSER Beáta

91 6. 49

Új Művészet

1959

HAUSER Beáta

M. Nemet 1992. ápr. 28.

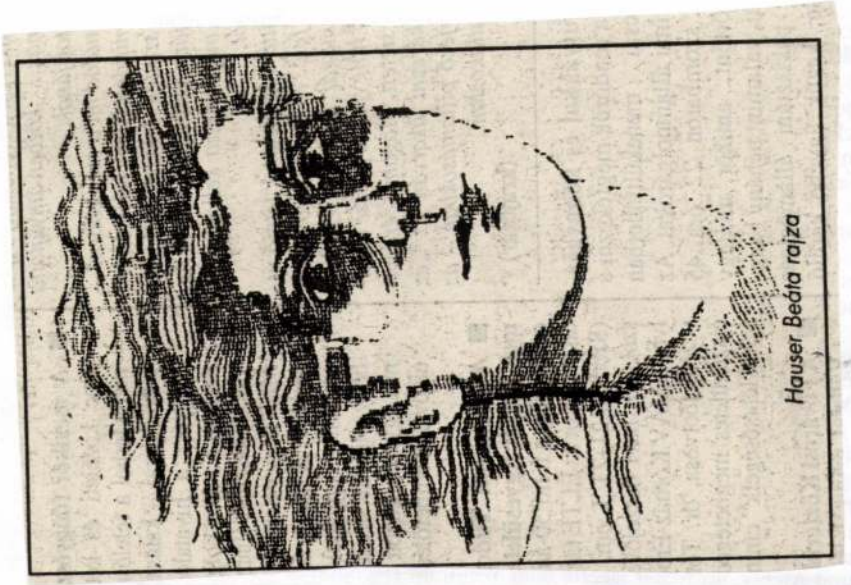

Die Architektur des Marktfleckens und Gutsherrschaft Ozora

Die, im nördlichen Winkel des Komitats liegende Ortschaft Ozora ist heute ein schwer zugängliches, unterentwickkeltes, kleines Dorf, im 18 Jh. war es aber eine bedeutende Siedlung, Zentrum der südtransdanubischen, in drei Komitaten liegenden fürstlich Esterhazyschen Besitztümer. In der Mitte des Dorfs liegt das zweistöckige, im Barockstil erhaltene Lagerhaus, das auf die Mauern der mittelalterlichen Burg gebaut wurde. Seine partielle Renovierung und Umwandlung in ein Museum ist zur Zeit im Gang.

Die Burg liess der gebürtige Florenzer, Filippo Scolari, mit bekanntem Namen Pipo von Ozora, ein beliebter Hofmann des ungarischen Königs und späteren deutsch-römischen Kaisers, errichten. Nach dem Jahre 1545 wurde sie eine Festung des von den Türken eroberten Landteiles. 1686 hat sie die Befreiungsarmee nach kurzer Belagerung zurückerobert, die südliche Seite wurde damals zerschossen.

Das, zur Burg gehörende Herrschaftsgut hat die Familie Esterhazy erworben. Nach der neuen Kolonisation liessen sie in den 1770-er Jahren die Ruinen der Burg in ein Barockschloss umbauen, zur gleichen Zeit hat man die daneben liegende Kirche errichtet. Mit den Bauarbeiten begann eine grossangelegte organisatorische Tätigkeit, deren Resultat eine, die, in den Komitaten Tolna, Somogy, Baranya liegende Esterhazysche Besitztümer umfassende Verwaltungsorganisation mit dem Sitz Ozora, war. Das Zentrum des Grossgrundbesitzes wurde die, in Schloss umgewandelte Burg, hier wohnte der Gutsverwalter und ein Teil der ihm untergeordneten Beamten, hier befanden sich ihre Büros, die gutsherrschaftliche Kasse und Archiv, im Keller lagerte man Wein, im Dachboden Getreide.

für den anderen Teil der herrschaftlichen Beam-

HAUSER Beáta

11. 16.

Új Művészet 1992

A TÖLGYFA GALÉRIA TISZTELETTEL MEGHÍVJA
1998. JANUÁR 6.-ÁN DÉLUTÁN 6 ÓRÁRA

HAUSER BEÁTA, JUSTIN JÚLIA ÉS MANNINGER MÁRIA

IPARMŰVÉSZEK

- VÍZKERESZT...VAGY AMIT AKARTOK C. KIÁLLÍTÁSÁRA -

A KIÁLLÍTÁST JÓRY JUDIT MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ NYITJA MEG

TÖLGYFA
galéria

1027 BUDAPEST, HENGER U. 2.
A KIÁLLÍTÁS I. 20.-IG TEKINTHETŐ MEG, MUNKANAPOKON 10-18 ÓRA KÖZÖTT

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Haupt Beáta
grafikus- és textiltervező művész

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 AUG 17

1021

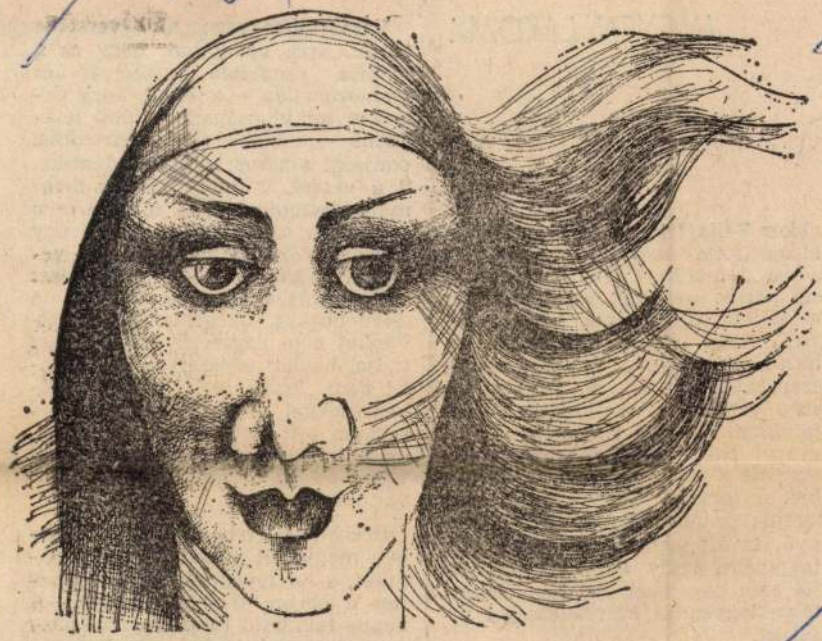

Hauser Beáta rajza

INGYEN LAKOMA

akkor Bella Istvánt lebilincselte és kisajátította magának, legalábbis a szó „tematikai" értelmében. Versei persze nemcsak erről szólnak; ez inkább ürügy arra, hogy „világul", hogy „Földül, Európául" és hazául beszéljen, és gyermekül, szerelmesül, apául, családul, olyan szép versekben, amilyeneket napjainkban kevesen tudnak írni magyarul. Negyvennégy évesen el kell viselnie a tudatot, hogy egyre többen az ország legjobb költői közt tartjuk számon. Ez nem lehet könnyű, kivált egy olyan nemzedék tagjaként, mely nem készülhetett föl arra kussolásaiban, hogy tekintélye legyen és közfelelősséget viseljen.

Dialektikus kiegészítője az egyéni szabadság dühösen boldog és önfeledten rosszkedvű költőjének, Ágh Istvánnak, akivel szembe nem varázsukre van: aki verseibe tekint, arra gondolhat, hogy ez a komisz, rendetlen, veszélyes és szomorú világ — anélkül, hogy annak e tulajdonságait a költő letagadná — csupa szépség, harmónia, édesség: sokszor humor, vidámság. S a versek, minden kényes megmunkáltságuk mellett, mintha nem a papíron születnének, csak úgy mondaná őket a költő, az agy verítéke nélkül, mert az inge alatt melengetett vers a természete, a szívdobogása, lélegzete. Anyanyelvünket nem egyszerűen felsőfokon tudja, hanem egyszersmind teremti; nem „kísérletezik" újfajta szóképzésekkel, hanem maguktól értetődően ejti az eddig nem hallott, de majdnem mindig ismerősnek tetsző és így azonnal el is fogadott változatokat.

Szerintem ő írta a hatvanas években megjelent elsőkönyvek legjobbikát, s ha tévednék, akkor biztosan a három legjobb egyikét. A benne található *Válasz nélkül* nagy vers, örök antológiadarab. Huszonöt éves lehetett, amikor írta, életreszóló önismerettel: „...nem tudok mást / mint vállalni a dalban szertefoszlást / ami nemmaradott /

HAUSER Beate

NÉPSZAVA 1999 III 20.

Dac partitúrák

Hauser Beáta képei

„Ülj föl a szekrény tetejére!" Tessék? *„Hátha onnan másként látod."* *Tölg-Molnár* fölforgatta a bedöglött iskolát. Épp ideje volt, hogy egy igazi művészi figura érkezzen. Akitől nemcsak tanulni lehet, de nyugtalanítóan ösztönöz. Nem volt valakinél ceruza? Kettétörte a sajátját, és odaadta a felét.

Hauser Beáta ebben a közegben sejtette, hogy errefelé van az ő útja. *„Indulatos, energiával teli vadállat voltam kisgyerekként* – meséli, – *fiúkkal verekedtem, és csak egy szelídítőeszköz létezett számomra: a ceruza és a papír."* Magától értetődően rajzolta térbe a házat, és amikor megkérdezték, honnan ismeri a perspektívát, így felelt: *„Látom"*.

Az iskola ugyan nem vette el kedvét, de nem is lelkesítette. *„Kislányhoz a textil illik"* – mondták, így a Török Pál utcai művészeti középiskolában a különböző szövési, csomózási technikák mentén rajzolódott ki pályájának íve. *„A képzőre vágytam, a grafika izgatott, de végül az Iparművészeti Főiskolára kerül-*

tem – elkeseredve. Mint egy női József Attila jártam be, látszott rajtam a megvetés, az utálat, rendre botrányok is voltak velem". A jómódú családok gyerekei között szegényként lenni – ez is rossz volt. És nem adatott mester sem, aki nem csupán leadja a tananyagot, de – mint a középiskolában Tölg-Molnár – saját szellemiségével, művészetével inspirál.

A belső érlelődés – ha a külvilág fukarkodik segítségével – megtalálja, kiküzdi a maga útját. *„A saját életem inspirált, rajzolással írtam ki magamból a bajaimat."* Dacból saját szövési technikát is kidolgoz, miközben a mai napig: *„se varrni, kötni, horgolni nem tudok!"*

Magányosnak érezte magát, s csak később tudta meg, hogy háta mögött elismerést is kiváltott elszántságával. Indulat, megvetés, dac – csupa sürgető holmi, a türelmetlenség kellékei. És mégis épp ezek kellettek időigényes, elmélyülést, leülepedett csendet igénylő munkáihoz.

Már a textilmű tervrajza is tiszteletre méltóan kidolgozott.

Hauser módszer, hogy a sűrű temperát tollal viszi föl a papírra. A régi fotók szellemalakjai olykor egy hónap alatt kerülnek át ezzel a technikával a művészet világába. A színes ceruzával és tussal mélységet és sajátos derengést nyert kép pedig még csak az alap. Diafelvétel készül róla, majd azt pauszra vetítve, mint egyfajta vizuális partitúrát használja a textilmunkához.

„Persze közben improvizálok is" – egészíti ki azt a feltevést, hogy a gobelinkészítő élete csupa fegyelem. És hiába tud fölmutatni sok jól sikerült, mesés ábrázolást, a kételyek újra és újra elfogják. *„Van amikor a rajz jobb, mint a belőle készült gobelin"* – jegyzi meg kicsit szomorúan. Amikor a Himnuszt „tette át" textilbe, nem akart konkrét illusztrációt, sem patetikus megjelenítést. Bár fellelhetők, beazonosíthatók a motívumok, a töredékek, az igazi közlés egy kicsit rejtőzködő, de mégis meglelhető optimizmusról szól.

„Amikor rajzolok – idézi fel az egyszerre könnyű és ugyanakkor feszítő állapotot –, *bármi lehet az elinduló vonalból. Állat, ember, keletkezés, elmúlás, szétrobbanó formák, elvont figuralitás; sosem tudom, hova jutok végül."* Vívódásai többféle végkifejletbe torkollnak. Olykor tovább-, máskor átrajzolja ábráit. Néha széttépi reménytelenül. Jobb esetben ollóval szabdalja, majd másként összerakja. Akárhogy is, de kockázatos rajzzá válni a közelében.

Szerényi Gábor

...i is enged

...ófizetők, és nincs közük az alvilághoz

...esetén sem hajlandó pol-...ározottan állítják, hogy a ...rügyén összeverődött ko-...vált fejű és lófarokba kö-...éneket egyaránt tömörítő ...opuláció egyedei kivétel ...k. Vagy legalábbis annak ... persze csak egy erősen ...zés, amit abból a téves ...ből vontak le, miszerint ... hogy becsületes (tehát ...izetett) munkából ilyen ... lehessen felvonultatni, ...ezek a zizegő szabadidő-...edig egyenest az irigy kis-...magóriája, hogy a gyak-...serelődő autókat megren-...el, szállítják le ezek, a lát-...ag a játékszenvedélyük-...lemberek. Akadt olyan ...elentő is, aki szerint a ...jel-nappali shop árukész-...i játéktermének legállan-

Dömötör Csaba felvétele

...gei „töltik föl" kemény, de ...a legnagyobb jóindulattal ...hető éjszakai munkával. ...re a bolt tulaja is többször ... járgányt az elmúlt évek ...környék lakói télikabátot. ...ogy a megalapozatlan rá-...a bennünket szolgáló és ...kerületi" rendőrség nem ...a játéktermek és szerve-... csak a rosszat látja, mert ...pen egy gyanús üzlet ...ában kénytelen leélni az ...rsze téved. A Szerencse-...veletnél is megmondták, ...dnak arról, hogy a nyerő-...kozásoknak köze lenne a ...zett alvilághoz.

...*encnek*, a játékszervezőket ...erencsejáték és Szórakoz-...ari Vállalkozók Országos ...ek elnökségi tagjának kö-...ékteremben van érdekeltsé-...is, ősz hajú, szemüveges fér-...ói pályafutása homlokegye-..., mint az utca dzsungeléből ...odott Robié. Ő az első fecs-...eként, 1991-ben az állam-...ól érkezett a pénznyerőgépe-... még meglehetősen szűk tá-...z idő tájt még gyorsan lehe-...alkozást fejleszteni, üres volt ...ülföldi partnere apportként ... korszerű gépeket vitt a vál-...a. A Szerencsejáték Törvény ...t a gyümölcsöző kapcsolat ...szen attól kezdve kizárólag ...lampolgár lehetett tagja já-...ésre létrejött gazdasági tár-

...kartam senki strómanja lenni ...z újrakezdés körülményeit. – ... tevékenységem elegendő tő-...tott, ezért a saját bázisomon ...egmaradt 15-20 géppel újra-... mindent.

...diek persze ma is jelen van-...yar piacon.

...törvény megadja a lehetősé-...súlyozza Szabó Ferenc, aki ...özött a Pink Diamond Kft. ...igazgatója. – Hogy mekkora ...s a befolyásuk, azt nem tud-...mondani. Ott állnak a tőke ...épgyártás hátterében, és az ...tésből is kiveszik a részüket. Nem egészen érthető, hogy ha a törvény annyi kiskaput hagyott, miért nem teszi egyértelművé a helyzetet. Nem látom értelmét, hogy a külföldieket kiszorítsák, hiszen a magyar pénznyerő-automata-gyártás nem áll úgy, hogy ne szorulnánk a külföldi behozatalra.

Mint megtudom, Hollandiában és Spanyolországban működik olyan cég, amely tevékenységének egy jelentős részét kifejezetten a magyar szerencsejáték-piac megnyerésére fordítja, termékei közül sokat a magyar jogszabályoknak megfelelve állít elő. Ezek a cégek hazánkban képviseletet működtetnek.

Szabó Ferenccel a Pólus Centerben lévő El Reno kaszinójában beszéltük meg a találkozót. Itt olyan vadonatúj gépeket mutat, amelyek a legkorszerűbbnek számító Multigame 4-es programmal működnek. Ezek a masinák üzemelnek fémpénzzel, a pénztárfülkéből kezelt kredittel, de elfogadja a játékostól a papírpénzt is.

– Egy jó minőségű gép beállítása ma egymillió forintba kerül. Ebből bruttó 800 ezer a gép ára, a többi az engedélyeztetésre, műszaki vizsgára, egyebekre megy el – kommentálja a látottakat vendéglátóm.

– Ezek szerint ön és jó néhány társa a (fél)milliárdosok közé tartozik – vetem közbe.

– Nézze, három évvel ezelőtt még nem voltak ilyen gépárak. A „csapatból" nagyon sokan bérlik a gépeket. A havi bérleti díj 50 és 100 márka között van.

A törvény előírja, hogy egy társaságnak maximum 200 pénznyerőgépe lehet. Hogy miért pont ennyi, és nem mondjuk 199 vagy 201, azt nem tudja senki. Szabó Ferenc szerint annak idején ezt valaki így találta ki, és punktum. S bár ténylegesen 1038 cég van a piacon, a valóságban úgy 700 vállalkozó lehet, ugyanis egy személy több társaságban is benne van. Így sikerül kijátszani az értelmetlen korlátozást, ami egyébként éppúgy plusz adminisztrációs terhet ró a vállalkozóra, mint a hatóságokra.

– Több céget kell üzemeltetni, ily módon több felé kell könyvelni, adót és tb-járulékot fizetni, ez persze több pénzbe és rengeteg időbe kerül – sorolja Szabó Ferenc. – Teljesen értelmetlen dolog meghatározni, hány gép lehet egy vállalkozásban. Ezért szövetségünk kezdeményezni fogja a törvény módosítását.

Hasonlóképpen tervezik a 200-asok klubjának megalakítását. Száz körül lehet azon játékszervező cégek száma, akik elérik ezt a gépszámot. Egyébként a piacon lévők 70-80 százaléka nagy- vagy közepes vállalkozó. Az 1992-ben alakult szövetség nagyjából a vállalkozók felét tömöríti. A tagság önkéntes, és azon vannak, hogy kamarai jogosítványokat kapjanak. Etikai bizottság működik, állásfoglalásokat adnak ki.

– Megfogalmaztuk például, hogy etikátlannak tartjuk azt, ha valaki a vendéglátóhely tulajdonosánál aláígér az ott működő üzemeltetőnek. Ezek az üzemeltetők sajnos sokszor ki vannak téve a tulajdonosok kénye-kedvének.

Szabó Ferenc nem hiszi, hogy a szerencsejáték-szervezőkön kívül van még egy olyan szakma az országban, amelyik ilyen szigorú adóprésben lenne, s ahol egyáltalán nem lehet tévedni.

– Ha késve fizetek be valamit, akkor öt évig nem kaphatok működési engedélyt. Amennyiben a Btk-ban felsorolt gazdasági bűncselekmények valamelyikét követem el, akkor csak három évig nem kaphatok. Ennek a megváltoztatását is szorgalmazzuk.

Bár a piac telített, akadnak azért még fehér foltok, véli Szabó Ferenc.

– Egyáltalán nem megnyugtató számunkra, hogy egyes kerületek, városok, települések egyéni érdekektől indítva nem engedik be a szerencsejáték-szervezéssel foglalkozó vállalkozókat. A közbiztonsági helyzetre és egyéb okokra hivatkozva teszik ezt, s ennek eredményeként ott vannak ezeken a helyeken a „fekete" gépek.

– Mi igaz abból, hogy a játéktermek egyben pénzmosodák is?

– Véleményem szerint itt pénzt tisztára mosni nem lehet. Ahol ilyen iszonyú adó- és illetékteher van, ahol ilyen drágák a gépek, ott a szervezett bűnözésnek csak veszteségei lehetnek. Ezért nem is jön ide.

– Önnek saját biztonsági cége van. Ezt azért hozta létre, hogy játéktermeit védje? Előfordul, hogy védelmi pénzt próbálnak öntől vagy társaitól szedni?

– Tőlem még nem próbáltak, s arról sincs tudomásom, hogy másoktól akartak volna védelmi pénzt szedni. Ezt a szakmát eddig szerencsére elkerülték a robbantások, leszámolások. A biztonsági szolgálat az ország összes Pólus bevásárlóközpontjában őrző-védő feladatot lát el. Mivel mindegyikben vannak játéktermeim természetesen a saját cégem látja el azok védelmét is.

Tódor János

A TÖLGYFA GALÉRIA TISZTELETTEL MEGHÍVJA
1998. JANUÁR 6.-ÁN DÉLUTÁN 6 ÓRÁRA

HAUSER BEÁTA, JUSTIN JÚLIA ÉS MANNINGER MÁRIA

IPARMŰVÉSZEK

- VÍZKERESZT...VAGY AMIT AKARTOK C. KIÁLLÍTÁSÁRA -

A KIÁLLÍTÁST JÓRY JUDIT MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ NYITJA MEG

TÖLGYFA
galéria

1027 BUDAPEST, HENGER U. 2.
A KIÁLLÍTÁS I. 20.-IG TEKINTHETŐ MEG, MUNKANAPOKON 10-18 ÓRA KÖZÖTT

Új Művészet
Sinkovits Péter
Budapest
Báthory u. 10.
1054

HAUSER Beata

A TÖLGYFA GALÉRIA TISZTELETTEL MEGHÍVJA
1998. JANUÁR 6.-ÁN DÉLUTÁN 6 ÓRÁRA

HAUSER BEÁTA, JUSTIN JÚLIA ÉS MANNINGER MÁRIA

IPARMŰVÉSZEK

- VÍZKERESZT...VAGY AMIT AKARTOK C. KIÁLLÍTÁSÁRA -

A KIÁLLÍTÁST JÓRY JUDIT MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ NYITJA MEG

TÖLGYFA
galéria

1027 BUDAPEST, HENGER U. 2.
A KIÁLLÍTÁS I. 20.-IG TEKINTHETŐ MEG, MUNKANAPOKON 10-18 ÓRA KÖZÖTT

HAUSER Beáta

M. Nemet 1992. ápr. 3.

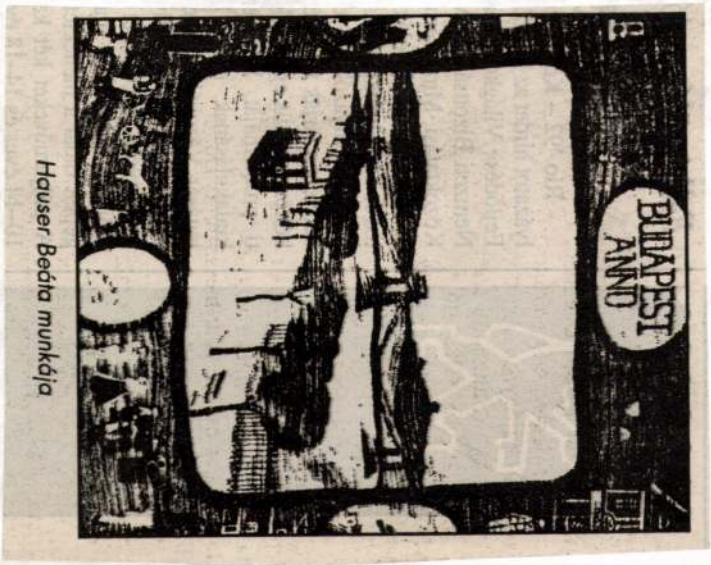

Hauser Beáta munkája

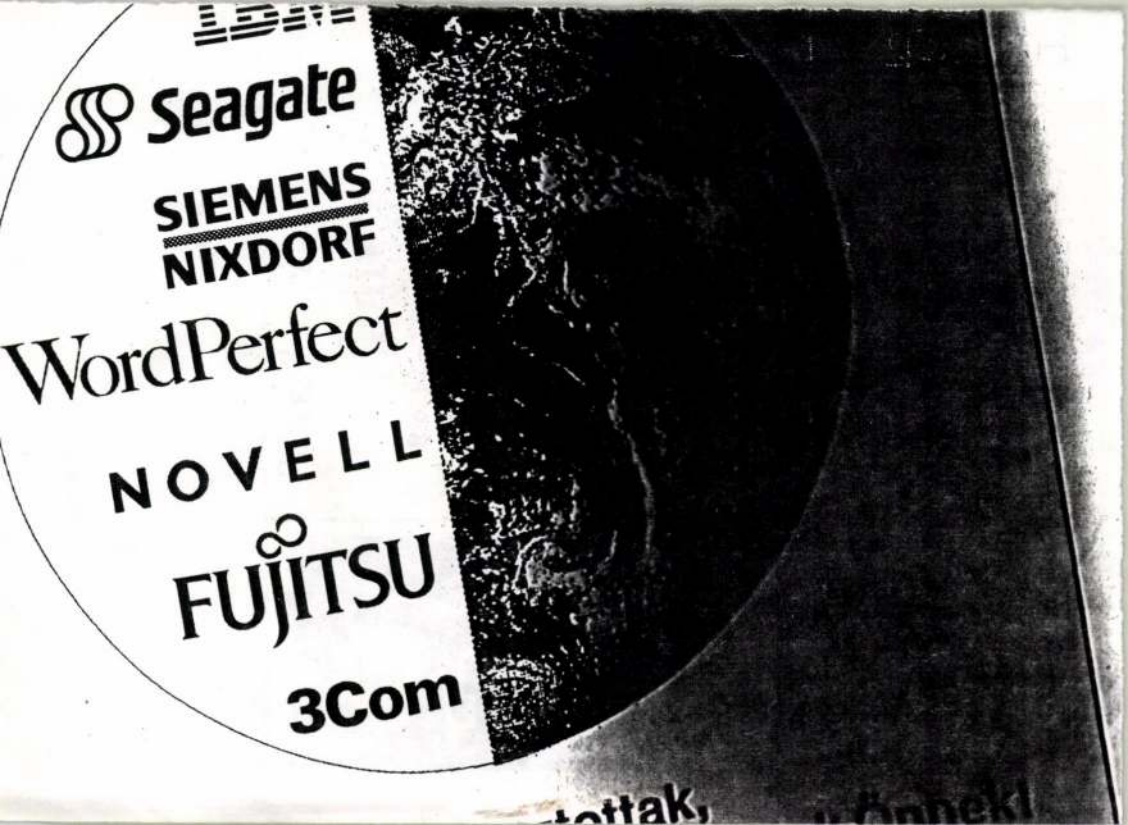
IBM
Seagate
SIEMENS
NIXDORF
WordPerfect
NOVELL
FUJITSU
3Com

Hauser Beáta

Hauser Beáta 1956-ban született Budapesten. Az Iparművészeti Főiskola gobelin szakán 1980-ban szerzett diplomát. 3,25 m²-es gobelinjét az Átrium Szállóban helyezték el.

a Fiatal Művészek Stúdiójába 1982-ben felvett új tag.

Mogyi Vilmos 1983/6

Kauser Beáta textilművész

F. P.: VII. Fal- és Tértextil Biennálé

Művészet, 1982. augusztus

Hauser Baáta

Textil bicimálé Szombathelyen

Magyar Nemzet 1984. IX. 23.

Hauser Beáta, grafikus

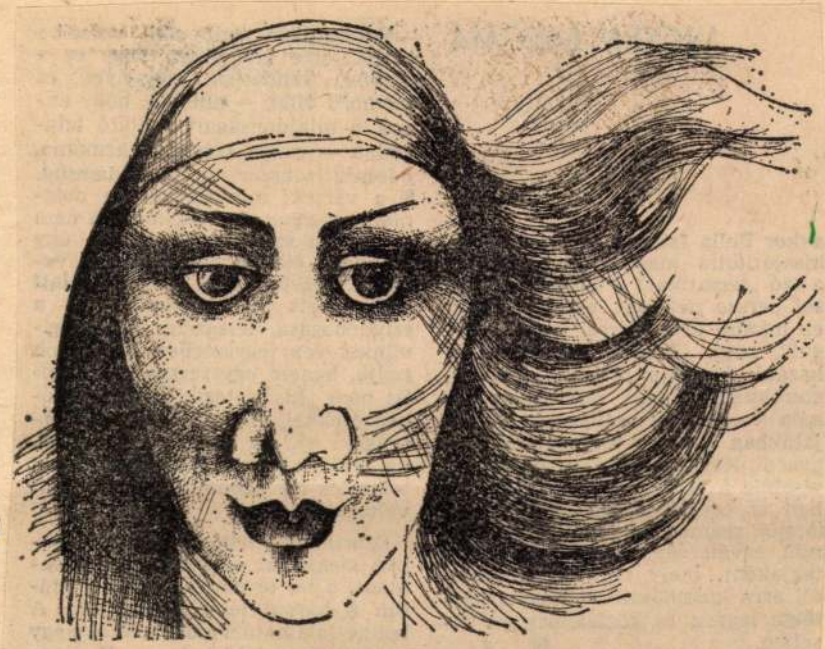

Hauser Beáta rajza

Hauser

Élet

12.

XX VIII/33

ni szabadság dühösen boldog és ön-
feledten rosszkedvű költőjének,
Ágh Istvánnak, akivel szembe nem

reszóló önismerettel: „... nem tu-
dok mást / mint vállalni a dalban
szertefoszlást, / ami rámméretett /

Hauser Beáta, textilnüvén

L: Szenes Zsuzsa

13.

Vadas József: Teslett textil

Élet és Irodalom Bp. 1984. júl. 27. XXVIII/30

Hauser Beáta, textiltervező iparművész

9. szombathelyi Fal- és ~~Textil~~ Tértextil-biennálén látható a graffiti, azaz a falfirka megörökítése, – mely nem új keletű a művészetben. A biennálé ezúttal a „Textilrealitás-textilrealizmus" témakör megfogalmazásával próbálta irányítani a művészi törekvéseket.

— Hauser Beáta különleges egyéni technikájával múltbéli témáival képvisel sajátos hangulatot: most a bordó és sötétkék sápadt szinvilágába öltözteti „Reménység" c. képét, amelyen egy ijedt szemű kisfiú áll szemben a szemlélővel, mögötte a múlttal, szülőkkel, érte aggódókkal, kissé félelmetes örangyalokkal. /említve/.

Torday Alíz: Fal a falon.
Népujság /Tolna/, 1984. júl. 14.

Hauser Beáta

Kenessei András: Műcsarnok: Magyar gobelin 1945–1985

Magyar Hírlap, 1985. X. 23

Hauser Beáta, grafikus

Hauser Beáta rajza

Hauser

10

Élet és Irodalom Bp. 1986. júl. 18.

XXX/29

Hauser Beáta, Textilművész

L: Solti Gizella

Vadas József: Talon vára 12

Élet és Irodalom Bp. 1986. aug. 8. XXX/32

Hauser Beáta, grafikus

Hauser Beáta rajza

6.

...p. 29. XXX/35

sen, amit most csinál?

Nem játszom a naivat. Tudom, hogy amíg nem működik igazi piac, addig a vállalatoktól sem szabad számon kérni az ésszerű cselekvést.

1986 közepén útközben [illegible] nincs már meg a hierarchikus rend, de még a piac rendje sem. Talán ezért nagyobb a rendetlenség, mint korábban. Nem csoda, hogy néhá-

Hauser Beáta, Textilművész

L: Ardai Tedikó

–: Heti ajánlat

Új Tükör, Bp. 1986. aug. 31.

3

XX III/35

Hauser Beata

Gobelinkiállítás a salgótarjáni
ifjúsági házban

Magyar Nemzet 1985. XI. 13.

Hauser Beáta, textilterező

L: Terenczy Noémi

Vadas József: Tató gobelin 12.

Élet és Irodalom, 1985 nov. 22. XXIX/47

Mauser Beáta ipm text

[MAUSER]

gobelinje

említés

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/20,21

Hauser Beáta text. ip.

[HAUSER]

→ Gosza Géza ip.

MŰVÉSZET 1985/10/7

Hauser Carry festő

A bécsi kiállitási helyiséget, ahol a magyar népmüvészet kerül bemutatásra, a müvész tervei szerint ujjáépitik.

Ujság, 935. II. 19.

DANIEL HAUSER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mestereke egyike volt:
89.-Daniel Hauser, Iglo. 151.old

DOMONKOS OTTÓ Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

MDK

Hauser F., festöm.

Férfi képmás. Elefántcsontra festett miniatür.

Ár.Közl.1940.1.rk.sz. 22.1.

MDK

Hauser Ferenc okl.épitészmérnök, sz.1899.

MMÉE Közl. 1927. dec.4. 303. l.

~~A Kamara uj tagjai~~ Hirdetés tagfelvételről.

Le. P. K

HAUSER Ferenc

V. Zichy - Kastély ablakszerkezetének asztalosmunkáiról (1935)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 340. l. 350. l.

MDK

Hauser Ferenc

építészmérnök

MMÉE Közl. 1928. jan. 8. 11. 1.
A Kamara uj tagjai.

MDK

Hauser Ferenc,ép.
szül Budapest,1899-ben

oklevél kelte: 1923

" száma: 7952

A m.kir.József Müegyetemen okl.-t,absolut.-t vagy okl honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig. ÉI-ÉM. 1931 jan.15. 17.1.

MDA

Hauser Ferenc szigetvári ácsm.

177o.felszab.Pécsett

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló, 1913. nov. 3o. 3-4. l.

Hauser Ferenc

építész.

Szül. Budapest 1899.

Oklevelet nyert 1923.

Műegyetem 8. f.

Hauser Beáta, gobelin-textilművész munkája 1. Folytatás

Gyárfás Péter: Szőtt fényképek. Hauser Beáta gobelinjei.

1 Hauser Beáta: Dunakorzó,
gobelin, egyéni technika, 100 × 200 cm, 1985

Művészet, 1987. augusztus, 15-old.

maga is belépett az új technikákat kifejlesztők táborába, folytatva ezzel, az új körülmények között is, a műfajon belüli „szabadságharc" gondolatát. Mi Hauser technikainak tűnő, de tartalmi sajátosságokat is hordozó és itthon először általa használt újításának a lényege? Hauser 1978 óta nem a klasszikus francia gobelinszövés technikáját használja, hanem – grafikusi szemléletét előtérbe állítva – félsorosan szövi meg kárpitjait. Ezáltal különleges hatások elérésére teszi alkalmassá munkáit. A félsoros szövés következtében a gobelinek valamit elveszítenek sajátosan gobelinjellegükből, és némileg átalakulnak, impresszionista hatásokat hordozó; még pontosabban: pointillista festményszerű képpé, mert ez a szövési technika a művész által megtervezett és megszőtt figurákat – és Hauser előszeretettel sző elképzelt, szürrealisztikus vagy neoszecessziósnak tekinthető portrékat, mint amilyen az *Angyal*, a *Lila kalapos fej*, a *Tollas kalap* vagy a *Rózsás kalap* a textilgrafika „korszakból", vagy a *Család* a + – *Gobelin* című kiállítás idejéből – pontjaira, rasztereire bontva mutatja be, állítja nézői elé. Másfelől ez az ofszettechnikára vagy – vibrálásában, a pontok sorrá összeállásával és képpé tömörödésével – a televíziós kép előállítására is „hasonlító" technika teszi a gobelint igazán maivá, modernné, kortársivá, korszerűvé.

A művész érzi azt az ellentétet, ami technikájának kapcsolatrendszere, a szövési metódus asszociációs kiterjedése és tradicionális textil jellege között feszül. De nemcsak hogy érzékeli ezt a termékeny ellentmondást, hanem művészi feladatai, céljai megvalósítása érdekében igyekszik tudatosan kihasználni, megfelelően kiaknázni. Leggyakrabban azáltal, hogy a gobelint „előképe", a dokumen-

HAUSER BEATA

A MAGY. IP. MŰV. AZ EZREDFORDULÓN

2003.

83.o.

cig sem ébresztette azt az érzést, mint
meg egymást. Csak azt éreztem folyton,
gulatlan ember is, mint Ön, csak kivül-
et és nincsen, aki megmagyarázza Önnek,
gokat. Pedig milyen fontos volna az,
ztán lássanak gazdasági dolgokban s
erekkel lehet csakugyan realizálni is.
gy igen-igen kedves barátommal, aki
sz, igen világos fej, kitünő koponya,
esélte, hogy a kormány egyik legelső
ényt kért a cukor árleszállitására
szállitás előtt történt. Ez a kitünő
nem kell leszállitani a cukor árát,
z generációnak. Mást kellene csinálni.
ogyasztása egy bizonyos fajta vitamin-

Hauser Gustáv

győri ötvös
XIX. sz.

lásd
2

Győri Szemle
1933. 135. l.

Vászon, olaj, 70×60 cm. (44. szoba.)
Maszlaghy II., 489. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Loyolai Sz Ignác
Vászon, olaj, 101×75 cm. (Prímási lakosztály.)
Maszlaghy II., 522. szám

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Tájkép szentekkel
(41. szoba.)

Tájkép szentekkel
(15. szoba.)

Szt Jeromos a pusztában
(41. szoba.)

Szt Antal és Szt Pál a pusztában
(15. szoba.)
Réz, olaj, egyenként, 37×32 cm.
Maszlaghy II., 142—145. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Dominikánus szent
Vászon, olaj, 82×66 cm. (41. szoba.)
Maszlaghy II., 499. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Szűz Mária és Stock Simon
Márvány, olaj, 28×19 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 510. szám.

Hauser Gusztáv

1829-33 győri ötvös

1833-1838

1844-47 1855-59

l

Yankó Ötvös apródok

12-l

14

Hauser Gusztáv id

győri ötvös

1844 – 1847

kb 5 szor
fordul elő
ezen az oldalon

l.

Yankó Ötvös-apródoh

13.l.

vitéz KISS SÁNDOR
tőzsdéjo
Hajdúhadház

Hauszer Gusztáv id

gyári ötvös

1848–1852

l.

Jankó Ötvös-segédek

13. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hauszer Gustáv id

győri ötvös

1851–1855

l.

Jankó Ötvös-apródok

14. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hauszer Gusztáv id

győri ötvös

1855-1859

l.

Jankó Ötvös apródok

14. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Glauzer Gusztáv

győri ötvös

1829–1833

l.

Yankó Ötvös-apródok

12. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hauser Gusztáv

ötvös 1828

lásd

Mih. Poss. 149

Hauser Gusztáv ötvös. Győrben készitett mesterremek rajzát (a 1828.) pozsonyi ötvöscéh megbirálás céljából átvette s erről bizonyitványt adott. (Mihalik J., Múz. Kvt. Ért. 1911 149. l.)

Hauser Gustav ifj

Győr 1844–1847

l.

Jankó Ötvös-apródok

13. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

16. HAUSER GUSZTÁV. *(Gustaw Hauser).*
1828.

1828. aug. 18-án a czéh *Gustaw Hausernek* Győrben mesterremek tárgyában készített rajzát megbirálás végett átveszi s erről bizonyítványt ad. Lefizetett 2 frtot.

Mihalik
Háromszár és
M. Kat. Est
1911 149 l.

FE

belépésre az Urán

Alapító tag az,
mindenkorra legalább
részletekben kívánja
évi kamatot is tartoz
telezi magát három é

Minden egyesül
ket élvezi:

1. díjtalanul kap
köztük az «*Uránia*»
folyóiratot, melynek
egymagában 8 kor.
lépett s a tudományol
minden szakra kiterj
illusztrálva jelenik m

2. évenkint *lega*

Hauser Gusztáv, pozsonyi ötvös

V. 149

Muz. és Kat. Ert

Hauser Gusztáv és Streicher János

Ötvösök. Bronzérmet nyertek 1846 ban

Balázs Péter: Az első győri iparművészeti kiállítás

Arrabona 1963 249 l.

Hauszer Ignác

ötvös

1818 Bártfa

Kapmagyarorszötvösök 36 l.

4503. Axel Helsted:
Sz. Kopenhágában 1847

Krisztus és a gyerm

Az előtérben, egész alakb
Megváltó kissé jobbra fordultan
kezét fogja, mi körben öt átkor
köntös, az utóbbinak: rövi
le figyelmünket. Jelzése oldalt

Vászon, mér. 71.7:40.5
800 K.-- Gróf Andrássy Dénes
(631-913).-- A Magyar Nemz. M
~~Átvétetett 1913 április 23-án~~
1914 márczius 30-án (345-914)

Hauser Ignác

1807 – 1833. ötvös

Kassai születésu. 1807. jan 2.
vétetik fel tanulóul
Dendel Joisefhez 6 évre.
Felszab. 1813. aug 19 en.
1833-ban, mint Egerben lakó
ötvös, Landmeisterré va-
lasztatik a Kassaiaktól
s april 28 án ezért lefvizet
15 frtot.

Letiszthava

Mihalik József. Kassavaros
ötvösségének tört. Bpest.
1900. 311. l.

Strasser Károly

festő.

Hauser Ignác ötvös *1795 k. Kassán, hol 1807–13. Dendely Józsefnél tanult. 1833. Egerben telepedett le s mint vidéki mester a Kassai ötvösök kötelékébe tartozik. (Mihalik J., Kassa ötv. tört. Bp 1900 311. l.)

Hauser Ignácz, ötvös. A XVIII. század végén Kassai született. Az ötvösséget ugyanitt Dendely Józsefnél tanulta. 1813-ban szabadult fel, de önállósítani csak húsz évvel később tudta magát. 1833-ban Egerben telepedett le, s mint Landmeister a Kassai ötvös czéh kötelékébe tartozott.

Hauszer Ignác

ötvös 1811.

l

Mihalik Miklósbört

50. l –

1942

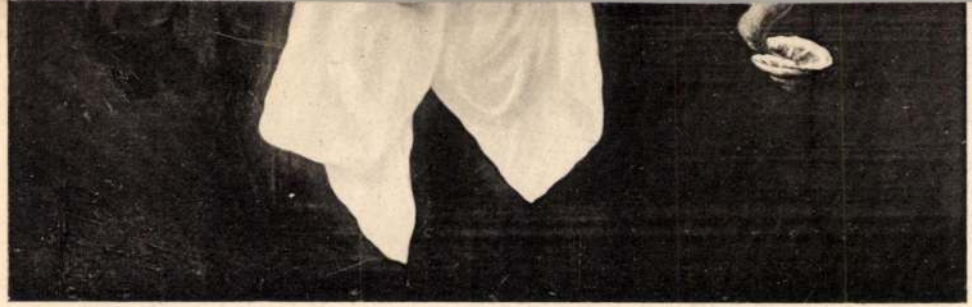

HAUSER Ignác arany-ezüstmüves. Egerben a Dobó u. 14.sz..ház /hrsz.225./ az ő tulajdonában van 1830-37 között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

Hauser János, arany- és ezüst műves Kassáról származott Egerbe. Működése 1823-1841 között valószínű ki

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

337. old.

M.D.K.

Hauser Ignác, egri arany és grüss-
müves

Mikosinyi Józseffel együtt
Póts Alajos egri kézmüves ellen
1832-ben indított pere tartotta fenn
neveiket és világít ra a XIX. sz. ele-
jén még szervezetlen egri céh-viszo-
nyokra

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 264. old.
+ 337. "

HAUSER Ignác egri arany- és ezüstmüves. 1821-ben igazolja Eger városa, hogy felvette polgárai közé a Kassáról származó Hauser Ignácot. 1823-37 között több alkalommal irják össze a város IV. negyedének 4.fertályában,ahol háza van. 1823-ban --+ Plechl Gáspárral együtt tiltakozik a városnál --+ Vidmann János ezüstmüves letelepedése ellen. 1832-ben panaszt nyujt be --+ Pots Alajos ellen. 1841-ben husz évi egri tartozkodás után eltávozik a városból és a tanácstól müködési bizonyitványt kér.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Hauser Ignác

Kassai egyházmüves 20 évig működött

Egerben. 1830.

Voit Pál sk.: Heves megye műemlékei I. köt.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt

Budapest, 1972.

264 p

Ø Hauser Izidor
rajzoló
Kr. Porsomjból, 1837-
ben 17 éves

lásd Fleischer Bées 49. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Kassa

Hauser Ignác, 1807.

Arch.Közl.1899. XXI. 311

Hauser József

(Hauser)

ötvös

† Prága 1792

1831 — 1864. Pest.

Horváth-kentpéteri

253. l.

s de la Corrida.

Hausser József

ötvös

elírás: (1751) Pest.

ha 1792. kiülettett! Nyilván 1851!

Horváth Szentpéteri

253. l.

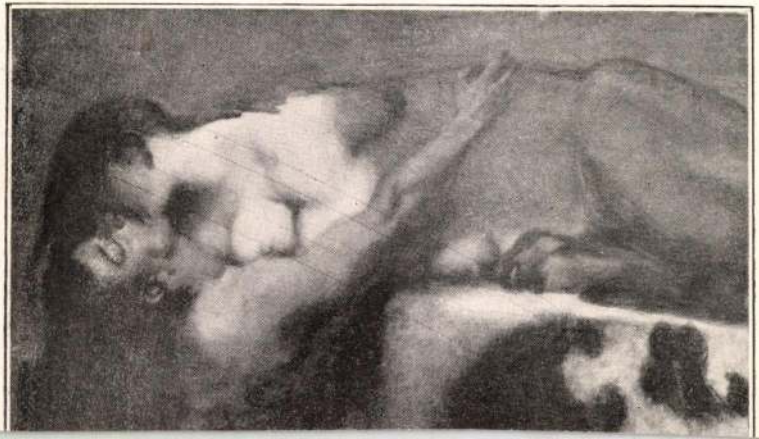

Hauser János
győri ötvös
1838.

l.

Jankó Ötvös-apródok

13 l.

Hauser János
győri ötvös
1841 – 1845

l.
Jankó Ötvös-apródok

13. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

M.D.K.

Hauser János, építési

nyert megbízást a Népszínház györeres átalakítására, mi nek során a fasszerkezeti részeket vasszerkezettel cserélik ki.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.

aug. 28. sz. 5. éld.

M. D. K.

HAUSER József építész

(XIX. sz. közepe)

nagyobb vállalkozásokba fogott

Genthon-Németh-Végvári-Zádor:Magyar müvészet 1800-1945.

~~958~~. Bp. 1958. 153. l.

a. D. K.

HAUSER József életrajza

(XIX. sz. közepe)

Fessl Frigyes egyik életrajzírója

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945.
Bp. 1962. 150-151.

MDK

Hauser József

Képzőművészet. 1935. 12. o. kép

Hauser József
építész

Fesl Frigyessel és Gerster Károllyal nagyobb szabású feladatokat oldott.

A magyarországi műv. tört. I. 592.
Corvina 1970.

Hauser József

Pest. 1855

II. cehm.

l. Ságüngesipár

273. l.

Hauer József

asztalos

l.

Csatkai Sopron 1847

15. l.

...reállitása

...r

...ről.

...lhasz-...álva	Átvive az 1914 II. félévre	drb.
20	vessző seprő	28
—	Csákány	6
3	fűrész reszelő	—
—	Villany köste	1
—	Lyukasztó	1
—	Lámpa	16
2	Reszelő	—
—	Palakó	1
—	Jein fűrész	1
—	furró	1
5	Lámpa üveg	—
5	Meszelő	—

Hauser József

kőfaragó

l.

Kundebr

19. l.

21. l. (többnör)

Az äthylen gyártása.

Alkoholnak bizonyos fémoxidkatalizátorok hatására magasabb, de 500 C°-t meg nem haladó hőmérsékleten való dehidrálódásával Ipatjew foglalkozott és kimutatta, hogy alacsonyabb hőmérsékleten és nyomás alatt äther keletkezik.

$$2R - CH_2 - CH_2 - OH \longrightarrow H_2O + (R - CH_2 - CH_2)_2 O$$

A hőmérsékletet 300—400 C°-ra emelve és gőzöket elvezetve a dehidratizáció már tovább megy és főleg telítetlen szénhidrogének képződnek:

$$R - CH_2 - CH_2 - OH \longrightarrow H_2O + R - CH = CH_2$$

Ugyanekkor egy mellékreakció is lejátszódik, az alkoholból hidrogén hasad le és aldehyd képződik:

$$R - CH_2 - CH_2 - OH \longrightarrow H_2 + R - CH_2 - C(=O) - H$$

Az aldehydek elgyantásodásra hajlamosak és rontják a katalizátort, ugyanekkor a hidrogén néha telített szénhidrogénekké alakítja a keletkező telítetlen vegyületeket.

A katalizátorok közül egyesek a telítetlen szénhidrogének, mások az aldhydek képződésének kedveznek. Alkoholból äthylent legjobb kihasználással ThO_2 alkalmazása mellett állíthatunk elő, de csaknem ilyen jól dolgozik az Al_2O_3 is és mivel utóbbi sokkal olcsóbb anyag, azért ezt alkalmazzák, mégpedig nemcsak tiszta állapotban, hanem kaolin, porcellán, sőt agyag alakjában is. Ezenkívül Senderens ajánlatára használják az $AlPO_4$-t és a szabad foszforsavat is.

Az äthylen nagyipari előállítására három eljárást ismerünk:

1. *Német (BASF.) eljárás.*

Egy oldalt lévő tűztérből (l. *1. ábra)* FF' úton távozó füstgázok a *„B"* fürdőben lévő KNO_3-ot megolvasztják és 350—400 C°-on tartják. Ebben van elhe-

Hauser Károly

aranyműves

Pest 1868.

Horváth-Kentpéteri

253. l

JORIS PI

Hauser K.festő

Tűzifecskendő kipróbálása 1867.Metszet Hauser K. festménye után./SSz. 1966.155.lap./. Fekete repr. 367.old

Keresztény József :Sopron és a tornasport kezdetei 363.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969 Sopron

Hauser Károly,festő,+1911

Soproni művész.1959.Jún.14-én az érdemes régi soproni festőt mutatta be lehettő teljességgel még az előcsarnokot is csatolva a kiállitási helyiséghez a Soproni Liszt Ferenc Múzeum. 280.old

A múzeum vezetősége: A soproni Liszt Ferenc Múzeum müködése 1959-ben 279.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIV.évf.1960
Sopron

Hauser Károly, építész rajztanár

Sopronban működött. Ő is tervezett épületeket. Szent István körút és Ady E. u sarka. Vázlatkönyveiből néhány örökség útján Jahn Rezsőhöz került. Az építészeti témájú lapokat kiállitottuk. 2-4. ábrák. 281. old

Tompos Ernő: "A XIX. sz. építészete Sopronban" c. kiállitás 280. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Hauser Károly, rajztanár

Sopronban működött.-Hauser Károly: Építészeti rajzok egyik vázlatkönyvéből./Jahn Rezső tulajdona.-Fekete repr. 287.old

Tompos Ernő: "A XIX.sz.építészete Sopronban"c.kiállitás 280.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirta.XIX.évf.1965 Sopron

Hauser Károly, ~~építész~~ rajztanár

- -----

Sopronban müködött.-Hauser Károly:Az Ady út és Szent István körút sarkán álló ház tervezete/Jahn Rezső tulajdona/ Fekete repr. 281.old

Tompos Ernő: "A XIX.sz.épitészete Sopronban"c.kiállitás 280.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Hauser Károly, festő

Sopronban mind az atyját, mind az anyját megfestette halálos ágyukon. 357.old. 11.jegyz.

Csatkai Endre: Zichy György plébános halotti arcképe a Szent Mihály templom sekrestyéjében 354.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXI. évf. 1967
Sopron

Hauser Károly, festő

Tűzoltófecskendő kipróbálása 1869-ben. Hauser Károly festménye a Liszt Ferenc Múzeumban. Adorján Attila felvétele. 155.old. Fekete Repr.-Seltenhofer Kristóf, harangöntő fecskendőjének kipróbálása. Seletenhofer készittettte a képet. 156.old V Friedrich.

Csatkai Endre: Az évszázados soproni tüzoltás 151.old

Soproni Szemle: Helytört. Folyóirat. XX. évf. 1966. Sopron

Hauser Károly, festő

A Seltenhofer-gyár tüzoltófecskendő próbája a városháza előtt. Vizfestmény. Liszt Ferenc Múzeum. Fekete repr. 315. old

Kelényi Ferenc9 Sopron kereskedelme és ipara a kiegyezés évében. 307. old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XVIII. 1964. Sopron

Hauser Károly

Pfeiffer Félix arcképe

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

13 l.

Hauser Károly

Arckép

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

12 l.

Hauser Károly

Arckép

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

12 l.

Hauser Károly

Csendélet

Sopront Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

14 l.

Hauser, József /

epitesz /

<Toth Kálmán Sirmlékek> ter-
vezte. Kerepesi temető

< > Vas. Ujs 1884. 677. l

Hauser József építész Budapesten az 1880-as
években H. [illegible] tervezte Tóth Kálmánnak a Kerepesi te-
metőben lévő síremlékét. (Vas. Ujs. 1884 677. l.)

Hauser József
építész

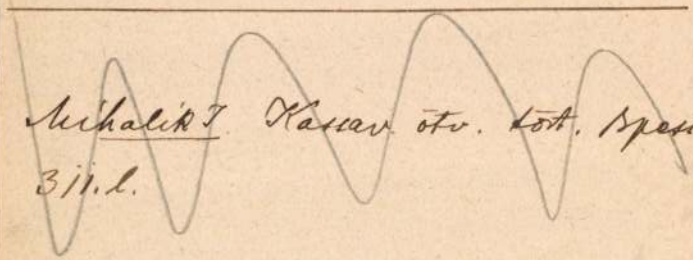

Mihalik I. Kassav. ötv. tört. Bpest. 1900.
311. l.

Hauser Károly

soproni rajztanár

írod

Kel 1885

IV. k. 4-f. 638. l.

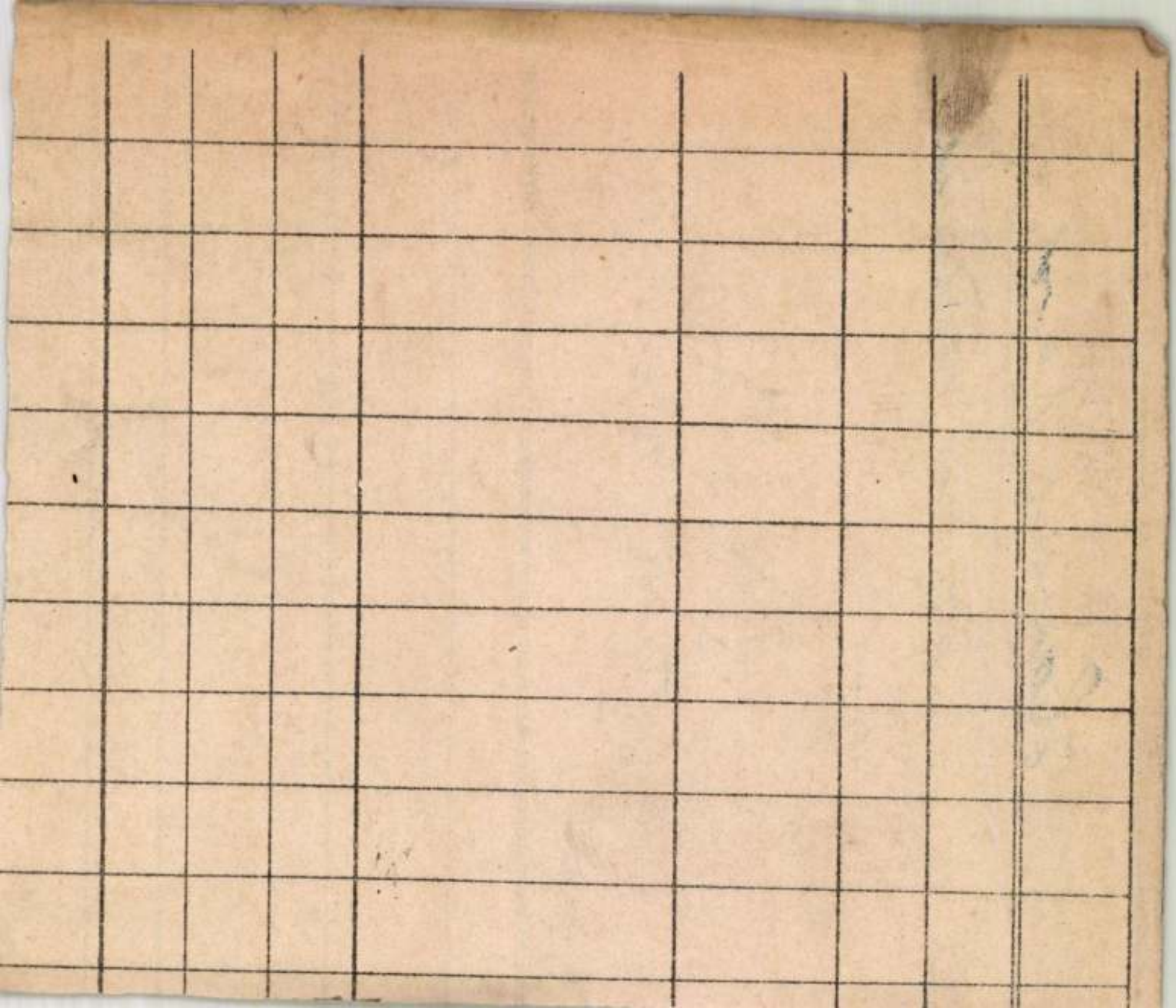

Häuser Károly

festő

1841 – 1911.

Soproni reál. Bécsben mű-
ipariskola. Schönthaller
szobrász és Ferstl.
1878. tervezte a rákosi
templom oltárát.
Disztáblák = Trefort, Ru-
dolf és Stefánia, Lipót
és Gizella, A király
ezüstlakodalma. Simor
aranymiséje (megye) Disz-
polgári [oklevél] = Esterházy
Pál, Jókai, Wekerle, a ko-
ronázás 25 k évford. (mind
a város, Széchenyi Béla
(szabadelvű polgásag)
sb.

Csatkőt

Igen tiszte

Amint tudni méltóztatsz, Istituto di Studi Romani Magyarors tározta, hogy folyóiratot fog kiadn szerkesztésével alulirottat bizta

A folyóirat tartalmát el natkozásu kutatás rendszeres áttek az egyes fontosabb kutatási terüle ajánlatomra a közgyülés csekély sz szakembereinket kérte fel szakrefe

I.

II.

Amint látni méltóztatsz, számitunk és ünnepélyesen fel is k dományos termelését, valamint a mag rodalmat összefoglalni és f.év okt ni kegyeskedjél.

A terjedelem szükség sze Mivel a magyar kutatás által elért a polémiát teljesen kikapcsoljuk é megjegyzésekkel óhajtjuk érinteni.

Szives közremüködésedet

és előre is k

Al

Hauser Károly

soproni festő
művei

A soproni reáliskola képe.
1896.

Pfeifer Félix arcképe
kiállítva 1927
Sopron

Csendélet
Rajzok a Bécsi utcából
1860-as évek
Arcképek
Soproni magánt.

A soproni Reáliskola képe, Léka
Csendélet, kiállítva
a Soproni Képzm. Kör
1897-és kiállításán

Csatkörl

Igen tiszte

Amint tudni méltóztatsz, Istituto di Studi Romani Magyarors tározta, hogy folyóiratot fog kiadn szerkesztésével alulirottat bizta

A folyóirat tartalmát el natkozásu kutatás rendszeres áttek az egyes fontosabb kutatási terüle ajánlatomra a közgyülés csekély sz szakembereinket kérte fel szakrefe

I.

II.

Amint látni méltóztatsz, számitunk és ünnepélyesen fel is k dományos termelését, valamint a mag rodalmat összefoglalni és f.év okt ni kegyeskedjél.

A terjedelem szükség sze Mivel a magyar kutatás által elért a polémiát teljesen kikapcsoljuk é megjegyzésekkel óhajtjuk érinteni.

Szives közreműködésedet

és előre is k

Al

Hauser Károly

festő

Csatsopronkörnyék 91. l.

műmelléki 1932

soproni rajztanár volt -
1878. ban Vogl inns-
brucki szobrász az ö ter-
vei alapján készítette a
fertőrákosi rk. templom
tabernakulumát,

Hauser Karóly

festő

l.

Csatkai Sopr körny

91. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Hauser Károly
festő

A soproni Bécsi u. 3.
sz. ház udvarát ábrá-
zoló dajfestményét
szerezte meg a sopro-
ni múzeum.

Csipkés Kálmán:
Gyűjteményeink
gyarapodása az 1940.
esztendőben.

Soproni Szemle
1941. 60. l.

kosrendi apá
lostor-templo
val, Margitta
életét. 1271.
ban halt m
V. István, ki
meg a trónt
IV. László k
leányát hog
szabadabban

A temp
árvíz utáni f
tások derítet
is nagyobb
volt, melyne

A domo
az esztergo
IV. Béla akl
biborosának,
domér érsek
tulását? Ner
már rom.

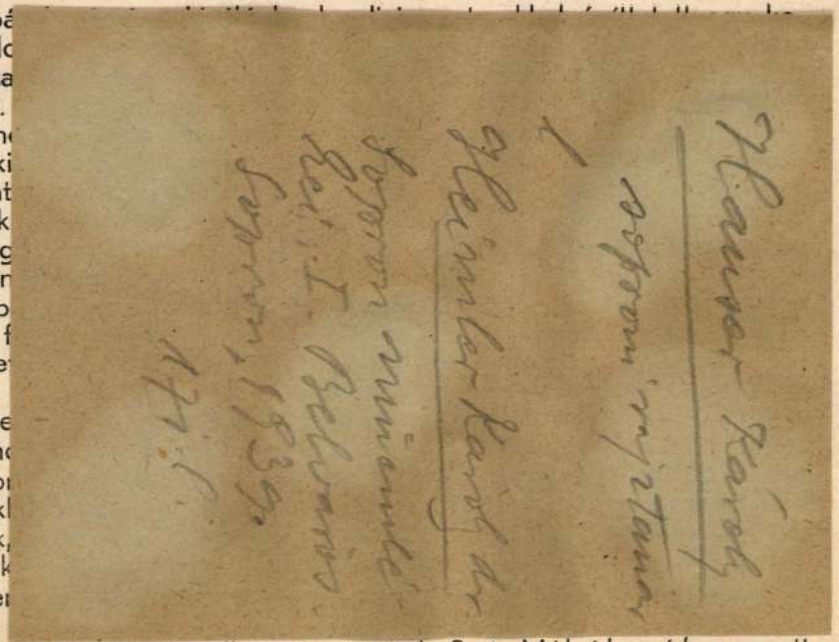

Ugyancsak a szigeten állott a minoriták Szt. Mihályról nevezett prépostsága, mely a XIII. század elején épült. Közelében a ferencrendiek

hagyván vissza. A tér és a vár között harminc lábnyi széles árok létezik, mely át van hidalva.«

Ursinusnak ezt az 1527-ben kelt leírását kiegészíti Mazza Antal jelentése, melyben közli, hogy 1540-ben Fráter György parancsára az árkot a szabad tér rovására megnagyobbították.

Hogy Buda már Zsigmond korában a nagyobb városok közé tartozott, arra nézve igen érdekes adatokat találunk abban az összeírásban, melyet Zsigmond király rendeletére 1436-ban a Budára tervezett s a keleti egyháznak a nyugati egyházzal kötendő uniót tárgyaló zsinat előkészítéseképen állítottak össze avégből, hogy a zsinatra érkezők megfelelő elszállásolása biztosítva legyen. E szerint a jelzett évben volt Budán 967 lakóház 1235 szobával, 3276 kamra, 742 födött udvari helyiség, 627 eleségkamra és 3937 ló befogadására való istálló.

Mátyás renaissance stílusban átalakított királyi palotáját az egykorú írók Európa egyik legszebb, műkincsekben leggazdagabb építményének mondják. Ebben az állításban nem találhatunk túlzást, ha tudjuk, hogy Mátyás szolgálatában nem kisebb építészek, szobrászok és festők állottak, mint Baccio Cellini, Benedetto da Majano, Aristotele Fioravante, Filippino Lippi Ercole dei Roberti, Verocchio, Giovani Dalmata, Chimenti Camicia. Hogy pedig milyen volt ez a csodapalota, arra nézve Bonfinitől, Mátyás király neves történetírójától — ki az 1485—1503. közötti években maga is Budán, a királyi udvarban tartózkodott, — tudjuk az alábbiakat:

...»Mátyás a budai palotát kiváló remekművé tette, amely-

Häuser Károly

a soproni állami
főreáliskola rajzta-
nára. Tanítvá-
nyainak rajzaiká-
állítva és díszcró-
leg aulitol

Kel 1885

IV. k. 4. f. 628. l.

VASÁRNAP **2** Kath. Aš. Judica Prot. Áron	Ógörög Március 20. N.-böjt 5. v.
HÉTFŐ **3** Kath. Rikárd Prot. Keresztély	☽ Első negyed 6 ó. 56 p.
KEDD **4** Kath. Izidor Prot. Izidor	Atyám + 47
SZERDA **5**	Garay n. 15 Salát

Hauser Károly

pesti, Sopronban.

csód Nur és kut tét

1909

MKé 144. l.

a beki mivo

Ibeek.

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen elömenetelt tanusitott.

.....

..... *hó* .....

osztályfő.

Hauser Károly:

festő

A soproni johanniták régi temploma a becsi Kapuval c. képe repr.

Payr Sándor: A soproni ev. egyházközség tört. Sopron. 1917.

11. l —

ɔtta. Római kutatásai alapján kö-
ɔan, épugy,mint a továbbiakban a
ɜi elmélyülés,a kritikai lelkiis-
c tüntetik ki,ami mellett kiemelem
rét,ami épen a történeti tudomá-
,ami történetirói hivatottságá-
.

29.

egyetemi tanár,
Magyar Intézet kurátora

Hauser Károly

Az Ikvapatakot
átívelő rácsos ívek
(Kép Sopron multjából)
Jenti rajza 1863-ból

Repr.

Soproni Szemle

1940. 61. l.

Mint Sopron hűséges barátja
szerezze meg a most megjelent

SOPRON MŰEMLÉKEI

című pazar kiállítású könyvet!

163 kép 23×31 cm nagyságban. Ára 16·— pengő.
Kapható minden könyvkereskedésben és a kiadóhivatalunkban 4 havi részletre.

Glauser Károly

Kép Sopron multjá-
ból: Részlet a
Hélmalom-utcából
fent' rajza 1863-ból
Repr.

Soproni Lapok
1940. 93. l.

i talppal. Kolozsvár, empire. — Kruzifix mit sechseckigem

nyozva, peremén trébelt palmettás disszel, közepén dudor.
sz. — Achteckiger Teller, Silber, vergoldet, an der Rand-
uckelt. P. M. Meisterzeichen. Nagyszeben, XVII. Jh.
Illusztr. XXXV. tábla.

tt ezüst. Hasonló a 905. sz.-hoz. Nagyszeben, XVII. sz.
et. Ähnlich zu Nr. 905.

trébelt indadisz, közepén Dávid és Góliát. Német, XVII.
el, Silber, am Rand Rankenmuster getrieben, im Mittel
s XVII. Jhts.

) aranyozva, tagozott talppal, oldalán fülkékben trébelt
III. sz. — Deckelpokal, Silber, teilweise vergoldet, auf der
ıren mit jüdischer Inschrift. Augsburg, XVIII. Jh.

aranyozva, magas kelyhén kartusban három medaillon
stilusában. — Grosser Deckelpokal, Silber vergoldet, am
e. Deutsch, Stil des XVII. Jhts.

szögü alak, ezüst, részben aranyozva, lecsavarható füles
okban csillagzatokat jelképező alakok. I. A. Thelot műve.
Silber, teilweise vergoldet, sechsseitig, mit Schraubenkapsel,

Hauser Károly

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 563

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Hauser Károly

Sopron: az Erzsébet-
kert környékén lévő
régi malom udvar-
részlete c. rajz
1863-ból repr.

Soproni Szemle
1940. 220. l.

Häuser K.

festő

A soproni Erzsébet-
kert környékén levő
malom udvarának
képe 1863-ban

Fenti rajza.

Repr-

Soproni Szemle

1940. 285. l.

Häuser Károly

festő

A soproni Erzsébet-
kert környékén levő
régi malom udvar-
részlete.

Fenti rajza 1863-ból.

Repr.

Soproni Szemle

1940. 292. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hauser Károly

Soproni házaspár
1861
vízf. repr.

Soproni Szemle
1941. 108. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hauser Károly

festő

Máriacelli – vagy Fehér-
kereszt a sopron.
Bécsi-út mentén 1861,
rajz, repr.

Soproni Szemle

1941. 135. l.

vitéz OZSGYÁNYI FERENC

dohánykisáruda

BALATONSZÁRSZÓ

Hauser K.

Az Ösvény-utca
1854-ben c. rajza
repr.-

Soproni Szemle

1942. 69. l.

méltóságos Polgármesterének

BUDAPEST

grendelőlevél alapján a II.ker.Me-
évő Gül Baba türbéje helyreállitá-
látszó és szinesüveggel diszitett k

Hauser Károly

soproni festő

lásd

Soproni freskó

1942. 310. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Glauser Károly

Császi János soproni
krónikás lakóháza
Repr

Soproni Szemle
1943. 135. l.

Glauser Károly

A soproni Bécsi-kapu a XIX. század-ban, fenti képe Sterbenz Károly rajzában reprodukálva.

Soproni Szemle
1943. 254. l.

Hauser K.

soprom festo

l.

Thirfeltödmántul

12 g. l.

Webb, Sir Aston IV. 42

Hauser

sopronifestö

† 1911.

irod

Vas. Ujs. 1913. 808. l.

(A Sopronimuzeum)

Hauser Károly

soproni reáliskolai
tervezte 1884-ben a
soproni ág. ev. templom
orgonaházát s való-
zinüleg az orgonakarzat
rácsát is (mi itt a Hak-
kifejezés?) dinez
s ezt a rácsot

Hauser Lajós

soproni asztalosmester
fenntette

Ziermann, Ludwig

Von Kirche zu Kirche,
von Pedigtsätte zu Pre-
digtsätte... in unser
Gotteshaus. Sopron 1934.

32.C

Az orgona kepe repr. 33.C

Mics
cédula
2

Debreczeni ötvöscéh pecsétje 1627 előtt

VI. 293.

Hauser Károly festő és rajztanár Sopronban, ahol évtizedek óta működik. Néhány műve a Soproni Múzeumban van.

MDK

Hauser Károly, festö

a Soproni Képzömüvészeti Kör elsö évtizedeinek vezéralakjai közé tartozott. /1841-1911/.

Dr. Csatkai Endre: A soproni piktura történetének vázlata. Magyar Müvészet. 1928.7.sz. 002-4.l.

Hauser Károly
festő

MDK

A Soproni Képzőművészeti Kör III. műkiállitása.
Műcsarnok 1900. 542.o.

Hauser Károly
festő

MDK

A soproni képzőművészeti kör II. mükiállitása
Mücsarnok 1899. 256-257.o.

Hauser

Bécsi utcai udvar
Sopron Liszt Ferenc Muzeum /Repr./

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. Képmelléklet

Hauser Károly

1927-ben a Soproni Képzőművészeti Kör fennállásának 30. évfordulójára megrendezett kiállitáson néhány müve szerepelt.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 24.l.

Hauser Károly

A soproni Széchenyi realiskolában rajztanár. Arcképet és csendéletet fest. majd diszoklevelek festésével halomzzák el, melyeknek tuldiszitett tikjait szintén ő tervezte.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
1962. Sopron 16.1.

Hauser Károly

1841 - 1911

Steinacker soproni festővel közvetlen kapcsolata volt

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 14.l

MDK

Hauser Károly, festö

munkáival kiválik a helybeli müvészek közül.

Mükiállitás Sopronban. 1899 ápr.3o.
Mücsarnok. 1899. 16.sz. 243.l.

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Soproni Művész. Női arckép. Paszetll. Fekete repr. 350. old

Fülöpfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő, 1841-1911

Sopronban dolgozott. Szivesen masolta igen finom toll-rajzban Geiger ismert metszeteit a magyar történelemből. 349.old

Fósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

A festészet és grafika terén minden technikát gyakorolt
Mülaba miatt nagyobb utazásokat nem tett. Metszetek
után is festett tájképet. 349.old Sopronban dolgozott

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész
1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Soproni művész. Olajfestményei közül kiemelkednek a családtagokat, főleg fiatal nőket ábrázoló finom tónusu arcképei, a nyilván természet után festett erdőrészletei. 352.old

Rósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Sopron város megbizásaból számos diszoklevelet rajzolt Jókai diszoklevele a Pesti Irod. Muz-ban van. Több van a soproni Liszt Ferenc Muz-ban is. 352. old

Kósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Vitas Hamlet és Schiller Harang c. költeményéhez készült tollrajzai nem masolatok-e? 349. old

Fósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Soproni művész. Rajzolta bécsi külvárost, Eszterházy Pál főispán több vidéki várat festette meg vele. 352.old

Fórsfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Soproni városrészeket is festett. A város rendelt nála négy nagyobb olajképet. A Szt. Mihály kapu; A Bécsi kapu; A Halász kaszárnya; A Fövényverem utca. 352. old

Fóstai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIIX. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

1959-ben a soproni Liszt Ferenc Muz. az ünnepi hetek alkalmából összegyüjtötte Sopronban, Petőházán, Magyarfalván vüveit. A bpestiek, kőszegiek nem kerülhettek kiállitására. 352. old

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly,festő.1841-1911

Soproni Művész.A soproni Bécsi u.3.udvara.Olajfestmény
Fekete repr. 351.old

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész
1841-1911. 345.old

Soproni Szemle,Helytört Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Soproni Művész. A soproni Bécsi u. 3. udvara. Olajfestmény. Soproni Liszt Ferenc Muz. 351. old. Fekete repr.

Fósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, fe tő. 1841-1911

Asztalos inas volt. Sopronban a rajztanitas lelkes apostola volt, elismert művész. 345. old

Kósfai Vilmos: Hauser Károly soproni [illegible] festőművész. 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Гбагат Ушоа: Ванцег Агогу воронд Книгописах
Гвагбмиуевах. 1941-1911. 345.огд

ворона Земля,Йогутвгь.Огуфигат.Аііі.1980.ворон

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Soproni. Női arckép. Olajfestmény. Fekete repr. 349. old
Wischy Lajosné tulajdona. 348. old. 4. jegyz.

Fóstai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész
1841-1911 . 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly festő,1841.1911

Soproni lakásának /Bécsi utca 3/ egyik szobája a műterem.Bútorait ő tervezte,Lajos asztalos bátyja készitette. a falak,mennyezet tölgyfaburkolatu.Bútorok Kőszegen vannak rokonánál Koczor Gusztavnál.Egy faragott ajtó egy gazdánál a padlason. 349.old

Rósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle,Helytört Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Hauser Károly, festő,

Hauser Károly, festő, 1841-1911

Soproni. Steiner János lakatosmesternek több művészi tervet készitett. Az ev. temetőben a Steiner és Altdörfer sirbolt rácsait. 348. old

Kósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911 . 345. old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Soproni. Művészi hagyatéka mintegy 90 rajza és festménye. Nagyrészt a rokonsag köréből. Több önarcképe ismeretes. 348. old

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Soproni. A művész atyja ravatalon. Vízfestmény. Fekete repr. 347. old

Fóstai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Karoly,festőművész,1841-1911

Soproni.A művész anyja ravatalon.Vízfestmény.Fekete re
repr.347.old

Fényi Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész
1841-1911. 345.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Soproni. 1879-ben Székesfehérvárott az orsz. rajzkiállításon szabadkézi rajzokért ezüstérmet kapott. A Magy. Tanügy V., VI. füzete dicsérettel szólt róla. 347. old

, Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly ,festőművész,1841-1911

Soproni.25 évi munka utan a reáliskolától nyugdijazasát kérte. és 1895-ben nyugdijba ment. 347.old

,Kósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911 345.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Soproni. Bécsben Schönthaler Ferenc szobrásznál mintázást tanult. Fertl műépitésznél rajzoló volt, de 3 év után haza jött. 345.old

Rósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész. 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festőművész

Soproni. 1876-tól a reáliskola mind a nyolc osztályaban tanitotta szabadkézi rajzot és az iparostanonc iskolában is ő volt a rajztanar. 346.old.

Vásfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911 45.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII.1959. Sopron

Ebert Wilmos: Bauer Karoly operont resemlyean
1841-1911 45.old

operont Gemle,Helytort.Folyoirat.XIX.1959.operon

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Soproni. A soproni reáliskola rajztanára volt. Az Orsz. Tan
náregyesületi Közlöny XX. évf. VI. füzete dicsérettel emlé-
kezett meg munkásságáról. 347. old

, Fósfai Vilmos: Hazser Károly soproni festőművész
1841-1911 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Lajos, asztalosmester

Hauser Károly festőművész batyja, atyjuk halala után átvett annak műhelyét. 345.old Sopronban

Fóthi Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XLII. 1988. Sopron

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Beteg lábát megoperaltatvan, 1865 körül a bécsi Kunstgewerbe Schuleban tanult. 100 forintot nyert a Niederösterreichischer Gewerbeverein egy palyazatan, szalon bútortervével.. 345. old

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Karoly,festőművész,1841-1911

Soproni.Női arckép.Olajfestmény.Fekete repr. 348.old
Wischy Lajosné tulajdona.348.old.4.jegyz

Fósfai Vilmos: Hauser Karoly soproni festőművész
1841-1911. 345.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Soproni. Őt magát Grossmann Hedvig soproni festőnő örökitette meg. 48.old.

Fősfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festőmüvész, 1841-1911

Soproni müvész. Onarcképe. Olajfestmény. Soproni Liszt Ferenc Máz. Fekete repr. 346. old

Pósfai Vilmos: Hauser Karoly soproni festőmüvész ~~1844~~ 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Karoly,festőművész,1841-1911

1870-ben

Sopronban az 1868/69-ben alakult realiskolaban segéd-tanári állást nyert..Megszerezvén a tanári képesitést 187?-ban rendes tanár lett.346.old

Rósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Rósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész
1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, grafikus MDK

A. Szt. Mihály Vagyi Környéke 1860
Körül. Rajz. Fekete rajz. 266 old.

Csatkai Endre: Vándorkereskedők és vándoriparosok a régi Sopronban és a megyében. 313.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XVII. 1963.

Hauser Károly, festőművész, 1841-1911

Sopronban a felsőbb leányiskolában, a Csöndes és Laehne magánintézetekben volt óraadó rajztanár, magánórákat is adott. 345.old

Rósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly, festő. 1841-1911

Soproni Művész. Schmidt Ferenc arcképe. Pasztell. Fekete repr. 350. old

Pásfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XLIX. 1989. Sopron

Hauzer Károly, festő

---

retőfi kaszarnyája, 1839/40. Festmény. Sopron, Liszt Ferenc
Máz. Fekete repr. 261.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Hauser Károly, festőművész

Soproni. Atyja asztalos műhelyében tanult. Koran feltünt rajztehetsége. Csontszúr kapott, nem dolgozhatott. Rajzolt azt tanitotta. 345. old

Fősfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Hauser Károly MDK

festő

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története

Kassa

Hauser Károly, 1862 ,ötvös

Arch.Közl.1899. XXI. 313

MDK

Hauser Károly, tanár

mint Sopron szülötte, elesett tett Bünker J.R. muzeu tb.ör. által elindított mozgalom felhivására és képpel ill. munkotésval gazdagitotta a képtár külön temét.

Két képet küld.

A helyi művészet megbecsülése.
Muz és Kvt. Ért. III. 1909. 2-3.sz. 144-145.l.

HAUSER KÁROLY, grafikus

1948-ban Scholz János csellómüvész a Soproni Múz-nak ajándékozta XVIII-XIX.sz.-i barokk és biededermeier raj és metszetgyüjteményét. A XIX.sz.-i lapok is jelentősek. Köztük A soproni XIX.sz-i mesterek közül Hauser müvei is szerepelnek. 158.old.

DAVIDNÉ, ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve. Győr. 197

Hauser Károly

„A régi (soproni) városháza."

- festménye

Soproni Szemle. 1977/3 213 old.

HAUSER KÁROLY, festő

A Soproni Muz. grafikai gyüjteménye Hauser Károlynak /1841-1911/két rajzát őrzi.
1./.-Az első korty./Ceruzarajz, 161+131 mm./.11.ábra. 174.old. E rajzok tipikusan XIX.sz.-i zsánerjelenetek Sopronra jellemzően németes coloeur locale-t lehelnek a fixgxu figurák és az enteriörök.

DÁVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157.old

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

HAUSER KÁROLY, festő

A Soproni Muz. grafikai gyüjteménye Hauser Károlynak /1841-1911/ két rajzát őrzi.
1./.-Az első korty./Ceruzarajz, 161+131 mm./.11.ábra. fekete repr. 174.old. E rajzok tipikus XIX.sz.-i zsánerjelenetek. Sopronra jellemzően németes coloeur loca le-t lehelők a figurák és az enteriörök.

DAVIDNÉ ASKENAZY ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 167.old

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum évkönyve, Győr, 1972

HAUSER KÁROLY, festő. /1841-1911/

A Soproni Muz. grafikai gyüjteménye Hauser Károlynak két rajzát őrzi.

2./.-Vándor gyerek étkezése./Ceruzarajz, 161+131 mm./. Jelzés jobbra lent HK.860.-E rajzok tipikus XIX. sz.-i zsánerjelenetek. Sopron a jellemzően németes coloeur locale-tlehelők a figurák és az enterlörök. 174.old.

DÁVIDNÉ ASKEROZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157.old

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

HAUSER KÁROLY, festő

A soproni Széchényi Gimnázium rajzkiállitása izelitőt ad a már beérkezett "öregdiákok" müveiből és igy lehető séget nyújt összevetni az induló és az érett művész munkáját. A kiállitás e részében láthatjuk pl.:
HAUSER KÁROLY: "BÉCSI KAPU", cimü művét. 273.old

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatas száz éve a soproni Széchenyi Gimnáziumban 272.old

/ Soproni Szemle, Helytört.rolyóirat, XXX. 3.sz. Sopron, 1976.

HAUSER KÁROLY, festő

A soproni Széchenyi Gimnáziumban a rajzoktatás élenjárt
Első rajztanárának Hauser Károlynak munkásságáról meg
állapitotta annak idején a Magyar Tanügy,hogy"rajzai
a rajztanitás valódi mintaképeinek tekinthetők". 272.old
l.jegyz

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatás száz éve a soproni Széche-
nyi Gimnáziumban 272.old.

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976

Hauser Lajos

Az 1897-ben alakult Soproni Képzőművészeti Kör az évi első kiállitásán a reáliskola nagy képét mutatta be.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 18.1

Hauser Lajos, asztalosmester, 1806-88.

Károly nevü festőművész fia második gyermeke, aki 1841 nov. 5-én született Sopronban. 54b.old

Rósfai Vilmos: Hauser Károly. Soproni festőművész. 1841-1911. 54b.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

ifj.Hauser Lajos,asztalos

édesatyja asztalosmester Sopronban Hauser Karoly festőmüvész bátyja volt. 345.old

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőmüvész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Hauser Lajos, asztalosmester

Uccsének Károly festőművésznek tervei alapjánaz ev. temető beszentelő csarnokának oltarépitményét készitette, hasonlót a Balfi utcai szocialis otthonban Sopronban, de ez elpusztult. 349.old

Fáfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört folyóirat. XIII.1959. Sopron

Hauser Lajos,rajztanár

A soproni felsőbb leányiskola rajztanára volt.1870. Az Értesitőben elirás: a keresztnév nem Lajos, hanem Károly. 242.old. két csillagos jegyzet.

Kelényi Ferenc: Az első soproni felsőbb leányiskola a XIX. században 239.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966. Sopron

Hauser Lőrinc

rendi nevén Eliseus

A bajorországi szár-
mazásu karmelita
szerzetes szobrász volt
s 1787 ben Székesfe-
hérváros élt s ekkor
60 éven felul volt.
Lehet, hogy része volt
a Székesfehérvári Kar-
melita (ma papnevelő) templom oltá-
raznak és tölgyfarágásu
sekrestye butorai el-
készítésében.

Csányi Károly. Székes-
fehérvár iparmüvészeti
emlékei. Magyar Mü-
vészet. 1930. 494. l.

H. D. K.

HAUSER Lőrinc (ft ELISEUS a S. Basilio-
asztalos, szobrász
bajor származású karmelita laikus
1749 - 1758. Székesfehérvár, karmelita
templom és rendház, belső díszítés, fa-
vagások, stukkók
1784-i feloszlalás után civilként műkö-
dött, munkáiból egy fa Szt. Sebestyén
(26 cm-) a székesfehérvári Egyházmegyei
múzeumban
Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 83., 128., 129., 209. l.
II. 264. l.

HAUSER Lőrinc szobrász

A székesfehérvári Kármelhegyi Boldogasszony templom főoltárának és szobrainak alkotója, XVIII. sz. közepe

SZILÁRDFY Zoltán: A Kármelhegyi Boldogasszony ikonográfiája. = Magyar Egyháztörténeti Vázlatok 3 1991 (1992) 198.p. és ill. 200.p. 6. jegyzet Schoen Arnold cédulái alapján

amburg 1957.
F. K.: The grotesque. A study in meanings. The Hague und Paris 1971
oprietatibus litterarum, edenda curat C. H. van Schooneveld. Indiana
sity. Series Maior 20).
.: Das goldene Haus des Nero. Neue Funde und Forschungen. Berlin

Die Ornament-Grotteske in der italien. Renaissance. Zu ihrer kategora-
uktur und Entstehung. Berlin 1962 (Neue Münchner Beitr. z. Kunst-
3).
w, A.: Der Eintritt der Grottesken in die Dekoration der italien.
sance. In: Jahrb. d. Preuß. Kunstsammlgn. 2. 1881, 131 ff.
: The revival of antique vault decoration. In: The renaissance and man-
. Studies in western art. Acts of the 20th International Congress of the
of Art. Bd. 2. Princeton, New Jersey 1963, 90 ff.
n, I.: Revival of antique illusionistic wall-painting in Renaissance art.
org 1957 (Acta Universitatis Gothoburgensis. Göteborgs Universitets
ift 63. 1957).
.: La découverte de la Domus Aurea et la formation des grotesques a la
sance. London und Leiden 1969 (Studies of the Warburg Inst. 31).
.: Per la storia delle grottesche. La riscoperta della Domus Aurea. In:
'arte 51. 1966, 43 ff.

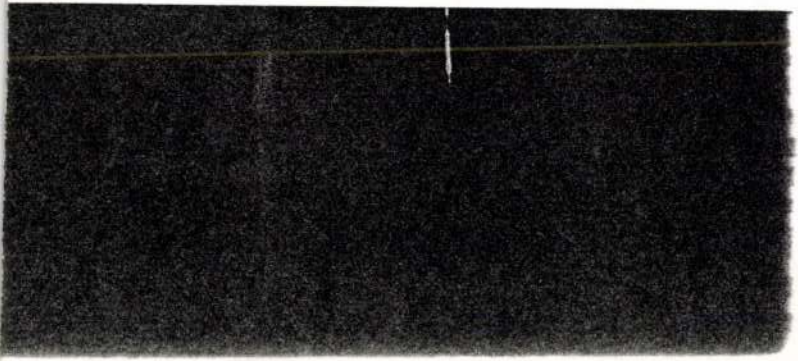

HAUSER Lőrinc szobrai

Szilasfehérvár, Kármelhegyi Boldogasszony templom
1750 r.

Szilárdfy

M. Ért, 1993/3-4. 211. és
29. jegyzet

ibb családjának leányát.
ege János, Komárom megye
dának tagja.[59] Ilona há-
y, ôsi Túróc megyei csa-
Magócsy János. 1750-ben
e, Kostyán Imre 1736-tól
gyében.[61]
an kelt testámentumában[62]
oított ebecki Blaskovich
si rendjérôl. Készpénze
an Deménden és Selmecen.
mártoni porciót kivéve,
ta, hogy Szentmárton tu-
iszta férfiágon örökléd-

HAUSER Lőrinc fafaragó

Szétfehérvár, Szemináriumi tpl. - Kálvária
Rápolna - corpus 1749 u.

AH 1996 227.

odell => Autokrota

odell => a system 4 - not felel meg.

i szabályzat.

ot rendelkezni kell vele

ri szabályzat

ti szabályzat

Hauser Lőrinc

nobrát

XVIII. sz

lásd

Székesfehérváré Szemle

alatt

1931. 6 sz.

2. l.

Szerveni A

cikk

Hauser Lőrinc

Nobrán

MAGYAR MŰVÉSZET

1930, 494

Cserépedények

Hauser Lőrinc szobrász
Székesfehérvári Szemle.1931. 6.sz.
Székesfehérvár 18. századbeli kő és képfaragó

OSTYATARTÓ PYXIS,

hengeres, zománcos csillagokkal és kúpalakú
vel, tetején kereszttel.
Limogesi munka, XII. század.
Réz, 11 cm.
Ipolyi Biharvármegye, 398/1—2. szá
Radisics Ipolyi, 13. szám. — Őszi kiá
1930., Ipolyi, 152. szám.

EREKLYETARTÓ LÁDIKA,

kék és fehér zománccal, homlokán öt h
szerű alakkal, középütt Madonnafejjel, fe
kulcslyukalakú nyílással és 2 gombbal.
Rajnai munka, XII. század
Réz, 18·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
I. A.: Magyar mű- és történeti em
kiállítása. Századok, X., 1876., 517.
Radisics Ipolyi, 59. szám. — Szendrei: I
Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1
343. l. — Gerevich IPGY, 99. l. (Képe
— Mihalik Sándor: Az Iparművészeti
zeum egyházművészeti kiállítása. MM
1930., 535. l. (Képe 530. l.)

FIGURA LÁDIKÁRÓL,

Limogesi munka, XII. század.
Zománcozott réz, 6·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
A magyar történeti ötvösmű-kiállítás
roma. Bp. 1884., második terem, 5. l.

HAUSER Mihály egri rézmüves. A XVIII. századi neves egri rézmüves ipar legkiemelkedőbb alakja. 1753-tól 1787-ig több izben irják össze a város IV. negyedének 4. fertályában, ahol háza van. Ezen kivül ipari üzeme, szőlője is ~~van~~ és egyik pincéjét 1787-ben, másikat 179o-ben vásárolja. Már 1753-ban szerepel mint olyan, aki Barkóczy számára a püspöki rezidencia munkáiban résztvesz. 1771-ben Eszterházy idejében a püspöki konyha felszerelését, edényeit cinezi és javitja. 1774-ben dolgozik a feren-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

ceseknél és 1784-ben a ferences templom felszerelési,tárgyainak ónozásáért vesz fel bizonyos összeget. Ő xx azon részmüvesen egyike, aki az Eger és Eger környéki aranyozott vörösréz egyházi felszerelési tárgyakat, urmutatókat, kelyheket stb. magas müvészixf fokon késziti.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Hauser király. egri rézműves

a XVIII. sz. i egri rézműves ipar egyik kiemelkedő alakja. 1753-87-ig szerepel az összírásokban 1753-ban Barkóczynak, 1771-ben Eszterházynak, 1774-ben a ferenceseknek dolgozik. Az Eger környéki templomok aranyozott vörösrez egyházi felszerelésein készíti

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

337-338. old.

Hauser Mihály

keresett egri rézműves és ötvösmester

1755 körül.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.

Magyarország műemléki topográfiája, VIII. köt.

Budapest, 1972.

1931

PAULUS HAUSER, textilfestőmester

/. 5. Függelék.-A lőcsei festők céhlevele, 1715.
A céhlevél elején ,a céh vezetőségének felsorolásában szerepel a neve: Paulus Hauser Igloviensis.
~~kötet~~ 147.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve. 16. Győr. 1974.

PAULUS HAUSER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét talaljuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
139.- Paulus Hauser, Beela. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

PAUL HAUSER, textilfestomester

Az 5.függelékben a locsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.Kihirdetve:1716.febr.14-én.-A 6.függelék a locsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tatalmazza 1608-tól 1869-ig.-A mesterek egyike volt:
47.- Paul Hauser, Neudorff. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

M.D.K.

Hauser Péter, kőmüves pallás

1811-ben a mátra mindszenti templomot javítja. Feltéketőleg részt vett a pétervásári neogotikus templom építésében

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

338. old.

HAUSER Péter pétervásári kőmüves pallér, akit 1827-ben irnak össze, de tudjuk, hogy a mátramindszenti templomot 1818-ban ő javitja. Feltehetően résztvesz a pétervásári neogotikus templom épitésében.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

D Hauser Péter

Miscellanea

l.

Schoenjersuita

292. l.

NENTA
D'ART
ME - PARIS (Ier)
CONTEDIT - PARIS CHÈQUES POSTAUX : 183.623

d. l'A. = Histoire de l'Art. — B. A. = Beaux-Arts.
– A. Appl. = Arts Appliqués.

H.d.l'A. **CATALAN. — Dezarrois (A.).**— L'Art Catalan du Xe au XVe siècle. Album formé de 42 fragments des principales œuvres exposées, photogr. à grande échelle et reprod. sans retouche. Frs **125**

Arché. **CONGRÈS ARCHÉOL. — Congrès Archéologique de France.** XCIIe session tenue à Paris en 1934 à l'occasion du centenaire du Service des Monuments Historiques et de la Société Française d'Archéologie. 2 vol. illustr. Frs **120**

B. A. **DABIT (E.).** — Les maîtres de la peinture espagnole. Le Greco - Velasquez. 1 vol. illustr. de 16 reproductions. Frs **20**

B. A. H.d.l'A. **DUPONT (J.).** — Les primitifs français. (Coll. Les Beaux Livres d'Art). 64 p. illustr. de 60 reproductions en héliogravure. Frs **18**

Hauser Rózsa - Textilművész

L: Nagy Judit

Tordai Ati: A szövés - életmód

Esti Hírlap, 1985 aug. 12.

2.

Hauser Samu, kádármester

Soproni lakos .Unokaja Hauser Károly festőmüvész.
345.old

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni ~~[illegible]~~
festőmüvész. 1841-1911. 345.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII.1959. Sopron

Thaisz Tivadar

1891/92

Ferképzőmfoiskávk
89. c.

Hausewitz Ferenc

1692

Lásd

Budapesti asztalos mes-

terek

nyújtott be. Nyomdájából jobbára egyszerű nyomtatványok, névjegyek, de elvétve portrék, térképek is kerültek ki. Bedő Rudolf ír k. gyűjteményében a plakátnak egy korai, az ő nyomdájából kikerült példányát találtuk meg. Ez a lap fotomontage-szerűen ~~ábrázolja~~, zénben egymásra rajzolva ábrázolja azokat a tárgyakat, amelyek nála kaphatók, illetve megrendelhetők.

A magyar könyomatos művészet fejlődésében jelen-

MDK

Hausewitz Ferenc

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek. M.I. 1922.

9.1.

M.D.K.

HAUSFATTER Joannes

mercatorem magister

Lugos

1952)

Művért. Kaposssy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 136.l.

Hausinger.
barokkori festő

— **A Szent Jobb őrzése hajdan és ma.** Fenti cimü, a *Magyarság* szentistván-napi számában megjelent cikkünk pótlásául utólag közöljük ama sejtésünket, hogy *Hausinger* bécsi barokkori festőnek a *Magyarság* képesmellékletén is közölt freskóján (a Vár plébánia templomnak a kórus előtti freskója) mintha a régi budai *Bécsi kapu* is szerepelne. Az idealizált románós modoru épülő *klastrommal* arhitektorikusan nem függ össze a nyilvánvalaón *városfalkapunak* stilizált épitmény. *Fekvése* a domb lejtőjéhez, (Várhegy) az előtte lekanyarodó ut (Várfok-utca), a háttérben egy *hegy árnyképe* (Gellérthegy), talán a török hódoltság (1686) után, illetőleg Budavár visszavétele (1686 szeptember 2.) után *ujraépülő* Budára, illetve Magyarországra való idealizált utalás lenne. *Bevilaqua-Borsody* Béla dr.

M. 428 VIII 22

Magyarság, 1928. aug. 22.

1

Haüsinger.

bécsi barokkori festő

A Várplébánia templomnak a kórus felé eső XVIII. századi freskóját alkotta.

Magyarság. 1928. aug. 19.

MDK

Hausinger Josef festő

Kollár Adám iró, a bécsi császári könyvtár igazgatója./ +1783./ Olajfestm. Festette Josef Hausinger.

Tört.Képes.lajstr. 1907. 93.1.

Hausinger József
(Huczinger-nek
irva)
bein festő
Kent Antal és
Kent Ferenc Egye
1774. ból –
(Ujabban Troger Pál
nincsének tartják)

Horvthirrheged
32. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

6. Josef Hauzinger: Krisztus a kereszten Máriával, Magdolnával és Ev. Szent Jánossal. A budavári Szent Zsigmond-kápolna főoltárképe, 1766. Visegrád, rk. plébániatemplom

7. Josef Hauzinger: Nepomuki Szent János vértanúsága. A szegedi alsóvárosi ferences templom mellékoltárképe, 1774

8. Josef Hauzinger: Vázlatrajz zenélő angyalokkal. Budapest, Szépművészeti Múzeum

9. Josef Hauzinger: Mária a Megváltó előtt. A nagyszombati Szent Imre-szeminárium kápolnájának kupolaképe (részlet)

10. Michelangelo Unterberger: Mária neveltetése. A kismartoni Esterházy-kastély kápolnájának mellékoltárképe, 1747–49. Budapest, Szépművészeti Múzeum

11. Michelangelo Unterberger után: Szent Teréz látomása. Budapesti magángyűjteményben

12. Johann Franz Greipel: Szent Márton csodatétele. Vázlat, 1786. Budapesti magángyűjteményben

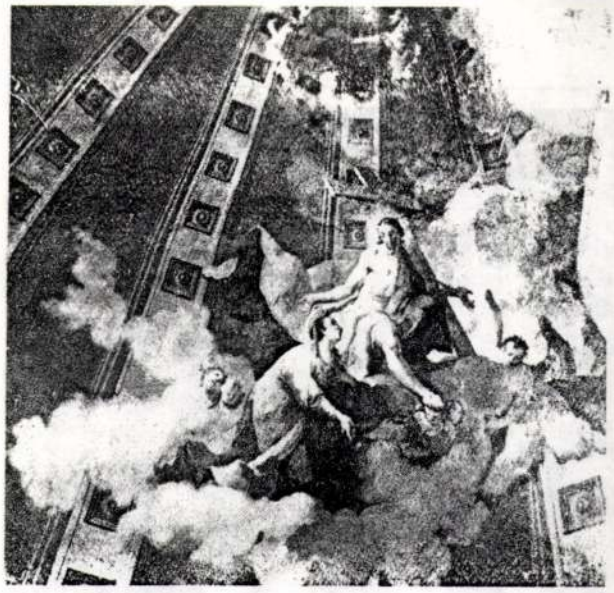

9. Josef Hauzinger: Mária a Megváltó előtt. A nagyszombati Szent Imre-szeminárium kápolnájának kupolaképe (részlet)

10. Michelangelo Unterberger: Mária neveltetése. A kismartoni Esterházy-kastély kápolnájának mellékoltárképe, 1747–49. Budapest, Szépművészeti Múzeum

11. Michelangelo Unterberger után: Szent Teréz látomása. Budapesti magángyűjteményben

12. Johann Franz Greipel: Szent Márton csodatétele. Vázlat, 1786. Budapesti magángyűjteményben

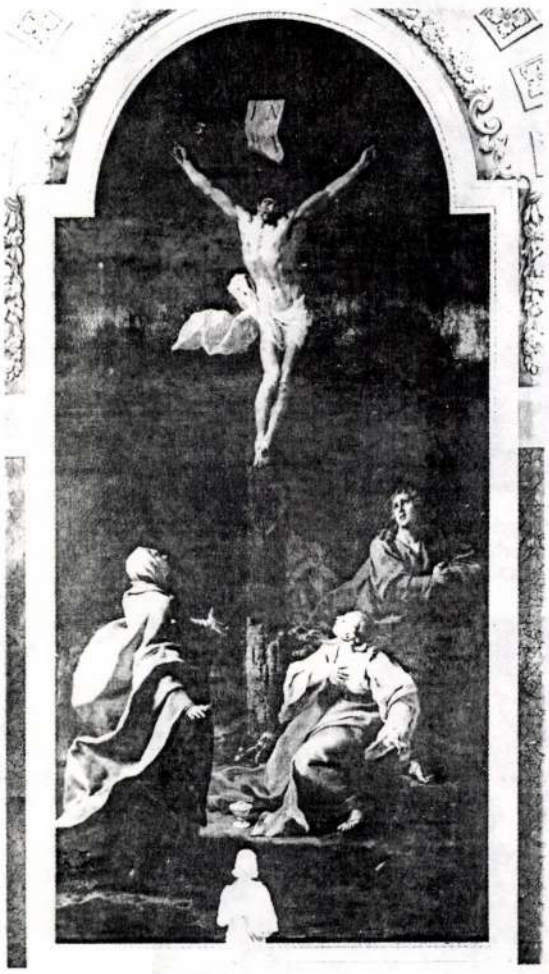

6. Josef Hauzinger: Krisztus a kereszten Máriával, Magdolnával és Ev. Szent Jánossal. A budavári Szent Zsigmond-kápolna főoltárképe, 1766. Visegrád, rk. plébániatemplom

7. Josef Hauzinger: Nepomuki Szent János vértanúsága. A szegedi alsóvárosi ferences templom mellékoltárképe, 1774

8. Josef Hauzinger: Vázlatrajz zenélő angyalokkal. Budapest, Szépművészeti Múzeum

9 Allergnädigst Privilegierte Anzeigen. Wien 1771, Nr, 12; *De Luca, I.:* Das gelehrte Österreich, Wien 1778, II.; *Meusel, G.:* Miscellaneen artistischen Inhalts, 1784, XXI, 177 és *Rigler:* Wöchentliche Anzeige von Künstlern und Kunstsachen, Wien 1783 alapján.

10 *Fleischer, J.:* Das kunstgeschichtliche Material der geheimen Kammerzahlamtsbücher in den Staatlichen Archiven Wiens von 1705 bis 1790. Wien 1932, 38, 137; *Garas K.:* Magyarországi festészet a XVIII. században. Budapest 1955, 42–43, 222. Hauzinger, úgy tűnik, a kamarai építkezések állandó „team"-jéhez tartozott, s rendszeresen közreműködött a Franz Anton Hillebrandt által tervezett és vezetett építkezéseknél.

11 *Uxa J.:* A budavári királyi kápolna, a nemzet temploma. Budapest 1934, 184, 229, 41–44. kép. *Czagány I.:* A budavári palota és a Szent György téri épületek. Budapest 1966, 91; *Czagány I.:* Műemlékhelyreállítási kérdések a budavári palota újjáépítésénél. Művészettörténeti Értesítő 16 (1967) 177.

12 Hauzinger műveként: Allergn. Priv. Anzeigen, Wien 1771, *Meusels* Miscellaneen artistischen Inhalts, 1784 stb. Helyébe 1931-ben került Roskovics Ignác és Spányik Kornél Szent István ábrázoló főoltárképe. Az eltávolított „Krisztus a kereszten" főoltárkép Vinzenz Fischer műveként: *Uxa* i.m. 189, 229; *Horler M.:* Budapest műemlékei. Budapest 1955, I. 128; *Dercsényi D.:* Pest megye műemlékei. Budapest 1958, II. 414, 432 kép; *Czagány* i.m. 1966, 96, 109 kép.

13 Österreichische Kunsttopographie. Die Denkmäle des politischen Bezirkes Horn in Niederösterreich. Wien 1911 V./II., 194, 218 kép. Az elrendezés a gerasi képnél eltérő, az előadásmód, az alakok megformálása hasonló.

14 Ld. Allergn. Priv. Anzeigen 1771, *Meusels* Miscell. art. Inhalts, 1784; *Schoen A.:* A budapesti központi városháza, Budapest 1930, 44, 77, 170. Az árverésen a főoltárképet és a Szent Anna-oltárképet báró Sándor Antal, a Johannes de Deo képet Degenschildt Ornagyné vette meg.

15 Allergn. Priv. Anzeigen 1771. A földrengéskor megrongálódott freskókat J. L. Kracker festette újjá. A jezsuita rend feloszlatásakor a templom a bencéseké lett. Az oltárok sorsáról nincsenek adataink. A ferencrendi szerzetes Solanói Szent Ferencet, mint a földrengéstől oltalmazó szentet tisztelték, a itt említhetjük azt a két metszetábrázolást, melyet Binder János Fülöp készített Budán éppen a komáromi földrengéssel kapcsolatban (1766). Ld. *Szilárdfy Z.:* Barokk szentképek Magyarországon, Budapest 1984, 31, 41 kép.

16 *Muesels* Miscell. art. Inhalts (i.m. 1784) 177; *Reizner J.:* Szeged története, Szeged 1900, III. 406; *Bálint S.:* Szeged városa. Budapest 1966, 34–35.

17 *Schoen A.:* Fischer Vince festő levelei a Szent István főoltárképről. Székesfehérvári Szemle 3 (1933) 24, Hauzinger 700, V. Fischer 1600 Frt-t kért.

18 Wien, Albertina, Inv. Nr. 4824, lavírozott tollrajz. Albert szász-teschen-i herceg gyűjteményében eredetileg mint Hauzinger műve. *Knab, E.:* Über den Zeichenstil und einige Zeichnungen Paul Trogers. Albertina Studien 1963, 34 (Hauzinger ?); *Aschenbrenner, W.–Schweighofer, G.:* Paul Troger. Leben und Werk. Salzburg 1965, 143.

19 Budapest, Szépművészeti Múzeum, ltsz. 1915–91., lavírozott tollrajz. *Pigler A.:* A győri Szt. Ignác-templom. Budapest, 1922, 15 t. *Aschenbrenner–Schweighofer* i.m. 134.

20 Nürnberg, Germanisches Nationalmuseum, Inv. Nr. Hz. 4067, 41, lavírozott tollrajz. Ld. *Heffels, M.:*Die Handzeichnungen des 18. Jahrhunderts. Nürnberg 1969, 330, Nr. 399; *Cinclk, J.:* K otazke freska byv. seminara sv. Štefana v Trnave. Zbornik Matice slovenskej. Turč. Sv. Martin 1940, 225 (J. Winterhalter); *Petrová–Pleskotová* i.m. 1983 (ld. 3. j.), 32, XX. t. (J. I. Cimbal?). Itt említhetjük meg, hogy a feltételesen Hauzingernek tulajdonított allegorikus vázlat a pozsonyi Mest. Galériában (inv. č. A. 2972, ld. *Petrová–Pleskotová* i.m. 40. kép) a nápolyi Giacomo del Pò művének bizonyult, ld. *Garas, K.* in Művészettörténeti Értesítő 33 (1984), 181; *Mallíková, M.:* Neznámy obraz Giacoma del Pò v Bratislave. Ars 1989: 2, 49–55.

21 Magyar Nemzeti Múzeum, Történelmi Képcsarnok, ltsz. 537. Olaj, vászon, 142 x 101,5 cm, jelezve a karfán „Hauzinger J. 1779", ld. *Rózsa Gy.:* A Történeti Képcsarnok legszebb festményei. Budapest 1979, 15, No. 22. Adam Franz Koller 1718–1783 egykori jezsuita 1773-tól a bécsi udvari könyvtár igazgatója volt.

dapesti magángyűjteményben találkozunk. A kép hátoldalán, mint Grasmair számos festményén, a szerzőséget hitelesítő egykorú – sajátkezű – felirat szerepel: „Inv. et pinxit J. G. D. Grasmair 1742". A festmény a Szent György-céh budapesti árverésén szerepelt 1911-ben – mint „Nessus és Dejanira", párdarabjával a „Venus és Adonis" ábrázolással. Mindkét kép azt megelőzően (1909, 1911) a bécsi Wawra cégnél került árverésre.[7] A „Venus és Adonis"-kép jelenleg lappang, a budapesti festmény a szereplők, a megriadt ifjú a tegezzel, a nyílvesszővel megölt leány és a síró Amor alapján egyértelműen az Ovidius *Metamorphoses*éből ismert Cephalus és Procris történettel áll összefüggésben. Olaszos alakjaival, gazdag, hangulatos tájképi hátterével a budapesti kép Grasmair legvonzóbb alkotásai közé sorolható.

E hiteles magyarországi Grasmair-festmények mellett még két, feltételesen neki tulajdonítható képről kell említést tennünk. A Magyar Nemzeti Galériában bemutatott „Krisztus és a szamáriai nő a kútnál", illetve „Krisztust a pusztában megvendégelik az angyalok" ábrázolása mindenekelőtt Grasmair érett műveivel mutat rokonságot. Különösen szembetűnő a hasonlóság pl. az arcok, kezek, fejek stb. megformálásában – ld. pl. a szamaritánus nő profilját és Erzsébet fejét az innsbrucki Hofburg „Mária látogatása" képén stb. A Grasmairhoz legalábbis közel álló budapesti képek a hagyomány szerint az egri szerviták kolostorából származnak. Alátámasztja ezt a feltevést az a tény, hogy a szerviták egri ebédlőjében ma is látható lunettafestmény, melyet 1779-ben Johann Lucas Kracker festett, ugyanezt a két jelenetet ábrázolja, részben hasonló elrendezésben.[8]

A bécsi akadémiai festő Josef Hauzinger (1728–1786) magyarországi tevékenységének puszta adatai régtől ismeretesek a szakirodalomban. Műveit azonban alig ismerjük, s jóllehet a 18. század második felének sokat foglalkoztatott festője, az udvari körök kitüntetett mestere volt, œuvre-jének eddig kevés figyelmet szenteltek. Pályafutását, munkásságát a még életében megjelent részletes beszámolók alapján pontosan nyomon tudjuk követni.[9] 1741-től a bécsi akadémián tanult, majd Paul Troger segédeként a brixeni székesegyház (1749) és a salzburgi Szent Sebestyén-templom freskóin kezdett dolgozni. A brixeni plébániatemplom (1757), a bécsi Maria Hilf-i templom (1759/60), illetve a dreieicheni templom mennyezetképei (1760) már önálló – bár Troger elgondolásait és tanítását követő – alkotások. 1761-ben udvari kamarai festővé nevezik ki, s ezt követően a császári ház megbízásából számos freskót és oltárképet fest Magyarországon.[10] A művek jelentős része azonban az idők során elpusztult vagy elveszett. Az átépítéseknek áldozatul esett a pozsonyi várkápolna 1763-ban készült freskódísze – még témája sem ismeretes – és az egykori nagyszombati (Trnava) egyetem nagytermének mennyezetképe a „Négy fakultás" ábrázolásával (1771). „Aus dieser Arbeit erkennet man Hrn Hauzingers Genie im Freskomalen" – méltatja ez utóbbit az 1771-ben megjelent Allergnädigst Privilegierte Anzeigen. Ez a körülmény, s az a tény, hogy kivitelezésében Hauzinger két kiváló segédje, Josef Winterhalter és Johann Michael Tribus is közreműködött, arra mutat, hogy nagyszabású és jelentős alkotás lehetett. Sorsáról az egyetem Budára történt átköltöztetését követően (1771) nincs tudomásunk.

Pusztulásra ítéltettek sajnos Hauzinger budai freskói is. A királyi vár Szent Zsigmond-kápolnájának freskódísze Mária Terézia megbízásából 1768-ban, a kis Szent István (Szent Jobb)-kápolna mennyezetképe 1778-ban készült. Ez utóbbit a 19. század végi átalakításkor a kápolnával elbontották, a háborús események során 1944/45-ben súlyosan megsérült Szent Zsigmond, azaz udvari kápolna freskói 1961-ben kerültek lebontásra. A régi leírásokból s részben a fennmaradt gyenge fotókból legalább témájukat, elrendezésüket ismerjük: a három mennyezetképen Mária mennybevitele, a kilenc angyali kar s egy őszövetségi jelenet, a csegelyeken a négy evangelista, négy egyházatya és négy próféta alakja szerepel.[11]

A Szent Zsigmond-kápolna főoltárára Hauzinger a dokumentumok tanúsága szerint 1766-ban „Krisztus a kereszten Máriával, Magdolnával és Ev. Szent Jánossal" képét festette. Jóllehet a nagyméretű festmény szerzőjeként a források egyértelműen Hauzingert jelölik meg, s az oltárkép a régi fénykép alapján biztosan azonosítható, a jelenleg a visegrádi plébánia-templomban elhelyezett mű a szakirodalomban rendszeresen tévesen, mint Vinzenz Fischer alkotása szerepel.[12] A helytelen meghatározás bizonyára onnan származik, hogy a kápolnába Vinzenz Fischer és Johann Karl Auerbach is készítettek oltárképeket. A sötét tónusú, erőteljesen modellált festmény Paul Troger műveire emlékeztető plasztikus formáival, alakjaival azonban határozottan különbözik Vinzenz Fischer ismert alkotásaitól, hűvös előadásmódjától. Szoros egyezést mutat viszont avval a „Krisztus a kereszten" ábrázolással, amelyet Hauzinger az Allergnädigst Privilegierte Anzeigen már idézett beszámolója (1771) szerint 1756-ban a premontreiek alsó-ausztriai gerasi templomába festett. A hitelesítő adatok ellenére azonban a topográfiai szakirodalomban ez a mű a téves meghatározással, mint 1750 körüli morva alkotás szerepel.[13]

A budai, azaz visegrádi és gerasi „Krisztus a kereszten"-oltárképekhez lehetett hasonló a témának az a további változata is, amelyet Hauzinger 1765-ben a császári kezdeményezésre épült pesti invalidus-palota kápolnájának főoltárára festett. A kápolna felszámolásakor, 1784-ben elárverezett nagyméretű főoltárképnek (21 x 10,8 láb, azaz kb. 630 x 320 cm), amely a megfeszített Krisztust, Máriát, Magdolnát és Szent Jánost ábrázolta, valamint az ugyancsak Hauzinger által festett két mellékoltárképnek – „Szent Anna", illetve „Joannes de Deo Krisztus lábát mossa" ábrázolással – nyoma veszett. Elveszett[14] – talán lappang – az a három oltárkép is, amelyet Hauzinger az 1763-ban a földrengéskor súlyosan megrongálódott komáromi jezsuita templomba készített (1771 előtt). A Maulbertsch freskóiról híres templom főoltárára az 1771. évi beszámoló szerint a „Szenthárom ság Loyolai Szent Ignáccal és Xav. Szent Ferenccel" képe, a mellékoltárokra „Szent Teréz", illetve „Solanói Szent Ferenc" ábrázolása került.[15]

Hauzinger magyarországi munkásságának fontos és fennmaradt, de eddig keveset méltatott emléke a szegedi alsóvárosi templom három oltárképe: „Paduai Szent Antal a kis Jézussal", „Assisi Szent Ferenc halála", „Nep. Szent János vértanúsága". Az 1784-ben közzétett életrajz és a helyi feljegyzések szerint 1774-ben Bécsben készültek.[16] Hauzinger ezúttal is, mint műveinél oly sokszor, mesteréhez, Trogerhez igazodik, a gyermek Jézust imádó Szent Antal a festményen pontosan ugyanúgy szerepel, mint Troger azonos tárgyú, 1743-ban készült oltárképén a ciszterciták zwettli templomában, s a haldokló Szent Ferenc az angyallal ábrázolás is Troger elgondolásához, a bécsi Albertina egy Troger-rajzához kapcsolódik. Hauzingertől különben eddig egyetlen olaj- vagy rajzvázlatot sem sikerült azonosítani. Nem ismerjük azt a dokumentumokban említett vázlatát sem, amelyet a szegedi oltárképekkel egyidőben, 1774-ben készített a székesfehérvári székesegyház tervezett főoltárára. A „Szent István felajánlja a koronát Máriának" jelenetét ábrázoló vázlatot, az ugyancsak bécsi akadémiai és udvari festő Vinzenz Fischer vázlatával együtt az oltár tervezője, Franz Anton Hillebrandt kamarai építész juttatta el Székesfehérvárra, s a megbízást a kivitelezésre a drágább ajánlat szerzője, V. Fischer kapta.[17] A kor festői gyakorlatának megfelelően minden bizonnyal Hauzinger is számos vázlatot készített a munkák előkészítése során, s ezek az olajfestésű vagy rajz modellók aligha semmisülhettek meg maradéktalanul. Inkább azt kell feltételeznünk, hogy jó néhány közülük még lappang, s elképzelhetően más festő, elsősorban Paul Troger neve alatt szerepel. Ebben az összefüggésben említhetjük az eddig Troger műveként idézett, de a régi leltárakban – s részben az újabb irodalomban is – Hauzingerrel kapcsolatba hozott bécsi tollrajzot: „A 24 vén imádja az urat" (Albertina). A képformátum, az elrendezés, de az előadásmód is cáfolja azt az elgondolást, amely szerint a rajz Troger azonos tárgyú seitenstetteni mennyezetképének lenne a vázlata.[18] Néhány egyező motívum mellett szembetűnő a Troger stílusától eltérő lágyabb, festőibb kidolgozás. A seitenstetteni mennyezetkép hatását tükröző, a trogeri mintaképekhez és típusokhoz igazodó rajz valóban a Troger legjelesebb bécsi tanítványaként méltatott Hauzinger alkotása lehet. Alighanem vele hozhatjuk kapcsolatba a Szépművészeti Múzeum egy eddig ugyancsak Trogernek tulajdonított rajzát is a zenélő angyalok karának vázlatával. A korábbi elképzelés, miszerint a rajz Troger győri kórusfreskójának a vázlata, a teljesen eltérő kompozíció miatt nem tartható fenn: szerepel Dávid király s hiányzik Szent Cecília stb., de a fentebbi példához hasonlóan Trogerétől eltérő a lap oldott, festői előadásmódja is, különösen a halvány mennyezetkivágást mutató baloldali részen s a hátoldal vázlatos figurarajzain.[19] A Trogernek tulajdonított hatalmas rajzanyagból s a Trogerhez kapcsolható műhely- és oktatási rajzok tömegéből feltehetően nehéz meghatározni azokat a lapokat, amelyek közelebbről egy-egy Troger-követő, pl. Hauzinger œuvre-jébe sorolhatók. Különösen a nürnbergi Germanisches Nationalmuseum gyűjteménykötete, az ún. Troger-Klebeband nyújt számos nyitott problémát. Itt esetleges magyar vonatkozása miatt csupán egyetlen rajzot említünk: a Megváltó jelenése előtt az elkárhozottakért könyörgő Mária a kötet egy lapján pontosan ugyanúgy szerepel, mint a felhőkön lebegő Mária (fordított nézetben) a nagyszombati (Trnava) Szent Imre-szemináriumkápolnájának kupolaképén. A feltételesen Josef Winterhalternek és Johann Ignaz Cimbalnak is tulajdonított freskót azonban éppen a Troger-körrel kimutatható szoros stiláris egyezés révén inkább Hauzinger œuvre-jébe sorolhatjuk, s keletkezését arra az időre tehetjük, amikor a festő Nagyszombatban az egyetem díszteremének mennyezetképén dolgozott. A Trogerre emlékeztető, de megnyúltabb, kecsesebb alakok, lazább felépítés Hauzingernek a bécsi Maria Hilf templomában festett freskóira emlékeztetnek. A hetvenes évektől sok más osztrák pályatársához hasonlóan Hauzinger is többnyire inkább táblaképeket, zsánerjeleneteket, portrékat fest. 1779-ben készült a Történelmi Képcsarnokban őrzött kitűnő képmása, Kollár Ádám portréja.[21]

Korábban már foglalkoztam a tiroli származású, bécsi akadémiai festő Michelangelo Unterberger magyarországi munkásságával.[22] A közölteket most néhány további adattal egészíthetem ki. A marosvásárhelyi (Tîrgu Mureş) plébániatemplomban azonosított „Krisztus keresztelése" főoltárkép mellett említhetjük a „Szent László a sziklából vizet fakaszt" mellékoltárképet is, melyet az újabban megkapott fénykép alapján ugyancsak Michelangelo Unterberger műveként határozhatunk meg. Rajzvázlata azonos karéjos záródással, egyező kompozícióval Unterberger vázlatrajzai közt szerepel az innsbrucki Ferdinandeum gyűjteményében.[23] A gondosan kivitelezett, feltehetően a szerződés alapjául szolgáló modell, melyet a téma alapján eddig ismeretlen magyarországi megrendeléssel hoztak kapcsolatba és a kép is, bal profilban mutatja a lovon ülő, palástos, koronás magyar szent királyt, amint kardjával a sziklából vizet fakaszt.

Sikerült azonosítani, úgy gondolom, azt az oltárképet is, amely az 1983-ban közzétett dokumentum tanúsága szerint egykor a kismartoni Esterházy-kastély (Eisenstadt, Burgenland) kápolnájának egyik mellékoltárát díszítette. A Szépművészeti Múzeumban őrzött, korábban Paul Trogernek tulajdonított „Mária neveltetése"-kép Troger œuvre-jéhez csak tágabb értelemben kapcsolódik, s a stílusajátosságok, a típusazonosság alapján sokkal inkább Michelangelo Unterberger életművéhez sorolható.[24] A téma egyezése, a méretek megfelelése, s a sajátos képformátum, mely az 1825-ben az eredeti kismartoni festmények helyébe Erasmus Engerth által festett oltárképeket is jellemzi, egyaránt arra mutat, hogy a 19. században eltávolított Unterberger-képek egyike került hosszabb vándorlás után a Múzeumba. Mint az a közzétett nyugtából kitűnik, Unterberger 1747–49-ben festette Bécsben Esterházy Pál Antal herceg megbízásából a kismartoni kastélykápolna főoltárára a „Szeplőtelen Fogantatás"-t ábrázoló főoltárképet, illetve a „Paduai Szent Antalt a kis Jézussal", valamint a „Szent Annát, Máriát és Joachimot" ábrázoló kisebb oltárképet 150, ill. 50–50 Frt-ért.[25] A Kismartonnal kapcsolatba hozható „Mária neveltetése" kép felépítésében és előadásmódjában egyaránt szoros egyezést mutat Michelangelo Unterberger alkotásaival: alakjai, típusai többek közt a bécsi (Niederösterreichisches Landesmuseum) „Mária Szent Lipóttal"-képre, az oxfordi múzeumban őrzött „12 éves

HAUZINGER, Josef festő

FARBAKY Péter: Pálos könyvtár vagy nemzeti könyvtár. = MNG Évkönyve 1991 (1991) 238,239.p.

-

Dokumentációs Központ Évkönyve

Dokumentációs központ Közleményei.

t

zek Szövetségének folyóirata

-1922; 1924-1934; 1936-1939; 1952-

1473 ZWEIG,STEFAN, Verwirrung der Gefühle. Drei Novellen. Leipzig,1927. 8r., er. vkts 1.-

Árverési Csarnok 18.
Könyvaukciós Kat. Bpest. 1941.

KATONAI COSTUME SOROZAT AZ OSZTRÁK MAGYAR HADSEREG FEGYVERNEMEIRŐL.

1474 HAUSLAB,FRANZ RITTER VON / 1749-1820/, A szabadkai 3. vértes ezred altisztje. Színezett kőrajz. 17 x 11. 10.-

1475 --, A 18., 28. és 21. / Gyulai gyalogezredek gránátos tisztjei és zászlótartója. Szinezett kőrajz. 18 x 14. 10.-

1476 --, Határ-cordon gyalogos és osztrák Landwehr. Szinezett kőrajz. 15 x 7. 6.-

1477 --, Az ó-arad - nagyváradi ulánus-ezred lovasa. Szinezett kőrajz. 15 x 15. 10.-

1478 --, Az ó - arad - szabadkai 7. és a 8. vértesezred lovasai. Szinezett kőrajz. 13 x 23. 10.-

1479 --, Mérnökkari tiszt lóháton. Szinezett kőrajz. 17 x 11. 10.-

1480 --, A pesti 7. huszárezred altisztje. Szinezett kőrajz. 14 x 13. 10.-

1481 --, Titeli csajás-tiszt. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 10.-

1482 --, A kassai 34. Benczur-gyalogezred dobosa. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 8.-

1483 --, A Kassa-marosvásárhelyi 10. gyalogezred dobosa. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 8.-

1484 --, A kolozsvár-besztercei 51. gyalogezred közvitéze. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 10.-

1485 --, Erdélyi határőr,vadász és tüzér-törzstisztek lóháton. Szinezett kőrajz. 17 x 32. 15.-

1486 --, A nagyváradi 37. Máriássy-gyalogezred dobosa. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 6.-

1487 --, A 6. Württemberg-huszárezred lovasa. Szinezett kőrajz. 14 x 13. 10.-

1488 --, Az 1. huszárezred tisztje és a 2. huszárezred lobogótartója. Szinezett kőrajz. 14 x 27. 16.-

1489 --, A soproni 9. Nádasdy-huszárezred lovasa. Szinezett kőrajz. 14 x 13. 10.-

1490 --, A 41., a 63. és 58. / István-nádor/ gyalogezredek gránátosai. Szinezett kőrajz. 15 x 11. 10.-

1491 --, Aknász, utász és titeli csajkás törzstisztek lóháton. Szinezett kőrajz. 18 x 32. 15.-

1492 --, A marosvásárhelyi 10., és a 40. gyalogezredek gránátosai. Szinezett kőrajz. 15 x 7. 8.-

1493 --, A nagyszebeni 51. gyalogezred gránátosa. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 6.-

1456 WYSS,J.-R., Le Robinson Suisse,ou histoire d'une famille Suisse naufragée.Tours. 4r., fve 5.-

1457 WOLFF,O.L.B., England und Wales.Mit 48 Stahlstichen. Leipzig,1873. 8r., fvkts 5.-

1458 WÖLFFLIN,HEINRICH,Die klassische Kunst. Eine Einführung in die italienische Renaissance. Mit 112 erläuternden Abbildungen.München,1901. 8r., er.vkts 4.-

1459 ZAHOUREK,JOHANN,Über dié Fremdwoerter im Magyarischen. Prag, 1856. 8r., fve 3.-

1460 ZAUPER,J.ST., Grundzüge zu einer deutschen theoretisch-praktischen Poetik aus Göthe's Werken entwickelt. Wien, 1821.8r., fve 2.-

1461 ZÁDORI JÁNOS,Spanyol-ut. 1868. Pest, 1869. 8r., fve 2.-

1462 ZEILLER,MARTINUS, Beschreibung dess Königreichs Ungarn /und darzu gehöriger Landen/ /Städte/ und vornehmster Oerther/. Ulm,1660. 8r.,egyk. pergtkts 20.-

1463 ZEITSCHRIFT DES DEUTSCHEN PALAESTINA-VEREINS.Hsg. von HERMANN GÜTHE.U.C.STEUERNAGEL.Jahrgänge I - XXXIV. in Halbleinen /1878-1911/geb. u. 1911-18. in 25 Heften/. 50.-

1464 ZELLIGER ALAJOS, Esztergom-vármegyei irók,vagyis Esztergom városában és vármegyében született vagy müködött irók koszoruja. Bpest, 1888, 8r., er.vkts 3.-

1465 ZENEAKADÉMIA, Az Országos M.Kir. Évkönyve az 1905/6.és az 1913-14.-i tanévről. 2 kötet, er.vktsek 5.-

1466 ZICHY JENŐ GR., A duna-tiszai vagyis a Pest,Szeged, Szabadka és Kula közti csatorna ügyében.Pest,1868. 8r.,fve. A Duna-Tisza csatornázási hálózat tervmellékletével 1.-

1467 ZICHY JENŐ GR., A magyar faj vándorlása. Kutatásaim vezérelvei és eredményeinek összefoglalása. Bpest,1898. 4r., fve 4.-

1468 ZIEGLER,CASPAR, Dicastice sive de judicum officio. Witembergae,1726. 8r., egyk. bőrkts 2.-

1469 ZOLA,ÉMILE,Paris. Paris, 1898. K.8r., bord.piros félbőrkts 3.-

1470 ZRINYI ILONA,mint RÁKÓCZI FERENC választott erdélyi fejedelem özvegye és gyermekeinek Juliannának és Ferencnek gyámja felszabaditó levele VERBIASY JÁNOS és fia LÁSZLÓ munkácsi jobbágyok részére, akik 800 forintot fizettek. Ennek ellenében a nevezettet felszabaditja,beleegyezik,hogy armalist szerezzen és házát is felszabaditja minden jobbágyi teher alól.Kelt Munkácson, 1682. máj.8.-án.ZRINYI ILONA s.k. aláirásával és papirfölzetü pecsétjével.Kihirdettetett BEREG vm. 1688.febr. 3.-án Dédán tartott közgyülésén. 32.-

1471 ZRINYI MIKLÓS, Ne bántsd a magyart.Ujonnan kibocsátotta a Spolarich-család.Bpest,1920. K.8r., fve 2.-

1472 ZUR GESCHICHTE DER COSTUME./ v.ersten Drittel des XVII. Jahrhunderts. Nach zeichnungen von WILH.DIEZ, E. FRÖLICH,etc.etc.München /1880/.Folio,er.fvkts. 114 szines kőrajzu táblával 12.-

1494 --, A brassói 62. gyalogezred gyalogosa. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 6.-

1495 --, Az 1. moóri és a 2. dragonyos ezred tisztje,illetve lobogó-tartója. Szinezett kőrajz. 17 x 24. 10.-

1496 --, Tüzér-dobos. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 5.-

1497 --, Magyar helyőrségi zászlóaljbeli közvitéz. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 5.-

1498 --, Az erdélyi 3.cheveaux-legers ezred trombitása. Szinezett kőrajz. 17 x 5. 8.-

1499 --, A gyulai-ezred közvitéze. Szinezett kőrajz. 15 x 4. 5.-

1500 --, A károlyvárosi 4. határőrezred altisztje. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 6.-

1501 --, A pécsvár-gyöngyösi 2. ulanus-ezred lobogótartója. Szinezett kőrajz. 15 x 14. 10.-

1502 --, A goszpicsi határőrezredbeli százados. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 6.-

1503 --, Bródi határőrezredbeli dobos. Szinezett kőrajz. 16 x 4. 5.-

VISSZAMARADT TÉTELEK UJRA ÁRVERÉSRE KÉRHETŐK !

Häuslab, Franz

Ötvarési Samok 18. könyv-aukció. Budapest 1941.

niglich Hungarischfryen Stadt Pest ein alldasig Löblicher Magistrat und Andächtige Burgerschaft in der sogenannten Rochus-Kirche wegen gnädiglichst, durch Fürbitt erst-bemelten heiligen,abgetriebenanstekender Seuche demüthigste Danksagung abgestattet.Pest.Eitzenberger. K. 4r., fve 8.-

195 --, LUPRECHT,FRANZ VON FAHNENTHAL,/Pfarherr in der Wasserstadt bei St Anna/, Rede bei Gelegenheit da zu dem neuerbauten Krankenhause bei den Klosterfrauen des H.Elisabeths-Ordens in der Wasserstadt der k.k. Haupt-Stadt Ofen der Grundstein gelegt wurde den 9.Sept.1804. Ofen. 8r., fve 2.-

196 --, HORVÁTH ISTVÁN, Pest szabad királyi városnak régi Ofen német nevéről.Pest, 1810. 8r., fve 2.-

197 --, HAUSLAB,FRANZ RITTER VON, A 2. gyalogezred budai gránátos zászlóaljának századosa.Szinezett kőrajz. 1815-22. 10.-

198 --, Az uj épületben lévő 5. tábori tüzérezred fő és altüzére. Szinezett kőrajz.1815-22. 25 x 16.Keretezve. 10.-

199 --, A 9. gyalogezred gránátosa.Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13,Keretezve. 10.-

200 --, A 9. gyalogezred dobosa. Szinezett kőrajz.1815-22. 23 x 13, Keretezve. 10.-

201 --, A 23. gyalogezred gránátosa. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

202 --, A pest-budai 23.gyalogezred közvitéze. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

203 --, A pesti 30. gyalogezred gránátosa. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

204 --, A 30 gyalogezred közvitéze. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

205 --, A 32. gyalogezred budai gránátos zászlóaljának altisztje. Szinezett kőrajz. 1815-22. 26 x 13.Keretezve. 10.-

206 --, A pesti 32. gyalogezred altisztje. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

207 --, A budai 33. gyalogezred közvitéze.Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

208 --, A budai 33. gyalogezred gránátosa. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

209 --, A kassai 34. gyalogezred budai gránátoszászlóaljának dobosa. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

210 --,A nagyváradi 36. gyalogezred budai gránátos-zászlóaljának dobosa. Szinezett kőrajz. 1815-22. 26 x 13. Keretezve. 10.-

211 --, A debreceni 39. gyalogezred budai gránátos-zászlóaljának ácsa. Szinezett kőrajz. 1815-22. 26 x 13. Keretezve. 10.-

212 --, A pesti 40.gyalogezred közvitéze. Szinezett kőrajz. 1815-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

213 --, Az 53. gyalogezred budai gránátos zászlóaljának közvitéze. Szinezett kőrajz. 1815.-22. 23 x 13. Keretezve. 10.-

214 --,SCHAMS,FRANZ,Vollständige Beschreibung der königlichen Freystadt Pest in Ungern. Mit einer Kupfertafel. Pest, Hartleben, 1821. RITKA ! 60.-

215 --, Vollständige Beschreibung der königl.freyen Haupt Stadt Ofen in Ungern. Ofen, 1822. 8r., ppkts.Buda 3 rézmetszetü képével. 30.-

216 --, Vollständige Beschreibung der königl.freyen Haupt Stadt Ofen in Ungern. Ofen, 1822. K. 8r.,fbőrkts / A három rézm. képmell. hiányzik./ 16.-

217 --, LEGUJABB GAZDASÁGBÉLI PESTI NEMZETI KALENDÁRIOM. 1824-dik szökő esztendőre.Pest, 1824.K.4r., fve, er. boritékban /: Rong./ 2.-

218 --, VEREINIGTE OFNER PESTER ZEITUNG. Erste Halbjahrgg. 1829.K. 4r., ppkts 8.-

219 --, HAISZL,FRANZ /KAPLAN/,Fasten-Predigten über die wichtigsten Wahrheiten der Religion. Vorgetragen in der Theresianstädter Pfarrkirche zu Pesth,1829. Gran. 8r., fve 2.-

220 --, AGÁRDI GYÖRGY,Buda várának visszavétele.Pichler Karolina után.Pest, 1829. 8r., 2 kötet,fvktsek.Egy-egy rézm. képpel. / Cimlapjai hibásak./ 10.-

221 --, PLAN DER UEBERSCHWEMMUNG VON OFEN UND PESTH bei dem Eisgang des höchsten Wasserstandes vom 15-ten den 16-ten März. 1836. Vászonra huzott kőrajzu térképlap 58 x 42 cm. 12.-

222 --, GEMäLDE VON PESTH UND OFEN MIT IHREN UMGEBUNGEN. Ein Wegweiser für Einheimische und Freunde.Mit 3 Stahlstichen und einem neuen Plane beider Städte.Pesth, Kilian. 1841. K.8r., fvkts 12.--

223 --, AZ IPAREGYESÜLET SZABÁLYAI ÉS AZ 1842-IK ÉV VÉGÉIG ALÁIRT RÉSZTVEVŐINEK NÉVSORA.Pest;1843.K.8r.,fve,er. boritékban 6.-

Ø Hausknecht Jakab

bpesti mükerleit

l.

Kel 1885

II. k. 1. f. 108. l.

	darab	Kifizetett összeg		Megjegyzések
		K.	L.	

Ø Häusler Lajos

nobrán

1903-7

Éimisk. 1930. 84. l

L és e

Savanyúkút.

A fenyőfákkal boritott
látható toronynyal [illegible]
varán egy férfi halad botta
előtérben, [illegible] a kápolnát
lő udvart hat alak és két k
az iránytü van adva. Fölül b
elhelyezést. Felirata fölül

SAVRBRV

és a felső jobb sarokban: 1

Rm., mér. a vk. 12

Szn. 137-9
549-905-2

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A keresztvas alatt két félkörives lezárású,poncolt alapú tölgyfakoszorúban Magyarország és Erdély címere látható. 202.old. 2.ábra 3. Fekete repr.

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc tengerkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népművelési Propaganda Iroda Budapest

I. H. Hausmann, ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye. A keresztvas függőgönyén, valamint a háritólemezen Magyarország és Erdély címere. Erdélyt Magyaror zágtól elkülönülő nagyfaejdelemségként kezelte Bécs. 202.old

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc tengerkapitány ezüstszablyája 187.old

olia Archaeologica. AA. 1969. Képmüv. Propaganda Iroda Budapest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A markolatnak legszebb része a gombot helyettesitő nyolcszögletes,csiszoltszélü,füstkvarcból kidolgozott,a Hallerk cimerét ábrázoló pecsétnyomó-204.old.3.ábra. 3.Fekete repr

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A markolatnak leg szebb része a gombot helyettesitő nyolcszögletes,csiszoltszélü,füstkvarcból kidolgozott,a Hallerek cimerét ábrázoló pecsétnyomó. 204.old.7.ábra 3.

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propagand Iroda Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegyve.A kard háromszögletű pántjánvirágmotivumokkal körülvéve,oválisokban testőrségi jelenetek.Ezeken kivül a magyar huszárság és az osztrák dragonyosok is megjelennek. 204.old.4.5.6.ábra

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.AA.1969.Népmüv.Propagand Iroda Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszabján jegye.A keresztvas alatt két fókkörives lezárású,poncolt alapú tölgyfakoszorúban Magyarország és Erdély cimere látható. 202.old

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népműv.Propagand Iroda Budapest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc tetőrkapitány ezüstkardán látható jegye. I.H.H.betükkel és a 13-as finomsági jeggyel 1840-es évszámmal. 202.old

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

FFolia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda. Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyájaán félkörives lezárású, poncolt alakon két oldalt katonai,hadi emblémák. 202.old.1.ábra x. fekete repr

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda. Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc xxx ezüst szablyáján félkörives lezárású,poncolt alapon két oldalt katonai,hadi emblémák. 202.old

Temesvári Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népműv. Propaganda Iroda. Bpest

I. H. Hausmann, ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye. A szablya fekete ma
markolata finoman kidolgozott, tizenötbordás. 207. old
1. ábra; 2. ábra 2. Fekete repr.

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány
ezüstszablyája 187. old

Folia Archaeologica. XX. 1969. Népműv. Propaganda Iroda. Budapest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A kard három pántján virágmotivumokkal körülvéve,oválisokban testiségi jelenetek.204.old. 4.és 5.ábr. fekete repr

Nemesvári Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.AA.1969.Népmv.Propaganda Iroda. Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A szablya fekete markolata finoman kidolgozozz,tizenötbordás. 207.old

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old.

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Progadanda Iroda Bpest

I.H.Hausmann,ötvös.

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegyve.Neve a magyarországi ötvösjegy könyvekben ismeretlen. 202.old.10.jegyz

Temesvári Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old.

Folia archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda Budapest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A kard három pántján virágmotivumokkal körülvéve,oválisokban testősségi jelenetek./4.és /.ábrák/.Ezeken kivül a magyar huszárság és az osztrák dragonyosok is megjelennek.204.old. 6.ábra. Fekete repr.

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 157.old

Folia Archaeologica.XX.Népmüv.Propaganda Iroda Bpest.1969

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A keresztvas függönyén,valamint a háritólemezen Magyarország és Erdély címere.Erdélyt Magyarországtól elkülönülő nagyfaejedelemségként kezelte Bécs. 202.old.1.ábra;2.ábra Fekete repr

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A szablya háritólemezén a szakirodalomban szúrólap,szabályos elosztásbanmég két haditrófeát láthatunk.Összhatásukban szimmetrikusak,de részleteikben kifejezésre jut a 40-es évek katonai szervezete.203.old.1.ábra 3.

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda Bpest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.A szablya háritólemezén/a szakirodalomban szúrólap/,szabályos elosztásban még két haditrófeát láthatunk.Összhatásukban szimmetrikusak,de részleteikben kifejezésre jut a 40-es évek katonai szervezete. 207.old.1.ábra.3. Fekete repr

Temesváry Ferenc: Haller Ferenc tartőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda Budapest

I.H.Hausmann,ötvös

Haller Ferenc ezüstszablyáján jegye.Az egyik felkötőpánt egyben torkolatpánt is,amelyen I.H.Hausmannneve, ill.a Waffenfabrikant in Wien No 424 jelzés ismétlődik Mindhárom pánt viseli a mesterjegyet és a bécsi finomsági jelzést. 204.old

Nemesváry Ferenc: Haller Ferenc testőrkapitány ezüstszablyája 187.old

Folia Archaeologica.-A.Népmüv.Propaganda Iroda Bpest.1969

Hausmann Géza MDK

A rózsák királynője, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Hausmann Géza

Mirhae és Adonis, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Hausmann Géza festő.

Mirhae és Adonis. Olajf.
A rózsák királynője. Olajf.

OMKT.1895.tav.

Hausmann Géza.

OMKT.1895.tav.

Hausman Goldner.

Szamadáskönyv. Besztercebánya 1386 – 1399.

Fejérpataky László. Magyarországi városok régi szamadáskönyvei

Bpest. 1885.

83. 84. 85 l

388.

III. Patkó ~~tisz~~ folt XVI. n.

27/4.

Hausmann Goldner

Beszterczebánya XIV szárad.

Feherpataki adata?

Mol van??

B 173. l

Hausman aranyozó (Hausmann Goldner) 1386–99.
Besztercebányán. (Fejérpataky L., Magyarorsz. városok régi számadáskönyvei. Bp 1885. 83–85. l.)

Hausman
XIII. 27

M. D. K.

HAUSMANN, J. építész

Kecskemét R. k. plébs. templom 2
(1772 - 1805)

(Esetleg Oswald Gáspár)

Gerő László: Magyar építészet boladó hagyományai Bp. 1951. 46. l.

Hausmann János MDK

épitész

Dercsényi Dezső: A váci székesegyház. Bp. 1944. 4.o.

JOHAN HAUSMANN

csehországi épitész Oswald Gáspár piarista fráterrel

felváltva szerepel a kecskeméti "nagytemplom", azaz a rk. plébániatemplom tervezőjeként. Hausmann a váci székesegyház egyik épitésze volt, Anton Pilgram után és Isidore Canevale előtt. Utóbbit levéltári adat bizonyitja, mely a váci székesegyház részletformáival egyelőre nem hozható konkrét kapcsolatba. Szabó Kálmán levéltári kutatásai bebizonyitották, hogy a kecskeméti rk. plébániatemplomot nem ő, hanem Oswald Gáspár tervezte.

Entz Géza - Genthon István - Szarpanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 129. l.

HAUSSMANN

féle terv a kecskeméti r. kat. plébániatemplomhoz. Hosszmetszet. /Repr./

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 45. l.

M.D.K.

Hausmann Géza

"Mirha és Adonis" c. művét birálja N. István ffy Gyula festőművész" "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet 230-254. lap

M.D.K.

Hausmann Géza

"A rózsák királynője" c. képét birálja N. Istvánffy Gyula festőművész: "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet 230-254. lap.

Hausmann János M.D.K.
épitén

Vácott s másutt Pest-megyében dolgozott.

Kampis A: Kompismertetés. Kiv-dörk. Ért. 1958 4 sz. 301.

M.P.K.

HAUSMANN János kőművesmester

Vác, Szikes egyház, szentély kitép-
zésének terve (Repr.)

Vác, Ref. templom, 1784–85.

Dercsényi-Granasztói: Vác, Bp. 1960.
202. l.

M. D. K

HAUSMANN János kőműves

Vác, Lakóház (Dózsa György u 54.)

(1784.) Repr.

Pilgramm első pallérja a váci
Fiskeseggház építésének

Dercsényi - Granasztói: Vác, Bp 1960. 130-
131. l.
141. l.

Hausmann János . épitész

A váci székesegyház hátsó nézetének terve (repr.)
1762.

B. Wallon E: Pilgram A. váci székesegyház terve

Művészettörténeti Értesítő, 1957, VI. évf, 1 n.
35, 36 l.

Hausmann János

építőmester XVIII sz.

lásd

Bagi László A

Kecskeméti rk.

nagytemplom főtt.

és belső díszítésének

Kalauz - Kecskemét

é. n.

Hausmann János

vallér XVIII. sz.

l (1732 – 1798)

Bónisné Vác 27-29,

~~28. l. 29. l.~~ – 32-34,

~~32, 34~~ 61-62, 68,

37. l. 76. – 84.

~~77, 78. l.~~

~~79. l.~~

~~80-84 l.~~

Honderü. Képirodalmi Művészeti és Divatlap. (Divatkepek, tametszetek és más műmellékletekkel.) Szerk. és kiadja: Petrichevich Horváth Kázár. 1846.

Föv. Kvt.

Kr. ①. 935.

Hausmann János

épitomester

l.

Bónis Vác 61. l.
62. l

Kisvaci ref. templom
fenti terv. és
ép.

u. o. 63. l.
64. l.

Hausmann János

pallér

l. Bónisné Vác

76, 77. 78,

79. l. 80, 81,

83, 84, l.

Architekturgeschichte und der Statuen
grössten mittelalterlichen Kirche, im e
ungarischen Landesteilen, und unter dem Meze
le Phasen der ungarischen Stilgeschichte
Baudenkmal hat es sozusagen symbolische
Charakter der siebenbürgischen Kunst, i
klang mit der allgemeinen ungarischen S
che findet sich das Tympanonrelief des
gegründeten ersten Kathedrale, eines de
In der Mitte ist der tronende Christus
ben, in der Linken das Buch des Lebens ha
tet auf lombardisch-istrianische Einwir
dieselbe Darstellung auch am gegenwärti
ten Ausstralungen des im ganzen Lande, i
in Siebenbürgen verbreiteten Esztergome
XII. Jahrhundert ihre Blütezeit lebende

Hausmann János

l.

Bónisné Vac 68, l

83, l.

84. l.

Hausmann Janos

Épitész XVIII. 4.

Kecskeméti nagy templom

Szentgotthárdi cisztercita apátsági templom

l.

Épitészet

1944. 55. l.

Hausmann Johann

építész

Gentmünd

100. 362. l.

Szombathely 1905 marcz. 30

...szágos Bizottsága

Budapest

...itett fénykép felvételekről, melyeket
...templomnál teljesítettem, a szamlát
...ember havában beküldtem, a tekin-

Hausmann J.

épitész

l.

Luveszprüspvár

215. l.

Haussmann

nagyszombati 'épitö-

mester

1798

l.

ez a H. János

nem ez

P.

Jedlicska II.

169. l.

Miskárgáti

epulékok

Eleskötöl

Vajnyhelig 163. l.

II. k. Iger 1891

I. k. 1883

Haussmann

nagyprombati építőmester

l. Lsáb. IV. 12. l.

354-468

Jedlicska

1798

János 1732-98

Vácí szkgh
kecsk. nagy Zapl
tilgoth. cisz. "
vagyp. püspvár

Tóth

Márton

Stallumok Zólyomvármegyei templomokban III. 85.

Hausmann, Johan

Esterhazy Károly gr. váci püspöksége alatt Pilgramm Anton terve szerint épitette a váci székesegyházat

Schey Ilona:
Szárnyalok 1938. 395. l.

MAGYARORSZÁG

TELJES

HELYSÉGNÉVTÁRA

mely felöleli és betűrendben közli a mai Magyarország összes városainak és községeinek adatait

február hóban

jelenik meg.

Kedvezményes előfizetési ár

február 15-ig: 16 P.

Bolti ár: **20** P.

A kiadóhivatal levélcíme:

Budapest 4. Postafiók 292.

FELHIVAS az 1941. évi TELJES HELYSÉGNÉVTÁR előfizetésére.

T. Müemlékek országos bizottsága
Bp.IX.Högyes Endre u.10. 1322.

A főnök úr kezeihez!

Hausner Ignác

szül. Budapesten 1867 szept 6.
Izr. 6 gimn –
1883/84 I. elő kiszitő osztály

Flausner Ignác

nincs adat

1885/86 I. vendégtan

1885/86 II. " "

Hadtörténeti gyűjtemény, Nímegi

IV. 139.

Hausner Ignác

nőbrász

szül. 1867 szept. 6. Pest

Lásd

Fleischer Béu 49. l.

la:
lné-u.40
117-04

Hausner Ignác

1885/86

Ferképzőmfoiskèvk

19.C.

Pezzoli-múzeum igazgatója volt.

TOLDO DI GIOVANNI (1420?
), firenzei szobrász és éremké-
ő, Donatello tanítványa és egy
ideig a fiatal Michelangelo mestere.
Művészete átmenet a quattrocento
naturalizmusából a cinquecento nagy-
vonalú típusaihoz. Kizárólag kisbron-
zokat, plaketteket és érmeket alko-
tott. Az antik emlékek tanulmányo-
zása alapján B. az emberi test föl-
építésének világos hangsúlyozására,
az idomok szerves kapcsolatának érez-
tetésére, az alak állásának egyen-
súlyozására, a formai megoldás vál-
tozatos szépségére törekszik. Ezt iga-
zolja bronzból való csatareliefje a
firenzei Museo Nazionaleban és két
legszebb bronzcsoportja, a Bellero-
phon, a bécsi állami múzeumban és
a Lovas néger harca az oroszlánnal
a párizsi Foule-gyűjteményben. Egy
gyermekbacchanalt ábrázoló bronz-
plakettje a budapesti Wittmann-gyűj-
teményben. — Irodalom: W. *Bode*,
B. u. Lorenzo *de'Medici* (Freiburg,
1924). *Ybl.*

BERTRAND, *Jean Baptiste* (James),
francia festő, * Lyon 1823, † Orsay
1887. Többekkel 12 évig dolgozott a
párizsi Notre Dame de Lorette fres-
kóin. Hosszabb olaszországi tanul-
mányút után ismét hazájában telepe-
dett le. Phryné az eleusisi ünnepen
című műve fordulatot jelent, rajza,
vonalvezetése kevésbbé energikus, lá-
gyabb, könnyedebb lesz, míg kolo-
ritja nyer lendületben, belső ragyo-
gásban. Ilyen modorban festi meg
genreképeit s allegórikus sorozatát a
történelem s irodalom szenvedő hős-
nőiről: Sappho, Manon Lescaut, Ophé-
lia halála, Romeó és Júla, Charlotte
Corday utolsó napja, Virginia ha-
lála (utóbbi a Luxembourg-múzeum-
ban), Hamupipőke (caeni múzeum)
és a Szűz Mária neveltetése (a pá-
rizsi St.-Louis d'Antin templomban).
Erőteljes és jellegzetes alkotásai még
jobbára első periódusából: Ismerd
meg tenmagadat (Antwerpen): A vér-
meg ... kifogják a Tiberis-

Hausner Ignác

rajztanár

Fiume, főgimn.

1904-ben tagja

a Rajztanárok

Egyesületének

PINTÉR JÓZSEF
ÉPITŐMESTER
SZÉKESFEHÉRVÁR,
FELSŐKIRÁLYSOR 52.
TELEFON: 631.

S z á m l

dr. Szentiványi Gyula titkár
végzett állványozási munkákr

1. VI/11-15-ig: Gábor-3+12+9+
Szücs- u.az
I.Langmáhr- u.az
II. " u.az

állvány kölcsön dija+r

azaz: Hatvankilenc 6o/1oo pengő

Hausmann Johann

állítólagos tervezője a kecskeméti katolikus templomnak.

Bibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800. Acta Historiae Artium, Budapest. 1972. 3-4. p.

2781

Johann Hausmann

épitőmesternek 1780-1800 között tervezett művei nem mutatnak fel eltérő irányzatot a korszellemitől.

Bibó I.: Europäische Einflüsse und lokale Entwicklung in der ung. Architektur um 1800. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972. 3-4 p.

2761

♂ Hausner Alfonz

szül. Temesvárt 1863.
RK. 6 reál, 3 év az utász-
kadétiskolában
1886/87 I. vendégl.

Hebrus folyó IV. 97.

M.D.K.

Hauszmann Lajos, épités

nevéhez fűződik Magyar-
országon a Bécsből kiindult
„neobarokk" stílus.

Hettyey Aranka: Müvelődéstörténeti jegyzetek.
Bp. 1932. 24.old.

M.D.K.

Hausner A. építész

az 1882 évi nagydi városházára kiírt pályázatra beküldött tervéhez egy alaprajzot mellékelt, mely a Vedres István közreműködésével 1798-1804 között felépült régi városházának az 1879 évi nagy árvíz előtti elrendezéséről tájékoztat. A emelemer nyomai a Lechner-Partos féle díjnyertes terven is megfigyelhetők.

Nagy Zoltán: Vedres István művészi munkássága /1765-1830/

Bp./1956./ Tankönyvkiad.Műsz.tud.történeti Könyvt.6.sz.
(950. + XXIV l.) 51. old.
+IK. l.

Magyar nemesasszony II. Rákóczi Ferenc korában. Egykorú francia rézmetszet „Hongroise" aláírással, Jean Baptis'e Haussard műve.

Gerevich—Genthon A magyar
történelem képeskönyve.
Bpo. 1935—

Az áruló Ocskay László lefejezése. Egykorú rézmetszet a Historischer Bilder Saal c. német kiadványból.

e , Méhes Zoltán mérnök lőcsei
re, Karkas Rezső szigorló mérnöknek
20 f.-re, Rácz Emil és Vessely Nán-
ak lőcsei utiszámláit pedig 60-60
ztelettel visszaküldeni.
Japest, 1908. szeptember hó 18-án.

Schwartz Róbert
számv. igazgató.

Szállítja Szenasy & Béla

Haussard J.

rézm.

Magyar nemes úr

Magyar nemes anzony

2 rézm.

Majláth tört. kiáll

219. l.

Nagyméltóso

Kegyé

Alolírottak,

azon alázatos kéréssel

hogy az ócsai ref. műcsm

1400 korona kifizet

Haussard, J.

XVIII n

l -

Höllr

75.1.

Prot. P. S. Lívia

HÉTFŐ

11

Kath. Mária l. megj.
Prot. Bertold

KEDD

12

Kath. Szerv. r. 7. a.
Prot. Lili

SZERDA

13

Kath. Ricci sz. Kat.
Prot. Ella

CSÜTÖRT.

14

Kath. Bálint vt.
Prot. Bálint

Izr.

PÉNTEK

15

Kath. Fausztin vt.
Prot. Fausztin

SZOMBAT

16

Haussard, Jean Baptiste

francia rézmetsző

II. Rákóczi Ferenc Korabeli magyar nemesarszony képe fentitől repr.

Gerevich Tibor – Genthon István: A magyar történelem képeskönyve. Bpest, 1935. 170. l.

Haussard, J.

6723
T. 6347.-

Viselet.

Magyar nemes.

A balra tekintő nemes ember jobb kezét botján nyugtatja, a melyre kucsmáját akasztotta, míg prémes kabátját vállára vetetten viseli. Felirata:

Hongrois.

balra: JB.
alól jobbra: J. Haussard sculp.
legalól jobbra: Avec Privil du Roi.

Rm., mér. a rl. 35.9 : 25.1 cm.

140-95.

Viselet. 6782 T. 6346.

Magyar nő.

A jobbra tekintő és ünneplőbe öltözött magyar asszony jobb kezével mutat és baljét ugy tartja, mintha beszélne. Felirata:

Hongroise.

balra: JB.
alól jobbra: J. Haussard sculp.
legalól jobbra: Avec Privil. du Roi.

Rm., mér. a rl. 35.9 : 25.2 cm.

140-95.

HAUSPERGER Márton ács

Nagytemplom telege 1773

Julián István: Kecskemét város építéstörténete.
Kecskemét, 1998 174, 175

32, 103, 104, 110, 117,

3

11, 229, 242

5, 246, 247, 248

5, 254

végleges(en eldöntött megállapítás szerint a mai Veszprém Antianus nem
más, mint a b
Csákvárral azo
A legutol
jéből kikerült,
város területé
népek melleti
fibula, avar é
melyeket nem
kor váltott föl
Krónikása
foglaló Árpá
vételére és Bá
vár melletti N
a maga család
tek tanyát.
A XIX. sz
irányították a
különböző he
fénye s Fejér
kétségtelenné
Bennünke

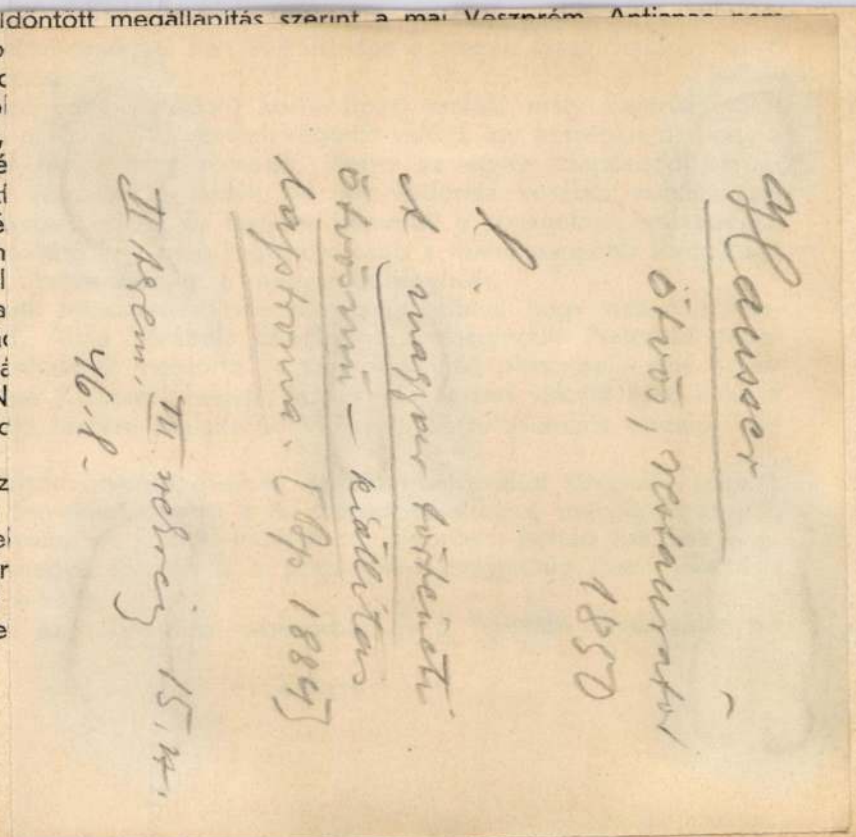

táblái szállítottak ide?

Valóban, bámulatosak ezek a több száz és ezer métermázsa súlyú sziklák. Mennél figyelmesebben vizsgáljuk, annál meglepőbb alakokat találunk köztük. Mintha gondos építőkezek rakosgatták volna egymásra, ügyelvén arra, nehogy nagy hézagok támadjanak a legömbölyített sziklák között és térközeik apróbb, ugyancsak legömbölyített darabokkal legyenek kitöltve. Nagyon közelfekvő tehát a népi hagyományokban őrzött gondolat, hogy valaha óriások vára állott itt: azok faragták ki a sívó sziklákból, azok rakosgatták egymásra, azok laktak benne a mesebeli előidőkben.

A fehérvári káptalan tulajdonát képező Világos majoron túl, a Meleghegy oldalában: Pákozd várában, a közelmultban érdekes, leletekben gazdag bronztelepet ásatott ki a fehérvári múzeum. A telep földvárral volt körülvéve. A tó felőli oldalon, az erdő fái között, ma is feltünnek az egykori sáncok nyomai. Nagy gabonatartó edényei, fekete, téglavörös, krómsárga apróbb edénykéi, ékszerei, csonteszközei, tüzpadjai, fibulái, spiráljai, celtjei, bütykös urnái, általában tárgyainak primitívebb és gondosabb kivitele, arról tesznek bizonyságot, hogy a telepet a bronzkor minden fázisában lakta az ember.

A falu végén, az uradalmi nádszérűk előtt, jutunk vissza az országútra. Ennek jobboldalán, bekerített térségen, impozáns emlékkő, az

K. D. K.

HAUSSMANN, J. építész

Kecskemét. Rk. plébániatemplom v. nagytemplom: ? 1772-1805.

Magyar építészet. Pok. 1954. 84. l.

HAUSMANN Józef Szőfaragó

Alsószorompa, Brunnbit-Zartel, 1794

Ars 1996/1-3. 178.

ykép: szent nő
nosódott barát
Szent Katalin,
indkettő keret

ép. 112 cm m,

áján intarziás
e; jobb felőli
ló pelikánnal
czímer mellett

HAUSZMANN Sándor

a Szilágyi D. téri ref. tpl. Szerenkelő
medencéjét faragta

AH 1996 156.

SWOT -> leíró jelle
a gyengeség p
továbbá -> tó
kitövetkése n
mütadésére
- Egy bizo ne
vo nattorto

IGÉNYFELMÉRÉS:

- A fellhasználó igénye
mot fell lennie.

2 Valóságos és r

Valóságos => a

Potenciális => a

HAUSSMANN *Géza*, festő. * Sátoraljaújhely 1858. 1877—81. a bécsi iparművv. iskolában, 1882—3. u. o. a képzőművv. akadémián végezte tanulmányait s azután Bécsben és Berlinben működött. Az osztrák népéletből festett képsorozata a bécsi Arsenal múzeumában van. 1895. a budapesti Műcsarnokban Myrrha és Adonis és A rózsakirálynő c. képeit állította ki, 1901. Berlinben egy női arcképpel szerepelt.

Kép. G. I 447 l

Hadsereg:

Gránátos és husz

Olyképen ábrázolvák ~~et~~ hogy a kissé j

gránátost, ki balj

átkarolja és vigasz

grammal, fehér k

zással s rövid szá

~~Köpenynyel, töltény~~

ral, ellenkövel s fehé

zsinórzással; piros

galati jelvény szre

mig vállán fehér szíj

Kép alatt:

Au

1. Grenad

2. Huss.

s legalól Középü

& J. Booth D

Rézkar

Felszerelése az előbbinek: borjú, e felett öfszegöngyölt köpeny, töltény-táska és rövid kard; az utóbbinak pedig

Haussmann Géza

wód

Thieme-Becker

XVI. 148.l

(Dyka)

Hausmann Géza

festő

sz. ut. 1858 Sátoralja újhelyen
1877-81 a bécsi iparmúr. Kolo-
ban, 1882-3. a bécsi képzőmű aka-
demian tanult Berlinben és
Bécsben működött. Az osztrak-
népéletből vett 17 képe a bécsi
arzenál múzeumban. 1895
a bpesti múzeumban Myrrha és
Adonis és at rögzsakiralynő
1901. Berlinben egy női arckép-
pel szerepelt.

Thieme-Becker. Allg. Lex.
16 K.) 148.1. Ellenőrizni

M.D.K.

Hausser

Babyloni szobrászat és festészet c. fejezetben „babyloni cylinderek"pecséthengerek, két rajza.

Henszlmann: A müvészet története. I. Kézirás facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c. 184. l.

M.D.K.

Hausser

Egyptomi istenek c. fejezet istenrajzai. Illusztrá cióként a lapok margóján: Isis, Typhon, Arneris, Horus, Harpokrates, Anubis, Nephtys, hét istenrajz után következik a signatura. Ezek a rajzok egy lapon szerepelnek és szorosabb kapcsolatban állnak az aláírással, valószinü, hogy mind Hausser-től származik.

Henszlmann: A müvészet története. I. Kézirás facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c. 28. l.

M.D.K.

Hausser /?/

Egyptomi istenek c. fejezet rajzai. A szöveg mellett illusztrációként, a lapok margóján nyolc istenrajz: Amun, Ament, Kneph, Neith, Sebak, Pascht, Harseph-Ment és Ptah. Az utolsó után következik Hausser signaturája a lap legalján. Feltehető, hogy a rajzok -hasonlóságukat tekintve- tőle származnak, de ez biztosan nem megállapitható.

Henszlmann: A müvészet története. I. Kézirás facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c. 21-22-23. l.

HAUSSER JÓZSEF

pesti ötvös mester a XVIII. sz. közepe táján

Budapest régiségei, XIX. évf. 1959 237. 1

Ø Hausser Frigyes

vül. Bábolnán 1855.

1880/81 I. III. szakosztt.

1880/81 II. " "

nevét 1881-ben Illuszár-

ra változtatta

Heem, Jan Davidsz de; festo

IV. 33.

JACOBUSS HAUSSER der J. textilfestőmester

Az 5. függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk ~~1715~~ 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig. E mesterek egyike volt:

102.- Jacobuss Hausser der J., Beela. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

M.D.K.

Hausser János, kovácsmester

Az 1799-es artikulusban Miskolcon szerepel.

Bodgál Ferenc: A miskolci kovács-kerékgyártó céh. 302.o.

A Herman Ottó Múz.Évkönyve.V.miskolc,1965

Hausser József

ötvös

1751 sept. 16 Post.

Austriai.

Kapmagyarországötvösök 18 l.

Lelet. balatonbereiji VI. 132.

M. D. K.

HAUSSER, Joseph asztalos,
Bécsből

1783. Pápa, plébániatemplom, szószékre szerződik

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 209. l

HAUSWIRTH Magda műgyűjtő

György-Pataki 1990 7. r.

re 7-9. Microsoft Excel's Next and Previous commands let you
pare chart options.

nbination charts

osoft Excel allows you to create combination charts, such as bar or col- charts combined with area or line charts. These permit the simultaneous lay of two types of data.

MAT THE CHART

dows PowerPoint and both Macintosh and Windows versions of osoft Excel allow you to format the chart exactly as you want. Following discussion of some of the formatting options available.

tting Charts Created with Windows PowerPoint

dows PowerPoint allows you to control all aspects of the appearance of charts. Following are some of the ways you can format charts. (Note: Not ptions are available with every chart type.)

K. D. K.

HAUSSTÄTTER János asztalos

kamarai asztalos, pozsonyi polgár

1751-1752. Pozsony, vár, kápolnája szá-

mára két szekrény

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 260. l.

HAUSSTÄDTER, Johann ferb

1747. Possony

An 1998. 242.

n. OMvH ltsz. 97606

5
26

MDK

Haustädter Ervin, butorterv.

Iparm. Isk. Evk. 1934-36.
43.1.

Hausvater Maria

grafikus

1927–33

Iparm.Isk.Évk.

1930–34 35 45 48 l

M
Fé
Fa
A
14
Fr
ba

P

M
(1
F

Hausvater Mária

grafikus

1927–29

Sinisk 1930. 84.-fl.

Trencsén.

A kö[illegible]tért a vár és
ben hegyek látszanak, az el
lyen két tutaj ereszkedik l
földmives beszélget a vele
kép alatt:

Schloss T

Szines fm., mér. 1

Szn. 138-9
549-905-2

Hausvater Mária

grafikus

O. Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 35. l

NYARALJUNK A

Hausvater Maria

grafikus

1933. képesítő okle-
velet nyert, (jo
jeles-)

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 48. l.

3. kép. *Kávéskanna. Buda, 1790 körül.*

Hausvater Mária

grafikus

1933. Zakoklevelet nyert.

jó

Iparm.Is.Évk.
1930-34. 48. l.

Hausvater Mária: MDK

Plakát. repr.

Iparm. Isk. Évkönyve 1934-36. Bp. 1936. 33.o.

Hauswig Ferenc

asztalos

1696. háztulajdonos Budán

Gerő Bvár

47. l

M. D. K.

HAUSWIG Ferenc asztalos

1696-ban kásztelajdonos Budán

Gerő László: A budai vár helyre-
állítása Bp. 1951. 44. l.

M. A. L.

HAUSWIG Franz Xaveler

1695 Hon. von Hallerstorf Pfarrer

Haus-Hausbd. 4 Bücher von Salzpr.-
Diözesan-Pr. 1811. 44-2.

Hauswirth Emil

Hauswirth Emil rajza

Gyűjtse a számlálólapokat. 100 különböző rajzú számlálólap 1 db eredeti művészi rézkarcra cserélhető. (VII., Erzsébet-körút 9/11., félem.)

Sic LEones Avendimus
voss vocian

jobbra: „ Ex LEONORA
Trium Regnum Festo
nunc Trium Regnoru
Inscripsi Regnum nasc
Flores.
Ex LEones primis liberis
LEopoldus
Adclamant residuae voc
Duplos
O lactum LEonum Co
LEones Orbi daturum
Annuit desuper A
volucrum Rex, Coesa
Sic, LEOPOLDUS FELIC
Ex LEONORA, Augusta

Feketemodor, méretei 36.2:
Laka 7717

55/93 N= 152

MDK

Hauswirth Magda (karikaturista)

Önarckép című rajza szerepel a Karikatúra kiállításon.

Fedor Ágnes: Karikatúra kiállítás. Nők Lapja, Bp. 1956. június 28. [20. l.]

Hauswirth Magda /Panné/

Kerikaturák, Ligeti Miklós
Pán Imre, paszt.karikatúra
Pasztellkarikaturák, Kadosa Pál
" Németh Antal
Rutén csavargó, bitumen
Pasztellkarikaturák, Országh Erzsi
176-178. Fejek a Studióból, cer.
Prokofieff Szergej

Magy. Ujságrajzoló művészek Egyesülete I. kiáll.
N.Szal. 1931. dec. 12 1.

Hauswirth Magda /Pannné/

180-181. Reklámrajz
Karikaturák, Kisfaludi Stróbl Zsigmond
Illusztráció, kréta
Jaschik Álmos, paszt.

Magy. Ujságrajzoló művészek Egyesülete I. kiáll.
N.Szal. 1931. dec. 12 1.

MDK

Hauswirth Magda

rajza Shankar-ról repr.

(Hauswirth Magda: Beszélgetés egy jó emberrel.)

Ország-Világ, Bp. 1958. július 9. 17. l.

MDK

Hauswirth Magda

Rajzai szerepelnek a III. Magyar Karikatura kiállitáson. (egy rajza: – Már egy télórája csenget ... – repr.)

G. F.: A III. Magyar Karikatúra kiállitáson.

Nők Lapja, Bp. 1951. november 7. [20. l.]

HAUSWIRTH Magda

Bartók, rajz (repr.)

Modalmi Nyíság 1955 11 ép. 43 n. okt. 22, 1. l.

Hauswirth Magdor

Thomas Mann (repr.)
rajz

Modalmi Ujság 1955 11 ért 34 n. aug. 20. 3 l.

Hauswirth Magda

G. B. Shaw, rajz, (rexr.)

Nod alum. Nyjág 1956 III ést. - 30. n. jul. 28. 3 l.

Hauswirth Magda

Fürst Milán, rajz (repr.)

dm: Karikatura kiáll. a Nemzeti Szalonban

Irodalmi Ujság 1956 III ért. 26 n. jun. 30. 8 l.

Hauswirth Magda grafikus

Gorkij, rajz (repr.)

Modalmi kiság 1956 VI ért. 25 n. jun. 23, 1 l.

Hauswirth Magda
Csapó Gy.: Életünk görbe tükre a N.Szalonban
Magyar Nemzet, 1956, jun.24

18

vétel

óval Ötszáz Korona
ztetett.

912 május 13án

Nagrand Mihály

Hauswirth Magda

Mozart (repr.)

Irodalmi Vissáj 1956 III ért. 4 n. jan. 28. 5 l.

Hauswirth Magda grafikus

Heine, rajz, (repr.)

Irodalmi Hipság 1956 VII ért. 7 n. febr. 18. 5 l.

HAUSWIRTH Magda

Három vonal, és benne van az ember

Száz éve született Hauswirth Magda, a portrékarikatúra ösztönös mestere

A kilencvenes évek közepén élénk szemű, tartózkodóan derűs idősebb hölgyet kérdezgetett a tévériporter. A hetvenesnek látszó interjúalany – a valóságban akkor már 91 éves is elmúlt – öltözködése és stílusa, egész magatartása a budapesti polgárság jellegzetes alakjának mutatta. Ilyenek voltak, akik (sokkal inkább asszonyok, mint férfiak) végigszenvedték a XX. század összes borzalmát, családjuk egy vagy több tagját elvesztették, de mindig újraélhető életet tudtak teremteni maguknak és maguk körül. Életformájuk néhány évtizedenkénti teljes összeomlása után szinte szüntelenül újjá kellett építkezniük, ám teljes pragmatizmussal és kötelességtudattal tették, mint a világ legtermészetesebb dolgát, noha tudták, hogy életük „csodák sorozatában" telt. Ilyen – saját tartózkodó megfogalmazása szerint „egyenletes és normális életet" élő – emberről (asszonyról) legkevésbé sem gondolnánk, hogy karikaturista lenne. Az éppen száz éve született Hauswirth Magda (1903–1999) mégis figyelemre méltó karikaturistatehetség volt.

Ma is meglepő, ha női karikaturistáról esik szó – ez az egész műfaj megrögzötten férfi-vadászterületnek számít. Ez nyilván összefügg azzal, hogy az eszközök között nem válogató politizálás – ami a karikatúra egyik fő ága – hagyományosan férfifoglalkozás, és lehet, hogy a torzítást, a támadásra is felhasználható szkeptikus magatartás-elemzést szintén szeretnénk elvitatni a női eszköztárból. Pedig már egy évszázaddal ezelőtt megszülettek, vagyis az 1920-as évek közepétől működni kezdtek női karikaturisták is, semmivel sem kevesebb tehetséggel és népszerűséggel, mint a férfiak. A portrékarikatúra terén joggal Major Henrik mellé állítható Hauswirth Magda, vagy a mai középnemzedék hangsúlyozottan nem politizáló karikaturistái között a legkiválóbbak közé tartozik Szűcs Édua. És az 1950-es években sokat foglalkoztatott politikai karikaturista volt Szegő Gizi, az egy nemzedékkel fiatalabbak, az 1920-as évek szülöttei közül pedig kiemelkedett EDMA és Vasvári Anna. Tehát napjainkra akár már megszokottak is lehetnének a női karikaturisták.

Ami magyarul egyetlen „karikatúra" névvel jelölt műfaj, tulajdonképpen két elkülönülő forma: a portrékarikatúra, illetve a morális tárgyú, közéleti, politikai karikatúra. Hauswirth Magda az elsőnek volt – ösztönös – mestere. Még kamaszlány korában történt, az első világháború idején, hogy balatonfüredi nyaralásán a vendéglőben észrevett egy érdekes arcú férfit, és azonnal le is rajzolta. A pincér, meglátva ezt, elkérte, odavitte a „modellnek", aki aláírta, jelezvén, hogy elfogadja. Az illető Ady Endre volt. Így kezdődött grafikusi pályafutása. Végül is mintegy háromszáz portrékarikatúrája készült, amelyekről ő maga úgy tartotta, hogy „nem karikatúrák, hanem karakterek: nem torzítom el az illetőt, csak a karaktert szedem ki belőle". De azért azt megengedte, hogy a karikírozó tehetség „aberráció, ferde látásmód".

Egy kis művészetkritika, aláírása: „Zavarban lehet szegény srác"

A rajzolás mint természetes életfunkció jelentkezett Hauswirthnál, ezért nem is ragaszkodott egyetlen műfajhoz; életművében szétválaszthatatlanul egybefonódott a reklámgrafika, a könyvillusztráció és a karikatúra. Huszonévesen a kor egyik legnépszerűbb magazinjának, a Színházi Életnek lett alkalmi rejtvényrajzolója. Aztán a kisegítő grafikusból műteremvezető lett, a rejtvényrajzolóból pedig reklámgrafikus és címlaptervező. A magánkedvtelésből készített portrékarikatúrákkal teleaggatta irodáját. Egyszer belépett a lap tulajdonos-főszerkesztője, Incze Sándor. Meghökkent.

– Nézze – mondta –, a Major (Henrik) és a Vértes (Marcel) elvesztek, és azóta keresek karikaturistát. És maga itt ül, és nem szól egy szót sem. Maga most mit csinál?

Portrékarikatúra Füst Milánról, 1955

– Hirdetéseket.

– Most mindent abbahagy, végigjárja a színházakat, és mindenkit lerajzol, hogy nekem meglegyen – hangzott a gyors főszerkesztői döntés, mivel Incze továbbra is állandó szerepet szánt lapjában a karikatúráknak.

Ám Inczének külföldre kellett utaznia, a szerkesztő viszont fontosabbnak tartotta a reklámgrafikát, mert az hozta a pénzt. Így Hauswirth nem a Színházi Életben lett ismert karikaturistává, hanem a második világháború után mint a Pesti Izé (1946–1948), a Fűrész (1948–1949), a Szabad Száj (1949–1951) és a lap alapításától kezdve harmincnégy évig a Füles egyik legkedveltebb rajzolója (1957–1971). Politikai célzatú karikatúrát sosem készített, viszont az ötvenes évek közepén háromnegyed évig robotolt mint rajzfilmgrafikus. Igen sok könyvet is illusztrált, amelyek sikerében – mint például Grätzer József Sicc, az 1950-es évek Magyarország- és Budapest-útikönyvei, később Rátonyi Róbert és Bilicsi Tivadar kötetei vagy a Muzsikus Péter – az ő rajzai is szerepet játszottak.

A Modiano-cigaretta plakátterve 1930 körül

Úgy rajzolt, ahogyan élt: „egyenletesen", ami az ő esetében a színvonal jelzője is lehet. Ám ezt ő „nagy hátránynak" tartotta, hiányolta, hogy nem volt benne „elég ambíció". De hát a művész nem szokott egyúttal önmaga mérvadó kritikusa is lenni. Szerencsére sok száz rajza megjelent, s számos eredeti műve is megmaradt, cáfolandó önmagáról alkotott véleményét.

Buzinkay Géza

SZALON

Gregorián

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

Ajánló: Göncz Árpád

Hogy mit látok én a mai Budapesten? Nyolcvankét éves vagyok, a gyerekeim nemzedékével még egy nyelvet beszélünk, de az unokáim már másképpen gondolkodnak. Az ő szemükkel látott valóság sokkal inkább mai, mint amelyikről én tudok beszámolni.

Úgy látom, a városkép egyre zsúfoltabb. A Duna-part még jól néz ki, de a mellékutcák siralmas állapotban vannak. Budapest körül kiépül egy modern gyűrű, a történelmi mag viszont lassan leromlik. Ez nagyon fáj nekem. Pedig érdemes lenne példát venni mondjuk Prágáról, amely ragyogóan tiszta és rendben tartott. A másik bajom, hogy az angol nyelvet nem tökéletesen beszélő főváros milyen kisstílűvé válhat a rosszul használt, szlenges angol üzletneveivel. Mintha Budapest kicsit elveszítette volna a lelkét, és nem tudná, ki is ő.

Ha programot csinálok, általában koncertre megyek; mondanivalójával a zene áll hozzám legközelebb. Igaz, fáradékony vagyok, ezért az első szünetben gyakran hazaindulok. Így vesztek ugyan valamit, de magammal viszem a friss élményt. Az ember öregkorában visszafele tekint – nekem mostanában a gregorián zene tetszik legjobban. Olyan, mint a sirály szárnyának nyoma a víz fölött.

Szeretem a Zeneakadémiát, és nagy híve vagyok a Liszt Ferenc Kamarazenekarnak. Amikor annak idején kijöttem a börtönből, először az ő hangversenyüket hallottam Óbudán. Ha jól emlékszem, Mozartot játszottak. Szerintem ő a legnagyobb zeneszerző, de vagyok annyira szabadságpárti, hogy megengedjem, másoknak más legyen a kedvencük.

Lejegyezte: Rados Virág

Paco Sery a Teátrumban

„Sosem játszottam jobb dobossal" állította Paco Seryről a world music-dzsessz koronázatlan királya, Joe Zawinul. A Millenáris Park (II., Fény u. 20–22.) világsztár vendége, az elefántcsontparti dobos-komponista Paco Sery holnap este nyolc órától a Teátrumban koncertezik.

A Világsztárok a Millenárison sorozatban ismét zenei csemegével szolgálnak a world music, a funky, valamint a dzsessz kedvelőinek. Akinek nem cseng ismerősen *Paco Sery* neve, az bízzon *Joe Zawinul* és Jaco Pastorius ítélőképességében: nemhiába esett választásuk saját együttesük alapításánál az elefántcsontparti dobos-zeneszerzőre.

Sery a nyolcvanas évek közepén költözött Párizsba, ahol az egyik legkeresettebb dobos lett az akkor születő world music produkciókban. 1985-ben hívta el zenekarába a legendás basszusgitáros, Jaco Pastorius. Három évvel később Sery saját bandát alapított, és a Sixun az elmúlt tizenöt év legsikeresebb francia dzsesszformációja lett.

Joe Zawinullal *Salif Keita* Amen című lemezének stúdiómunkái közben találkozott 1991-ben, a következő esztendőben már játszott is együttesében. Kettejük együttműködése hozta meg a dobosnak a világhírnevet. A hazai publikum Zawinul 1998-as koncertjén hallhatta már a dobost.

Első önálló albuma Voyages címmel 2002-ben jelent meg. A lemez sikerén felbuzdulva Sery állandó zenekart hozott össze. Tizenkét tagú együttesében a legjobb Franciaországban élő muzsikusok zenélnek, velük hallható holnap a Teátrumban.

H. D.

Zene és segítség – határok nélkül

Ők állítják önmagukról: muzsikájuk nem illik a kidolgozott műfaji kategóriákba és a földrajzi korlátokat is nehezen viseli, inkább a világzenéből merít. Mi állítjuk róluk – s nem kevésbé budapesti közönségükről –: a jelek szerint a segítségnyújtás sem is-

Festmények hátoldala

Braun András kiállítása az acb Galériában

A tárlatlátogatók gyakran közelről tanulmányozzák a festményeket. Sokan legszívesebben megnéznék a képek hátoldalát is. Braun András legújabb festményein éppen a mű hátoldala látható – május 10-ig az acb Galériában (VI., Király utca 76.).

A február óta működő acb Galériában az elsők között rendezhetett kiállítást Braun András. A galéria vezetőjének, *Szoboszlai Jánosnak* nem véletlenül esett rá a választása. A Magyar Képzőművészeti Főiskolán 1997-ben végzett művész már most számos elismeréssel dicsekedhet. A Ludwig Alapítvány I. díját 1995-ben, a kortárs festészetet értékelő Magyar Aszfalt II. díját 1999-ben kapta meg. Elnyerte a Soros Alapítvány, a londoni Gasworks Gallery, a Budapest Galéria és a Derkovits Gyula képzőművészeti ösztöndíjat is. Kiállításokon 1991 óta szerepel itthon és külföldön.

– A kilencvenes évek közepén mozgalmas hatású, részletgazdagon megfestett absztrakt munkákkal keltett figyelmet Braun – mondta a galéria vezetője. – A képeken általában egyszerű geometriai alakzatok jelennek meg: körök, spirálok, ellipszisek és négyzetek. A művek több egymásra festett rétegből készülnek. Rácsos, csíkos vagy koncentrikus vonalhálókból, amelyek átfedik egymást. Ezek a gondosan megtervezett elemek keltik a mozgás érzetét a képeken. A hatást fokozzák a jellegzetes színek: a vörösek, a sárgák és a barnák.

Az acb Galériában láthatók először azok a festmények, amelyeken a képek hátoldala került előtérbe.

– A legújabb művek az alkotófolyamatról árulkodnak – magyarázta Szoboszlai. – A képeken a művek hátoldalán látható merevítések, keretek és a vászon sűrű szövése jelenik meg. A látvány képről képre alakul, változik, egyre több elemből áll össze. Az alkotások a néző forma- és színfelismerését is próbára teszik: ami az egyik pillanatban tisztán kivehető, az a következőben forogni, örvényleni és vibrálni kezd.

Rumpler György

Orwell-filmsorozat

A neves brit író, George Orwell születésének századik évfordulója alkalmából vetítéssorozatot szervez a Toldi moziba a XX. Század Intézet. A vetítéssorozat a java termésből válogat. Ma este nyolc órától Robert Bierman Versek Szárnyán (Keep the Aspidistra Flying) című filmjét mutatják be, ez Orwell azonos című regénye alapján készült.

Júniusban Terry Gilliam Brazil (1985) című klasszikusát mutatják be. Szeptemberben az Állatfarm John Stephenson-féle, 1999-ben készült változata látható.

Novemberben vetítik George Lucas nagy kritikai sikerű, ám a pénztáraknál nagyot bukott sci-fi-drámáját, a THX–1138-at (1971). Lucas egyetemistaként forgatott díjnyertes kisjátékfilmjének adaptációjában igazi „orwelli" civilizáció elevenedik meg. THX–1138 (Robert Duvall) a törvényeket megszegve teherbe ejti LUH–3417-et (Maggie McOmie). Bűnük miatt menekülniük kell...

A sorozat decemberben Michael Anderson 1956-ban készült Orwell-adaptációjával, az 1984-gyel zárul.

Cs. G.

PALETTA

ÚTKÖZBEN címmel április 30-án, délután hat órakor nyílik meg Kozma Vera kiállítása a Vigadó Galériában (V., Vigadó tér 2.).

AGOTA KRISTOF Trilógia című regénye alapján rendezte meg a Szabadkai Népszínházban Ilan Eldad a Nem fáj című előadást, amely ma este hét órakor látható a Trafóban (IX., Liliom utca 41.).

PÁCBAN lesz átmenetileg a Budaörsi Játékszín társulata. Itt rendezte meg Mikó István a Horgász a pácban című vígjátékot, a teátrum és az IBS közös produkciójaként. A premier május 4-én, este hétkor lesz Budaörsön.

DAMIR FABIJANIC fotóiból válogatták annak a tárlatnak az anyagát, amely tegnap nyílt a Közép-európai Kulturális Intézet Galériájában (VIII., Rákóczi út 15.). A tárlat címe: Rijeka építészete 1845–1945.

A BM DUNA-PALOTÁBAN harmonikás lányok Tabányi Mihállyal adnak koncertet ma este fél nyolctól. Az V., Zrínyi utca 5. szám alatt Tabányi és együttese mellett fellép többek között Satzker Zsanett, Molnár Melinda és Agnecz Katalin.

Volkswagen Passat akció a készlet erejéig!

VW Passat 1.6 102 LE

VW Passat 1.9 PD TDI 130 LE

Hauswirth Magda, grafikus

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1983 NOV 2 8

RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ ÚJSÁG

1021

A napokban lett volna 90 éves Byssz Róbert, lapunk egykori tördelőszerkesztője, az ismert grafikus. Ebből az alkalomból közöljük Hauswirth Magda rajzát

az étlapon. A frakkos [illegible] godalmasan néz, de szólni nem mer. Talán azt gondolja, igaz lehet: a költészet nem is olyan éteri dolog, s a költő csakugyan két lábbal áll a valóság talaján.

Czigány György

Füles-nél

Hauszwirth Magda /Pán/Mezey/Imréné/

festő, grafikus, karikaturista, sz. 1903 ápr. 25. Bpesten. Előbb egy évet az Iparrajziskolában, aztán egy évet az Iparmüvészeti Főiskolán, Sándor Bélánál végzett, majd 1930-33. Jaschik Álmosnál tanult. Mint ujságrajzoló portré- és karikaturista müködött 1927-35. a Szinházi Életnél, 1927-44. a Rádió Ujságnál, 1945 után a Pesti Izé, Fürész, Szabad Száj c. élclapoknál. 1951-53. az IBUSZ propaganda-osztályának rajzolója. 1954 január óta a Rajzfilmnél dolgozik. 1958: „Füles" belső munkatár 1921. kitüntető oklevelet, 1922. jutalomdijat kapott az Iparrajziskolától. 1929. néme torszá-

gi tanulmányuton volt az Orsz. Iparegyesület ösztöndijával. ~~Első nyilvános szereplése a Műcsarnokban volt, a Derü a művészetben c. kiállításon.~~ Résztvett a N.Szalon három karikatura-kiállitásán és 1947.a Müteremben állitott ki. Rajzos riportokat csinált a Lantos Magazin, a Képes Mozivilágnak és a Világ számára.

/Személyes közlés
Rónay Máriának/

Hanswirth Magda / Merci Pán Ymrené /

graf. karikat.
1903 ápr. 25. Bp.

Ypm. Fořík
Jaschik

Tau út Német-és olaszos

Hausswirth Magda (Pan né) (f. és graf, karik.) (Mary)

1903 ápr 25 Bp – Sparrajzisk, Sparm. Foisk.

Sándor Bélánál, cytán 1930-33

Jaschirnál – Ujságrajzoló 1927

~~ó~~ 1935 SzÉ – Radio Ujság 1927-44

1945 után Pesti Izé, Turán, Szabad Sáj –

1951 Ibusz prop. oszt 1954 jan-szept

Rajzfilm-nél Orsz. Sparrajzisk. Osztály

Sparrajzisk Nosz. 1929

Kiknut. okl. 1921 jutdy 1922

Első jelo szer. Derü a Ovčv

NSzal 3/karik. kiáll – 1947, 49

1947 karik. kiáll Koss L. u.

Lantos Mag – képes mozivilý Világ

rajzos regoztok

karikatura, portré

Hauswirth Magda

illusztrációi

Zsitkov Borisz: Mi-
értke második és harma-
dik könyve - Ford.
Nagy Béla Bp. [1949].

16 sr. 1893

Hauswirth Magda

Grätzer József: Sicc.
Szórakoztató időtöltések, cseles csalafintaságok.
Fenti rajz. 2. kiadás.
Bpest 1935. 8-r. 112. l.

Hauswirth Magda

festő

N. Szal. 1931 dec. (M. Ujsrajz Műv. Ek. I. kiáll)
Ligeti Miklós, Pán J., Kadosa Pál, Németh Antal
Orbán Erzsi, Kisf. Strobl, karikaturák, pszt.
Jaszrik Álmos, pszt.; Illusztr. Kr.;
Fejek a Studióból I-III. cer. r.; Rutén
csavargó, bitumen; Reklámrajz I-II.

1947. okt. (U. a. II. kiáll) Gukarikatura, pszt.

Omkt. 1939-máre Derű --
karikatura, pszt

M. karikatura művészet, Vánkel kiáll
1950 okt.
Londoni tragédie, megvendégelték

Műcs. kiáll, 1939 tól

Pipics 114. l

a srácokat a vermeknapon,
Strandjavitó intéret

Tóáreg, ref.

151,281,

Hauswirth Magda

karikaturista

iród

„Ismerd meg önmagunkat!" A Magyar Ujságrajzoló Művészek II. karikatura kiállítása: Nemzeti Szalon, 1947. okt. Önkarikaturával.

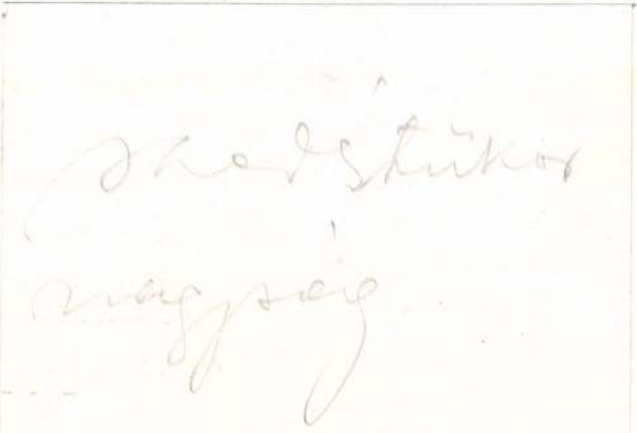

Hanswirth Magda

Illustrálta az alábbi könyvet.

Zsitkov Borisz:

Miértke első könyvt.

Ford.: Nagy Béla.

Átdolg Lányi Sarolta.

Illustr. fenti

Bp. 1949.

ANTAL

BAUINDUSTRIE A. G.

GERGELY-U. 8.

lyószámlák:
ahlungen:
Bank Thökölγ-uti fiók
Ker. Bank Baross-u. fiók
telbank
RÉKPÉNZTÁR 22713

Irodai órák:
Geschäftszeit:
8-2, 14-18
Szombaton:
Samstag:
8-13

Vasutállomás
Bahnstation
Budapest-
Kőbánya
alsó p. u.

Erkezés elintézése:
Eingangs- und Bearbeitungsvermerke:

,

.pest.

Kelet — Tag:

1933. junius 7.

t.

--

ztelettel átszármaztatunk két da-

ről és pedig: 1./ a teljes épület,

Hauswirth Magda

festő

1918 – 19.

Címisk. 1930. 84. l.

l. még

Hauswirth

alatt is.

T. 8696.

a város foglalja el, a háttér-
ötérben pedig a Vágnak, a me-
efelé, innenső partján egy tót
lévő aszonnyal. Felirata a

rentschin in Ungarn.

5.8:23.8 cm.

05
1

Hauswirth Magda

Mickiewicz, rajz (repr)

Rodalmi Ujság 1955 vért. 48 n. nov. 26, 61.

Hauswirth Magda
Karikatura Kiállitás
Kis Ujság, 1951, október 30

III.

A természeti emléket tulajdonosa gondozza-e? Ha igen, ki által és milyen módon? Ha nem, fenntartása veszélyeztetve van-e. Ha igen, mi által? Milyen módon volna fennmaradása biztositható?

Hauswirth Magda

Hauswirth Magda rajza

Perch 20. l.

meg: mindig csak a művésztől függ. Sőt. Az ábrázolás is aszerint kap komoly vagy tréfás, csúfolódó vagy lefokozó akcentust, hogy áhítatos vagy

— van egy biztos ismertetőjele. Az, amit a karikatúrista szándéka ad bele. Nevetve mondani ki az igazságot.

Kárpáti Aurél.

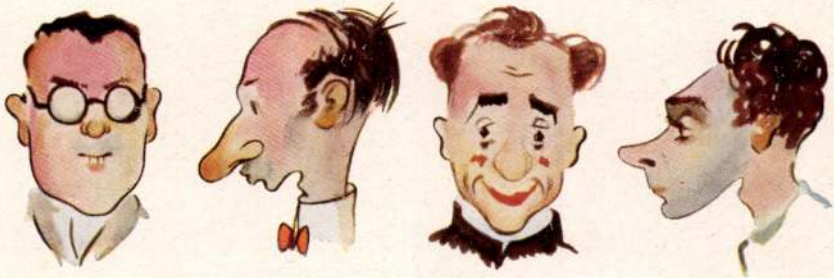

Hauswirth Magda: Karikatúrák. (Hevesi Endre, Grätzer József, Szakmáry László és Pán Imre.)

HADSZINTÉR

A legmodernebb piktúra — az expresszionizmus, kubizmus, konstruktivizmus — alkotásai a laikus előtt karikatúráknak tünnek fel. S ez a naiv észrevétel nem is egészen alaptalan. Az egyénítés, a jellemző bélyegek kihangsúlyozása, redukálása és summázása a modern művész munkáján épúgy fölismerhető, mint a kimondott karikatúristáén. A realitás itt is akárhányszor irrealitásba megy át s hogy hol áll meg: mindig csak a művésztől függ. Sőt. Az ábrázolás is aszerint kap komoly vagy tréfás, csúfolódó vagy lefokozó akcentust, hogy áhítatos vagy irónikus-e a művész lélekalkata? A határvonal felállítása ezen a téren meglehetősen nehéz. Majdnem lehetetlen. Pláne akkor, ha figyelembe vesszük azt is, hogy a szemlélet módjáról és a humor mibenlétéről vallott felfogás szinte generációkként változik. Ma komoly ábrázolásnak hat az, ami még tegnap karikatúrának tetszett. S megfordítva . . .

Faragó Sándor: Bohóc.

Mégis, a karikatúrának — korokon és stílusokon túl — van egy biztos ismertetőjele. Az, amit a karikatúrista szándéka ad bele. Nevetve mondani ki az igazságot.

Kárpáti Aurél.

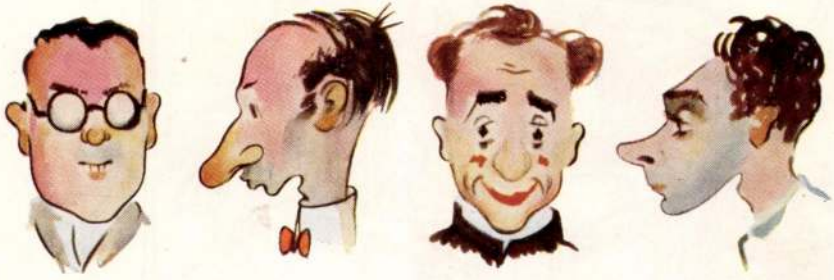

Hauswirth Magda: Karikatúrák. (Hevesi Endre, Grätzer József, Szakmáry László és Pán Imre.)

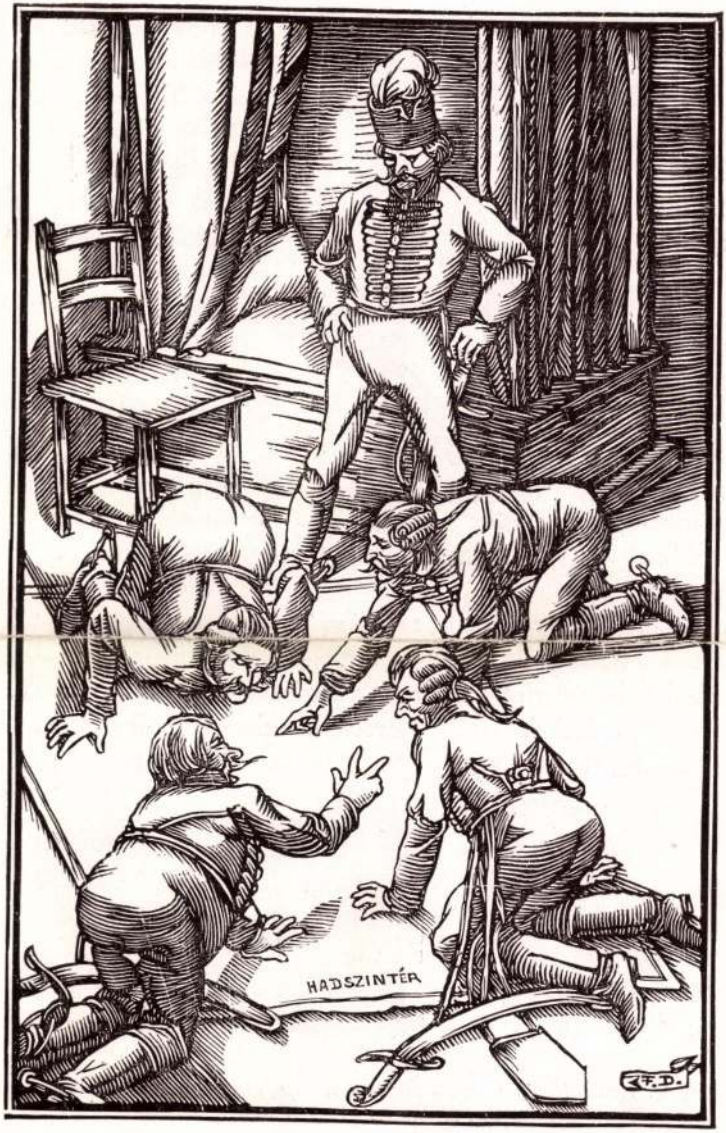

Fáy Dezső: Eredeti fametszet. (Arany: Nagyidai cigányok.)

Hauswirth Magda

grafikus

l.

Szabad Művészet

1950. 12. sz. 503. l.

163

ÉNT ANDRÁS

NYEK, BOR- ÉS SÖRKIMÉRŐ
ZÜLÉKEK RAKTÁRAI
RÁLY UCCA 27. (az udvarban)
elefon: 40-1-10.
CEN, HATVAN-U. 1. (Püspök palota)
-ékpénztári csekkszámla 24.478

*Budapest, 193*5 július 13.

mla

...ányi Gyula urnak
Budapest

B II.	Ár	ÖSSZEG Pengő	fillér
...tási jegyzék-			

Glauswirth Magda

Szabad Művészet

1957. 12. sz. 551. l.

: Kiadások.

: várrastély.

15.000.-

15.000.- 95.- V.H.

15.000.-

Hauser Beáta

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

BARÁTH HAJNAL
GYIMESI ILDIKÓ
HAUSER BEÁTA
KATONA SZABÓ ERZSÉBET
KNEISZ ESZTER
KOVÁCS PÉTER BALÁZS
KUBINYI ANNA
LENCSÉS IDA
NYERGES ÉVA
OLÁH TAMÁS
ŐRSI ZSUZSA
PASQUALETTI ELEONÓRA
PENKALA ÉVA
REMSEI FLÓRA
ZELENÁK KATA

14

Grafika

F. k.: KŐTELES ISTVÁN

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

Golden 14

KOLLEKTÍV KIÁLLÍTÁS
MEGNYITÁSÁRA
1987. AUGUSZTUS 6-ÁN
CSÜTÖRTÖK DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
KOPLIK JUDIT
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ:
1987. AUGUSZTUS 6–15.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST V., VÁCI U. 25.

Kiállító művészek:

Hauser Beáta
Hegyi Ibolya
Kecskés Ágnes
Nagy Judit
Pápai Lívia
Péreli Zsuzsa
Polgár Rózsa
Solti Gizella

A Kárpitművészeti Alapítvány
meghívja Önt augusztus 16-án, 5 órakor
a Sándor palotába

Szövött Himnuszok

című kiállításának megnyitójára.

Megnyitja:
Göncz Árpád
A Magyar Köztársaság Elnöke

Bevezetőt mond:
Karátson Gábor

Közreműködik:
Galkó Balázs

Védnökök:
Katona Tamás
Dr. Lovag Zsuzsa
Ráday Mihály

A kiállítás megtekinthető:
augusztus 17-től, október 17-ig,
naponta 10-18 óráig a Sándor palotában.
Bejárat a Budavári Sikló végállomásánál.

Kérjük a meghívót belépéskor felmutatni.

Hauser Beáta

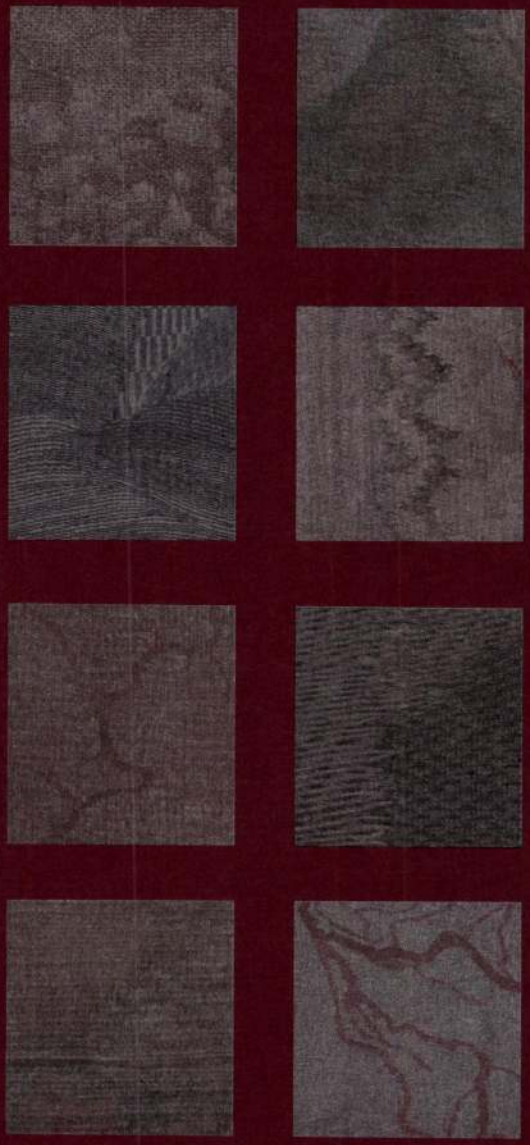

Szövött Himnuszok

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 DEC 26

PAJTÁS

HAUSWIRTH MAGDA

Sokan ferde szemmel néznek Hauswirth Magda grafikusművészre, mert rajzai olyan tükrök, amelyek az emberek rejtett jellemvonásait varázsolják elő.

Keze alatt egyik pillanatról a másikra játékos figurákká, válnak a kusza vonalak.

– Rajz helyett most rejtvényt adok fel nektek, amelynek két rajzoló a főszereplője. Hogy kik? Derítsétek ki, a következő sorokból.

„Kocsmárosné arany virág, hagyja most a legjobb borát üres a Kas, s ó elrepültek a méhek."

nek nehéz
nak. De nemc
fejtésnek, han
készítésének
egy kiváló í
szellemes kitű
Arany számos
tett. Maradt r
mindenféle, k
zebb is.

Itt most A
verses fejtö
Könnyítésül
hogy a kip
nagy franc
jól ismert né

M.D.K.

Hauswirth

Lakatos László: "Piccola" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1930. juli 20.-26. XX. évf. 30. sz. 82-84. lap

M.D.K.

Hauswirth

Fráter Lajos: "Dióbélkirálykisasszony" c. elbeszélést illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 193o. május 26-31. XX. évf. 22. sz. 38-40. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Rajz "A Zserbó-bó-ban" c. rovat illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1930. május 4-10. XX. évf.
19. sz. 74. lap

M.D.K.

Hauswirth

Karinthy Frigyes: "Diszkrét levelek" c. irását illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 193o. nov. 30.-dec. 6. XX. évf. 49. sz. 10-11. lap

MDK

Hauswirth Magda, karikaturista

Díjat nyert. (Portréért.)

—: Az év legjobb karikatúrái 12.

Népszabadság. Bp. 1959. jan. 19.

Hauswirth Magda

I. díjat kapott

a karikatúra pályázaton

Magyar Nemzet 1969. I. 19

Haraszthy Magda

Portréra díjat kapott

az év legjobb karikatúrája
pályázaton

N.N.: az év legjobb karikatúrája

Magyar Hírlap 1969. I. 19.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HIREK

1969 JAN 2 0

1021

Hauswirth Magda

● TOLNAY KLÁRIRÓL (képünkön) és Major Tamásról készített rajzaival nyerte el Hauswirth Magda rajzolóművész az „1968 legjobb portrékarikatúrája" díjat a Magyar Újságírók Országos Szövetsége pályázatán. A két rajz a Hétfői Hírek hasábjain jelent meg az elmúlt évben.

FORUM

Így

Valójában nem a reflektorokból áradó 18 ezer wattól forrósodott át csütörtökön este a Tv 2-es számú stúdiója, hanem a percenként érkező fontos, nem egyszer izgalmas kérdésektől, amelyekre hat államférfi, illetve gazdasági vezető: *Nyers Rezső*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára, *Vályi Péter* pénzügyminiszter, *Beckl Sándor*, a [illegible] titkára, *Erdei Ferenc*, a

Hauswirth Magda

Karikatúrás grafika, 20 x 15
Karikatúrás, " 20 x 15

képzőművésznők nemzetközi
kiállítása: 1960. Bp.

MDK

Hanswirt Magda

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém/ 1968 juli.12.

M.D.K.

Hauswirth /HM sign.-val/

Takebayashi Funiko: „A Mah-Yong-görl és a stick-görl" c. riportját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1930. okt. 26.-nov.1.
XX. évf. 44. sz. 54-55. lap.

M.D.K.

Hauswirth

"Sirius jóslata az uj szinházi szezonról c. közl. -t illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1930. szept. 7-13. XX. évf. 37. sz. 37. lap

M.D.K.

Hauswirth

Tréfás rajzsorozat sz9veg illusztrálására.
/Cim megállapithatatlan, a lap hiányos/

Szinházi Élet. Bp. 193o. aug. 31.-szept. 6.
XX. évf. 36. sz. 41-42. lap

Hauswirth MDK

Ujságrajzolók második karikatura kiállitása.
Nemzeti Szalon 1947. okt-nov.

M.D.K.

Hauswirth

Rajz-illusztráció szöveghez.

Szinház és Mozi. Bp. 1951. juni 15-21. IV. évf. 24. sz. 2. l.

M.D.K.

Hauswirth /Az aláírás nem olvasható tisztán, igy a név nem biztos, hogy jó./

Tréfás rajzok a "Havasi kürt" c. darabból
"Időjárás N.V." c. rajz

Szinház és Mozi. Bp. 1951. márc. 30.-ápr.5.
IV. évf. 13. sz. 12-13. l.

M.D.K.

Hauswirth

"A Szinházi Élet Törvényszéke" c. rovat fejrajzát készitette.

Szinházi Élet. Bp. 1929. juni 2-8. XIX. évf. 23. sz. 10. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Egész-oldalas plakátrajz "Tánc/ a Hungária Grill Roomban" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 1-7. XIX. évf. 49. sz. 104. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Rajz "A Zserbó-bó-bóban" c. rovat illúsztrálására

Szinházi Élet. Bp. 1929. szept. 8-14. XIX. évf.
37. sz. 46. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Pásztor Árpád: "Kantaro Jihej fia" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1929. szept. 21-28. XIX. évf. 39. sz. 65-67. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Uj rajza a "Maga csak tudja..." c. rovat illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1929. okt. 13-19. XIX. évf. 42. sz. 25. lap.

M.D.K.

Hauswirth Magda

"Éva a paradicsomban" c. tűfás cikket irta é
és illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. szept. 18-24. II. évf.
36. sz. 30. lp

M.D.K.

Hauswirth Magda

Kálmán Jenő: "Hisz Terike kalandja" c. tréfás versét illusztrálja az egyes példányokban. Hat rajz.

Szinház, Bp. 1946. szept. 11-17. II. évf. 35. sz. 10-11. lap

M.D.K.

Hauswirth

Plakátrajza: "Compact és crème rouge az összes szinekben" cimmel a Baeder készitmények reklamirozására.

Szinház, Bp. 1946. okt. 9-15. II. évf.
39. sz. 19. lap

M.D.A.

M.D.K.

Hauswirth

A művészekhez körkérdéssel fordul a lap s válaszra hivja fel őket szóban és rajzban "Ha én szinigazgató lennék" cimmel. A válaszoknak ezt a cimet adja: "Karikaturistáink igy képzelik magukat a direktori székben.

Szinház, Bp. 1946. okt. 9-15. II. évf. 39. sz. 16. lap

M.D.K.

Hauswirth

A müvészekhez körkérdéssel fordul a lap s válaszra hívja fel őket szóban és rajzban "Ha én szinigazgató lennék" cimmel. A válaszoknak ezt a cimet adja: "Karikaturistáink így képzelik magukat a direktori székben.

Szinház, Bp. 1946. okt. 9-15. II. évf. 39. sz. 16. lap

M.D.K.

Hauswirth

Fejrajz a "Maga csak tudja.." c rovathoz.

- - -

"Hol nyaralunk a nyáron" c. közl.-t illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1929. nov.3-9. XIX. évf.
45. sz. 28. lap.
60-61. "

MDK

Hauswirth Magda

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.33.

M.D.K.

Hauswirth Magda

A "Pesti Izé" munkatársa. A Nemzeti Szalonban az "Ujságrajzolók Kiállitásá"-n szerepel.
"Karikaturisták Villámlexikona" cimmel hozza a lap a kiállitó müvészek nevét.

Szinház, Bp. 1947. okt. 14-2o. III. évf. 42. sz.

M.D.K.

Hauswirth Magda

"Ki babája vagyok én? c. találós kérdésre készitett tréfás rajzokat.

Szinház, Bp. 1947. okt. 7-13. III. évf. 41. sz.

M.D.K.

Hauswirth

"Nyáros is divat a szőrme" cimmel rajz a "DIVAT" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1929. juli 14-20. XIX. évf. 29. sz. 85. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Karikaturái: Szenes Ernő, Szőke Szakáll és Keleti László művészekről "A hét humora" c. rovat tréfáinak illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 1o-16. XXI. évf. 2o. sz. 45-48. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Szigethy István karikaturistáról készitett karikaturát "A hét humora" c. rovatban a müvészről szóló tréfához.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 24-3o. XXI. évf. 22. sz. 68. lap.

M.D.K.

Hauswirth

"Mit irt volna Intim Pista ma 25 éve" c. tréfás rovatot illusztrálta.

- - -

Andersen György: "A tizennyolcsa hölgy francia éjszakája" c. novellájához készitett illusztrációkat.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1933. szept. 1o-16. XXIII. évf. 38. sz. 38. lap.
73-76. "

M.D.K.

Hauswirth

Somlyó Zoltánról, Szász Zoltánról, Somogyi Nusiról és Vaszary Piriről készitett karikaturákat "A hét humora" c. rovat részére.

- - -

Divatrajzokat készitett a DIVAT rovat számára

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 3-9. XXI. évf. 19. sz. 45-48. lap.
98-99. "

M.D.K.

Hauswirth

Oszip Dümov: „Kutyahistória" c. novelláját illusztrálta.

- - -

A "Zserbó-bó-ban" c. rovat illusztrációját készitette.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1931. febr. 1-7. XXI. évf.
6. sz. 70-72. lap
78. "

.

M.D.K.

Hauswirth

Karikaturák művészekről "A hét humora" c. rovat tréfáinak illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1931. ápr. 26. május 2.
XXI. évf. 18. sz. 36. lap
(37)

M.D.K.

Hauswirth

Karikaturái: Békeffi László, Salamon Béla, Kardos István az ujságiró törzsasztalnál/ "A hét humora" c. rovatban.

- - -

Karikaturák "Karikatura iskola" c. szöveg illusztrálására Szomory Dezső iróról és Gaál Franciska szinmüvésznőről.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1931 május 31.-juni. 6. XXI. évf. 23. sz. 45-48. lap.
68-69. "

M.D.K.

Hauswirth

Rajz Nádor Jóska dalszerzőről a Szinházi Élet kottamellékletén.

- - -

Rajz László Imre dalszerző és dalénekesről a fenti kottamellékleten.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1930. jan. 12-18. XX. évf. 3. sz. 126.és 127. lapok között.

M.D.K.

Hauswirth

Rajz a "Maga csak tudja" c. rovat illusztrálására.

\- - -

"A szilveszteri malac levele" c. tréfás verset illusztrálta.

\- - -

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 29.-1930. január 4.
XX. évf. 1. sz. 71. lap

M.D.K.

Hauswirth

"Melyik az igazi szerelem" c. rovat cimrajzát készitette.

- - -

"Az uj fehérnemü divat" c. divatbeszámolót illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1930. febr. 2-8. XX. évf.
6. sz. 102. lap
116. "

M.D.K.

Hauswirth

"Mindenki a maga helyén" cimmel tréfás rajz-sorozat.

Szinházi Élet. Bp. 1929. május 12-18. XIX. évf. 20. sz. 97. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Magyar müvészekre vonatkozó anekdotát illusztrált
"A hét humora c. rovatban.

Szinházi Élet.Bp. 1930. febr. 16-22. XX. évf.
8. sz. 73-75. lap

M.D.K

Hauszwirth Magda
grafikus

„Sinkovits Imre" (repro)

"

— Szilveszteri tárlat

Nők Lapja, 1967. dec. 30 - 22 lap

M.D.K.

Hauswirth

Fráter Lajos: „Kis tragédia" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1930. márc. 30. - ápr. 5.
XX. évf. 14. sz. 22-24. lap

M.D.K.

Hauswirth

„A hét humora" c. rovat cimrajzát készitette.

- - -

Bus Fekete László: „Az alispánné" c. novelláját illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 193o. ápr. 20-26. XX. évf.
17. sz. 41. lap
45-48. "

M.D.K.

Hauswirth

Uj fejrajz "A Zserbó-bóban"c. rovathoz.
/Ez a rovat változó rajzokkal az egyes példányokban más-más müvészek rajzaival jelenik meg./

Szinházi Élet. Bp. 1929. febr. 10-16. XIX. évf. 7. sz. 74. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Gabrielle Desny: "Éjjel egy órakor" c. novelláját illusztrálta.

- - -

Reklámrajz "Diana fogkrém" cimmel.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1934. jan. 28.-febr. 3.
XXIV. évf. 6. sz. 84. lap
hátsó boritólap

M.D.K.

Hauswirth

Rajz "A Zserbó-bónam" c. rovat illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1929. január 20-26. XIX. évf. 4. sz. 59. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Hans Mehrbach: "Gitta és a sport" c. novellájához készitett illusztrációt.

Szinházi Élet. Bp. 1935. január 13-19.
XXV. évf. 3. sz. 129. lap.

M.D.K.

Hauswirth

A "Maga csak tudja.." c. rovat karácsonyi rajzát készitette.

- - -

"A Zserbó-bó-ban" c. rovat karácsonyi rajzát készitette.

- - -

"Melyik az igazi szerelem" c. pályázatot illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 22.- XIX. évf.
52. sz. 65. lap.
140. "
187. "

M.D.K.

Hauswirth

"I. Napoleon" cimmel tréfás rajz a "Nők Országa" c. körkérdés egyik válaszának illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1933. dec. 17-23. XXIII. évf. 52. sz. 119. lap

M.D.K.

M.D.K.

Hauswirth

"Asszonyok a vonaton" c. reklám-cikk-hez készitett illusztrációt.

Szinházi Élet. Bp. 1933. dec. 10-16. XXIII. évf. 51. sz. 77. lap.

.D.E.

M.D.K.

Hauswirth

Karikaturája Gaál Franciska szinmüvésznőről
"A müvésznő igazi arca" c. közl. illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 22. - XIX. évf.
52. sz. 33-43. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Szines plakátrajza az„EXOTIC" pipere-cikkek reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1937. szept. 5 12-18. XXVII. évf. 38. sz. cimlap belső oldalán.

M. D. K.

Hauswirth

Egyed Zoltán: „Nyári akadémia" c. rovatát illuntrálta.

— . —

„A Lovag" cimmel rajz „A Hét Humora" c. rovatban.

— . —

Szinhán Élet. Bps. 1937. aug. 15-21.
XXVII. évf. 34. sz. 8-9. lap
33. 4

M.D.K.

Hauswirth

Erdős Renée: „Mimóza" c. novellájához készített illusztrációvázlat.

Színházi Élet. Bp. 1934. június 6-12
XXVII. évf. 24. sz. 70-73. lap.

M. I. K.

Hausswirth

Király Reggi Pál: „Rossz üzlet" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1937. juli 11-17 XXVII. évf. 29. sz. 49-52. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Michael Arlen: „A bizonyíték" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1937. máre 28-ápr. 3
XXVII. cóf. 14. sz. 93-96. lap.

M.D.K.

Hauswirth

Pajzs Elemér: "Meleg vacsorahusok" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1937. szept. 5-11. XXVII. évf. 37. sz. 66-58. lap.

.

M.D.K.

Hauswirth

Plakát rajz a "CACLA" szappan és egyéb piperecikkek rekalmirozására.

- - -

Szép Ernő: "Fülbevaló" c. irását illusztrálta.

- - -

Színházi Élet. Bp. 1937. szept. 5-11. XXVII. évf. 37. sz. címlap belső oldalán.
10-11. lap

M.D.K.

Hauswirth M.

Wodehouse: "Szinház és közönség" c. irását illusztrálta.

- - -

Divatrajzai a Magyar Divatcsarnok reklamirozására.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1935. okt. 2o-26. XXV. évf. 43. sz. /Lapszám megállapithatatlan/
cca 35o. lap /?/
" 414 " "

M.D.K.

Hauswirth M.

Valter Behring: "A nők aranykora" c. /A cimben Valter szerepel a szövegben Walter Behring /
közleményhez készitett illusztrációkat.

Szinházi Élet. Bp. 1930. nov. 9-15. XX. évf.
46. sz. 50-51. lap

M.D.K.

Hauswirth M.

Szász Zoltán: "A női csizma" c. divatcikket illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 193o. jan. 26.-febr. 1.
XX. évf. 5. sz. 1o6-1o7. lap

M.D.K

Hauswirth M.

Hatvany Lili: "A degenerált divat" c. cikkét illusztrálta.
Öt rajz.

Szinházi Élet. Bp. 1930. jan. 5-11. XX. évf.
2. sz. 108-109. lap

M.D.K.

Hauswirth M. /Signatura: HM egymásra rajzolva/

Harsányi Zsolt: "A mesterséges keringő" c. irását illusztrálta.

- - -

Vészi Margit: "Keserves szinházi levél Firenzéből" c. beszámolójáz készitett illusztrációkat.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 193o. január 12-18. XX. évf. 3. sz. 2-3, 6-8. lap

M.D.K.

Hauswirth M.

Plakátrajz "Fischer Simon Áruház" cikkeinek reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1934. január 14-2o. XXIV. évf. 4. sz. belső boritólap.

.A.b.A.

MDK

Hauswirth Magda

1932. Jaschik Á.nál szinpadművészetet tanult.

Ernst Muz. 126.sz. kiáll.

P. Hauswirth Magda MDK

Karikatura, pasztell

Mücsarnok 1939.
Derü a müvészetben kiáll.

MDK

Hauswirth Magda:

Londoni tragédia
Megvendégelték a srácokat a gyermeknapon
Strandjavitó intézet

Magyar karikaturamüvészet.
A MMOK vándorkiállitása. 1950.

MDK

Hauswirth Magda

Karikaturák, graf.

" " "

Képzőművésznők Nemzetk. kiáll. 196o. Mücs.

MDK

Hauswirth Magda

"Ismerd meg önmagunkat". M.ujságrajzoló művészek 2. karikatura kiáll. 1947. okt. N.Szal.

Hauswirth Magda MDK

Karikatura repr.

A magyar ujságirajzoló müvészek II. karikatura kiállitása.
Nemzeti Szalon 1947. okt.

M. D. M.

HAUSWIRTH Magda

Rajz, Jevgenyij Mravinszkij

Repr.

Magyar Nemzet 1962. február 1. 4. o.

m dk.

Hanswirth Magda grafikus

illusztrálta: R. Clitz Klára: Muzsikus Péter Kalandjai c. rajzos zenelmélet.

Könyvjelző.

R. A. R. Clitz Klára: Muzsikus Péter Kalandjai
Népszava, 90 év, 105 sz 1962, máj 8., u. l.

Hauswirth Magda MDK

grafikus

Tréfamesterek, akiket nagyon komolyan kell venni.
Magyar Nemzet 1947. okt. 14.

mdk

Hauswirth Magda

rajzai

Barát Endre: Egy éjszaka Kazán-Moszkvai expressen
e. irásloz

Országh-Világ 1961. 49. sz 10 l.

M.D.K.

P. Hauswirth Magda

"Helyszini közvetités a Szinházi Élet szerkesz
tőségéből" cimmel beszámoló a munkatársak éle-
téről és munkájáról. Közöttük szerepel a müvés
fényképe csoportképen más müvészekkel együtt,
néhány elismerő szóval is megemlékezik a cikk
a müvészről.

Szinházi Élet. Bp. 1935. okt 2o-26. XXV.
évf. 43. sz. 74-78. lap.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Guthy Böske: "Goldberger - a divat" c. cikkét illusztrálta.

- - -

Plakátrajza "Antonia sósborszesz" cimmel.

- - -

Plakátrajza "Femina füzőszalon" cimmel.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1935. okt. 2o-26. XXV. évf. 43, sz. 200 ésx 23o-as oldalak között. hirdetési oldalakon. 3o4. lap

M.D.K.

Hauswirth Magda

Guthy Böske: "Goldberger - a divat" c. cikkét
Illusztrálta.

- - -

Plakátrajza "Antonia sósborszesz" cimmel.

- - -

Plakátrajza "Femina fűzőszalon" cimmel.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1935. okt. 20-26. XXV.
évf. 43. sz. 200 és 230-as oldalak között.
hirdetési oldalakon. 3o4. lap

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza "Magyar Divatcsarnok" cimmel.
Divatrajzok.

Szinházi Élet. Bp. 1935. okt. 27.-nov. 2.
XXV. évf. 44. sz. hátsó boritólap belső oldalán.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Karikaturája Gréta Garbóról. Bemutató rajz a "Karikatura Iskola" c. rovatban.

Szinházi Élet, Bp. 1931. juni 21-27. XXI. évf. 26. sz. 70. lap.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Rajza "Javuljon meg Karácsonyra!"cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1930. dec. 21-27. XX. évf.
52. sz. 139. lap

M.D.K.

Hauswirth Magda

Egyed Zoltán: "1918" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1930. május 11-17. XX. évf.
20. sz. 20-22. lap.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza /szines/ a Goldberger selyem reklamirozására.

- - -

Plakátrajza "Hotel Alcron Praha" cimmel

- - -

" "DEL-KA " cipő reklamirozására

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1935. juni 2-8. XXV. évf. 23. sz. cimlap belső oldalán
hátsó " mindkét "

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza /szines/ a Goldberger selyem reklamirozására.

- - -

Plakátrajza "Hotel Alcron Praha" cimmel

- - -

" "DEL-KA " cipő reklamirozására

- - -

Szinhozi alet. Bp. 1935. juni 2-8. XXV. évf. 23. sz. cimlap belső oldalán
hátsó " mindkét "

Hauswirth Magda M.D.K.

Különféle szines plakátrajzai a Goldberger féle gyürhetetlen selyem reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1935. juni 16-22. XXV. évf. 25. sz. cimlapbelső oldala.

.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza a Magyar Divatcsarnok részére.
Szines divatrajzok.

Szinházi Élet. Bp. 1935. szept. 29.-okt. 5.
XXV. évf. 4o. sz. hátsó cimlap belső oldala.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Kálmán Jenő: „Hisz Terike kalandjai" c. tréfás verset illusztrálta.

Színház, Bp. 1946. január 15-21. II. évf. 3. sz. 12. lap.

Rauswirth Magda

Ernst múzeumban rendezett
szinpadművészeti kiállításon
szinpadterveivel részt vett.

PH.932.II.21.

Hauswirth Magda

Ernst-múzeumban rendezett szín-
padművészeti kiállításon színpad-
terveivel szerepelt.

PH.932.II.21.

Hamvirth Magda

Ernst-múzeumban rendezett kiállításon színpadterveivel, maszk, - és kosztümrajzaival szerepelt.

MO.932.II.21.

Hauswirth Magda.

Ernst-múzeum előcsarnokában rendezett színpadművészeti tervgyűjteményi kiállításon részvett.

EK. 932. II. 20.

Hauswirth Magda

Ernst-múzeum oldalterében rendezett színpadművészeti kompozíciók, maszkok, kosztümök, apró színpadok kiállításán részt vett.

Est. 932. II. 21.

Hauszwirth Magda

Ernst-múzeumban rendezett maszkok, jelmezek, kis színpadok kiállításán szerepelt.

PH.932.H.23.

P. Hauswirth Magda

festőművész

Ujságrajzoló Művészek Kiállitása a Nemzeti Szalonban - képeivel vesz részt Rajzokkal szerepel

Magyarország 1951.XII.20.

Hauswirth Rózsi

iparmüvész

Az Iparmüvészeti Társulat háziipari és iparmüvészeti kiállitásának albumában munkáival szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VII.31

Hauschwirt Rózsi

iparművész

Az Iparművészeti Társulat háziipari és iparművészeti kiállításának albumában szerepel.

Magyarság
1930. VII. 31.

Hauswirth Magda

festőművész

Ujságrajzoló Művészek Kiállitása a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Karikaturák.

Nemzeti Ujság 1931.XII.20.

Hauswirth Magda

grafikus

Magyar Ujságrajzoló Művészek kiállitása a Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Szereplő művészekről rajzolt ceruza- és pasztellkarikaturák.

Pesti Hirlap 1931.XII.20.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Husvéti plakátrajza a Resista selyem reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1935. ápr 21-27. XXV. évf. 17. sz. belső cimlap

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza "Tavaszra Resista" cimmel a Goldberger-selyem reklamirozására.

- - -

Erdős Renée: "A müveltség veszedelme" c. irását illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1935. ápr. 28.-május 4.
XXV. évf. 18. sz. belső cimlap.
12-13. lap

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajz /szines/ a„Resista nem gyürődő müselyem" reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1935. május 5-11. XXV. évf. cimlap belső oldalán.

(1902)

M.D.K.

Hauswirth Magda

Rajza "Egy férfi és egy nő 2031-ből" cimmel a "Száz év mulva..." c. körkérdésre.

Szinházi Élet. Bp. 1931. febr. 15-21. XXI. évf. 8. sz. 43. lap.

.

M.D.K.

Hauswirth Magda

"A Szinházi Élet Törvényszéke" c. rovathoz készitett fejrajzot.

Szinházi Élet. Bp. 1933. szept. 3-9. XXIII. évf. 37. sz. 33. lap.

MDK

Hauswirth Magda, graf.

a Nyomorékgyermekek otthona javára rend.jótékony-
célu gyüjtés operaház előtti sátrában rajzolt.

A Nemzeti Szinház előtti-satorban rajzolt.

Művész-sátrak Budapest utcáin.-Fh. 1929 jun.15. 10.1.

M.D.K.

Hauswirth Magda

"A lényeg nem változott, csak a forma" cimmel készitett rajzot a lapnak "Szerelem 1933" c. felhivására, illusztrálva a cimben foglalt gondolatot.
A rajz mellett a lap hozza a müvész fényképét.

Szinházi Élet. Bp. 1933. május 21-27. XXIII. évf. 22. sz. 66-67. lap.

Hauswirth Magda

repor.

Legkedvesebb ételem (Család - otthon - hivatás)

Magyar Hírlap, 1968 május 26. 12 l.

Hanswirth Magda

művészportréikkal szerepel a kiállításon.

Bauer Jenő: V. Országos karikatúra kiállítás a Műcsarnokban. „Művészet" folyóirat, Bpest, 1968. febr. 2. sz.

33 l.

Hauswirth Magda

portréit is díjazták az év legjobb karikatúrája pályázat eredményhirdetésén, a Magyar Sajtó Házában, szombaton.

Az év legjobb karikatúrája

Magyar Hírlap, 1969. január 19. 9. l.

Hauswirth Magda

repr.

Legredvesett ételem (Szendrő József)

Magyar Hírlap, 1968 május 19 12 l.

Hauswirth Magda

Karikatura (szepró)

Világ Ifjusága 1964. jul. 14 old.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Hanns Roessink: "Imponálni, ez a fő" c. novellához készitett illusztrációkat.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 3-9. XXI. évf. 19. sz. 119-121. lap

.D.K.

M.D.K.

Hauswirth Magda

A művész fényképét közli a lap "Az ideális férfi, ahogy a festőnők látják" c. körkérdésre készitett rajzának repr.-ja mellett.

Szinházi Élet. Bp. 1931. május 3-9. XXI. évf. 19. sz. 33-37. lap.

M.D.K.

Hauswirth Magda

"Berlin is engem választott, Bársony Rózsi" cimmel tréfás plakátrajz "Éljen szeretett képviselő-jelöltünk" c. felhivásra.

\- - -

Karikaturák müvészekről "A hét humora c. rovatban.

\- - -

Szinházi Élet. Bp. 1931. juni 21-27. XXI. évf. 26. sz. 36. lap.

51. "

M.D.K.

Hauswirth Magda

Karikaturája Heltai Jenőről. Bemutató rajz a "Karikatura iskola"c. rovat számára.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juni 14-2o. XXI. évf. 25. sz. 6O. lap.

Hauswirth Magda

MDK

Karikaturák, grafika I-II.

Műcsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Kálmán Jenő versét illusztrálta.

Szinház, Bp. 1947. márc. 26.- ápr. 1.
III. évf. 13. sz.

E.D.A.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Grätzer József mérnök rovatát,-amely "Fejtorna" cimmel jelenik meg a lapban-illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1932. jan. 17-23. XXII. évf. 4. sz. 1o4-1o5. lap.

M.D.K.

Hauswirth Magda

"Tanuld meg hogyan ismerheted meg magadt" c. cikket illusztrálta árnyrajzokkal.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juni 7-13. XXI. évf. 24. sz. 70-73. lap

.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Délutáni ruharajzával első dijat nyert a Filtex-Sevilla modellpályázaton .

Megkezdődött a finish! c.
Szinházi Élet. Bp. 1930. ápr. 27.-május ~~31~~ 3.
XX. évf. 18. sz. 100-101. lap

Hauswirth Magda M.D.K.

Tsuyoshi Tsutsumi ,

Mihail Homicer

Mező László / rajzok a résztvevőkről/

repr.

Pernye András: Jegyzetek a nemzetközi gordonkaversenyről

Magyar Nemzet 1963. október 23. 4.l.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza "A nem gyürődő Goldberger" cimmel selymek reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1935. január 13-19.
XXV. évf. 3. sz. belső boritólap

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza : "Uj pályázat: a Divatrovatban" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1934 dec.3o.-1935 január 5
XXV. évf. 1. sz. cimlap belső oldalán

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza a Stühmer kakaó reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1934. nov. 4-lo. XXIV. évf. 46. sz. cimlap után következő oldal.

Hollósvirth Magda

grafikus

M.D.K.

Anne Vernon karakterét

készítette.

Pongrácz Emese Budapesti beszélgetés Anne Vernon

-nal

Nők Lapja, 1965. május 6-21 lap

Hanswirth Magda

Szerepel a karikatúra kiállításon a Műcsarnokban

Élet és Irodalom 1967 XII. 30

Hauswirth Magda M.D.K.

Joseph Kosma ,rajz. repr.

Magyar Nemzet 1963. április

H auswirt Magda ujságrajzoló M.D.K.

Jaschik Álmos taniványs volt.

/ emlékére könyvet készitenek a volt tanitványok /

Napló

Magyar Nemzet 1964. október 29. 7.1.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza a Goldberger selyem reklamirozására. Ruharajzok.

Szinházi Élet. Bp. 1935. ~~jan.-27.-febr.-2.~~ febr. 3-9.
XXV. évf. 6. sz. belsőboritólap

.D.F.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza a különféle Goldberger selymek reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1935. febr./~~17-23.~~ 24.-márc. 2./ XXV. évf. 9. sz. cimlap belső oldalán.

.D.K.

M.D.K.

Hauswirth Magda

grafikus

Danielle Lebrun
Jacques Abric
Claude Lochy
Isabelle Sadoyan

} rajzok

Lukács y Sándor: A Théâtre de la Cité budapesti vendégjá-
teka

Élet és Irodalom, 1963. junius 8-11 lap

MDK

Hauswirth Magda

Rajzának repr.-ja

Pérely 2o.l.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza a Dr Noseda-féle gyártmányok reklamirozására.

Szinházi Élet. Bp. 1935. márc. 31.-ápr. 6. XXV. évf. 14. sz. hátsó boritólap.

M.D.K.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Két plakátrajz: "Goldberger Resista" és "Ovenall Szájviz" cimmel.

- - -

"Vége a vas/aló/-korszaknak/" c. közlt illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1935. febr. 10-16. XXV. évf. 7. sz. belsőcimlap és az első számozatlan lap. 6. lap.

M.D.E.

P. Hauswirth Magda MDK

Karikatura, pasztell

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

M.D.K.

P.Hauswirth Magda

Charles Caldwell Dobie: "Romeo és Julia San Francisco kinai negyedében" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet, Bp. 1937. jan. 24-3o. XXVII. évf. 5. sz. 7o-73. lap

Hausnirth Magda
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

? : A harmonikus mozgásról.

Magyar Ifjúság, 1960. november 5

MDK

H

Szemátony Zsuzsa

Hauswirth Magda: Az apát meggyőzik

Irodalmi Ujság

1951. ápr. 12. II ét. 8 n. 2 lap.

M. D. K.

HAUSWIRTH Magda

G. Ulanova
V. Vaszilјev } repr.

A Kömrag nagy sikere Szegeden

Magyar Nemzet 1961. aug. 1. 5. l.

M.D.K.

Hauswirth Magda

Jávor Pál szinmüvész szines arcképét készitette a lap cimlapjára.

- - -

Szines plakátrajza a "Lenthéric" piperecikkek reklamirozására.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1937. nov. 14-2o. XXVII. évf. 47. sz. cimlapja
Hátsó boritólap belső fele.

.

M. Ö. K.

P. Hanswirth Magda

Ursula Parrott: „Az ibolyaszakos" c. novellát illuntrálta.

Szinhári Élet, Bp. 1937. juli 18-24.
XXVII. évf. 30. sz. 47-49. lap.

M. D. K.

P. Hauswirth Magda

Vámnai Zseni: „A nagy női titok"
c. írását illusztrálta.

Színházi Élet Bp. 1937. június 13-19.
XXVII. évf. 25. sz. 66-67. lap.

Hauszer Gusztáv

ötvös, győr 1828 — 1866.

Jankógyörióto. 30. l. 34. l.

1855 – 1859 céhmester

1828-ban mustatja be remekét.

Hauszer Gusztáv

ezüstműves mester

1843. győri polgár

Jerky 253. l-

{0/17.

Nagyméltó.
Vallás- és közokt. Miniszteriumnak
Budapest.

A Műemlékek Orsz. Bizottságainak 1937/38. évi költségvetésébe, mely az 13.772/1937. III. sz. rendelettel hagyatott jóvá, a visegrádi Mátyás-korabeli kastély romjainak folytatólagos feltárására és a leletek konzerválására 4000 P állittatott be. ♀

Kérem a Nagyméltóságú Miniszteriumot, hogy a visegrádi munkálatokra szánt 2000 P-t ~~ezt az ösz~~ ~~get~~ elszámolás kötelezettsége mellett Schulek János műépítész (lakik XI Hortly Miklós út 86-88) kezéhez kiutalványozni kegyeskedjék.

Budapest, 1938. ápr. 22

Hauszer

ötvös 1850

l.

Egyházm. Lap

T. k. 1884. 139. l.

most éttett törlerztés

Budapest,

Kek tekintetes országos
zottságának

Budapest.

vallás-és közokt. m. kir. minisztérium
kelt 901116/1902. sz. rendelete értelmé-
nlélki alap által a Széchényi-Kollonits-
ről megfelelő okiratok állitandók

Hauszer Gusztáv

győri ötvös

l.

Árv. Csarnok 105. aukc.

kat.

bevezetés és ötv. ~~[illegible]~~

lapter.

MONOK (templén)

98

Kossuth szülőháza

Zombori Emőd: Kossuth Lajos szülőháza
IV 1867, 577 l.
(képe 577 l)

MDK

id. Hausz László

Épitő Ipar Épitő Müvészet 1925. 69.1.

Füleki Hausz György
Felker

ötvös mas.

Mestere Brassai János
Kassán. Györe Hegüdött
1695. aug. 21. felszab.
1699. márc. 2

megnézni

Mihalik József. Kassavárus
ötvösségének története.
Bpest 1900. 323 l.

Baldigara, Cesare

XVII. nárad.

Hauszwirth Róza

Autorterverő
1916–19.

Éimisk. 1930. 84. l.

Pozsony.

A Duna tulsó partján l
az előtérben balra lévő szi
a melyet ép úgy, mint a szi
A hid alatt két dereglye ke
alól: Ansicht der Stad
Fölül: Wzhled mnesta P
balra: Veduta della ci
jobbra: Poson várasána
legalol középütt: No 108.

Szines kny., mér.

Szn. 126-9
549-905-

V. Hauswirth Róza

: Bőrmunkák.
ózsi: Festett ládika. — Lederwaren. Bemalte Holzdose. —
laqués. — Opere di cuio. Bottiglia con cuio. Cassetta di legno.

Magyar Iparművészet
1930. 7-8. 14.

V. Hauswirth Rózsi

Székesfehérvári fiúne

F. Kovács Erzsébet: Kovácsolt vas könyvtámasztók, ké

Buchstützen. — Dolls; wrought iron book-holder. — Poup

Venetianerné
Hanswirth Rózsi
+1945 Bergen Belsen

1901 nov 15 Bp. Ypm.
belsőépít. – afjánál mük.
Yp. Társ. Kiáll. festett
fatárgy Ipam. Kiáll –

Bp (1930?)

30. tabla

11 – 13 éves
festett fatárgy ol

Pán Imre
Párisban műv. vereh
Galérie la main gauche

Hauswirth Ödön

végezte az alabbi épület festő- és mázoló munkáit

erőd

Alpár Ignác =

A Pesti Harai Első Takarékpénztár Egyesület palotája.

Magyar Építőművészet. 1915. 5-6. sz

29. l.

Hauszwirth Ödön

festő

1901

Einisk. 1930. 84. l.

Tabódcz

Gúnylap:

Az asztal[illegible]
tés körül [illegible] különböző ál
női alak képez csoportot. Köz
Mór): [illegible] harcot a világr
lót tartó csörgős sipkájú (Pál
donc!, a majom (Madarász László
nyünk?, a csöngőt kezelő (Tan
hiven szolgáltam nékie, a kak
megbukik miniszteri tervünk!!
marionettjeinek szavakat mon
nyasok képeznek csoportot, jo
végtelen sorozatban. Feliratá

Jaj. Az átkozott fe

Rm., méi. a
Dr. Berzevi

Szn. 15
930-9(

Hauswirth Ödön

1875 aug 20 Bp
+ 1945 febr 5.

festő

Ypm. isk.
diszítőfestő mester
főleg dekorációs festés
Teglomor ornamentális
festése és kifestése

Steindl Cék titkára 30 évig
Alpár Társ tagja
Orsz. Ypcs. alelnök

művészi igaz lelkes pár-
tolója

H

84/1917.sz.

T. H a u s w i r t h

A Gül Baba türbéjében
müépitész urhoz benyujtott számla
II.fokozat szerint bélyegelt nyug
tik.

A m. kir. pénzügyminister a beérkező ajánlatok közü

Hauswirth
Ödön
festő
l.

MMÉ Évk
1934. 211. l.

rendezések.

jegyzékkel és költségvetésekkel szivesen szolgálun

ANZ-féle villamossági részv.-társ. Budapesten, II., Lövőház-ut

udapest—Budapestvidéki üzlet, IV., Koronaherceg-utca

lektromos világitó- és erőátviteli be- és váltakozó- dezések egyen-

Elektromos üzemü szivattyu tejgazdasági ber dezések

eket az 1907. évi III. t.-c. 13. és 14. §§-ai értelmében
ti általános feltételek 17, 38 és 39. §§-ai előirnak.

Mindazon ajánlattevők, kik ezen hivatallal még üzleti össze
ésben nem állottak, tartoznak szállitóképességüket és meg
óságukat azon ipar és kereskedelmi kamara által igazoltatn
hez telepük szerint tartoznak.

Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, már a
tban megnevezendő azon egyén, aki a munkálatokat társ
en vezetni fogja, s aki felhatalmaztatik, hogy a munkálatok
kozó utasitásokat, rendeleteket átvegye és a folyósitott járu
okat felveheti. Nyilatkozat teendő azonban aziránt, hogy a
t tekintetében ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

Az ajánlat ivenkint egy koronás bélyeggel látandó el.

Világosan és határozottan beveendő az ajánlatba azon kij
s, hogy ajánlattevő ugy a szerződéses munkát, mint a vállala
nos feltételeket és részletes határozatokat ismeri és azok
ezőleg elfogadja.

Ajánlat csakis a költségvetéshez viszonyitott % árenged
áremelés mellett tehető.

Átalányösszegben tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fogna

Ajánlatok csakis a képviselőtestület által kiállitott és válla
knak rendelkezésére bocsátandó ajánlati mintán tehetők.

A versenytárgyalás a fent nevezett időpontban és helyen
latok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásán
ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett végérvényesen Nyirbogdány község ké
ző testülete a közszállitási szabályzat 25. §-ában megállapit
áridőn belül dönt. Ajánlattevők ajánlataikkal ezen határidő
elezettségben maradnak.

A képviselőtestület fenntartja magának a jogot, hogy a be
ett ajánlatok között az árakra való tekintet nélkül szabad
aszthasson.

A munkálatokra vonatkozó tervek, szerződési minta, általán
részletes feltételek a nyirbogdányi előljáróságnál a rendes hiv
os órák alatt naponta megtekinthetők.

A munkálatok **1909. évi szeptember hó 15-ig** befejezend
egjegyeztetik, hogy ha az épitkezési munkák megkezdéséig
zség a faanyagot rendelkezésre bocsátaná, tartozik vállalko
ánlatában megjelölni azon egységárat, amelyért a gömbölyü é
m³ kint a községtől átveszi.

Hauswirth Magda.

A karikatura kiállításon szerepeltek rajzai

Kis Ujság, 1957. Okt. 30.

Mr. and Mrs. Hodges

Cl. Lewis Hutton Visit Hilton Memorial
Hospital

Lin Lugg, Mrs. Oct. 30

M.D.K.

Hauswirth Magda

Plakátrajza "Sybill izlapot hordok" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1938. ápr. 2-8. XXVIII. évf. 15. sz. hátsó boritólap belső felén.

M.D.K.

Hauswirth Magda

"Az Ujságrajzoló Müvészek Egyesülete" első csoportos kiállitását rendezte a Nemzeti Szalonban.
A tárlat anyagából a lap bemutatja a művész karikaturáit: Paulini Béla, Kiszely, Kabos, Polgár Tibor, SScherz bácsi, és Pán Imre müvészekről.
Repr-ók.

Délibáb, Bp. 1932. jan. 30. VI. évf.
5. sz. 63. lap.

Hauswirth Magda

Cseres Tibor: "Az apát meggyőzik" c. novelláját illusztrálta, marokszedőket ábrázoló rajzzal.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. ápr. 12.
II. évf. 8. sz. 2. lap.

HAUSWIRTH MAGDA

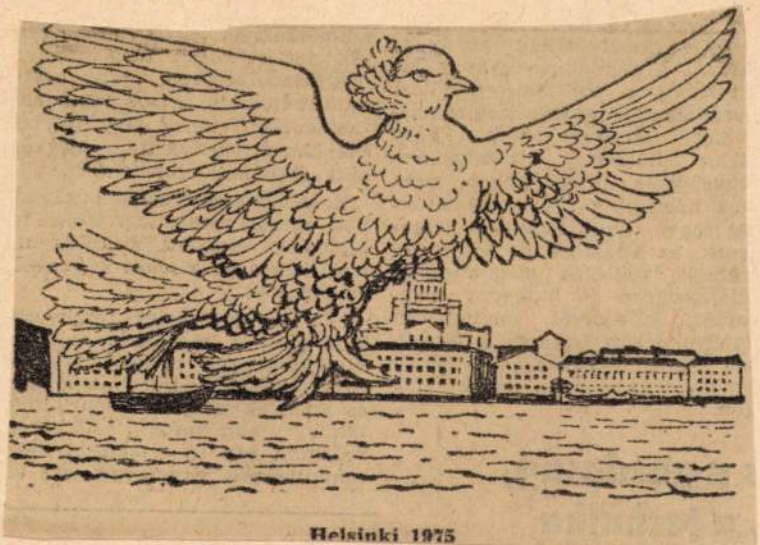

Helsinki 1975

(Hauswirth Magda rajza)

Magyar Hirlap 1975/213/1

MDK

Hausvirth Ödön

ALPÁR Ignác Társaság megalakulása. Magyarság, 1936. márc. 1.

MDK

Hauswirth Ödön festő

A Steindl-Céh utolsó munkaévében Hauswirth Ödön festő volt a társaság titkára.

Cikk: Steindl-Céh

Magyar Építőművészet, 1907. 9.sz. 22.l.

MDK

Hauswirth Ödön, festőm.

volt a Steindl-Céh művészeti egyesület titkára.

Krónika:
A Steindl-Céh.

Magyar Epitömüvészet. 1907. 9.szám. 22.l.

MDK

Hauswirth Ödön

Az Orsz.Magyar Iparmüv.Társulat XLIV. közgyülése.
Magyar Iparmüvészet 1929. 125.l.

Hauswirth Ödön

MDK

szobafestő

A Szépművészeti Muzeum képtártermeinek festésére meghirdetett szükkörü pályázaton árajánlatát kikérték

113-114.o.

M.T. Képz. Á/ Él. Bp. 1960.

Hausmann Magda karikaturista.

Magyar Nemzet.
1946. IX. 29. ; II. old. 218.
(:Riport.:)

M. D. K.

Hausvitth Magda

Szép Ernő: „A római dáma fürdője"
c. írását illusztrálta.

— · —

William Anthony: „Ismeretség telefonon"
c. novellájához készített illusztrációkat.

— · —

Színházi Élet. Bp. 1937. május 23-29.
XXVII. évf. 22 sz. 38.-39. lap.
37-50. 4

M. D. K.

M. D. K.

Hainwirth Magda

Leslie Carthéris: „Párizsi kalandok" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet, Bp. 1937. május 2-8. XXVII. évf. 19. sz. 65-68. lap.

MDK

Hauswirth Magda (grafikus)

rajza Mező Tászlóról repr.

(Mező Tászló ...)

(képes hír.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 21. sz. (19. l.)

Hauszer Gusztáv

ötvös Győr

Kőmagyötvj. 127. l.

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
760		GH	**Gustavus Hauszer,** M 1828, MC 1855—1859, e. —1866.
	Nr. 720		Keresztelőérem. — *Taufpatenmedaille.* Mus. Nat. Hung. (Numism.).
761		Hauszer	Ugyanaz. — *Derselbe.*
	Nr. 722		Evőkészlet m.-tulajdonban. — *Tafelsilber in Privatbesitz, Bp.*
762		HAUSZER	Ugyanaz — *Derselbe.*
	Nr. 725		Kanálka. — *Löffelchen.* Mus. Nat. Hung.
762A			Ugyanaz jegy nélkül — *Derselbe ohne Zeichen:*
	—		Javítás Szent László XV. sz. ereklyetartójának koronáján. — *Renovierungsarbeit an der Krone des Kopfreliquiars d. hl. Ladislaus XV. Jh.* „Durch Hauszer renovirt 1850. 24. Juli." Székesegyház, Győr — *Kathedrale, Raab.* Expos. 1884: II, 42, 3, 15.

Könyv

Modell mai műgyűjtőknek

A Hatvany-gyűjtemény rekonstrukciója

Két és fél éve tudományos konferencia elevenítette fel a Hatvany család kulturális és közéleti szerepét. Az előadásokból összeállított kötet bemutatja az irodalmár Lajos és az orientalista Bertalan világát, a még Deutsch néven alapított s majdan több ezer embernek kenyeret biztosító családi vállalkozást, sőt a hatvani kastélykertet is. A központi szerep Hatvany Ferencé, akit festőként is jegyeztek, de műgyűjtőként alkotott világszínvonalút. Kollekciójának rekonstrukciójával Mravik László – gyűjtéstörténetünk avatott ismerője – példát mutat más elkallódott gyűjtemények feldolgozására is.

COURBET: A VILÁG EREDETE

Az 1908 és 1918 között kialakított és a Hunyadi János úti palotában 1920 és 1922 között elrendezett gyűjtemény tudományos feldolgozása évtizedeken át fel sem merülhetett, sőt ma is akadozik. Az anyag a második világháború alatt és után szétesett. Mivel nagy része

szovjet hadizsákmány

lett, a téma nem volt politikailag vállalható. A műtárgyak létezése és holléte is kérdéses a mai napig. A gyűjteményből 1942 után számos tárgycsoport elpusztult, német kézre került, sőt kalandos úton valószínűleg magyar múzeumokban landolt – és adatok híján, illetve közgyűjteményi önvédelemből máig is azonosítatlan ott. Értékes darabokat külföldre is csempészett a család. Miközben számos dokumentum hazánkban található, az ügyben több per Németországban zajlott a hetvenes években. Így a kollekció mintegy száz éve indult története – amikor Hatvany Ferenc 1905 táján első komoly darabját, Camille Pissarro egy festményét megvette – mára már több mint fele részben az anyag elrablásáról és vesszőfutásáról szól. Csak remélhető, hogy a műveknek legalább a töredéke visszakerül egyszer Budapestre. S bár a kollekció esztétikai értékeléséhez a szovjet raktárak megnyílása adhat majd lökést, Hatvany gyűjtői karrierjéből számos tanulság már levonható.

A legfontosabb útmutató a mai hazai aukciókat uraló sznobizmus és a bevett értékek követése közepette, hogy Hatvany mert maga választani. Múzeumi igényű darabokat keresett (brüsszeli kárpittól Delacroix- és Courbet-képekig), de megbecsülte saját kedvenceit is – például a kevésbé jelentős Oscar Tassaert három képét, amelyek közül az egyik korábban Balzac, majd az ifjabb Alexandre Dumas otthonát díszítette. Igyekezett a képző- és iparművészet minél több területét bemutatni, de nem egyensúlyozott görcsösen. Szobrokból például nyilvánvalóan kevésbé következetesen válogatott, mint textilművekből vagy festményekből.

A kollekciót 1924-ben becsülték fel biztosítási célból. Jegyzékét Pogány Kálmán, a Szépművészeti Múzeum munkatársa – aki az 1934-ben az Ernst Múzeumban elárverezett másik nagy hazai kollekciónak, Kohner Adolf báró gyűjteményének katalógusát is írta – állította össze a harmincas évek végén. Hatvany műveinek provenienciája elsőrangú volt: egyik El Greco-képe a barokk Rómában Fulvio Orsini galériáját gazdagította; XIX. századi francia képei a legjobb párizsi gyűjteményekből (Choquet, Chéramy, Robaut) származtak. Neves külföldi műkereskedők révén vásárolt, például az amerikai Knoedler, a német Cassirer vagy a francia Bernheim Jeune cégtől. Nem egy magyar kollekcióból is vett műveket, akár budapesti aukción (Sonnenfeld Zsigmond), akár párizsi árverésen (Nemes Marcell).

Éppen talán mára leghíresebbé vált képének, Édouard Manet *Bál a Folies-Bergères*-ben című festményének tulajdonjogával kapcsolatban merült fel kétely a húszas években – részben ezért is adott túl a képen, amely így Samuel Courtauld tulajdonába került, s ma is Londonban látható. Sok más kép rangját mutatja, hogy milyen kiváló pályát futottak be, kikerülvén Hatvany gyűjteményéből. A zürichi Bührle-gyűjtemény, a New York-i Whitney Museum és a párizsi Musée d'Orsay mind büszkék lehetnek, hogy anyagukban ma Hatvanytól származó darab szerepel – hacsak egy-egy műről ki nem derül, hogy a nyugati kollekciókba vezető útja nem volt teljesen legális.

Hatvany kicsi, ám remek grafikai anyagot is birtokolt. Jól elegyítette a külföldi és a magyar (köztük unikális Munkácsy-, Szinyei- és Csontváry-) festményeket. Nagyvonalúan ajándékozott a Szépművészeti Múzeumnak, amelynek igazgatójával, Petrovics Elekkel (1914–1935) fiatalkoruktól datálódó, tartós barátság kötötte össze. Több képe hazai magángyűjteményekben élt tovább; részben máig is. A gyűjteményt felvonultató palotája (tervezte Ybl Miklós, korábbi tulajdonosa Lónyay Menyhért pénzügyminiszter) nyitva állt a szakmai látogatók előtt, s ugyanúgy a nagypolgári főváros egyik ékessége volt, amint egy további gyűjtőtárs, Herzog Mór báró Andrássy úti palotája. Az említett kollekciók (Kohner, Nemes, Herzog, Hatvany) művészeti kiválóságukon túl a hazai

zsidó asszimiláció

jeles példái voltak, valamint mutatták, hogyan érdemes a nagy vagyont eredményező üzletemberi sikert emelkedett célokra fordítani. Bár e gyűjtemények magántulajdonban voltak, s így nyilvánosságuk korlátozott volt, az ország kulturális és anyagi gazdagságát növelték. A négy említett példából – különböző, de rokon tényezők miatt – mára csak mutatóban maradtak Magyarországon gyűjteményi darabok. Amennyire érdemes ezért az illegálisan elhurcolt Hatvany- és Herzog-anyag visszaszerzésén fáradozni, legalább annyira fontos, hogy a mai gyűjtői réteg az anyagi siker és a kulturális-társadalmi felelősségvállalás általuk megtestesített kombinációját tekintse példának. E kollekciók – legalább tudományos, ha nem is ténylegesen fizikai – rekonstrukciójának talán ez lehetne hosszú távon a legnagyobb hozadéka.

Ébli Gábor

Horváth László (szerk.): A Hatvanyak emlékezete; 2003, Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum

I. Magyar Mars Expedíció

Földi űrutazás

2004 a Mars éve, ez a napnál is világosabb. Percenként jönnek a hírek a bolygót kutató űrszondák eredményeiről vagy éppenséggel kudarcaikról. Tudjuk, mit talált a Beagle–2, a Spirit, esetleg az Opportunity. Együtt aggódunk a Mars Express sorsáért. Bush elnök nemrég bejelentette, hogy ötven éven belül embert küldenek az égitestre – ők, mármint az amerikaiak. Mi, mármint a magyarok, csak nem várakozhatunk ilyen sokáig: a hét végén lezajlott az első magyar Mars-utazás. Gánton.

Fotó: Narancs

AKÁR AZ ÉLETBEN

Ha Székesfehérvárról közúton haladunk a gánti Bauxitföldtani Park felé, már a Zámoly előtti lejtő tetejéről jól látszik a „Mars", pontosabban egy hatalmas bányagödör, mely mint valami nyílt seb, óriási harapás mutatja magát a Vértes déli lankáján. Ami a szemnek távolról esetleg bántó, jelen törekvéseinknek kiválóan megfelel, célhoz érve el kell ismerjük: megszólalásig marsbéli tájon járunk.

A Balás Jenő Bauxitbányászati Múzeum

bejárata mellett, közvetlenül a gánti országút mentén fekszik a már használaton kívüli bányaterület, ahol a szükséges használatbavételi engedély birtokában a Mars Society nevű nemzetközi szervezet magyar tagozata a nagy utazást szimulálja. Az illúzió majdnem tökéletes, leszámítva néhány valóban elhanyagolható apróságot: azért az mégis bosszantó, hogy itt a tavasz már napok óta, és a Mars úgyszólván teljes felszínét hó borítja (akkor a pomázi bekötő útról most ne is beszéljünk), a park területén, az expedíció bázisától alig kőhajításnyira fekvő két bányató is legfeljebb szépséghibának tekinthető, hisz a legfrissebb kutatási eredmények is arról szólnak, hogy valaha lehetett víz a „szomszéd földjén". Annyi fantáziával mindenkinek kell rendelkeznie, hogy ezt a két tavacskát kitörülje a saját Mars-képéből. Annál is inkább, hisz az expedíció legalább annyira fantasztikus, mint tudományos: az ismeretszerzés, -terjesztés mellett a fantáziára is sok mindent bíztak a szervezők és a résztvevők,

az Alternatív Közgazdasági Gimnázium

Szupernóva Csillagászati-űrkutatási Szakkörének tagjai és a belőlük tavaly megalakult Robotépítő csoport.

Ne szépítsük, igazi gyerekvircsaft folyik itt, de olyan nagyralátó, amilyet csak középiskolások mernek megengedni maguknak. Az ő korukban bátor annyira utoljára az ember, hogy Gántról csak úgy egy szál síruhában és igazi vadászrepülőktől kölcsönkapott sisakban elinduljon a Marsra, ha még csak képzelete szárnyain is. Ordas tévedés lenne tehát, ha lebecsülnénk a vállalkozást, s úgy tekintenénk, mint valami olcsó játékot ráérő gyerekeknek. Nem is olcsó. A két négyes csoportban lebonyolított utazás összköltsége mintegy kétszázezer forint, tudtuk meg a parkolóban egy Lada Samara után kötött lakókocsiban székelő „földi irányító központban".

Az asztronauták teljes 24 órát töltöttek a bolygón a bázisul szolgáló konténerben. „Nagyon jól éreztük magunkat így összezárva is, barátok közt voltunk, és érdekes feladatokat oldottunk meg" – mondja az első turnus parancsnoka, miközben utolsóként távozva kulcsra zárja a számítógéppel, négy pokróccal és két flakon ásványvízzel felszerelt konténert.

Az expedíció földi kapcsolattartásért felelős tagjától, Farkas Flórától viszont arról értesülünk, hogy azért nem volt minden fenékig tejfel: „Éjszaka a bázis mérőeszköze erős sugárzást jelzett, és akkor ki kellett menni, körbepásztázni a terepet, meg kellett keresni a sugárzó követ, majd egy kézieszközzel beméri, hogy mennyire veszélyes ez a sugárzás. Hát nagyon veszélyes volt, ezért el kellett vinni száz méterre a bázistól. Az nem volt nehéz, kicsi kő volt." És így végig, 24 órán át. A csapatban a földi kapcsolattartón túl egy biológus-orvos szakértő és a vele legszorosabban együttműködő geológus volt, továbbá a parancsnok, aki robotspecialista. A robotot is ők készítették, pofás legójószág, éjszaka „ő" is megjárta a terepet. Flóra a földi kommunikáció nehézségeit is ecseteli: „Késleltetett kapcsolattartás folyt, a földi üzenetek tízperces késéssel érkeztek, hiszen a valóságban olyan konstelláció is fennállhat, hogy a két bolygó közt negyven perc a kommunikációs út ideje." Ment tehát minden a szimuláció helyhez kötődő lehetőségei szerint. A nagy Mars-játék, a „marsosdi" a részvevők és a meglepően nagy számban fölvonuló média teljes megelégedésére zárult. „A kutatások adatait már részben a helyszínen kiértékeltük, a gimnáziumban már csak arról lesz szó, hogy micsoda nagyszerű egy buli volt ez az utazás" – mondja a földi irányító központban Orbán Ádám, az expedíció egyik vezetője.

Ez a „buli" kifejezés viszont nekünk gyanús, hiszen a beszélgetés egy későbbi szakaszában az egyik résztvevőtől sikerül megtudnunk, hogy ő bizony szívesen foglalkozna hivatásszerűen is az űrkutatással, sőt kifejezetten erre készül, és megítélése szerint a többieknek is hasonlók az ambíciói. A nemrégiben a NASA központjában járt Turczi Dávid is az ő szakkörük tagja, de már előtte is járt ott valaki közülük.

A nagy kalandon túl az egésznek annyi a jelentősége, hogy én egyszerre ennyi emberrel, akik ilyen sokat tudtak az űrkutatásról, csillagászatról, a naprendszerről és egyebekről még nem találkoztam. És ez nem egy tudományos konferencia volt Houstonban vagy a Csillagvárosban, de még csak nem is egy népszerű ismeretterjesztő sorozat a Spektrum tévén, hanem egy hétvégi diákbuli.

Leszögezhetjük, az űrutazás lebonyolítói elméletben már nagyon otthon vannak a Marson, s most rásegítettek egy álommal is: az milyen lenne, ha tényleg elmennénk. Hát ilyen. Vagy majdnem ilyen, valami hasonló. Vagy egészen más, de akkor is megérte.

Így jutunk a csillagokig.

- ts -

Hahnauj - gryffenj

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
»OBSERVER«
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, VIII. ker. Auróra u. 11.
Telefon: 303-4738
Fax: 303-4744
http://www.observer.hu

Hauszer Antal

vérumves

1857

l.

Mihalik Miklósbort

50 l.

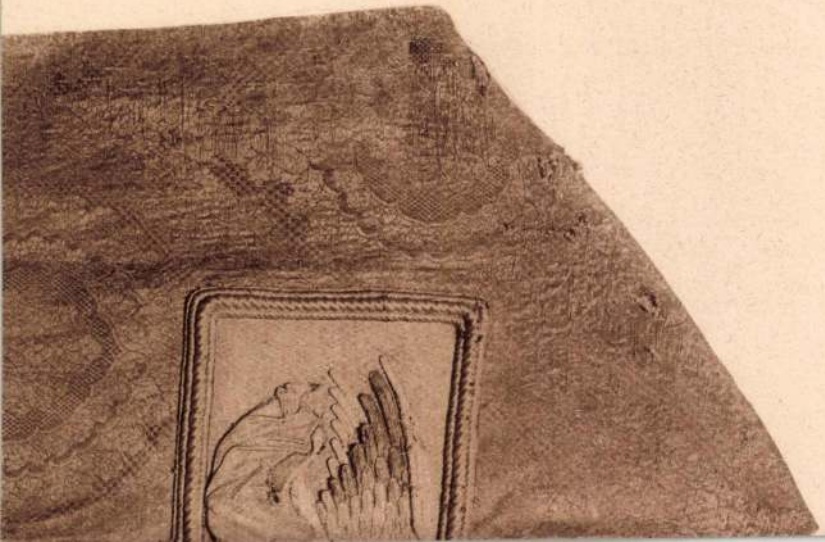

Ø Häuszer Gustáv

a radi hangszerkészítő

l.

Ezredéves kiáll

I-B. 25. l.

Sacri et Profani. Pars, II. Viennae, 1774. (Excerpta ex Chronicis Scepusiensibus). 9. i. — Darócot IV. László 1282-

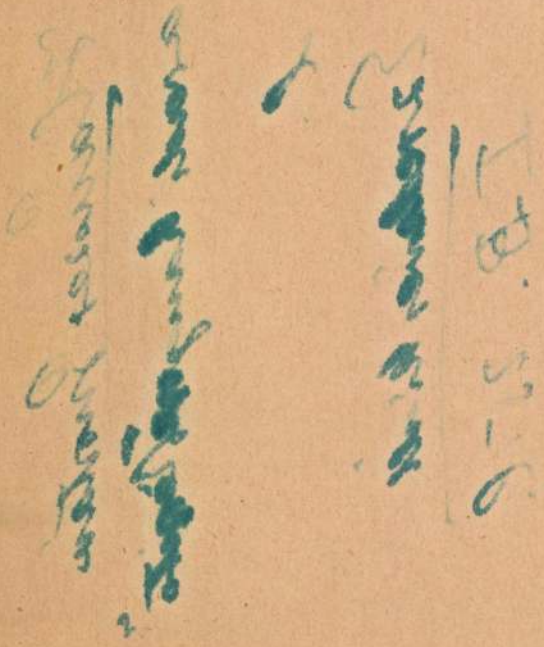

Hauszer József

szabó ₮ Kassa 1767
lásd

Arch. Ért. 1915.

360-l.

₮ hinzörnester (?)

fahren. (243)

eredeti plasztikájából hirmondónak meghagytak, nevezetesen a volutákon térdelő kerubok, a párkányon ülő puttók s az azokat alátámasztó hermatörzsek, a megfeszitett Krisztus nemesen szép aktja, letagadhatatlanul Weber szellemiségét árasztja. Ami viszont az oltárok tervezőmesterét illeti, itt már nem mernénk határozottan rája gondolni. Tekintve azon szoros stilusbeli kapcsolatokat, amelyek ezt a két oltárt a főutcai ferencrendi (mai Erzsébet apácák) templomának páduai Szent Antal oltárához füzik, nyilvánvaló, hogy a tervezőmestert Beboban kell megjelölnünk. Állitásunk igazolására, mint további analógiát, felemlithetjük az esztergomi ferencrendi templomnak különösen a szentély diadalive alatt álló Jézusszive és Mária kegykép oltárát, amelyeknek stilusa feltünően idézi a budai ferencrendi (Erzsébet apácák) és a Szent Anna templomok emlitett oltárainak formanyelvét. A hermaszerü atlaszok itt a felépitmény párkányát tartják. Kétségtelen, hogy itt Bebo alkotásaival van dolgunk, hisz az ő stilusára vall a templomnak egész belső plasztikai disze.

Már utaltak arra, hogy Bebo 1762 elején felszólitást kapott Esztergom

Ø Hauszer József

Kassai harangöntő

XIX. sz.

MOB 518/1917. sz.

akta.

Tartozik

Hauszer Tivadar

szül. Kassa 1864. Rk.
2 reál és zeneakad.
1891/92 vendégl –

Tór, Forgách Simoné V. S.

HAVAS BÁLINIT GÁLIK ANDRÁS

Alkotóművészek tiltakozása

MUNKATÁRSUNKTÓL

Hatezer tagot számlál a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete (MAOE), amely állásfoglalást tett közzé azzal kapcsolatban, hogy a Kis Varsó csoport *(Havas Bálint és Gálik András)* a szerzői jogok teljes figyelmen kívül hagyásával saját műve részeként állítja ki *Somogyi József* 1965-ben, Hódmezővásárhelyen fölállított Szántó Kovács János-emlékművét Amszterdamban, a Stedelijk Múzeumban a Who it not we… Episode 2. Time and Again című kiállításon, amely a kurátori koncepció szerint Közép- és Kelet-Európa új uniós tagországainak élvonalbeli fiatal művészeit kívánja bemutatni. Az annak idején nagy vihart keltett, mára klasszikussá nemesedett mű talapzatról való eltávolítása, új kontextusban való bemutatása a szerzői jogok örökösének engedélye nélkül nem jelent mást, mint a művet környezetéből kiragadni, alkotóját névtelenné süllyeszteni. A MAOE elnöksége egyhangúlag megszavazott határozata ezt egyszerűen „példátlannak és súlyosan etikátlannak" tartja.

M. Nemzet 2005.02.28. 14.o.

Egyszázalékos kamatcsökkentést vár a hazai és külföldi elemzők többsége az idei évre vonatkozóan. A piaci elemzők úgy vélik, hogy jelenleg nyolc százalék körül mozog az a kamatszint, amelyet ha túllép a jegybank, az már a forint jelentős gyengülését vonná maga után.

Trippon Mariann, a CIB Bank elemzője lapunk kérdésére kifejtette: év végéig várhatóan 7,25 százalékig csökken le a jelenleg 8,25 százalékos jegybanki alapkamat. A szakember nem zárta ki azonban azt sem, hogy az alapkamat december végére hét százalék alatti szintre süllyed. Mint mondta, a kamatcsökkenés az idei inflációs folyamatoktól és az általános nemzetközi kockázatvállalási hangulattól függ. – A befektetők jelenleg elégedettek a négyszázalékos reálhozammal, ám ha a befektetői környezet továbbra is a jelenlegihez hasonlóan kedvező marad, akkor további kamatcsökkentésre is lehetőség nyílik – hangsúlyozta Trippon Mariann.

Hasonlóan látja a jegybank kamatmérséklési lehetőségeit *Barcza György,* az ING Bank makrogazhatóan folytatja az óvatos monetáris politika követését, és az inflációs kilátások mérlegelése mellett a jövőben is figyelembe fogja veni az egyensúlyi kockázatokat.

Nyeste Orsolya, az Erste Bank vezető elemzője az alapkamat alakulására vonatkozó kérdésünkre válaszolva kifejtette: márciusban további, ötven bázispontos kamatcsökkenést prognosztizál, ám innentől kezdve várhatóan lelassul a kamatmérséklés üteme, és év végére az alapkamat várhatóan nem süllyed hét százalék alá. Nyeste Orsolya szerint az alapkamat csökke-